

STORTINGET

Dokument 15:17

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2401-2550
14.06.–25.07.2022**

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. fiskedødeligheten i småkraftverk, besvart av olje- og energiminister	11
2402. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. betalingsplikten for merverdiavgift, besvart av finansminister ..	12
2403. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. helikopterpersonell i Luftforsvaret, besvart av forsvarsminister.	12
2404. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. pass, besvart av justis- og beredskapsminister	13
2405. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. brudd på regelverket for privatskolene, besvart av kunnskapsminister.....	14
2406. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. energikravene i byggeteknisk forskrift, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	15
2407. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. Eidsvoll som endestopp på fast basis, besvart av samferdselsminister.....	15
2408. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. varslingene fra Viceroy til Kunnskapsdepartementet, besvart av kunnskapsminister	16
2409. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. momssvindler og annen økonomisk kriminalitet, besvart av finansminister.....	17
2410. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. barn med "ukjent foreldreansvar", besvart av barne- og familieminister.....	18
2411. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Tyrkias sikkerhetsbekymringer i forbindelse med Sverige og Finlands søknad om NATO-medlemskap, besvart av utenriksminister.....	19
2412. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. bruk av atomvåpen, besvart av utenriksminister	20
2413. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. feilmerket drivstoff, besvart av samferdselsminister.....	21
2414. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. Statsbudsjettet: regelverket for eiendomsskatt, besvart av finansminister.....	22
2415. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. faste helårsansatte med reduksjonen i antall permitteringsuke i fiskeindustrien, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	22
2416. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Kristiansand kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	23
2417. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. rådyrkalver drept under førsteslåtten, besvart av landbruks- og matminister	24
2418. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Navs feilpraktisering i omgjøringsaker, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	25
2419. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. at staten kjøper ut eiendommer, besvart av samferdselsminister.....	26
2420. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. forsøksprosjektet som er satt ned av Oslo Politidistrikt under navn «Politikontroller i et diskrimineringsperspektiv», besvart av justis- og beredskapsminister.....	27
2421. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. 50 % økt fastlandseksport at Norge, besvart av næringsminister	28
2422. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. antallet ruskontrakter for unge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	29
2423. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. trafikkprognosene som brukes ved veiplanlegging, besvart av samferdselsminister.....	30
2424. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Nav støtte til opplæring på en folkehøyskole, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	31
2425. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. B-protokoll, besvart av finansminister	32
2426. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. reklame for selskap som tilbyr hjelp til å skaffe seg barn gjennom surrogati i utlandet, besvart av helse- og omsorgsminister	32
2427. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. rettighetene til å utvinne kull i Austre Adventfjord, besvart av næringsminister	33
2428. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. strømpris og strømstøtte, besvart av olje- og energiminister	34
2429. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. integreringspolitikk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	35
2430. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. visumreglene for russere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	36

2431. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. delegering av «Forskrift for regionale miljøtilskudd i jordbruket, Trøndelag», besvart av landbruks- og matminister	37
2432. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. tilstandene innen psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister	38
2433. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. bytte av fastlege for eldre pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	39
2434. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. tiltak for å ivareta sjøfugl, besvart av klima- og miljøminister	40
2435. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. realisering av samferdsleprosjekta i Sogn og Fjordane, besvart av samferdselsminister	41
2436. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. familieinnvandringsaker, besvart av justis- og beredskapsminister	42
2437. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. kartlegge alle dumpefellerne for kjemiske stridsmidler i Skagerrak, besvart av fiskeri- og havminister	42
2438. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. praktisering av bekymringsmeldinger til barnevernet fra skoler, besvart av barne- og familieminister	44
2439. Fra stortingsrepresentant Olaus Vervik Bollestad, vedr. utbetalinger til ukrainske flyktninger som har fått godkjent opphold, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	45
2440. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. forventet totalkostnad for prosjektet E18 Lysaker-Ramstadsletta, besvart av samferdselsminister	46
2441. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. gjenoppbyggingsfond for Ukraina, besvart av utenriksminister	46
2442. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. gjennomgang av byggetekniske krav, besvart av kommunal- og distriktsminister	47
2443. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Hordfast, besvart av samferdselsminister	47
2444. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. praktiseringen med å pakke ferdig fangst om bord og sende den til utlandet for auksjon, besvart av fiskeri- og havminister	48
2445. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. lakserogn, besvart av fiskeri- og havminister	49
2446. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. tvangsmidler overfor rusbrukere, besvart av justis- og beredskapsminister	50
2447. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. stedsuavhengige stillinger i staten, besvart av kommunal- og distriktsminister	51
2448. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. den britiske journalisten Dom Phillips, besvart av næringsminister	52
2449. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. ny forvaltningslov, besvart av justis- og beredskapsminister	53
2450. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. sivile terminalbygningen på Rygge flystasjon, besvart av forsvarsminister	53
2451. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. rusavhengige og straff, besvart av justis- og beredskapsminister	54
2452. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. rettstilstanden på rusområdet, besvart av justis- og beredskapsminister	55
2453. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. endringer i elbil-fordelane, besvart av finansminister	55
2454. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. den nordiske ekspertgruppen, besvart av justis- og beredskapsminister	56
2455. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. ringeriksporteføljen, besvart av samferdselsminister	57
2456. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. norsk interrailbillett, besvart av samferdselsminister	58
2457. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. CO2-utslippene fra skipsfarten, besvart av fiskeri- og havminister	59
2458. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. ansatte i departementene, besvart av kommunal- og distriktsminister	60
2459. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. kostnadsnivået på bygging av sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	62
2460. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. E39 Ådland-Svegatjørn inkl. Hordfast og E18 Ramstadsletta-Slependen-Nesbru (Vestkorridoren etappe 2 og 3), besvart av samferdselsminister	63

2461. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. at Avinor har deponert masser med PFAS ulovlig på Flesland, besvart av samferdselsminister.....	63
2462. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. straffeforbudet mot frihetsberøvelse i situasjoner hvor barn vil bli, eller allerede er, sendt til utlandet mot sin vilje, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	64
2463. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hjelpemidler i boligen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	66
2464. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. å nedskalere vegutbygginga frå sikre, trygge firefeltvegar, besvart av samferdselsminister.....	67
2465. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. sengeplasser på de nye togene, besvart av samferdselsminister..	67
2466. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. belastninger for sykemeldte, besvart av helse- og omsorgsminister.....	68
2467. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. vannutskifting i utløpsområdet til Glomma, besvart av samferdselsminister.....	69
2468. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. kapasitet og personellmangel i helsetjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	69
2469. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. gassturbinløsningene på norsk sokkel, besvart av olje- og energiminister.....	70
2470. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. gjennomsnittlig effekttap på eksisterende kraft-fra-land-løsninger på norsk sokkel, besvart av olje- og energiminister.....	71
2471. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. karbonfangst og -lagring-løsningen på Sleipner, besvart av olje- og energiminister.....	72
2472. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. 26. konsesjonsrunde, besvart av olje- og energiminister ..	72
2473. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Utgreiingsinstruksen, besvart av helse- og omsorgsminister.	73
2474. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. drosjenæringen, besvart av samferdselsminister.....	75
2475. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. mellomlandsforbindelsene til England og Tyskland, besvart av olje- og energiminister.....	76
2476. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. finansieringsmodellane, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	77
2477. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. status klimautslipp, besvart av klima- og miljøminister.....	77
2478. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. den ekstreme auken i bompengerekreving som er tenkt gjennomført i Oslo for finansiering av Fornebubanen, besvart av samferdselsminister.....	78
2479. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	79
2480. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. russiske som trålere fortsatt får lande fisk i Norge, besvart av fiskeri- og havminister.....	80
2481. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Mixed Martial Arts (MMA), besvart av kultur- og likestillingsminister.....	81
2482. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. handelsforstyrrende støtte som kan gis til jordbruket, besvart av landbruks- og matminister.....	82
2483. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. rusutfordringer, besvart av helse- og omsorgsminister.....	83
2484. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. stiftelsen Kirkens Familievern, besvart av barne- og familieminister.....	84
2485. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Linnormprosjektet, besvart av olje- og energiminister.....	84
2486. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. HMM Helsehjelp Ukraina, besvart av forsvarsminister.....	85
2487. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. såkalte kunstfaglige komiteer som blokkere private skulpturer på privat grunn, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	86
2488. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. budsjettanslag, besvart av finansminister.....	87
2489. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. høyresving på rødt lys for syklist, besvart av samferdselsminister.....	88
2490. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. utbygging av Sørliche Nordsjø II fase 1, besvart av olje- og energiminister.....	88
2491. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. jernbanestrekninger rundt Oslo, besvart av samferdselsminister..	89

2492. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. statens eventuelle eierskap i SAS, besvart av næringsminister.....	91
2493. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. pasientrettighetslovens formål, besvart av helse- og omsorgsminister.....	91
2494. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. ansattrepresentasjon i styret til Activision Blizzard, besvart av finansminister.....	92
2495. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. holdbarhetsdato på egg, besvart av landbruks- og matminister.....	94
2496. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Equinor, Flytoget og Avinor sin bruk til markedsføring, besvart av næringsminister.....	95
2497. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. lønnsstøtteordningen, besvart av finansminister.....	96
2498. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. EUs minstelønnsdirektiv, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	98
2499. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. ressursituasjonen i Agder politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
2500. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. legemiddelforurensning, besvart av klima- og miljøminister.....	99
2501. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. bygdesamfunnet Årøya i Altafjorden, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	100
2502. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. gratis å ta med bilen på hurtigbåt, besvart av samferdselsminister.....	101
2503. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. landingsplass for helikopter ved sykehus i Finnmark, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
2504. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. ulik betaling for ekstravakter innen det samme regionale helseforetaket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103
2505. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103
2506. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. handlingsplan overfor Israel og Palestina, besvart av utenriksminister.....	104
2507. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. donert våpen og ammunisjon til Ukraina, besvart av forsvarsminister.....	105
2508. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at biler som går på 98 oktan får riktig drivstoff tilgjengelig langs veien i hele Norge, besvart av samferdselsminister.....	105
2509. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. innstramningene i tillatelsen for Rudskogen Motorsenter i Rakkestad, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	106
2510. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. fotball-EM for FN-veteraner, besvart av forsvarsminister.....	107
2511. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Bane Nor, besvart av samferdselsminister.....	107
2512. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. sikkerhetskritiske operasjoner på norsk sokkel, besvart av olje- og energiminister.....	109
2513. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. prisvekst, besvart av finansminister.....	110
2514. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. distriktnæringslivets adgang til innleid arbeidskraft, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	110
2515. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Bane Nor SF, besvart av samferdselsminister.....	111
2516. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	112
2517. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. kraftprodusentene, besvart av olje- og energiminister.....	113
2518. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. industri på Vestlandet, besvart av olje- og energiminister.....	114
2519. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. arbeidsmarknadsbedriftene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	115
2520. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. sjømatsektoren, besvart av fiskeri- og havminister.....	115
2521. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. at Norge skal bli en ledende batterinasjon, besvart av næringsminister.....	117
2522. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. lensmannskontoret på Øksnes, besvart av justis- og beredskapsminister.....	118
2523. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. utlevering av Assange, besvart av utenriksminister.....	119

2524. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. økningen i energibruk, besvart av olje- og energiminister	120
2525. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. straumnett, besvart av klima- og miljøminister	121
2526. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. drivstoffpriser, besvart av finansminister	122
2527. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. nærskipfart, besvart av fiskeri- og havminister	123
2528. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. eiendomsendringer, besvart av kommunal- og distriktsminister	124
2529. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. nye NTP, besvart av samferdselsminister.....	125
2530. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. anbuds konkurranse, besvart av helse- og omsorgsminister....	126
2531. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. større nasjonal selvråderett over egne grenser enn det som følger av EU kommisjonens forslag til ny grenseforordning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
2532. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. Vedums kritikk mot kinesiske aktører, besvart av samferdselsminister.....	127
2533. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. etablering av landstrøm i Flåm som planlagt innen 2022, besvart av klima- og miljøminister.....	128
2534. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. hatpredikanter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	129
2535. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. ytterligere kutte i norsk u-hjelp til Kina, besvart av utviklingsminister.....	130
2536. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. ankomster av flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	130
2537. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. utviklingen av el-bilfordelene, besvart av samferdselsminister.....	131
2538. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. ekstra-aksling får eget rammenummer, besvart av samferdselsminister.....	132
2539. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. ambassaden i Kabul, besvart av utenriksminister	133
2540. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister	134
2541. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. Arbeidstilsynets bruk av overtredelsesgebyr, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	135
2542. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. livsfarlige forhold på byggeplassene til hyttegiganten FH Entreprenør, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	136
2543. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statkraft varslet nye visjoner og omorganisering av selskapet, besvart av næringsminister.....	137
2544. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Nygaard-saken, besvart av utenriksminister.....	138
2545. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. pyroteknikk på tribuner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
2546. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. små aktører, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2547. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. mengde CO2-utslipp som er berekna ved bygginga av Fornebubanen, besvart av samferdselsminister	140
2548. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. forbrukslån, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
2549. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kjøledyr, besvart av landbruks- og matminister	142
2550. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. bonusene til krafttraderne, besvart av næringsminister	143

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 - 2550) for sesjonen 2021-2022**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2424
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2531, 2534
Astrup, Nikolai (H)	2457, 2458, 2490
Aydar, Seher (R)	2418, 2420, 2468, 2491
Bastholm, Une (MDG)	2500, 2502
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2440, 2448, 2494, 2496
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2473, 2476, 2525, 2527
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2444, 2445, 2492, 2521
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2426, 2439, 2504, 2505, 2546
Elvenes, Hårek (H)	2403
Elvestuen, Ola (V)	2407, 2465, 2467
Eskeland, Liv Kari (H)	2453, 2474, 2520, 2533
Fagerås, Mona (SV)	2423
Fiskaa, Ingrid (SV)	2498, 2506
Foss, Ingunn (H)	2449, 2454, 2499
Frølich, Peter (H)	2431, 2486, 2488, 2545
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2493, 2495
Grotle, Olve (H)	2435
Hagen, Carl I. (FrP)	2532, 2535
Halleland, Terje (FrP)	2485, 2540
Haltbrekken, Lars (SV)	2406, 2550
Hansson, Rasmus (MDG)	2401, 2461, 2548, 2549
Helleland, Trond (H)	2455, 2456
Helleland, Linda Hofstad (H)	2514
Hjemdal, Silje (FrP)	2438, 2462, 2481, 2487
Hoksrud, Bård (FrP)	2463, 2466
Hussein, Marian (SV)	2459, 2530
Johnsen, Tor André (FrP)	2404
Jørgensen, Geir (R)	2460, 2470
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2414, 2489, 2497
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2434
Kristensen, Turid (H)	2516
Kristjánsson, Mímir (R)	2541, 2542
Lie, Kathy (SV)	2410
Limi, Hans Andreas (FrP)	2428, 2513, 2537
Lund, Tobias Drevland (R)	2429, 2430, 2524
Lønseth, Mari Holm (H)	2447, 2536
Marhaug, Sofie (R)	2471, 2517, 2518
Martinussen, Marie Sneve (R)	2409, 2469
Melby, Guri (V)	2421, 2441, 2480, 2507
Moxnes, Bjørnar (R)	2411, 2412, 2528, 2539
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2472, 2475, 2543
Njåstad, Helge André (FrP)	2442, 2443, 2519, 2529

Nyholt, Hege Bae (R)	2405, 2408, 2523
Ojala, Irene (PF)	2501, 2503
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	2415, 2522
Pettersen, Tage (H)	2450, 2479, 2484, 2544
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2422
Rotevatn, Sveinung (V)	2477
Skjelstad, André N. (V)	2416, 2432, 2483
Steffensen, Roy (FrP)	2402, 2526, 2538
Stensland, Sveinung (H)	2451, 2452
Stordalen, Morten (FrP)	2419, 2510, 2511
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2425, 2482
Sve, Frank Edvard (FrP)	2464, 2478, 2547
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2437, 2446
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	2433
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	2427
Wiborg, Erlend (FrP)	2413, 2508, 2509
Wold, Grete (SV)	2436
Wold, Morten (FrP)	2512, 2515
Øvstegård, Freddy André (SV)	2417

STORTINGET

Dokument 15:17

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 29. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

NRK rapporterte den 18. juni om småkraftverket Fosstveit i Agder, som tar livet av enorme mengder fisk ved at de kappes i to av turbinbladene. Noen kraftverk har gjennomført utbedringer som gjør at fiskedøden reduseres betydelig.

Kan statsråden gi en oversikt over omfanget av dette problemet, og hva regjeringen vil gjøre for å bidra til å redusere fiskedødeligheten i småkraftverk?

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) konsesjonsdatabase inneholder alle konsesjoner som er gitt til småkraftverk, der vilkårene for konsesjonen inngår. I alle nyere konsesjoner blir det stilt krav om minstevannføring i småkraftverk. I alle saker blir det gjort grundige vurderinger av minstevannføringen opp mot hvilke verdier som finnes i vassdraget. Verdiene kan være fisk, men også andre biologiske verdier, samt landskap og friluftsliv. Om det er store verdier knyttet til fisk og fiske, er det vanlig å stille krav om at småkraftverket blir plassert oppstrøms elvestrekningen der det finnes laks, sjøørret eller storørret, slik at disse verdiene i mindre grad blir påvirket. Krav om etablering av fisketrapp skjer derfor sjeldnere i forbindelse med småkraft. Det blir vanligvis stilt krav om omløpsventil når det blir gitt konsesjon. Omløpsventilen vil forhindre at anadrom strekning i elva blir tørrlagt i forbindelse med utfall av kraftverket.

I driftsfasen av småkraftverk har NVEs miljøtilsyn adgang til å føre tilsyn med hvordan vilkårene følges opp.

Forskrift om internkontroll for vassdragsanlegg pålegger konsesjonæren å dokumentere hvordan kraftverket driftes, herunder slipp av minstevannføring mv. Ved brudd på vilkårene kan NVE pålegge retting, overtredelsesgebyr mm.

NVE opplyser om at det ikke vil være mulig, med enkle fremgangsmåter, å gi en oversikt over omfanget av fiskedød i alle småkraftverk og hvilke avbøtende tiltak og utbedringer som er gjort. Årsaken er at grunnlagsinformasjonen ligger spredt i flere databaser og dokumenter for de enkelte konsesjoner og ikke finnes i sammenstilt form.

Når det gjelder hvilke muligheter regjeringen har for å pålegge tiltak for å redusere fiskedødeligheten i småkraftverk, vil jeg vise til at det for de fleste konsesjoner gitt til småkraftverk er fastsatt standardvilkår, som gir myndighetene adgang til å pålegge ytterligere tiltak for å bedre forholdene for fisk i vassdraget. Både NVE og miljømyndighetene vil kunne pålegge tiltak for å hindre skade på fisk i medhold av disse vilkårene. Pålegg må være knyttet til skader forårsaket av utbyggingen, og kostnadene ved pålegget må stå i rimelig forhold til tiltakets skadevirkninger og til nytten av pålegget.

SPØRSMÅL NR. 2402**Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 29. juni 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Problemstillingen rundt omtvistet krav ble reist i representantforslag fra Frp, Dokument 8:116 S (2020-2021), og komiteens tilrådning fikk flertall med bl.a. Frp, Ap og Sp. Saksordfører Gjelsvik påpekte i den offentlige debatten at dette hastet, og at det var en marsjordre fra Stortinget til regjeringen. Som svar på spørsmål 15:2275, skriver statsråden at politisk ledelse har hatt null møter med ESA angående temaet.

Hvordan vil statsråden følge opp saken, og når vil statsråden følge opp denne marsjorden gitt fra Sp i opposisjon?

Svar:

Stortingets anmodningsvedtak nr. 163 og 849 for 2020–2021, om endringer i regelverket for omtvistede krav i bygge- og anleggsbransjen, er fulgt opp av Solberg-regjeringen ved en omtale i Prop. 1 LS for 2021–2022, Skatter,

avgifter og toll 2022, kapittel 22. Solberg-regjeringen fraråder her en endring for omtvistede krav.

Proposisjonen redegjør likevel for hvordan reglene kan utformes dersom Stortinget ønsker å innføre en ordning hvor plikten til å utstede salgsdokument ved bygge- og anleggsvirksomhet utsettes når et krav er omtvistet.

I mitt svar 24. november 2021 på spørretimespørsmål 18. november 2021 fra Stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt og i Prop. 1 LS for 2021–2022, Skatter, avgifter og toll 2022, kapittel 22, redegjøres det for at en slik endring reiser spørsmål om forholdet til statsstøtteregele i EØS-avtalen, som Norge er bundet av.

Jeg er innstilt på å finne en løsning i denne saken i tråd med Stortingets vedtak. Jeg vil komme tilbake med en sak når prosessen med ESA er avklart, enten ved at ESA har truffet et vedtak i saken eller ved at det er utredet en løsning som innebærer at det ikke er behov for godkjenning fra ESA. En slik utredning pågår i departementet, og det har vært uformell kontakt med ESA i løpet av våren. Blant annet hadde embetsverket i departementet et møte med ESA 5. mai 2022.

SPØRSMÅL NR. 2403**Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 27. juni 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden forhindre at Luftforsvaret mister kritisk viktig helikopterpersonell fremover, for eksempel teknikere?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har besluttet å si opp kontrakten om anskaffelse av 14 stk. NH-90 maritime helikoptre, til bruk på Marinens fregatter og Kystvaktens fartøyer. Dette er en klok beslutning. Både anskaffelsen og innfasingen av NH-90 har vært preget av betydelige forsinkelser og problemer gjennom mange år, og det har vist seg umulig å bedre situasjonen gjennom dialog med leverandøren.

Regjeringen besluttet i forbindelse med oppsigelse av kontrakten at samtlige norske NH-90 skulle settes på bakken med umiddelbar virkning. Dette gir store negative innvirkninger på arbeidshverdagen til et betydelig antall ansatte i vedlikeholdsorganisasjonen og støtteapparatet i Maritim helikopterving, som har hatt ansvar for vedlikehold og drift av NH-90-flåten. Mange vil kunne finne seg annet å drive med, for eksempel i næringslivet. Problematikken rundt dette er behørig dekket i en Aftenposten-sak på trykk 20. juni, der det vises til at flere ansatte nå opplever usikkerhet om muligheten for videre karriere i Forsvaret.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 20. juni 2022 med spørsmål fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes om hvordan statsråden vil forhindre at Luftforsvaret mister kritisk viktig helikopterpersonell fremover, for eksempel teknikere.

Stortingsrepresentant Hårek Elvenes viser til at det er en klok beslutning å si opp kontrakten om anskaffelse av 14 stk. NH90. Beslutningen om å heve kontrakten ble gjort av regjeringen etter en fagmilitær anbefaling. Det er samtidig en alvorlig beslutning med mange sider. Blant annet skapes det usikkerhet for et betydelig antall ansatte som har hatt oppgaver knyttet til driften av NH90.

Personell og deres kompetanse er svært viktig for oss. Sjefen for Luftforsvaret var sammen med, og tilgjengelig for personellet på Bardufoss, da beslutningen ble gjort kjent. Forsvaret har gode systemer for omstilling og alle ansatte vil få en individuell oppfølging. Forsvaret har opplyst overfor Forsvarsdepartementet at det er iverksatt, og vil bli iverksatt, flere tiltak for å ivareta personellet tilknyttet NH90. Luftforsvaret har opprettet arbeidsgrupper som arbeider med hvordan personellet kan ivaretas på best mulig måte. Det har vært avholdt en rekke infor-

masjonsmøter for personellet både internt ved Maritim helikopterving og med Luftforsvarets ledelse. Det gjennomføres kartleggingssamtaler med den enkelte ansatte lokalt. Dette er viktig for det videre omstillingsarbeidet.

Luftforsvaret er i en tidlig fase med å legge planer for personellet, nå som den operative virksomheten med NH90 er stoppet. Det er etablert dialog mellom Luftforsvaret, Forsvarsmateriell, Forsvarets logistikkorganisasjon og Kongsberg Aviation Maintenance Services om hvordan helikoptrene med tilhørende materiell skal håndteres i tiden fremover. Luftforsvaret kartlegger nå hvordan kompetansen på operativt og teknisk personell på best mulig måte kan videreføres, samt ivareta det ansvaret Forsvaret har overfor lærlinger. Når kartleggingsfasen er over vil det utvikles mer konkrete planer for ivaretagelse av personellet. Det er behov for kompetansen til operativt og teknisk personell på Luftforsvarets øvrige systemer. Operativt personell er den kategorien som mister sin utsjekk raskest når den ikke brukes. Det ses på muligheter for å videreføre kompetansen innenfor andre helikoptersystemer. I tillegg undersøkes det muligheter for utvekslingsflyging med andre allierte for å ivareta kompetansen.

SPØRSMÅL NR. 2404

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 27. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at det utstedes pass gebyrfritt til de nordmenn som ikke har fått reist på utenlandsferie i sommer som følge av myndighetenes manglende evne til å få utstedt pass i tide?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den fullstendig uakseptable og uholdbare saksbehandlingstiden norske borgere nå opplever for utstedelse av pass og nasjonalt ID-kort. Spørsmålsstiller er ikke enig i statsrådens påstand om at denne situasjonen skyldes omstendigheter utenfor norske myndigheters kontroll, og spørsmålsstiller deler da heller ikke statsrådets vurdering av at situasjonen dermed er uproblematisk i et konstitusjonelt eller menneskerettslig perspektiv, jf. mine spørsmål nr. 2156 og nr. 2180.

Det er nå mange nordmenn som ikke får reist på planlagte ferieturer utenlands i sommer, fordi de ikke får utstedt pass i tide. Spørsmålsstiller mener at de minste staten kan gjøre for å kompensere disse innbyggerne, er at de slipper å betale gebyr for utstedelsen av passet som kommer for sent til at ferieplanene deres kan gjennomføres.

Svar:

Det er sammensatte årsaker til at leveringstiden for pass er lang og fører til at en del norske borgere vil ha begrensede muligheter for å feriere utenlands i sommer. Dette er situasjonen til tross at politiet i år har utstedt rekordmange pass.

Norsk passforvaltning er selvfinansierende gjennom passgebyret, som er fastsatt i samsvar med bestemmelsene om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. I henhold til pass- og ID-kortforskriften § 7-1 fjerde og femte ledd kan ge-

byret bare unntaksvis frafalles. Det gjøres når passet har

produksjonsfeil eller kommer bort i posten, slik at søker må ha nytt. Det gjøres også i enkelte nødssituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 2405

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 27. juni 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Utdanningsdirektoratet (Udir) påpeker at de stadig ser en stor udekket risiko for brudd på regelverket for privatskolene og at de ikke åpner tilsyn i flere tilfeller selv om det er indikasjoner på regelbrudd, på grunn av kapasitet.

Mener statsråden at tilsynet har tilstrekkelig med ressurser og hva vil statsråden gjøre for å sikre at penger bevilget til skole går til elevenes beste?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet (Udir) gjennomfører årlige tilsyn på blant annet økonomi. I tilsynene ser man stadig skoler som har brukt statstilskudd og/eller skolepenger på en måte som ikke kommer elevene til gode. Udir skriver følgende på sine nettsider:

«Når vi vurderer risiko ved frittstående skoler, ser vi først på sannsynligheten for at brudd på regelverket finner sted. Deretter ser vi på konsekvensen av bruddene. Noen brudd på regelverket fører til større konsekvenser enn andre. Derfor velger vi de områdene hvor følgene av bruddene er mest alvorlige. Samlet sett sørger risikovurderingene for at vi bruker ressursene våre der de trengs mest.

For tilsyn med frittstående skoler har et av målene i 2021 vært å ha flere og mer treffsikre tilsyn, blant annet ved å føre flere mindre tilsyn basert på konkrete risikovurderinger. Bakgrunnen for dette målet er at vi stadig ser en stor udekket risiko for brudd på regelverket. Derfor er det sentralt å bruke tilsynsressursene der de kommer best til nytte. (...)

Jevnlig får vi meldinger med indikasjoner på at skolene ikke følger regelverket, men hvor vi likevel ikke åpner tilsyn. Noen ganger skyldes det at situasjonen blir fulgt opp og håndtert på andre måter. Andre ganger vurderer vi at det er andre skoler eller temaer der risikoen er høyere, og vi trenger å prioritere dem.»

Det kommer altså fram at det er langt flere mulige regelbrudd enn hva tilsynet har anledning til å følge opp, og at det dermed er en stor risiko for at penger bevilget til skole ikke kommer elevene til gode.

Svar:

Jeg vil først understreke viktigheten av at alle regler i privatskoleloven følges slik at elevene får den opplæringen de har krav på, og at alle offentlige tilskudd og alle skolepenger kommer elevene til gode. Det er styret ved den enkelte privatskole som er øverste ansvarlige organ for at skolen følger regelverket. For å sikre at regelverket blir fulgt er det også viktig med et effektivt tilsyn som kontrollerer driften og reagerer på lovbrudd.

Det følger av forarbeidene til privatskoleloven at tilsynsordningen bygger på stikkprøvekontroll og at den er tillitsbasert, jf. Ot.prp. nr. 37 (2006-2007) kap. 16.2. Tilsynet med skoler godkjent etter privatskoleloven er dimensjonert ut fra dette premisset. Jeg vil i denne sammenheng peke på at det verken er ønskelig eller mulig å føre tilsyn med alle skoler på alle temaer hvert år. Avgjørende for at et tillits- og stikkprøvebasert tilsyn skal være effektivt, er at det gjennomføres kvalifiserte risikovurderinger. Tilsyn med økonomiforvaltning og økonomidisponering blir fortløpende veiet mot behovet for å føre tilsyn med andre temaer som skolemiljø, skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen osv.

Utdanningsdirektoratets årlige kontroll med privatskolenes årsregnskaper sammen med andre kilder gir etter min vurdering et godt grunnlag for et risikobasert tilsyn. Samtidig er det viktig at tilsynsmetodikken til enhver tid videreutvikles. Jeg er kjent med at Utdanningsdirektoratet arbeider løpende med dette. Departementet har også fokus på videreutvikling av tilsynsmetodikken i sin styringsdialog med Utdanningsdirektoratet.

Utdanningsdirektoratet benytter i dag anslagsvis 7-8 årsverk på tilsynet med private skoler. Jeg vurderer løpende behovet for ressurser til dette arbeidet, og kan opplyse at bevilgningen til Utdanningsdirektoratet i 2022 ble økt med 2 millioner kroner for å styrke arbeidet med tilsyn med private skoler, jf. tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2022.

SPØRSMÅL NR. 2406**Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 27. juni 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Et av punktene i klimaforliket fra 2012 var å skjerpe energikravene i byggeteknisk forskrift til passivhusnivå i 2015 og nesten nullenerginivå i 2020.

Mener statsråden at punktet vedrørende nesten nullenerginivå i klimaforliket oppfylles ved å videreføre de gjeldende energikravene fra 2016 i forskriften?

BEGRUNNELSE:

Nesten nullenergibygg vil si bygg med svært lavt energibehov, hvor mest mulig av den lille energien som trengs produseres i eller på bygget. Dagens energikrav – mellom 100 og 250 kWh per kvadratmeter årlig – avhengig av bygningskategori – er langt unna målet om nesten null. Til sammenligning er Futurebuilt krav til nesten nullenergibygg 30 – 120 kWh per kvadratmeter årlig.

Det finnes i dag en rekke bygg som er mer energieffektive enn de krav som er satt i TEK 17 ved at de er bygget som pluss- eller nullenergibygg. Løsningene og teknologien for å bygge langt mer energieffektive bygg er allerede utviklet og tatt i bruk i mange prosjekter blant annet gjennom Powerhouse-alliansen og Futurebuilt-programmet.

Svar:

Energikrava i byggeteknisk forskrift gir energieffektive bygg med svært låge utslepp av klimagassar frå oppvarming og anna energibruk. Krava til energieffektivitet er blant dei strengaste i Europa, og er i tråd med føringane bygningsenergidirektivet set for nesten nullenergibygg.

Eg vil understreke at forskriftskrava er minstekrav. Powerhouse- og Futurebuiltbygga er innovative prosjekt, og viktige bidrag til utvikling i byggenæringa. Slike prosjekt legg til rette for at ny teknologi og nye løysingar blir meir tilgjengeleg for fleire. Over tid bidrar slik innovasjon til at vi kan skjerpe minstekrava i byggeteknisk forskrift, som alle må oppfylle.

Utgreiingar viser at energikrava i dag er i grenseland for kva som er samfunnsøkonomisk lønsamt. Derfor blei det ikkje lagt opp til innstrammingar i krava til energieffektivitet då forslag til endringar i energi-, klima- og miljøkrava vart sendt på høyring i juli i fjor.

Regjeringa vil stimulere til meir energieffektivisering. Samtidig meiner vi det er viktig å halde byggekostnadene så låge som mogleg. Ved vidareutvikling av energikrava, vil regjeringa vurdere kva effekt skjerpa krav vil gi, og kva som vil vere konsekvensane for byggekostnadene.

SPØRSMÅL NR. 2407**Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 29. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I dag kjører lokaltoget L13 til Dal, foruten siste tog hver dag, som stopper på Eidsvoll. Lokalt er det et ønske om at L13 skal ha Eidsvoll som endestopp på fast basis.

Hvilke tiltak må gjøres for at L13 skal få endestopp Eidsvoll?

Svar:

Lokaltogene på Hovedbanen hadde tidligere endestasjon på Eidsvoll. Hovedårsaken til at dette ble endret var at de

store reisemarkedene mellom Eidsvoll og Oslo benyttet avganger på Gardermobanen med raskere kjøretid.

Jernbanedirektoratet gjennomførte en konseptvalgutredning (KVU) av Hovedbanen Nord i 2021. En forlengelse av linje L13 mellom Drammen og Dal til Eidsvoll ble utredet i dette arbeidet. En slik forlengelse, sett i sammenheng med nødvendig kapasitet for godstog og øvrige forbedringer i persontogtilbudet, krever ny Leirsund stasjon, forlengelse av kryssingsspor på Jessheim og Bøn og vendespor og ny plattform på Eidsvoll. Tiltakene på Eidsvoll stasjon alene ble kostnadsberegnet til ca. 400

millioner kroner. I tillegg kreves nye togsett for å håndtere forlengelsen av pendelen til Eidsvoll. Dette vil kunne gå på bekostning av øvrige tilbudsforbedringer på Østlandet. I sum ble en slik forlengelse vurdert å være utfordrende og kostbart.

Samferdselsdepartementet sendte nylig en bestilling til Jernbanedirektoratet på forprosjekt knyttet til KVV Hovedbanen Nord. På bakgrunn av ovennevnte har departementet besluttet at en pendelforlengelse til Eidsvoll ikke skal vurderes i dette forprosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2408

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 28. juni 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er statsrådens synspunkt på varslingene fra Viceroy til Kunnskapsdepartementet, hva mener statsråden om det Viceroy påpeker i brev til departementet (17.03.22) om at dette «is an undoubtly lucrative but morally bankrupt loophole in Norway's kindergarten financing», mener statsråden det faktisk er et smutthull i lovgivningen og vil statsråden undersøke lovligheten av transaksjonene?

BEGRUNNELSE:

I desember 2021 solgte Trygge Barnehager 142 norske barnehagebygg til Det svenske eiendomsselskapet Samhallsbyggnadsbolaget (SBB) for 4,58 milliarder kroner. Leieavtalen er på 25 år med mulighet for forlengelse og forplikter barnehagene til å betale en forhåndsavtalt husleie til SBB.

I 2020 kjøpte SBB 138 barnehagebygg av Læringsverkstedet (LV) for 4,25 milliarder kroner. Leieavtalen er på 35 år. Barnehagekjedene skal fortsette å drive i byggene, men leier dem tilbake av SBB.

Viceroy Research group sendte 01.03.22 en varsling til KD, der de har gått gjennom leieavtaler og transaksjoner mellom SBB og barnehagekjedene.

Viceroy mener Læringsverkstedet har gått med på alarmerende høye leiekostnader i avtalen med SBB. Som del av betaling for kjøpet fikk eierne av Læringsverkstedet 45 millioner såkalte D-aksjer i SBB som gir rett på en årlig utbyttebetaling på 90 millioner kroner. Både salgssum og D-aksjer gikk til eierselskapet og ikke til barnehageselskapene.

Viceroy Research hevder at Læringsverkstedet er avhengig av disse utbytterne for å betale de høye husleiene, altså at det skjer en form for subsidiering av husleia fra eierselskapet SBB. Ifølge Viceroy har SBB angivelig gjort dette for å gi inntrykk av at eiendommene er mer verdt

enn de egentlig er slik at de kan låne mer penger med sikkerhet i dem.

I nytt brev til KD (17.03.22) viser Viceroy til at Læringsverkstedet har sendt uttalelse til KD for å klargjøre "sale-and-leaseback"-avtalen med SBB. Viceroy mener etter å lest brevet at saken er mer alvorlig enn de først antok, siden utbyttet for D-aksjene tilfaller morselskapet og ikke de enkelte barnehagene som faktisk betaler husleia:

"LV's response simply states that there will be no direct benefit from D shares at the operational level, which leaves it in an awkward position where it will either: incur losses and be floated by loans from the parent company or generate profits floates by the Norwegian taxpayer in what is an undoubtly lucrative but morally bankrupt loophole in Norway's kindergarten financing."

Viceroy Research oppfordrer norske myndigheter til å vurdere om det er noe de kan gjøre juridisk med at SBB angivelig tar seg for godt betalt av offentlige midler, noe som gagnar SBBs private eiere på bekostning av norske skattebetalere

Svar:

Salg av barnehageeiendom til utlandet synliggjør et nytt utviklingstrekk i barnehagesektoren. I dag er det ingen reguleringer som begrenser kjøp og salg av barnehageeiendom. Det er heller ingen reguleringer som begrenser muligheten til å skille ut barnehagebyggene i egne selskaper, hvor barnehagene leier tilbake lokalene.

For private aktører er det naturlig å restrukturere og organisere virksomheten sin i tråd med det aktørene anser som formålstjenlig. Det er likevel bekymringsfullt med denne typen tilpasninger i barnehagesektoren, og at det ikke har blitt tatt politisk grep rundt denne utviklingen. Barnehagene er ikke et sted hvor man bør ha investorer som er ute etter å optimalisere risiko og maksimere avkastning. At vi får denne type kjøp og salg av bygg som

er ment å huse viktige velferdstjenester, er en viktig grunn til at regjeringen vil ta tilbake kontrollen over barnehage-sektoren og stramme inn regler både for styring, finansiering og kvalitet.

Regjeringen har som jeg har varslet Stortinget tidligere satt i gang et større arbeid med å vurdere reglene for styring og finansiering av private barnehager. Vi ønsker å gi kommunene mer demokratisk styring og kontroll med sektoren og vi vil jobbe videre med anbefalingen fra Storberget-utvalget. Regjeringen ønsker å stoppe kommersialiseringen og stramme inn regelverket for private barnehager for å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling går til barnehagedrift. I dette arbeidet vil vi se på muligheten for å regulere kjøp og salg av barnehager strengere, og vi vil vurdere kommunal forkjøpsrett ved salg av private barnehager.

I den konkrete saken med Læringsverkstedet, har Viceroy Research group varslet departementet om at de

inngåtte salgssavtalene kan ha som hensikt å hente ut offentlige tilskudd fra barnehagene, gjennom blant annet høye husleier. Ifølge varselet ser det heller ikke ut til at gevinstene fra salgene kommer tilbake til barnehagene, men hentes ut av de tidligere eierne av byggene. Læringsverkstedet bestrider rapportene fra Viceroy Research group. Læringsverkstedet mener blant annet at husleien er satt lavere enn det man kan forvente i de områdene barnehagene ligger.

1. januar 2022 fikk Utdanningsdirektoratet ansvaret for å føre tilsyn med om private barnehager oppfyller kravene til bruk av tilskudd og foreldrebetaling. Departementet har derfor oversendt varslingen fra Viceroy Research group til Utdanningsdirektoratet som tilsynsmyndighet. Utdanningsdirektorat har i etterkant av dette valgt å åpne tilsyn med blant andre Læringsverkstedet.

SPØRSMÅL NR. 2409

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 29. juni 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I et intervju med Klassekampen, hevder tidligere tolldirektør Bjørn Røse at staten taper tre til fem milliarder kroner i året til momssvindler som følge av at det ble innført regler om utsatt avregning av moms ved import av varer i 2017.

Hva mener statsråden om påstandene til Røse, og hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre for å redusere omfanget av momssvindler og annen økonomisk kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i tidsskriftet Samfunn og økonomi og et intervju i Klassekampen 20. juni, kommer tidligere tolldirektør Bjørn Røse med sterke påstander om oppgaveoverføringen fra Tollvesenet til Skatteetaten i 2016. Røse kritiserer at Finansdepartementet flyttet oppgaver fra Tollvesenet til Skatteetaten og mener statens utredningsinstruks ble brutt. Videre mener Røse at oppgaveoverføringen henger sammen med innføringen av reglene om utsatt avregning av moms ved import av varer, og at regelendringen har åpnet for storstilt momssvindler.

Svar:

Norge innførte utsatt avregning for merverdiavgift ved innførsel av varer i 2017. Merverdiavgiften er en forbruksskatt, og næringsdrivende har derfor fradragsrett for importmerverdiavgiften. Før 2017 ble merverdiavgift ved innførsel innbetalt til Tolletaten, mens fradragsretten ble håndtert gjennom utbetaling fra Skatteetaten. Fradragsretten inntrådte på et senere tidspunkt enn betalingen av merverdiavgiften ved import, og medførte at næringsdrivende fikk en likviditetsulempe med dette systemet.

Etter innføring av utsatt avregning for merverdiavgift skal varene fortsatt tolldeklarerer, og merverdiavgift ved innførsel skal innberettes til Skatteetaten. Næringsdrivende har fortsatt fradragsrett, og likviditetsulempen for næringslivet forsvinner fordi fradragsretten oppstår i samme termin som importmerverdiavgiften skal beregnes.

De aller fleste europeiske land har innført utsatt avregning for merverdiavgift ved innførsel av varer, herunder alle nordiske land og Storbritannia. Frankrike innførte ordningen fra 2022.

Grensekryssende merverdiavgiftsvindler, herunder såkalt karusellsvindler, er en type svindler som over flere år

har hatt stort internasjonal oppmerksomhet. Skatteetaten har iverksatt flere tiltak for å håndtere risikoen rundt grensekryssende merverdiavgiftsvindel, og har et dedikert miljø som overvåker denne risikoen. Norge har gode og målrettede kontrollredskaper til å motvirke slik svindel, særlig gjennom det inngåtte merverdiavgiftsavtalen mellom Norge og EU, som muliggjør samarbeid mellom skattemyndigheter i flere land. Gjennom samarbeidssavtalen med EU har Skatteetaten bistått andre land med å avdekke slik merverdiavgiftsvindel. Det er imidlertid ikke avdekket noen betydelig svindel mot Norge knyttet til omlegging av reglene for beregning og betaling av in-

nførselsmerverdiavgift. Ordningene i Norge og EU er ikke direkte sammenlignbare, ettersom innførsel og forbruk i EU kan skje i to forskjellige land, med etterskudsrapportering av kontrollinformasjon mellom landene. I Norge får myndighetene kontrollinformasjon om varene allerede på innførselstidspunktet.

Tall for faktisk innrapportert merverdiavgift ved innførsel etter innføring av utsatt avregning viser en jevn økning fra 149 mrd. i 2017 til 187 mrd. i 2020. Det er ingen indikasjoner på at endringen som ble innført i 2017, har ført til økt merverdiavgiftsvindel i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2410

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 27. juni 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Utfordringen med barn med «ukjent foreldreansvar» omhandler nesten 15 000 barn som bor i Norge ifølge Legal Aid. Foreldre som ikke har fått anerkjent foreldreansvar har ikke rett til å få utstedt pass, samtykke til medisinsk behandling og annet nødvendig på vegne av barna. Barna får heller ikke f.eks. bank-id, og derved ikke mulighet til å søke på videregående utdanning m.m. Dette medfører utenforskap og er et hinder for integrering.

Kan statsråden klargjøre det offentliges ansvar for å fastsette foreldreansvar jf. barnelova?

BEGRUNNELSE:

Legal Aid bistår en klient som har innvandret til Norge. Etter at klienten (mor) innvandret til Norge, kom hennes barn til Norge gjennom familiegjenforening. Far til barna er mors ektefelle, men bor per i dag i utlandet.

Da barna kom til Norge ble foreldreansvaret satt som «ukjent» i folkeregisteret, slik at verken mor eller far har foreldreansvar. Mor har i over et år forsøkt å få endret foreldreansvaret, da hun ikke har noen juridiske rettigheter overfor barna. Skatteetaten har gitt mor ulike fremgangsmåter for å få løst dette, men når dokumentasjon som de har bedt om har blitt sendt inn (som utfylt avtale om foreldreansvar og vedtak fra UDI hvor det står hvem som har foreldreansvaret) – har hun fått kontrabeskjed om at dette ikke godkjennes likevel.

Det at foreldreansvaret settes som «ukjent» er tydeligvis vanlig når:

«Mor og far ifølge opplysninger i flyttemeldingen er gift. Mor eller far og barn flytter til Norge. Foreldreansvar registreres som ukjent. Foreldreansvaret settes til felles når den andre ektefellen evt. innvandrer til Norge», jf. NOU 2020:14 Ny barnelov – Til barnets beste pkt. 10.2.2.4.

Dette innebærer bla. at mor ikke har rett til å foreta handlinger som utstedelse av pass, samtykke til medisinsk behandling og annet nødvendig på vegne av barna.

Legal Aid har snakket med både tingretten og Skatteetaten for å få en endelig avklaring på hva som skal til for å få fastsatt foreldreansvar. Konklusjonen er at mor må stevne ektemannen som er far til barna, for å få fastsatt foreldreansvar gjennom tingretten. Tingretten synes selv at dette er spesielt, særlig med tanke på at foreldrene er enige i fordelingen av foreldreansvaret. Skatteetaten på sin side frasier seg ansvar, og sier de bare følger regelverket – og påpeker at dette gjelder veldig mange. (For å være presis, gjaldt dette 14 929 barn i 2020. Det var også bemerkelsesverdig at Skatteetaten påpekte at noen av de eldste barna om noen år uansett var myndige.

Dette er en håpløs prosess, særlig tatt i betraktning at det er snakk om nyinnvandrede mennesker som kommer til et nytt land fullt av byråkrati som de må forholde seg til. I tillegg til språkutfordringer. Uten rettslig bistand vil disse menneskene stå i en svært sårbar rettsstilling, som da går utover de mest sårbare - nemlig barna.

Svar:

Eg er kjent med at ei rekkje barn er registrert i Folkeregisteret med «foreldreansvar ukjent». Dette er uheldig både for barna og for foreldra deira. Barne- og familiedepartementet har i samarbeid med Finansdepartementet greidd å finne ei løysing for nordiske familiar som flyttar over landegrensar. For barn og foreldre frå andre land, kan det vere meir komplisert.

Det er opp til kvart einskild myndigheitsorgan å klarleggje kven som har foreldreansvaret for eit barn etter reglane i barnelova, når dette har innverknad på deira myndigheitsutøving. Eit myndigheitsorgan må klarleggje kven som har foreldreansvaret for eit barn når det skal avgjere kven som kan samtykke på vegne av barnet, til dømes for å utferde pass eller gje helsehjelp. I takt med at samfunnet har blitt meir og meir digitalisert, er det stadig fleire som hentar opplysningar om foreldreansvar direkte frå Folkeregisteret.

For nokre barn er foreldreansvar registrert som «ukjent» i Folkeregisteret. Kategorien «ukjent» blir brukt når det ikkje er klart kven som har foreldreansvaret for barnet. Uklarleik rundt foreldreansvar gjeld særleg for barn som flyttar eller innvandrar til Noreg, fordi foreldreansvaret i slike tilfelle kan vere fastsett etter utanlandsk rett.

Eg er kjent med at bruken av kategorien «foreldreansvar ukjent» skapar ei rekkje problem for foreldra og barna det gjeld i dialogen med offentlege myndigheiter. Problemet blei påpeika av Barnelovutvalet i NOU 2020: 14 Ny

barnelov, men utvalet uttalte at problemstillinga ikkje kan løysast i barnelova åleine. Ifølgje utvalet reiser problemstillinga fleire komplekse spørsmål, mellom anna knytt til internasjonal privatrett og menneskerettane, og ei løysing krev samarbeid på tvers av dei ulike sektorane. Fleire høyringsinstansar, deriblant Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), var einige i at dette er eit problem som krev ei nærare utgreiing.

Barne- og familiedepartementet arbeider no med å vurdere forslaga til barnelovutvalet. Sidan det hastar med å løyse utfordringane knytt til at foreldreansvar er registrert som «ukjent», har eg i samarbeid med Finansdepartementet tidlegare i år sett ned ei arbeidsgruppe som skal greie ut saka. Gruppen skal vurdere kva endringar som trengst i regelverk og praksis for registrering av foreldreansvar. Ho skal mellom anna komme med forslag til løysingar som fører til at færre barn blir registrert med foreldreansvar «ukjent». Bufdir har fått i oppdrag å leie arbeidsgruppa, som i tillegg har deltakarar frå Skatteetaten, Utlendingsdirektoratet, Statens Sivilrettsforvaltning og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Utenriksdepartementet deltar også på vegne av utanriksstasjonane i delar av arbeidet.

Arbeidsgruppa skal levere sin rapport til Barne- og familiedepartementet og Finansdepartementet. Eg ser fram til å ta i mot rapporten og til å finne løysingar på denne utfordringa.

SPØRSMÅL NR. 2411

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 28. juni 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Betyr statsministerens uttalelser til Politisk Kvarter 14. juni at regjeringen deler generalsekretær i NATO Jens Stoltenbergs karakteristikk av Tyrkias sikkerhetsbekymringer som legitime, og hvis ja, hvilke av Tyrkias sikkerhetsbekymringer er det regjeringen anser som legitime?

BEGRUNNELSE:

Generalsekretær i NATO, Jens Stoltenberg, har uttrykt «stor forståelse» for Tyrkias sikkerhetsbekymringer i forbindelse med Sverige og Finlands søknad om NATO-medlemskap, og har beskrevet dem som «legitime».

Statsminister Jonas Gahr Støre ga støtte til dette syn på NRK Politisk kvarter 14. juni:

«Det jeg er enig med [Stoltenberg] i, er at Tyrkia har sikkerhetsutfordringer, har opplevd terror, har opplevd uro på sin front som det er viktig at vi hører og forstår.»

Tyrkiske myndigheter anklager Sverige for å finansiere terrorisme og samarbeide med PKK, og krever at Sverige skal avslutte samarbeid med kurdiske YPG, som de uten grunnlag definerer som terrorister, samt oppheve sin våpenembargo mot Tyrkia. Målene for flere terrorangrep i Tyrkia er imidlertid organisasjoner som står i opposisjon til, og undertrykkes av, Erdoğan's styre, slik som terrorangrepet på fredsmarkeringen ved sentralstasjonen i Ankara

i 2015 og selvmordsbombingen i Suruç samme år. Disse og flere angrep ble utført av den islamistiske organisasjonen IS.

Sveriges utenriksminister Ann Linde avviser at svenske politikere samarbeider med PKK. Det svenske regjeringspartiet Socialdemokraterna har et samarbeid med det kurdiske partiet PYD, den kurdiske militsen YPG, samt den tilhørende militsen YPJ i Syria. I en uttalelse erklærer partisekretær Tobias Baudin og riksdagsmedlem Amineh Kakabaveh at YPG/YPJ er en sentral del av kampen mot IS og at Socialdemokraterna støtter deres kamp. De sier også:

«At frihetskjemper som slåss eller sympatiserer med YPG/YPJ eller PYD klassifiseres av visse statsaktører som terrorister er uakseptabelt».

Tyrkia truer med et nytt angrep mot Syria for å ramme YPG og YPJ der, i tillegg til at landet invaderte Irak 18. april i år, mot irakiske myndigheters ønske. Det kan ikke utelukkes at våpen som Tyrkia tilegner seg, vil bli brukt i folkerettsstridige angrep mot Tyrkias naboland.

Kravene tyrkiske myndigheter fremmer overfor Sverige, og legitimiteten til sikkerhetsbetrygningene de funderer kravene på, angår alle NATO-land. Det er derfor viktig for Stortinget å få avklart om regjeringen deler NATOs generalsekretærs støtte til Tyrkias egne beskriv-

elser av sine sikkerhetsbetrygninger, eller om regjeringens syn ligger nærmere det svenske regjeringspartiet Socialdemokraternas.

Svar:

Tyrkia er en viktig alliert med en utfordrende geografi. Den inkluderer en landegrense på over 900 km til Syria, som i over ti år har vært preget av borgerkrig. Tyrkia har også siden 1980-tallet vært preget av en intern konflikt med PKK. PKK har utført terrorangrep i Tyrkia. Det har også ISIL gjort. Som Natos generalsekretær har vektlagt: Ingen andre allierte har vært utsatt for flere terrorangrep mot sivile enn Tyrkia.

Det er også av betydning at Tyrkia grenser til Svartehavet, hvor den russiske militære tilstedeværelsen har økt kraftig etter invasjonen av Ukraina. Tyrkia har dessuten utfordringer ved at Russland de siste årene har bygd ut sin militære tilstedeværelse i Nord-Syria.

Regjeringen deler derfor generalsekretær Stoltenbergs vurdering av at Tyrkia har sikkerhetsbetrygninger som det er viktig at vi forstår og tar på alvor. Samtidig forventer vi at alle allierte møter sine sikkerhetsutfordringer med virkemidler og handlinger i tråd med folkeretten.

SPØRSMÅL NR. 2412

Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 29. juni 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

I lys av utenriksministerens svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget 30. november 2021 og i lys av USAs nåværende president Joe Bidens tidligere uttalelser om å utelukke bruk av atomvåpen dersom ikke en annen stat har brukt atomvåpen først, vil regjeringen på NATO-toppmøtet i Madrid foreslå at NATO vedtar å utelukke førstebruk av atomvåpen?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget om Norges holdning til alliertes doktriner om bruk av atomvåpen, uttalte utenriksministeren 30. november 2021 følgende:

«Norge vil støtte tiltak som reduserer atomvåpnenes betydning i forsvarsdoktriner, samt tiltak som reduserer risikoen

for bruk av kjernevåpen og kan bidra til kjernefysisk nedrustning.»

I valgkampen lovet nåværende president Joe Biden å endre USAs nåværende atomvåpendoktrine ved å innføre en såkalt sole-purpose policy i sin atomvåpendoktrine. Det vil si at USA kun skal bruke atomvåpen for å hindre eller stanse et eventuelt atomangrep. Biden har tidligere også sagt at han ikke ser for seg at det å bruke atomvåpen først vil gi mening eller være nødvendig. Prinsippet om å ikke bruke atomvåpen i en konflikt uten at andre har brukt atomvåpen først, kalles i USA for no-first-use policy, og er en målsetning for de som ønsker at USA skal opptre i tråd med folkeretten.

30. oktober i fjor skrev Financial Times at USAs regjering har sendt en spørreundersøkelse til sine allierte for å innhente deres synspunkter på den potensielle ameri-

kanske innføringen av en slik no-first-use eller sole-purpose policy. Det kommende NATO-toppmøtet er en god mulighet for å foreslå at NATO, i tråd med Bidens uttalelser og i tråd med utenriksministerens gjengivelse av den norske regjeringens politikk, innfører et prinsipp om å utelukke bruk av atomvåpen dersom ikke NATO er angrepet av atomvåpen først.

Svar:

Regjeringen har konsultert Stortinget om norske posisjoner på Nato-toppmøtet i Madrid 28.–30. juni, inkludert forhandlingene om NATOs nye strategiske konsept. Forhandlingene om nytt strategisk konsept har vært graderte, men det nye konseptet vil snarlig offentliggjøres etter at det er vedtatt på Madrid-toppmøtet.

Spørsmål om kjernevåpen, nedrustning og rustningskontroll er viktig for Norge. Regjeringens posisjon har vært å støtte tiltak som reduserer atomvåpenenes betydning i forsvarsdoktriner, samt tiltak som reduserer risikoen for bruk av kjernevåpen og kan bidra til kjernefysisk nedrustning.

Det er bred enighet i NATO om viktigheten av rustningskontroll, nedrustning og ikke-spredning. NATO støtter opp om målet om en verden uten kjernevåpen, og arbeider for full implementering av Ikkespredningssavtalen (NPT). Det er sterk støtte i NATO for det norske ledede arbeidet om verifikasjon av nedrustning. Norge fremmer også arbeid med nedrustning og irreversibilitet, risikoreduksjon og fremme av humanitære konsekvenser av kjernevåpen.

SPØRSMÅL NR. 2413

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 27. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Synes statsråden det er greit at drivstoff merkes feil og hvis ikke, hva vil statsråden gjøre for å få regelverket endret?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne vi lese på Amcar.no at pumper med 98-oktan merkes E5. Det at det merkes at det inneholder 5 % etanol når det ikke gjør det er problematisk. Flere eldre biler bør unngå etanol da det kan gjøre stor skade. Det tærer på bl.a. slanger og forgassere på biler som ikke er laget for slik tilsetning. Uavhengig om dette regelverket skyldes EU-direktiver, norske regler eller snever tolkning så bør det endres slik at forbrukere vet hva de fyller på tanken. Jeg ønsker derfor å vite om finansministeren er enig med Fremskrittspartiet i at dette må endres og hva han gjør for å få til det.

Svar:

Merking av type drivstoff som er tilgjengelig på energistasjoner reguleres av § 7 i forskrift om infrastruktur for alternativt drivstoff.

«§ 7.Merking av offentlige tilgjengelige ladepunkter og energistasjoner

På energistasjoner for motorvogner, skal pumper og dyser merkes på en tydelig og godt synlig måte med ett eller flere symboler, som viser hvilke typer drivstoff som er tilgjengelig. Symbolene skal være utformet i henhold til standard EN 16942+A1:2021.

På offentlig tilgjengelige ladepunkter skal det på en tydelig og godt synlig måte være angitt hvilke type kontakter som er tilgjengelig. Merking skal være i henhold til standard EN 17186».

Det følger av overgangsbestemmelsen § 10 at merking på energistasjoner skal være etablert fra 1. juli 2022.

«Fra 1. juli 2022 gjelder § 7 for etablerte og senere etableringer av energistasjoner og ladepunkt.»

Det er altså den europeiske standarden for pumpe-merking (NS-EN 16942+A1:2021) som viser hvordan pumpemerkingen skal gjennomføres.

For bensin som oppfyller produktstandard NS-EN 228 gis det anledning til innblanding av opptil 5 volumprosent bioetanol. Disse bensinproduktene skal være merket med symbolet E5. Bensinproduktene kan også merkes med E10 eller E85. Symbolet viser det maksimale innholdet av etanol som er blandet inn.

I Norge er det så langt praktisert at det kun er produktet 95 blyfri som har innblanding med bioetanol opptil 5 volumprosent. Produktet 98 blyfri bensin har her i landet

ikke blitt blandet med bioetanol, men dette er fullt mulig i henhold til produktstandarden NS-EN 228. Fordi det er tillatt å blande inn bioetanol også i 98 oktan blyfri bensin, må det også merkes med E5. Det er den europeiske pro-

duktstandarden som avgjør hvilke symbol som skal benyttes for pumpemerking for drivstoff. Denne merkingen har vært obligatorisk i EU-landene siden 12. oktober 2018.

SPØRSMÅL NR. 2414

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 27. juni 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til enighet om statsbudsjettet 2022 mellom regjeringspartiene og SV og følgende vedtak 35 i Prop. 1 S (2021-2022), Innst. 2 S (2021-2022): Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kommunesektoren utrede endringer i regelverket for eiendomsskatt slik at aktører med stor eiendomsmasse ikke kommer uforholdsmessig gunstig ut sammenlignet med vanlige boligeiere.

Kan jeg be statsråden redegjøre for status i denne utredningen, og når vil regjeringen foreslå endringer i regelverket som muliggjør en mer rettferdig eiendomsskatt?

Svar:

Anmodningsvedtaket knyttet til eiendomsskatt for aktører med stor eiendomsmasse er til behandling i departementet. Det er derfor for tidlig å si noe nærmere om utfallet i saken. Jeg viser til at Stortinget har bedt regjeringen «utrede» endringer. Dette forstår jeg slik at regjeringen anmodes å vurdere både om det er behov for, og om det er mulig, å gjennomføre endringer i eiendomsskattelova som vil være hensiktsmessige for å oppnå siktemålet i anmodningsvedtaket. Jeg vil komme tilbake til Stortinget så snart som mulig og på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2415

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 28. juni 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at ansatte i fiskeindustrien fortsatt vil kunne ha faste helårsansatte med reduksjonen i antall permitteringsuker?

BEGRUNNELSE:

Antallet permitteringsuker har blitt redusert fra 52 til 26 uker i løpet av en periode på 18 måneder for ansatte i fiskeindustrien. Vi mottar nå mange henvendelser fra ansatte i denne industrien som er svært bekymret for at de vil miste retten til dagpenger og dermed inntekt etter

denne reduksjonen i antall permitteringsuker ble iverksatt. Saksbehandlingstiden for dagpenger er nå på fem uker, det i seg selv er svært krevende for enkelte siden de da må vente lenge på inntekt. Permitteringsvarsel i fiskeindustrien er i tillegg kort; ved mangel på ferskt råstoff er det tilstrekkelig å varsle permitteringer med tre dagers varsel og ikke fjorten dager som er hovedregelen for resten av arbeidslivet. Undertegnede mener det er viktig at vi klarer å opprettholde faste ansatte også i en næring som er svært væravhengig og med store sesongsvingninger. Når det ikke er råstoff som kommer tilbake fra havet, har ikke disse arbeidstakerne arbeid. Permitteringer er

dessverre ofte nødvendig i denne næringen, men det har store økonomiske konsekvenser for de som berøres.

Svar:

Rammevilkårene for fiskeindustrien har tradisjonelt vært mer uforutsigbare enn for mange andre næringer. Det skyldes i hovedsak naturgitte omstendigheter som gir ustabil tilgang på råstoff på grunn av sesongmessige variasjoner og værforhold. Næringen har over tid derfor hatt særskilte regler innenfor permitteringsordningen. Det har blant annet vært mer gunstige vilkår for rett til dagpenger under permittering, og arbeidsgivere har ingen lønnsplikt under permittering.

Særordninger for fiskeindustrien er i all hovedsak videreført, slik det også er sagt i Hurdalsplattformen. Problemet med uforutsette svingninger i tilgangen på råstoff er en god begrunnelse for at vi har et permitteringsregelverk, men er i seg selv ikke en tilstrekkelig begrunnelse for å opprettholde alle særreglene for fiskeindustrien. Næringen har endret seg og er ikke like sårbar nå som den var tidligere, blant annet som følge av utviklingen av oppdrettsnæringen, som gir bedre forutsigbarhet når det gjelder levering av råstoff. Antall permitterte har ligget forholdsvis stabilt de siste årene, og i 2018 som er det siste

tallet vi har, var gjennomsnittlig permitteringsvarighet på om lag 20 uker ifølge tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Det er besluttet å redusere maksimal periode med rett til dagpenger under permittering i fiskeindustrien, fra 52 uker til 26 uker innenfor en 18-månedersperiode. Dette samsvarer med hvor lenge arbeidsgivere i næringslivet ellers er fritatt fra lønnsplikt under permittering, med tilsvarende dagpengerett til permitterte i andre næringer.

Muligheten til å permittere er viktig. Bedriftene kan ha flere faste ansatte, selv om det blir en midlertidig stans eller redusert produksjon. Alternativet kan være mer midlertidige ansettelsler og innleie. Jeg mener dagens regelverk gir en god balanse mellom ulike hensyn. Det vil fortsatt sikre de ansatte økonomisk, samtidig som virksomhetene kan se på permittering som et bedre alternativ enn oppsigelser og midlertidighet.

I noen ekstraordinære tilfeller kan det likevel være behov for å permittere i lengre perioder. For å ta høyde for det, er det samtidig besluttet å innføre en unntaksbestemmelse som gir adgang til 52 uker dersom helt ekstraordinære forhold gir grunn for det, slik at det fortsatt er en mulighet for fiskeindustrien med utvidet permitteringsperiode.

SPØRSMÅL NR. 2416

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 24. juni 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hva er de anslåtte kostnadene ved den prosessen regjeringen legger opp til for Kristiansand, for kommunen og staten, og hva er regjeringens anslag for hva det vil koste å dele opp Kristiansand kommune?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har bestemt at det skal gjennomføres en utredning som kartlegger og viser konsekvensene av å dele Kristiansand kommune, til tross for at Kristiansand kommune selv ikke har søkt om en deling av sin kommune. Prosessen omtales som et særskilt tilfelle der regjeringen fraviker prosessen for deling av kommuner som den selv la fram i Hurdalsplattformen, og prosessen har skapt mye uro i Agder. Regjeringen har i denne forbindelse bedt Statsforvalteren i Agder om å utrede deling av Kris-

tiansand kommune, og sagt at Statsforvalteren skal ha dialog med kommunen og departementet i arbeidet. Dette fordi lokaldemokratiet i Kristiansand kommune ikke selv ønsker å gjennomføre den folkeavstemningen som regjeringen vil ha.

Både en utredning, folkeavstemning eller oppringing av innbyggere i de gamle kommunene Søgne og Songdalen, og en delingsprosess vil innebære kostnader for staten og for kommunen.

Svar:

Stortinget vedtok 8. juni 2017 samanslåing av Kristiansand, Søgne og Songdalen kommunar frå 1. januar 2020, til tross for at det lokalt ikkje var semje om samanslåinga. Regjeringa reknar derfor Kristiansand kommune som «tvangssamanslått».

Etter inndelingslova § 8 tredje ledd kan departementet på eige initiativ greie ut deling av ein kommune. Eg meiner det er riktig at vi får ei utgreiing som kartlegg og synleggjer konsekvensar av å dele Kristiansand kommune, samt gjer innbyggjarane i Søgne og Songdalen moglegheit til å seie si meining om saka. I første omgang skal Statsforvaltaren i Agder utarbeide eit kunnskapsgrunnlag om konsekvensar av delinga. Kostnadane ved dette arbeidet er ikkje kjende per i dag. Departementet vil ha dialog med Kristiansand kommune om eit samarbeid om Inn-

byggjarhøyringa, og heller ikkje kostnadane for denne er kjende i dag. Dersom resultatet av prosessen er at det skal gjennomførast ei deling av Kristiansand kommune, vil det vere kostnadar både for kommunen og for staten ved å gjennomføre ei slik deling. Kristiansand kommune er ein tvangssamanslått kommune, og staten vil dekke naudsynte kostnadar ved ei deling etter dei same prinsippa som gjeld ved deling av andre tvangssamanslåtte kommunar og fylke. Storleiken på disse kostnadane er noko vi må kome attende til.

SPØRSMÅL NR. 2417

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 28. juni 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hvert år blir et stort antall rådyrkalver drept når førsteslåttent tas. Statsråden var nylig selv på besøk i Indre Østfold og så hvor effektivt det er å finne trykkende rådyrkalver med droner som har varmesøkende kameraer. Her var det ildsjeler, dugnadsånd og en velvillig kommune som har bidratt.

Men vil statsråden ta initiativ til at det kan organiseres mer systematisk bruk av varmesøkende droner til dette formålet, gjennom f.eks. samarbeid mellom organisasjoner og kommuner – og eventuelt finansiert av offentlige midler?

BEGRUNNELSE:

Trolig er det tusener av rådyrkalver som hvert år blir drept eller lemlestet av slåmaskiner under førsteslåttent, som har blitt tidligere de seinere år. Bønder, organisasjoner og mange frivillige har forsøkt en rekke metoder for å finne trykkende, små rådyrkalver i graset før slåttent tas. Men ingen metoder har vist seg effektive før vi fikk de varmesøkende dronene. Disse brukes til å systematisk gjennomgå et jorde før slåttent slik at dyretragedier unngås. Vilt- og utmarksforvalteren i Indre Østfold kunne på forespørsel oppgi at 110 kalver var oppdaget bare fram til 19.6. i år.

I denne kommunen har ildsjeler i lokale jeger- og fiskerforeninger og kommunen gått sammen om å organisere tilbud til lokale bønder om å sjekke enger før slåttent. Midler til innkjøp av droner har i hovedsak kommet fra lokale sponsorer.

Averøy var også tidlig ute med gode forsøk som underbygger hvor effektive varmesøkende droner er til dette formålet.

Imidlertid er dette engasjementet helt avhengig av lokal interesse, dugnad og tilfeldige bidrag til innkjøp av utstyr. For å unngå denne typen dyretragedier som skjer i norsk landbruk, må det en gjennomtenkt organisering og finansiering til. Trolig skal det relativt beskjedne midler til for å utløse stor, frivillig aktivitet på dette området rundt i landet. Sentralt i arbeidet er nok også bondeorganisasjonene og kommunene.

Svar:

Først og fremst vil jeg berømme arbeidet som er lagt ned lokalt for å redusere antall rådyrkalver som blir drept av slåmaskin. Som nevnt i spørsmålet var jeg selv nylig i Indre Østfold og fikk se resultatet av en flott innsats og samarbeid mellom blant annet kommunen og et dyktig dronemiljø som benyttet droner med termiske kamera. Jeg er imponert over hvordan ny teknologi og godt samarbeid gjør at stadig flere rådyrkalver kan reddes. Dette er viktig og god skadeforebygging som redder ville dyr som lever i åker og eng, og samtidig bedrer hverdagen for bonden som slår gresset. Rådyrkalver som blir kjørt i hjel i slåttent vil også forurense føret.

Ny teknologi og samarbeid mellom flere aktører gjør at stadig flere rådyrkalver kan reddes, og jeg mener at næringsdrivende i jordbruket har en egeninteresse i å ta i bruk slike løsninger der det er mulig. Jeg mener man først og fremst bør finne gode lokale løsninger for samarbeid

om dette, for eksempel mellom jordbrukets næringsorganisasjoner, kommunene og frivillige.

SPØRSMÅL NR. 2418

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. juni 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å få kartlagt omfanget av Navs feilpraktisering i omgjøringsaker, samt få gjort en grundig vurdering av hvilke konsekvenser den kan ha hatt for utfallet av de berørte sakene, og hva vil statsråden foreta seg for å ivareta de som ble rammet av Navs feilpraktisering?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudet publiserte nylig resultatene av sin undersøkelse av Navs beslutninger om ikke å omgjøre vedtak utenfor klagesaker. Undersøkelsen viste at Nav i perioden fra juli 2017 til januar 2022 traff beslutninger bygget på en uriktig og for streng tolkning av forvaltningsloven § 35. Tross instruks fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 30. mai 2017 fortsatte Nav å bruke en tidligere, ulovfestet regel om gjenopptak, i stedet for bestemmelsen om omgjøring av vedtak i forvaltningslovens § 35.

Navs feiltolkning innebar en høyere terskel for å omgjøre etatens vedtak. Blant annet krevde den ulovfestede regelen om gjenopptak at det måtte foreligge alvorlige saksbehandlingsfeil, uforsvarlig rettsanvendelse eller uforsvarlig skjønnsutøvelse, noe som ikke kreves etter den korrekte regelen for omgjøring av vedtak. Sivilombudet mottok og behandlet tre klager om avslag på omgjøring, hvorav to gjaldt beslutning om uføretrygd og én gjaldt yrkesskade. I alle tre avslagene beskriver Nav vilkårene for gjenopptak, ikke de mindre strenge kravene til omgjøring beskrevet i forvaltningslovens § 35. Det er altså påvist at Navs feiltolkning fikk konkrete konsekvenser for klagerne som henvendte seg til Sivilombudet. Vedtak om uføretrygd, yrkesskade og andre saker administrert av Nav må også sies å kunne ha store konsekvenser for mennesket det gjelder.

Sivilombudet skriver at departementet ikke har kunnet oppgi et antall eller et begrunnet anslag av hvor mange som har blitt rammet av Navs feiltolkning. Det er maktpåliggende at statsråden sørger for en fyllestgjørende oversikt over omfanget av problemet, slik at menneskene

som har blitt gitt feilaktige avslag på omgjøring av vedtak kan kontaktes og få sine rettigheter ivaretatt. Det taler også for at statsråden må gi tydelige, politiske føringer at Sivilombudet kritiserer departementets oppfølging av saken så langt for å være mangelfull:

«Departementet burde etter ombudets syn gjort en større innsats for å få klarhet i omfanget av feilen, særlig i lys av at departementet og direktoratet vurderte det som riktig med ny behandling av de tre klagesakene som ombudet tok opp i den første undersøkelsen.»

Svar:

Representanten stiller spørsmål vedrørende Arbeids- og velferdsetatens behandling av saker som gjelder omgjøring av vedtak uten klage. Dette er regulert i forvaltningsloven § 35.

Nav behandlet før 30. mai 2017 disse sakene (omgjøring uten klage) etter et ulovfestet gjenopptakelsesinstitutt. Tidligere praksis hadde noe strengere kriterier for når en sak kan tas opp til ny behandling uten klage. Daværende Arbeids- og sosialdepartementet ga så en instruks 30. mai 2017 om at etaten skulle praktisere denne sakstypen etter reglene i forvaltningsloven § 35.

Sivilombudet avga en uttalelse om dette saksforholdet 7. juni 2022 og har samtidig bedt departementet om å svare på flere forhold, herunder det forhold representanten tar opp i sitt spørsmål.

Departementet er nå i dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om saken fra Sivilombudet, og vil besvare spørsmålene innen fristen 31. august 2022. Det er således for tidlig å svare mer konkret på representanten Aydars spørsmål.

Jeg vil likevel understreke at departementet på bakgrunn av henvendelsen fra Sivilombudet, har hatt ny dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet og fått opplyst at etaten har iverksatt nødvendige tiltak for å sikre at etaten

på en systematisk måte og for alle ytelser nå følger opp den instruksjonen som er gitt av departementet.

SPØRSMÅL NR. 2419

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 28. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden legge opp til at staten kjøper ut eiendommer hvor det legges sterke begrensninger på eiendommen slik at enkeltpersoner og familier kan etablere seg på nytt, og ikke må bære kostnadene for fellesskapets behov for omlegging, eller bygging av nye veier?

BEGRUNNELSE:

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner i kommunene rundt om i landet opplever mange at veivesenet legger inne innsigelser som begrenser eller umuliggjør normalt bruk av eiendommer eller bygninger. Ofte skjer dette i forbindelse med planer om fremtidige veiomlegginger, etablering av gang- og sykkelveier o.l.

Dette legger store begrensninger på eierne til utvidelse eller oppgradering av boligen. Slike inngrep legger også store kostnader på enkeltpersoner og familier, ved at verdien på eiendommen reduseres, og vanskeliggjør et salg. Ved utleie er det vanskelig å få langsiktige leieforhold på grunn av usikkerheten rundt innløsning.

En begrensning som en innsigelse fra veivesenet er kan vare over svært lang tid.

Et slikt eksempel finner man i Fauske kommune, hvor eieren opplevde at veivesenet la inn en innsigelse i forbindelse med behandling av en reguleringsplan. Bakgrunnen var en fremtidig omlegging av E6 nord om Fauske sentrum, og etablering av et kryss eller rundkjøring som omfattet deres eiendom. Denne innsigelsen fra veivesenet ble stadfestet gjennom en reguleringsplan av Fauske kommune rundt 1990. Det vil si at eierne har hatt store begrensninger i bruken gjennom ca. 30 år.

Eierne ha utallige ganger forsøkt å få fjernet innsigelsen, eller fått innløst eiendommen uten resultat. Eieren har i senere tid hatt dialog med Fauske kommune for å få en avklaring. De har der fått beskjed om at de i tilfelle må få utarbeidet en privat reguleringsplan som de selv må bekoste, men de må kunne påregne at veivesenet ville fremme en innsigelse på nytt.

Svar:

Statens vegvesen er som utbygger av riksvegnettet i utgangspunktet underlagt det samme regelverket som andre utbyggere når det gjelder plikten til å løse inn eiendommer som blir underlagt rådighetsinnskrenkninger som følge av reguleringsplan.

Så lenge det ikke foretas ekspropriasjon, vil et regulerings tiltak ligge utenfor erstatningsvernet etter Grunloven § 105. Et slikt tiltak vil derfor som utgangspunktet ikke utløse erstatning. En berørt grunneier må følgelig avvente ekspropriasjonstiltaket før vedkommende har krav på innløsning og erstatning for ekspropriasjonsinngrepet. Plan- og bygningsloven § 15-2 gir unntak fra det nevnte utgangspunktet hva gjelder ubebygde eiendommer.

For utbygging av riksveg er det viktig å merke seg at det i tillegg til de generelle reglene om innløsning foreligger særlige regler som gir grunneier en utvidet rett til å kreve innløst eiendom før ekspropriasjonstiltaket blir gjennomført. Denne retten følger av Retningslinjer for innløsning av boliger i framtidige veglinjer. Etter disse retningslinjene er det et vilkår for innløsning at boligen vil måtte rives som følge av vegutbyggingen. I tillegg må det foreligge en vedtatt reguleringsplan. Videre må boligen benyttes av eier som helårsbolig på det tidspunktet reguleringsplanen ble vedtatt. Boligen som innløses skal erstattes etter den markedsverdi boligen ville hatt dersom den ikke var forutsatt revet.

Det følger videre av St. prp. nr. 81 (1980-81) at langsiktige eiendomskjøp kan foretas av Statens vegvesen når det gjelder prosjekt som inngår i første fireårsperiode av Nasjonal transportplan, eller er en naturlig videreføring av prosjekt som inngår i første fireårsperiode av Nasjonal transportplan. I begge tilfeller er det en forutsetning at veitraséen er fastlagt i vedtatt kommune(del)plan eller på annen måte. Dersom disse vilkårene ikke er oppfylt, kan langsiktige eiendomskjøp bare foretas dersom det er klart i statens interesse.

Statens vegvesen arbeider kontinuerlig for at berørte grunneiere skal få en god behandling ved utbygging

av riksveg. Som samferdselsminister er jeg selvfølgelig opptatt av at de i størst mulig grad lykkes i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2420

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status for regjeringens pilotordning for sikring av notoritet for personkontroller, hvordan er dette organisert og hva er sammenhengen mellom denne ordningen og forsøksprosjektet som er satt ned av Oslo Politidistrikt under navn «Politikontroller i et diskrimineringsperspektiv»?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket mellom regjeringen og SV av november 2021 står blant annet dette:

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en pilotordning i Oslo med teknisk løsning for sikring av notoritet for personkontroller som politiet foretar dersom den som blir kontrollert vil la seg registrere. Ordningen skal innebære at den som blir stoppet kan motta en bekreftelse på kontrollen.

I regjeringens tildelingsbrev til Politiet for 2022 heter det at:

«Politidirektoratet skal utrede og utprøve ulike tiltak for å forebygge at personkontroller oppleves som urettmessige eller diskriminerende», og videre: «I 2022 skal det i Oslo politidistrikt iverksettes et pilotprosjekt med utprøving av teknisk løsning for tilbud om og utstedelse av bekreftelse på gjennomført personkontroll. Tiltaket skal ses i sammenheng med øvrige tiltak for økt tillit til politiet og politiets personkontroller».

Forut for regjeringens pilotordning, ble det igangsatt et forsøksprosjekt av Oslo politidistrikt under navn «Politikontroller i et diskrimineringsperspektiv». I arbeidsgruppen som skal avlevere rapport innen 1. oktober i år, sitter blant annet Juristforbundets inkluderings- og mangfoldsutvalg, Organisasjonen mot Offentlig Diskriminering (OMOD) og Minotenk.

I brev av 8. juni 2022 til Oslos politimester bes det om en avklaring og skriver blant annet: «Gjennom møtene har vi fått et tydelig inntrykk av at politiet i Oslo ikke ønsker en kvitteringsordning. Vi ber derfor politimesteren som oppdragsgiver om å tydeliggjøre om kvitteringsordning er del av mandatet til arbeidsgruppen». Det er rele-

vant at kunnskap og forskning på hvordan en slik ordning kan gjennomføres i henhold til dagens lovverk, utgjør en vesentlig del av arbeidsgruppens arbeid. De ber også om en presisering fra politimesteren på sammenhengen mellom sentrale myndigheters beslutning om en lokal kvitteringsordning i Oslo og det arbeid som nå skal skje i arbeidsgruppen vi er del av.

Kvitteringsordningen er en del av arbeidsgruppens mandat. Samtidig er det behov for å avklare hva som er sammenhengen mellom den statlige pilotordningen og Oslos forsøksprosjekt, og hvordan dette arbeidet er organisert. Det er også viktig at arbeidsgruppen som jobber med dette, gis tilstrekkelig ressurser og tid slik at arbeidet blir gjort grundig.

Svar:

Politidirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2022 i oppdrag å iverksette et pilotprosjekt i Oslo politidistrikt med utprøving av teknisk løsning for tilbud om og utstedelse av bekreftelse på gjennomført personkontroll. I oppdraget er det presisert at tiltaket skal ses i sammenheng med øvrige tiltak for økt tillit til politiet og politiets personkontroller, og at Oslo kommune, organisasjoner og andre relevante aktører skal involveres i arbeidet. Pilotprosjektet skal evalueres.

Oslo politidistrikt har satt ned en arbeidsgruppe som skal se på politikontroller i et diskrimineringsperspektiv. Det er utarbeidet et mandat for arbeidet, og det er etablert en referansegruppe. Både i arbeidsgruppen og i referansegruppen er aktører utenfor politiet invitert inn til å delta. Videre er det etablert dialog med Oslo kommune, organisasjoner og andre relevante aktører. Arbeidet med pilotordningen følges opp som del av dette arbeidet.

Direktoratet har opplyst at Oslo politidistrikt har sett behov for å gjennomføre et kartleggingsarbeid før konkrete tiltak – herunder den tekniske løsningen for tilbud om og utstedelse av bekreftelse på gjennomført personkontroll – utformes.

På bakgrunn av ovenstående informasjon vil jeg be direktoratet om ytterligere opplysninger om fremdriften i pilotprosjektet og når en forventer å kunne iverksette

utprøvingen av en teknisk løsning for tilbud om og utstedelse av bekreftelse på gjennomført personkontroll.

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 30. juni 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er det en forutsetning for å nå regjeringens mål om 50 % økt fastlandseksport at Norge inngår en frihandelsavtale med Kina, eller vil regjeringen klare å øke fastlandseksporten med 50 % uten en slik avtale?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt seg et mål om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 prosent innen 2030. Det er ikke kjent om regjeringen regner med å nå dette målet uavhengig av resultatet av frihandelsforhandlingene med Kina, eller om denne frihandelsavtalen er en forutsetning for å oppnå målsetningen. Det vil i så fall medføre en større grad av avhengighet på handel med Kina. Den siste tiden har vi sett at landbruksministeren har gjort forsøk ovenfor Kina for å øke eksporten av norske landbruksprodukter. Det virker som om regjeringen bevisst forsøker å legge til rette for mer handel med kommunistregimet i Beijing.

Svar:

Norge er et lite land med en åpen økonomi. Vi har stolte handelstradisjoner og nyter store gevinster av handel med utlandet. Handel gir oss mulighet til å nå nye markeder, utnytte stor-driftsfordeler, bruke våre fortrinn, og gir oss tilgang til et større utvalg av varer og tjenester. Handel fører også til økt produktivitet, særlig på grunn av skjerpene konkurranse, innovasjon og teknologideling. Tilgang til markeder i utlandet er avgjørende for mange norske næringer og selskaper. Til sammen bidrar alt dette til økt samlet verdiskaping.

I Hurdalsplattformen fastsettes det et mål om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 prosent innen 2030. Som en oppfølging av dette har regjeringen lansert eksportreformen «Hele Norge eksporterer». Gjennom Hele Norge eksporterer vil myndighetene, næringslivet og virkemiddelapparatet samarbeide om å nå eksportmålet gjennom en styrking og effektivisering av arbeidet med

eksport, og arbeide for å skape en felles eksportkultur hvor alle bidrar aktivt til å øke eksporten. Det er allerede innført en rekke tiltak i Hele Norge eksporterer, og regjeringen vil kontinuerlig vurdere tiltak som kan bidra til å nå eksportmålet.

Arbeidet med en handelsavtale med Kina startet i 2008. Mye har endret seg i Kina og i verden siden det. Vi har dialog og vi vil bruke den tiden vi trenger for å ivareta våre interesser i forholdet til Kina. Det er mange hensyn som spiller inn. Russlands invasjon av Ukraina vil selvsagt kunne påvirke fremdriften i arbeidet og de generelle vurderingene vi gjør. Målet om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 prosent er ikke betinget av en eventuell handels-avtale med Kina.

SPØRSMÅL NR. 2422**Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 29. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Fra faglig hold varsles det om at antallet ruskontrakter for unge har stupt. En hovedgrunn som trekkes fram er riksadvokatens rundskriv om oppfølging av narkotikasaker.

Mener statsråden ruskontrakter er et godt virkemiddel for å forebygge at ungdom havner i et rusmisbruk, hvor stor er nedgangen i antallet ruskontrakter nasjonalt og er statsråden bekymret for at bruken av disse kontraktene nå går ned?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Norsk Sykepleierforbund har antallet ruskontrakter i Norge stupt. Leder for landsgruppen av helsesykepleiere i forbundet, Ann Karin Swang, meldte etter en uformell undersøkelse til sine medlemmer over hele landet at antall ruskontrakter på et nasjonalt nivå har gått betydelig ned. De opplever at bruken av narkotika har økt og at midlene til å gjøre noe med det har blitt redusert.

SLT-koordinator Kjell Haugersveen i Grenland mener at rundskrivet fra riksadvokaten er en åpenbar årsak til færre ruskontrakter. Han kan fortelle at i 2020 hadde man 29 ruskontrakter i Grenland, mot 3 kontrakter så langt i år. I Kristiansand hadde man tidligere 40 – 50 ruskontrakter tidligere, nå har man kun 5.

Svar:

Regjeringen er tydelig på at kunnskapsbasert metodikk skal ligge til grunn for både forebyggende innsats og behandlings- og oppfølgingstjenester. Flere faginstanser, deriblant Helsedirektoratet, peker på at ruskontrakter ikke kan ses på som kunnskapsbasert tilnærming. Vi har altså ikke grunnlag for å si at slike tiltak faktisk har en forebyggende effekt på fremtidig rusmiddelbruk. Vi vet imidlertid at det kan oppleves svært krenkende av de unge selv.

Bruk av tvang og kontroll overfor barn og unge har faglige og etiske sider som vi må ta på alvor. God forebygging og helsehjelp forutsetter et tillitsforhold mellom den unge og den som skal hjelpe. Om utgangspunktet er tvang kan det være utfordrende å etablere nødvendig tillit.

Forskning viser at behandling under tvang ikke kan framvise bedre resultater enn frivillig behandling. Derimot vet vi at behandling under tvang øker risiko for integritetskrenkninger og rettighetsbrudd. Det å legge til rette for bruk av maktmidler, tvang og kontroll, uten tilstrekkelig kunnskap om effekt og konsekvenser, skal vi være svært

tilbakeholdne med. Slike vurderinger må etter min oppfatning også ligge til grunn for hvilke virkemidler politiet skal kunne benytte for å avdekke narkotikabruk.

Det er ingen tilgjengelig statistikk over rusmiddeltesting/ruskontakter som vilkår ved betinget påtaleunntelser eller antall som inngås på annet grunnlag. Representant Ropstads spørsmål om nedgang i antall ruskontrakter nasjonalt kan ikke besvares. Det har imidlertid vært en nedgang i antall anmeldelser av narkotikalovbrudd etter legemiddeloven over flere år.

Jeg er nok ikke så bekymret for at antall ruskontrakter går ned i seg selv. Jeg mener at bruk og besittelse av narkotika til egen bruk skal være straffbart fordi det har en normerende effekt. Men jeg har likevel stor tillit til at både politi, helsesykepleiere, sosialarbeidere og andre fagfolk har kunnskap og kompetanse og tar i bruk metodikk som gjør at de kan forebygge narkotikabruk og motivere unge til endring – uten å måtte bruke tvang og integritetskrenkende virkemidler.

Jeg forstår at både SLT-koordinatorer, politifolk og helsesykepleiere blir bekymret når de møter unge som uttrykker positive holdninger til narkotika eller at det synes som om bruken av narkotika eskaleres og de unge ikke vil ha hjelp. Samtidig kan vi ikke iverksette inngripende tiltak i unge menneskers liv på bakgrunn av bekymring alene.

Bruken av rusmidler blant unge følges blant annet gjennom undersøkelser som ESPAD og ungdomsdata med videre. Vi må se de subjektivt opplevde endringene i unges bruk av narkotika som nå blant annet kommer fram i media, i sammenheng med kunnskapen vi henter fra mer systematiske undersøkelser.

Som representant Ropstad er kjent med skal regjeringen legge frem en stortingsmelding om en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet i 2023. En mest mulig sikker kunnskap om unges bruk av narkotika er helt nødvendig for at vi i dette arbeidet kan utvikle og iverksette riktige tiltak, til rett tid og overfor rette grupper.

SPØRSMÅL NR. 2423**Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren ta initiativ til at trafikkprognosene som brukes ved veiplanlegging, tar utgangspunkt i fastsatte miljømål og miljøambisjoner og i tillegg blir gjenstand for drøfting i tråd med firetrinnsprinsippet, jmfør Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser?

BEGRUNNELSE:

For de større byområdene har vi et mål om nullvekst i personbiltrafikken. Regjeringen har også en klar ambisjon om å flytte godstransport fra vei til sjø og bane.

Trafikkmengden har mye å si for hvilken veistandard som skal velges ved planlegging av et utbyggingsprosjekt. Regelen sier at det er antatt trafikkmengde 20 år etter åpningsåret som skal ligge til grunn. Om det legges til grunn en kraftig trafikkvekst, vil veier som i dag har lav eller moderat trafikk, kunne måtte bygges ut for eksempel til 4-feltsvei.

Trafikkprognosene som ligger til grunn for Statens vegvesens og Nye Veiers planer, er gjerne basert på tradisjonelle prognoser, der trafikkmengde er en funksjon av blant annet befolknings- og inntektsvekst. Samtidig sier Statens vegvesens håndbok 712 Konsekvensanalyser at man skal analysere tiltak som kan redusere transportbehovet og påvirke valg av transportmiddel og tiltak som gir mer effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur og kjøretøyer. Vi kan ikke se at slike tiltak får en reell sjanse til å bli vurdert når tradisjonelle trafikkprognoser legges til grunn for standardvalget.

Ekstra oppsiktsvekkende er det at bruk av tradisjonelle vekstprognoser ikke speiler vedtatte miljømål eller miljøambisjoner. Vekst i personbiltrafikken i byområdene undergraver nullvekstmålet. Når veiene da dimensjoneres etter en slik vekst, vil prognosene fort selvpoppfyllende. Forutsetningen om trafikkvekst medfører også at det legges til grunn en høyere samfunnsøkonomisk nytte av investeringene. Om det nasjonalt og lokalt vedtatte nullvekstmålet innfris, vil den samfunnsøkonomiske nytten bli mindre enn hva konsekvensutredningen viser.

I Statens vegvesens svar på tildelingsbrev nr. 3 omtales blant annet E16 Arna–Stanghelle, E39 Ådland–Svegatjørn (Hordfast) og E39 Vågsbotn–Klauvaneset, henholdsvis sør for, øst for og nord for Bergen by. Statens vegvesen forutsetter en betydelig vekst på alle strekningene, selv om de leder trafikk inn i eller befinner seg i et nullvekstom-

råde. Tilsvarende eksempler har vi også sør for Stavanger/Sandnes (med E39 Hove–Ålgård) og sør for Oslo (med E18 Retvet–Vinterbro). For Nyer Veier er det tilsvarende, blant annet for E16 øst for Oslo og E6 sør for Trondheim.

Svar:

Transportpolitikken baseres på målene i Nasjonal transportplan, noe som innebærer høye ambisjoner innen både klima- og miljøområdet, for trafikksikkerhet, for framkommelighet og for å legge til rette for næringsutvikling og regional utvikling. For denne regjeringen er klima- og miljømålene svært viktige. Vi har blant annet tatt initiativ til å vurdere veinormalene for å kunne tilpasse disse bedre til nevnte mål og målet om effektiv ressursbruk. At vi har flere mål innebærer at det må legges gode helhetlige og faglige analyser til grunn for utviklingen av infrastrukturen.

I trafikkprognosene skilles det ofte mellom generelle framskrivninger og prosjektspesifikke framskrivninger. De generelle framskrivningene viser forventet langsiktig transportutvikling dersom det ikke gjennomføres nye tiltak som vil påvirke transportomfang eller fordeling på transportmiddel. Forenklet kan det kalles en referansebane for trafikkvekst før det beregnes effekten av aktuelle tiltak og virkemidler.

Befolkningsutvikling og inntektsvekst er andre viktige drivere for transportutviklingen som framskrivningene videre baseres på. Framskrivningene tar utgangspunkt i vedtatt politikk og virkemiddelbruk, herunder vedtatte infrastrukturprosjekter, og de legger til grunn de samme forutsetningene om utviklingen av andelen nullutslippskjøretøy i nybilsalget som i Nasjonalbudsjettet 2021.

For å beregne effekten av det enkelte prosjekt eller bruk av ulike virkemidler, så legges de konkrete endringer dette gir for transporttilbudet inn i en transportmodell. Slik etableres prosjekt- og virkemiddelsspesifikke framskrivninger.

Analyser av tiltak for å løse et problem i transportsystemet bør skje etter «firetrinnsmetodikken» som representanten referer til: 1. Tiltak som kan redusere transportbehovet og påvirke valg av transportmiddel. 2. Tiltak som gir mer effektiv utnyttelse av eksisterende infrastruktur og kjøretøyer. 3. Mindre ombyggingstiltak. 4. Større ombyggingstiltak eller utbygging i ny trase. Firetrinnsprinsippet ligger til grunn for utredningsarbeid i Statens vegvesens konseptvalgs-utredninger (KVU) der hensikten er å

vurdere alternative måter å løse transportbehovet på og i arbeidet med planlegging etter plan- og bygningsloven. Firetrinnsmetodikken lå også til grunn i forbindelse med Statens vegvesen sin riksvegutredning. Metodikken innebærer å ta i bruk hele spekteret av tiltak for å løse et transportproblem. Firetrinnsmetodikken har ikke som mål i seg selv å begrense trafikk, men å finne alternativene som bidrar til å løse transportproblemet så godt og rimeleg som mulig. Om de første trinnene i firetrinnsmetodikken er aktuelle, vil avhenge av om alternativene kan løse

problemet en søker å løse med tiltaket samt nytten og kostnadene ved det enkelte alternativet.

Samferdselsdepartementet vil i arbeidet med en ny Nasjonal transportplan få gjennomført følsomhetsanalyser/alternative framskrivninger for å vurdere hvordan ulike forutsetninger kan gi endret utvikling i transportomfanget i ulike transportsegmenter. Dette kan blant annet vurderes på grunnlag av erfaringer etter pandemien, nye teknologiske løsninger og miljøutfordringene.

SPØRSMÅL NR. 2424

Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 29. juni 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Skal de midlertidige tilpasningene regjeringen la fram for Stortinget i Prop. 107 L forstås slik at NAV ikke kan gi støtte til opplæring på en folkehøyskole i ett år etter en konkret vurdering?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Aftenposten 21. juni har NAV Vestre Aker tolket regelverket knyttet til vilkårene for å få introduksjonsstøtte slik at en 19 år gammel ukrainsk borger med oppholdstillatelse gitt på bakgrunn av midlertidig kollektiv beskyttelse, ikke kan få støtte til å gå på folkehøyskole.

NAV begrunner vedtaket med endringer gjort i Prop. 107 L om midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina, og mener at regelen som korter ned introduksjonsprogrammet til seks måneder med mulighet til forlengelse i ytterligere seks måneder innebærer at de ikke har anledning til å gi introduksjonsstøtte i ett år. Videre mener NAV at formålet med introduksjonsprogrammet er et annet enn formålet med folkehøgskole fordi det ikke er eksamensrettet opplæring.

Formålet med tilpasningene i proposisjonen er å legge til rette for at ukrainere med midlertidige kollektiv beskyttelse raskt kan komme i arbeid eller utdanning og gis et meningsfylt opphold i den perioden de skal være i Norge. Opphold på en skole hvor eleven lever med jevnaldrende og hvor formålet er å drive allmenndanning og folkeopplysning, må kunne sies å være en effektiv måte å sikre kunnskaper innenfor norsk og samfunnskunnskap, og kvalifisere til arbeidsliv.

Svar:

De midlertidige reglene i integreringsloven for personer som har fått innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse gir økt fleksibilitet på flere områder. Bakgrunnen er ønsket om at denne gruppen raskt kommer i arbeid eller annen aktivitet.

Personer som har midlertidig kollektiv beskyttelse har rett, men ikke plikt, til å delta i introduksjonsprogram. Programmet skal minst bestå av arbeids- eller utdanningsrettede elementer og et språktilbud. Kommunene har stor grad av skjønn i utformingen av introduksjonsprogrammet og det er mange veier til å oppnå et sluttmaal for programmet. Sluttmaalet kan settes selv om det ikke er helt klart at deltakeren vil kunne oppnå malet uten en forlengelse av programmet.

Introduksjonsprogrammet er rettet mot å styrke den enkeltes formelle kompetanse og overgang til arbeid. Folkehøgskoler gir ikke formell kompetanse og kan etter dagens regler ikke utgjøre innholdet i introduksjonsprogrammet. Unge fordrevne fra Ukraina kan ha nytte og glede av et år på folkehøgskole. Ettersom de ikke har ikke plikt til å delta i introduksjonsprogram, kan de takke nei til programmet og benytte seg av lånekassens ordninger hvis de ønsker å gå på folkehøyskole. Flyktningsstipend gis kun til dem som tar videregående opplæring eller grunnskoleopplæring for voksne, men personer som har midlertidig kollektiv beskyttelse kan få stipend og lån etter samme regler som gjelder for norske studenter. Kostnaden for å gå ett år på folkehøgskole er mellom 85 000 og 169 000 kroner, og for skoleåret 2022/2023 kan man få utbetalt inntil 117 170 kroner fra Lånekassen.

SPØRSMÅL NR. 2425**Innlevert 21. juni 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 5. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

En mulig oppløsning av Kristiansand og folkeavstemming i de tidligere kommunene Søgne og Songdalen skal ha vært ett av punktene i en hemmelig avtale, en såkalt B-protokoll, under regjeringsforhandlingene i Hurdal.

Kan statsråden informere om hvilke andre saker denne såkalte b-protokollen inneholder og når kan vanlige folk forvente å bli orientert om disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Kan være greit å vite for vanlige folk.

Svar:

Representanten viser til spekulasjoner i en avisartikkel uten åpne kilder. Jeg skal unnlate å kommentere den. Når det gjelder beslutningen knyttet til at regjeringen ønsker en folkeavstemning i Søgne og Songdalen, så ble den tatt i vår etter en åpen og grundig prosess ledet av Kommunal og moderniseringsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2426**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 28. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere hvordan Norge kan forby reklame for selskap som tilbyr hjelp til å skaffe seg barn gjennom surrogati i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Surrogati er ulovlig i Norge. Til tross for dette reklameres det for surrogati her i landet, og selskap som selger bistand til å få barn i utlandet gjennom surrogati markedsfører sine tjenester for et norsk publikum. Statsråden har sammenlignet surrogati industrien med menneskehandel og har også forsvart Norges forbud mot denne type virksomhet på en god måte. KrF støtter også statsråden i synet på at forbudet bør støttes opp med mulighet for straffereaksjon.

Samtidig reklamerer leverandører, som blant annet «Circle Surrogacy» for sine tjenester, og arrangerer informasjonsmøter i Oslo. Direkte reklame for selskaper som skal hjelpe nordmenn å begå ulovligheter er vanskelig å forsvare. En vurdering av hvilke juridiske muligheter man har for å stanse denne type reklame ville vært nyttig, og kan forhåpentligvis følges opp med et forslag om et markedsføringsforbud i Norge for slike tjenester.

Her kan man for eksempel se til Nederland som har en mindre restriktiv lovgivning rundt surrogati. Tross dette fastslår nederlandsk straffelov at markedsføring av (kommersiell) surrogati er forbudt. Dette betyr at ingen nettsteder kan annonsere for surrogati. I tillegg har foreldrene ikke lov til å lete etter en surrogatmor offentlig, for eksempel via sosiale medier. Dette gjelder også omvendt: en kvinne kan ikke offentlige annonsere at hun vil være surrogatmor.

Svar:

Etter min vurdering er dagens regelverk tilstrekkelig. Det er ikke riktig av meg å kommentere konkrete saker, men jeg vil redegjøre generelt for rettstilstanden på dette området.

Bioteknologiloven § 2-15 fastsetter at befruktete egg bare kan settes inn i livmoren til den kvinnen som skal være barnets mor. Dette innebærer at surrogati ikke er tillatt i Norge. Etter § 7-5 første ledd straffes overtredelse av lovens bestemmelser med bøter eller fengsel i inntil tre måneder. Medvirkning straffes på samme måte, jf. straffeloven § 15. Privatpersoner som søker eller benytter seg

av tilbud som er i strid med loven, inkludert surrogati, er unntatt fra straffansvar, jf. § 7-5 andre ledd.

Dette innebærer at det er straffbart å tilby eller utføre surrogati i Norge. Straffansvaret er begrenset til handlinger som utføres i Norge, men inkluderer også medvirkningshandling. Straffansvaret omfatter derfor også medvirkning i Norge, til surrogati som utføres i utlandet. Om dette står følgende i Prop. 95 L (2012-2013):

«Privatpersoner som i Norge formidler eller tilbyr tjenester til andre som ikke er tillatt etter loven vil etter omstendighetene omfattes av straffebestemmelsen, herunder medvirkningsansvaret. Tilsvarende gjelder virksomheter, foreninger og organisasjoner som medvirker til overtredelse av loven, typisk ved formidlingsvirksomhet.»

Ikke enhver bistand til surrogati i utlandet vil være straffbar medvirkning som rammes av straffebudet. Det

må gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. For eksempel vil en ren informasjonsvirksomhet om rettstilstanden i andre land ikke betraktes som straffbar medvirkning. Videre vil heller ikke formidling av kontakt som består i å opplyse om hvilke klinikker i utlandet som utfører behandling i strid med bioteknologiloven, betraktes som medvirkning til at en slik behandling blir utført.

Hvis det derimot henvises til en konkret behandling, for eksempel ved å bestille plass, besørge innleggelse eller sende nødvendige dokumenter til behandler i utlandet, er det mer nærliggende å anse handlingene som medvirkning til at behandlingen blir utført. Det er domstolene som i den konkrete sak vil avgjøre om det dreier seg om straffbar medvirkning.

SPØRSMÅL NR. 2427

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 29. juni 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Rettighetene til å utvinne kull i Austre Adventfjord er til salgs. Den norske stat ønsker ikke å kjøpe disse, mens både russiske og kinesiske kjøpere skal være interessert.

I lys av den nye og alvorlige geopolitiske sikkerhetssituasjonen, mener utenriksministeren det kan være klokt å revurdere beslutningen om å ikke kjøpe kullrettighetene?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til artikkelen i E24 publisert 18. juni i år, «Skyggespillet om Svalbard», som omtaler den norske investoren som forsøker å selge rettigheter til å utvinne kull. Selve eiendommen er solgt til staten i 2016, mens staten ikke ønsker å kjøpe kullrettighetene. Investoren frykter at et kinesisk eller russisk selskap vil kjøpe disse, og dermed vil kunne befeste sin posisjon på Svalbard ytterligere. Svalbard er som kjent en svært strategisk øygruppe.

Det refereres i artikkelen til at norske myndigheter er «ubekymret» fordi «Norges suverenitet på Svalbard er ubestridt, og uavhengig av norsk gruvevirksomhet eller kontroll over kullrettigheter». Russlands angrep på Ukraina viser imidlertid at folkerettslige prinsipper ikke er verdt mye hvis stormaktene ser det som fordelaktig å handle i strid med disse. Jeg viser også til PSTs trusselvurdering fra 2021 som anslår at både Russland og Kina

«vil forsøke å kjøpe eller etablere virksomhet på strategisk plassert eiendom i nord». I lys av den nye og alvorlige geopolitiske sikkerhetssituasjonen mener jeg at beslutningen kjøpe ikke å kjøpe rettighetene til å utvinne kull i Austre Adventfjord bør revurderes.

Svar:

Utgangspunktet er at alle borgere og selskaper fra de statene som er part i Svalbardtraktaten kan ta utmål på Svalbard. Et utmål gir kun enerett til utvinning av mineraler i et begrenset område. Utmålsrettigheten gir ikke eierskap til grunnen og representerer derfor en begrenset rettighet sammenlignet med eiendomsrett til grunn.

En utmålsrettighet er heller ikke evigvarende. For å opprettholde et utmål må utmålshaveren utføre en viss mengde arbeid på dette (arbeidsplikt). Arbeidsplikten må oppfylles i løpet av en femårsperiode. Dersom plikten ikke oppfylles, kan utmålshaveren søke dispensasjon for å opprettholde utmålet. Men dersom arbeidsplikten ikke oppfylles og det heller ikke innvilges dispensasjon, vil utmålet falle i det fri. Det innebærer at utmålshaveren mister retten til å utnytte utmålet.

All aktivitet på Svalbard må skje innenfor miljølovgivningen. Etablering av ny gruvevirksomhet krever tillatelse etter svalbardmiljøloven. Selv om et selskap eier en ut-

målsrettighet, er det ingen garanti for at det innvilges tillatelse til å utvinne mineralene eller å iverksette naturinngrep.

Den statlige gruvevirksomheten på Svalbard skjer i dag gjennom Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS. Store Norske har i dag egne utmål på eiendommen Austre Adventfjord. Selskapet har ikke behov for å kjøpe ytterligere utmål på denne eiendommen. Ettersom staten for øvrig ikke direkte driver egen gruvedrift, er det vanskelig for staten å oppfylle arbeidsplikten og/eller søke dispensasjon. Det betyr at dersom staten kjøper utmålene fra Austre Adventfjord AS og videre ikke oppfyller arbeidsplikten, vil staten uansett miste utmålene etter en relativt kort periode fordi de faller i det fri.

Jeg kan ikke se at verdenssituasjonen som stortingsrepresentanten viser til, endrer våre vurderinger eller begrunnelsen bak beslutningen om ikke å kjøpe utmålene. Utmålene denne saken gjelder innebærer kun en begrenset rettighet som staten har begrenset mulighet til å holde på. En eventuell utnyttelse av utmålene fra andre vil måtte skje innenfor relevant norsk regelverk. Og la meg gjøre det helt klart: Norges suverenitet har aldri vært og vil ikke bli påvirket av hvem som til enhver tid innehar utmålsrettigheter på Svalbard.

På bakgrunn av dette kan jeg ikke se at det foreligger endrede forutsetninger som medfører at vi bør revurdere beslutningen om ikke å kjøpe utmålsrettigheter fra Austre Adventfjord AS.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 29. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan kommer en husholdning som bruker 20 000 kWh/år fordelt normalt gjennom året ut i en slik sammenligning, mellom netto strømpris inkludert gjeldende støtte, og gjennomsnittsprisen for de siste 10 år?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statsrådets svar på spørsmål Dokument nr. 15:2283 (2021-2022).

Ut fra svaret kan man tolke statsråden dit hen at familiene faktisk «sparer» penger som følge av strømstøtten, og ikke får høyere utgifter til strøm som følge av den ekstreme prisveksten som tross alt bare delvis kompenseres (slik svaret viser).

Tabellen under viser faktiske spotpriser frem til mai og markedets prisforventninger ut året for henholdsvis NO1, NO2 og NO5. Tabellen viser også kompensert strømpris.

Det vil derfor være relevant å få besvart hva snittpris på strøm blir, netto (etter strømstøtte), og få denne sammenlignet med gjennomsnittsprisen for de siste ti år. Andre forutsetninger holdes likt som svaret på spørsmål 15:2283 (2021-2022).

Svar:

Siden utarbeidelsen av svar på spørsmål 15:2283 (2021-2022) har markedets prisforventninger endret seg noe. Det har også vært en utvikling der prisområde NO2 tidvis har hatt høyere priser enn prisområdene NO1 og NO5, noe som også påvirker utsiktene i de finansielle markedene. Det tas i dette svaret utgangspunkt i terminpriser + områdepris-differansekontrakter hentet ut 23.06.2022.

2022	NO1		NO2		NO5	
	Spotpris	Kompensert pris	Spotpris	Kompensert pris	Spotpris	Kompensert pris
Januar	141	84	141	84	141	84
Februar	121	80	121	80	121	80
Mars	185	93	185	93	185	93
April	158	88	158	88	158	88

Mai	125	81	125	81	125	81
Juni	150	86	178	92	150	86
Juli	181	92	196	95	173	91
August	199	96	214	99	189	94
September	198	96	215	99	189	94
Oktober	222	85	232	86	218	85
November	222	85	232	86	218	85
Desember	222	85	232	86	218	85
Snitt	177	88	186	89	174	87

Tall i øre/kWh. For september og ut året er ikke månedspriser tilgjengelig, det er derfor tatt utgangspunkt i kvartalspriser for disse månedene.

Tabellen viser at estimert spotpris i 2022 for NO1, NO2 og NO5 vil være på henholdsvis 177, 186 og 174 øre/kWh. Det er viktig å understreke disse fremtidsprisene kan endre seg fort.

Med stønadsordningen vil kompensert pris for NO1, NO2 og NO5 være på henholdsvis 88, 89 og 87 øre/kWh. Til sammenligning var prisen i NO1, NO2 og NO5 76 øre/kWh i 2021. I tidsperioden 2010-2020 har gjennomsnittlig strømpris vært på om lag 33 øre/kWh.

Tar vi utgangspunkt i en husholdning i NO1 med et årlig forbruk på 20 000 kWh, slik det ble gjort i spørsmål

15:2283 (2021-2022), vil samlet strømregning i 2022 ligge på rundt 33 230 kroner i 2022. Det er inkludert strømstønad på rundt 22 500 kroner.

Dersom snittprisen mellom 2010-2020 legges til grunn i beregningene havner strømregningen på i underkant av 20 000 kroner.

Dette er eksempelberegninger og vil kunne variere fra husholdning til husholdning avhengig av forutsetninger og prisutvikling.

SPØRSMÅL NR. 2429

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 27. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at det er god integreringspolitikk å kaste ut et godt integrert menneske som etter 14 år i Norge blant annet har skapt sin egen arbeidsplass?

BEGRUNNELSE:

I Eikerbladet 21. juni kan vi lese om en irakisk mann som bor i Hokksund og driver frisørsalong i Krokstadelva. Han kom til Norge i 2008 etter å ha flyktet fra Irak. Etter ti år på asylmottak fikk mannen midlertidig oppholdstillatelse i 2016. Etter dette har mannen skapt sin egen bedrift som frisør, han har fått seg gode venner, kjæreste og kjøpt hus i Hokksund for noen år tilbake. Han er med andre ord godt integrert og en aktiv bidragsyter til lokalsamfunnet. Nå har mannen fått utsendelsesdato 7. juli 2022, noe som skaper stor frustrasjon for mange. Mannen sier selv at han

frykter for å bli kastet ut av landet og han er svært redd for hva fremtiden vil bringe.

Svar:

Jeg viser til at verken jeg eller Justis- og beredskapsdepartementet kan gripe inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker med mindre saken gjelder utenrikspolitiske hensyn eller grunnleggende nasjonale interesser. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om det foreligger beskyttelsesbehov eller annet oppholdsgrunnlag etter utlendingslovgivningen. Jeg eller departementet har heller ikke kjennskap til de konkrete omstendighetene i den enkeltsaken representanten viser til, herunder hva som er årsaken til at vedkommende ikke lenger har oppholdstillatelse i Norge.

På generelt grunnlag viser jeg til at utlendingsmyndighetene gir beskyttelse eller oppholdstillatelse på annet grunnlag til de som fyller vilkårene for det etter gjeldende

regelverk. Det at en person kan sies å være godt integrert etter lengre tids opphold i landet er i seg selv ikke tilstrekkelig til å gi oppholdstillatelse etter gjeldende lovverk.

SPØRSMÅL NR. 2430

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 29. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener justis- og beredskapsministeren at det er forenelig å stramme inn på visumreglene for russere med å beskytte russere som forfølges på grunn av sin motstand mot krigen i Ukraina eller motstand mot Putins regime?

BEGRUNNELSE:

UDI informerte i slutten av mai Justis- og beredskapsdepartementet om at visumreglene for russere til Norge skal strammes inn. Utenriksdepartementet ble også informert og mente at det ville være en riktig avgjørelse. Begrunnelsen for denne innstramningen opplyses å være at ti ganger så mange russere har søkt asyl hittil i 2022, sammenlignet med hele 2021.

Den enorme økningen i antallet russere som har søkt asyl i Norge i år må sees som en direkte konsekvens av Putin og Russlands brutale og folkerettsstridige krig mot Ukraina, som snart går inn i sin femte måned.

Russisk motstand mot krigen internt i Russland, samt den russiske fredsbevegelsen, holder en viktig nøkkel ikke bare i kampen mot krigen, men også i kampen mot Putins regime. Kampen den russiske fredsbevegelsen kjemper er sentral for å svekke Russlands krigføring og russiske soldaters kampvilje. Men denne kampen har blitt mye vanskeligere for russiske borgere i Russland. I det autoritære diktaturet under Putin slås det fryktelig hardt ned på enhver form for motstand mot krigen med strenger sanksjoner, som opptil 15 år i fengsel for å omtale krigen på en måte som ikke samsvarer med myndighetenes syn. Dette går ut over alle fra menneskerettighetsaktivister, journalister, kunstnere til lærere, byråkrater og "mannen og kvinnen i gata".

Det er allerede vanskelig for russiske borgere å søke visum inn i Schengenområdet. Når UDI nå vil stramme inn visumreglene for russiske borgere gjør de det vanskeligere. Russere som flykter fra forfølgelse i Russland har også rett til å søke asyl i Norge.

Norske myndigheter burde heller støtte opp om russere som flykter fra det brutale Putinregimet grunnet sin krigsmotstand og kamp mot myndighetenes menneskerettsbrudd, fremfor å gjøre det vanskeligere for dem å komme til Norge.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at det er Utlendingsdirektoratet som fastsetter hvilken visumpraksis som skal gjelde for de enkelte land. Departementet er varsomme med å instruere om praksis på områder som forutsetter god kunnskap om lokale forhold. Departementet er imidlertid orientert om UDIs praksisendring når det gjelder visum til russiske borgere, og har tatt denne til etterretning.

På generelt grunnlag er utgangspunktet for utstedelse av Schengenvisum at det kun gis for tre måneder, og at det er en forutsetning at søkeren skal reise ut av Schengenområdet ved visumtidens utløp. Visumordningen skal ikke fasilitere asylsøkeres reise til Norge. Dersom det er mistanke om at en visumsøker har til hensikt å søke asyl, skal søknaden i utgangspunktet avslås. Dette er også bakgrunnen for at visumpraksis er strengere for søkere som kommer fra land med sikkerhetsutfordringer, myndighetsforfølgelse og generelt stort utvandringspotensiale. Dersom man skulle legge til rette for at potensielle asylsøkere fikk visum til Norge, ville vi mest sannsynlig oppleve en dramatisk økning i asylankomstene. Jeg kan for øvrig heller ikke se at det er grunnlag for å gi russiske asylsøkere en bedre mulighet for å reise til Norge enn asylsøkere fra andre land.

Utover dette vil jeg understreke at norske utlendingsmyndigheter følger situasjonen i Russland nøye, og at alle asylsøknader fra russiske borgere undergis en grundig og individuell vurdering. De som vurderes å ha et beskyttelsesbehov, får bli.

SPØRSMÅL NR. 2431**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 30. juni 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Jeg viser til Landbruks- og matdepartementets delegering av «Forskrift for regionale miljøtilskudd i jordbruket, Trøndelag» med bakgrunn i «Fastsetting av instruks for regionale miljøtilskot» av Landbruksdirektoratet den 12. november 2018. Jeg har mottatt en henvendelse som jeg mener gir grunnlag for å stille spørsmål til forskriften.

Hvilke vurderinger gjør departementet seg om måten den delegerte forskriften er implementert på, om det er begått saksbehandlingsfeil og om den har betydning for forskriftens gyldighet?

BEGRUNNELSE:

Fylkesmannen i Trøndelag sendte ut høring på forslag til forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket i Trøndelag den 18.02.2019. Frist for uttale til forslaget var satt til 1. april 2019. Høringsbrevet beskrev endringer i ordningene fra 2018 for følgende §§ 6, 7, 12, 14, 15, 20, 25 og ble sendt til en rekke bondelag, alle kommunene i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Landbruksdirektoratet. I forbindelse med endringene i forskriften 15.04.2019 kom det inn et nytt kritisk punkt for mange søkere på ordningen, en ny §13. I høringsbrevet er endringene i §13 utelatt. Endringene fremgikk av forskriftene som var vedlagt høringsbrevet, men høringsnotatet i seg selv må sies å være mangelfullt.

Nevnte høringsbrev oppgir at endringene har vært forankret med Fagråd for jordbruk, men av referat fra fagrådets møte 10.04.19, omtales ikke endringene i §13. Det kan derfor vanskelig forstås at endringen er godkjent, anbefalt eller forankret med Fagråd jordbruk. Referatet fra evalueringsmøtet om forsøksordningen med friarealer for kortnebbgås, der det fremgikk at ettersåing ikke hadde noen dokumenterbar effekt, ble heller ikke vedlagt eller referert til i utsendelsen av høringsbrevet.

Statsforvalteren er underlagt saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Fvl. § 37 angir at saken skal være så godt opplyst som mulig og at angitte berørte parter skal gis anledning til å uttale seg. Det kan i visse saker gjøres unntak fra kravet om høring. Dette følger også av utredningsinstruksen kapittel 3-3. Minimumskravene til utredning følger av instruksen kapittel 2.

Jeg er kjent med at det ikke er slik at ethvert brudd på saksbehandlingsreglene medfører at forskriften er ugyldig. Ved saksbehandlingsfeil er forskriften likevel gyldig når det er «grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold», jf. fvl. §41.

Innvirkningskravet er utdypet av Høyesterett i Rt-2009-661, hvor Høyesterett uttalte at det ikke er krav om sannsynlighetsovervekt for innvirkning, men “det er tilstrekkelig med en ikke helt fjerntliggende mulighet”.

Jeg er gjort kjent med at det er faglige innvendinger mot forslaget, og det aktualiserer spørsmålet om det er en ikke helt fjerntliggende mulighet for at feilen kan ha fått betydning for forskriftens innhold.

Svar:

Forskriftsendringen som representanten Frølich viser til, ble fastsatt etter en offentlig høring gjennomført av Statsforvalteren. Landbruks- og matdepartementet ble i etterkant av fastsettelsen kontaktet om denne saken ved to anledninger i 2021. I svaret på henvendelsene viste departementet til at Statsforvalteren er delegert fullmakt til å forvalte tilskudd til regionale miljøtilskudd i jordbruket. Det er rett, som representanten påpeker, at Statsforvalteren hadde glemt å omtale de nevnte endringer i regelverket i høringsbrevet, men endringen gikk frem av selve forskriften som var sendt på høring. Forskriftsendringen var videre drøftet med sentrale aktører i fylket i forkant av fastsettelse av ny forskrift, noe som også gikk frem av dokumentasjonen departementet fikk tilsendt.

I gjennomgangen av saken i 2021 fant departementet verken påviselige lovbrudd eller brudd på instruks. Departementet så derfor ikke grunn til å overprøve Statsforvalterens vurdering, og fant at forskriftsendringen var gyldig fastsatt, i tråd med de fullmakter Statsforvalteren har i slike saker.

Slik jeg forstår det, omhandler begrunnelsen for representanten Frølich sitt spørsmål i det alt vesentlige forhold som var kjent da departementet gjorde sin vurdering i 2021. Jeg kan derfor ikke se at foreligger grunner som tilsier en annen vurdering av denne saken i dag.

SPØRSMÅL NR. 2432**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 28. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Gjør slike medieoppslag inntrykk på statsråden?

BEGRUNNELSE:

I flere medieoppslag i det siste ropes det varsko om tilstandene innen psykisk helsevern. I sak i NRK 20. juni kan vi lese at Finnmarksykehuset har sendt inn varsel på seg selv til Statsforvalteren om uforsvarlig drift og at de har sett seg nødt til å innføre inntaksstopp. Ventetidene for akutt oppfølging er 6-8 uker, og det mangler kvalifisert personell til å følge opp pasientene. Dette kan være dødelig for mange pasienter med høy selvmordsrisiko. Akutt er akutt også for psykisk syke.

I en annen sak i NRK 19. juni, slakter fagfolk tilbudet til traumepasienter og frykter liv kan gå tapt. Gapet i virkelighetsoppfatning er stort, mens norske helseforetak synes å mene behandlingstilbudet for folk med alvorlige traumer er godt nok lokalt og regionalt, med unntak av Finnmarkssykehuset som varsler på seg selv, frykter en rekke leger og andre fagfolk for liv og helse. Psykologspesialist Arne Blindheim uttaler:

«Jeg har 25 års erfaring med personer som har vokst opp med vold, overgrep og omsorgssvikt. Generelt sett kan jeg si at de får for lite hjelp. De trenger hjelp over mange år. Tilbudet blir altfor lite og altfor dårlig (...). Om du har en kreftdiagnose vil det stå et stjernelag klart for deg. Det samme gjelder ikke traumepasienter. Det er en vits. Dette er mennesker som lider hele døgnet.»

I en tredje sak i NRK, 5. juni, slår fagforeninger alarm om uforsvarlige ventetider i barne- og ungdomspsykiatrien. Generalsekretær i Rådet for psykisk helse, Tove Gundersen, sier i artikkelen at hvem som får hjelp blir et helselotteri, og at når de først får hjelp så er behandlingsforløpet mye mer komplisert og langvarig, fordi barn og unge har blitt sykere i helsekøen. Statsråden siteres i saken med:

«De som trenger hjelp, skal få det. Da er det svært beklagelig hvis noen som trenger hjelp opplever lang ventetid.»

Svar:

Jeg deler bekymringen for utfordringene som løftes frem i de ulike artiklene og det gjør inntrykk å lese og lytte til erfaringer fra enkeltpersoner, fagfolk, organisasjoner og tjenestene.

I artiklene vises det til utfordringer knyttet til personellmangel, ventetider og mangel på ulike typer behan-

dlingstilbud. Dette er noen av de utfordringene som også ligger til grunn for arbeidet med den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse, som vi allerede er godt i gang med.

I opptrappingsplanen for psykisk helse vil vi arbeide med både det helsefremmende og forebyggende arbeid, med mer tilgjengelig og nær hjelp av god kvalitet og med et bedre tilbud til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer.

Den viktigste ressursen for å gi god og tidlig hjelp til personer med psykiske vansker og lidelser er fagfolkene. Å utdanne, rekruttere og beholde helsepersonell til et sterkt offentlig helsevesen er derfor en våre viktigste oppgaver framover. Vi har nedsatt en helsepersonellkommisjon som skal skaffe kunnskapsgrunnlag for å iverksette treffsikre tiltak.

Representanten trekker særlig fram tilbudet til personer utsatt for traumer. Dette er et relevant tema å se nærmere på i både ny opptrappingsplan for psykisk helse og i ny opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Det har over flere år blitt bevilget midler over statsbudsjettet til implementering av kunnskapsbaserte traumebehandlingsmetoder i spesialisthelsetjenesten. I 2022 er det bevilget 7,7 mill. kroner til Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) for implementering av traumefokusert kognitiv atferdsterapi (TF-CBT) i barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP). TF-CBT er nå implementert i 79 prosent av landets BUP-er og vedlikeholdsplaner er utviklet for disse. I 2022 er det videre bevilget 5,8 mill. kroner til implementering av kunnskapsbasert traumebehandling i psykisk helsevern for voksne. Totalt har 413 terapeuter fra 47 allmennpoliklinikker og syv ruspoliklinikker fått opplæring så langt, noe som utgjør ca. 30 prosent av klinikkene. Det foregår også en utprøving av trinnsvis TF-CBT i kommunene i regi av NKVTS. Dette er en pilot hvor det er gjennomført opplæring av terapeuter og rekruttering av foreldre/barn, kliniske intervjuer om erfaringer med behandlingen, og det utvikles en rapport med oppsummering av piloten og skisse til videreføring.

Opptrappingsplan for psykisk helse skal legges fram i løpet av 2023, men vi har allerede begynt satsingen på psykisk helse: I budsjettet for i år har vi økt driftsbevilgningene til sykehusene med om lag 2,4 milliarder kroner. Av dette er 350 mill. kroner en ren økning i grunnfinansieringen, som blant annet skal legge til rette for økt behandling i psykisk helsevern for barn og unge. Det er også bevilget om lag 350 mill. kroner til blant annet å styrke

lavterskel helsetiltak og til nye samarbeidsteam (FACT-, ACT- og FACT-ung-team). Barn og unge er prioritert.

I revidert nasjonalbudsjett har vi satt av midler til å starte piloteringen av en folkehelsekampanje for psykisk helse, ABC for god psykisk helse, som handler om å gjøre noe aktivt, gjøre noe sammen med andre og å gjøre noe meningsfylt. Målet er å øke befolkningens kompetanse om psykisk helse, fremme god psykisk helse og forebygge psykiske plager og lidelser. Planen er at piloten skal gjennomføres i perioden 2022 og ut 2024.

Det er mange forbedringsområder, og det er behov for å styrke både kapasitet og kvalitet. Men jeg er ikke

enig i at det er krise i det psykiske helsetilbudet. Jeg vil særlig fremheve den jobben som gjøres av de mange dyktige og dedikerte fagfolkene og lederne rundt om i landet. De strekker seg langt for å gi behandling og hjelp til barn, unge, voksne og deres familier. Dette har blant annet blitt særlig tydelig under pandemien. Og det finnes mange gode tilbud om hjelp og behandling hvis man har behov for psykisk helsehjelp. Dette er viktig å løfte frem, slik at personer med psykiske lidelser og deres pårørende søker hjelp dersom de har behov for det. Samtidig skal vi jobbe for å gjøre tilbudene enda bedre og mer tilgjengelige fremover.

SPØRSMÅL NR. 2433

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 30. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at eldre pasienter, som må bytte fastlege gjennom ordinær trekking, får informasjon om dette på en tilfredsstillende måte, og mener statsråden det bør settes en nedre aldersgrense for pasienter som må bytte fastlege ved ordinær trekking?

BEGRUNNELSE:

Sarpsborg Arbeiderblad fortalte 9. juni 2022 historien om en 95-åring som via Helfo hadde fått melding om at han måtte bytte fastlege. Det er gode grunner for at bytte av fastlege foregår ved ordinær trekking. Det er likevel svært forståelig at det å måtte bytte fastlege for den eldre del av befolkningen kan oppleves både krevende og vanskelig, både for pasient og pårørende. Det er også enkelt å forstå at 95-åringen som var omtalt i saken hadde vanskelig for å forholde seg til at informasjonen om fastlegebyttet ble formidlet gjennom en melding om å logge seg inn på helse-orge.no. Dette bekreftes også av de pårørende. Det er nødvendig å se nærmere på om informasjonen om fastlegebyttet bør gjøres på en annen måte. Vi må ta høyde for at det ikke er alle som har pårørende eller andre som kan hjelpe seg med dette, og disse er da i en særskilt sårbar situasjon når alt skal skje digitalt.

Svar:

I henhold til fastlegeforskriften skal reduksjon av listetak skje ved et tilfeldig uttrekk. De som blir trukket skal til-

bys plass på listen til en annen fastlege. Bytte av fastlege som følge av listereduksjon regnes ikke som bytte etter forskrift om pasientrettigheter i fastlegeordningen § 7 og reduserer ikke retten til å bytte fastlege, jf. forskrift om pasientrettigheter i fastlegeordningen § 7.

Bestemmelsen om tilfeldig utvelgelse er begrunnet med at det ikke er vedkommende lege som skal bestemme hvilke innbyggere som skal trekkes fra listen.

Det er ikke alltid slik at oppnådd alder sammenfaller med størst behov for fastlegens tjenester. Det ble derfor etter grundige vurderinger konkludert med at reduksjon av listetak skulle skje ved tilfeldig uttrekk.

Jeg er opptatt av at alle skal få sin fastlege, og vi jobber intensivt for å nå det målet.

Dessverre kan regelverk få slike utslag for enkelte som for 95-åringen som ble omtalt i Sarpsborg Arbeiderblad. Dette er beklagelig. Jeg forutsetter i slike tilfeller at kommuner raskt sørger for tilbud om å stå på annen fastlegeliste og at den enkelte får oppfylt sin rett til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Det er viktig at informasjonen ut til de berørte er god. Jeg vil be aktuelle etater vurdere sin praksis innen dette området.

SPØRSMÅL NR. 2434**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 1. juli 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Forskarar rapporterer at situasjonen for sjøfugl er kritisk, men handlingsplanen for sjøfugl som Stortinget bestilte i 2016 er i fylgje Miljødirektoratet ikkje venta før tidlegast 2024.

Kva konkret tiltak vil regjeringa sette i verk for å ivarta sjøfugl i samband med planlegging av ny næringsaktivitet til havs som havvind, havbruk og olje og gassutvinning i SVO områder før den varsla handlingsplanen er klar?

BEGRUNNELSE:

I samband med Stortingsmelding 14 (2015–2016) Natur for livet, norsk handlingsplan for naturmangfold gjorde Stortinget fylgjande vedtak:

Stortinget ber regjeringa utarbeide en handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfugler. I handlingsplanen må det gjeres en vurdering av hvilke øvrige sjøfugler som bør få status som prioritert art.

Det har no gått seks år sidan Stortinget ba regjeringa om å utarbeide ein handlingsplan for sjøfugl utan at denne har vorte framlagt for Stortinget. I denne tida har det gått frå vondt til verre for mange sjøfuglartar utan at det har fått fart på handlingsplanen. I fylgje NINA har 80 % av norske sjøfuglar forsvunne frå norske fuglefjell siste 50-åra. 60 % av norske sjøfuglar er i dag på den norske lista over trua artar. Det som skjer med sjøfuglane er ei stor pågåande miljøkatastrofe som treng handling.

Arbeiderpartiet var med på fleire vedtak som skulle sikre sårbar og verdifull marin natur og i samband med handsaminga av Stortingsmelding 29 (2020–2021). Heilskapeleg og nasjonal plan for bevaring av viktig marin natur.

Situasjonen er kritisk for norske sjøfuglar blir det slått fast i Dagsavisas sitt oppslag 20. juni 2022. Der er forvaltningsplanen for sjøfugl tema. I fylgje avisa har polarlomvi gått frå å vere sterkt trua til kritisk trua i åra 2015 – 2021. I same perioden har Lundefugl gått frå å vere sårbar til sterkt trua, Ærfugl frå nær trua til sårbar, gråmåke og stor-skarv frå livskraftig til nær trua og for artar som har fått statusverdi uendra er realiteten ein bestandsnedgang.

No opplyser Miljødirektoratet at Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) skal kome med sin rapport om mulige tiltak, verknader og kostnader av desse først i desember 2023. Handlingsplanen for sjøfugl kan tidlegast vere klar i 2024. Av oppdraget Miljødirektoratet har gitt VKM går det fram at denne skal overvake 14 artar og målet skal vere å bedre tilstanden med eitt nivå for desse artane i

den norske raudlista eller minst oppretthalde noverande status. Altså stanse bestandsnedgangen.

Svar:

Utarbeidelsen av handlingsplanen for sjøfugl har vært mer omfattende og krevende enn først antatt. Jeg er også utålmodig for å få handlingsplanen på plass, men jeg mener samtidig at det er viktig for planen at den er basert på et best mulig faglig grunnlag.

Dette er et komplekst og sammensatt fagområde som involverer mange ulike sektorområder. Det tar tid å få på plass kunnskapsgrunnlaget som handlingsplanen skal bygge på. Som ledd i dette har Miljødirektoratet gitt Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) i oppdrag å levere et kunnskapsgrunnlag og vurdere nytte og kostnad av relevante tiltak. VKM skal levere sin rapport i desember 2023.

Jeg ønsker å presisere at det ikke er slik at forvaltningen stopper opp selv om det parallelt foregår et arbeid med en handlingsplan. Vi har allerede iverksatt flere tiltak. For eksempel jobber vi med fiskeriforvaltningen for å redusere bifangst av sjøfugl. Flere tiltak er også omtalt i havforvaltningsplanene.

Regjeringa har som kjent store ambisjoner for havvind, og ser på mulige tiltak som kan bidra til å effektivisere konsesjonsprosessen. Derfor er OED allerede i gang med å planlegge et løp for å gjennomføre fugleundersøkelser i samarbeid med KLD, NVE og Miljødirektoratet.

Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) er områder som har vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet og den biologiske produksjonen i havområdet, også utenfor områdene selv. Aktiviteter i særlig verdifulle og sårbare områder skal vise særlig aktsomhet og foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold. SVO gir ikke direkte virkninger i form av begrensninger for næringsvirksomhet, men signaliserer viktigheten av å vise særlig aktsomhet i disse områdene, jf. Meld. St. 20 (2019-2020) og Innst. 382 S (2019-2020). Dette gjelder eksempelvis petroleumsvirksomhet, skipsfart, havvind og/eller fiskerivirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2435**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Olve Grotle****Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdsleministeren forsikra at dei samferdsleprosjekta i Sogn og Fjordane som er komen med i NTPen Stortinget behandla i juni 2021 blir realisert, og med oppstart i første del av NTPen?

BEGRUNNELSE:

I NTPen som blei behandla av Stortinget juni 2021, kom det inn fleire samferdsleprosjekt i Sogn og Fjordane med oppstart i første del av NTPen. Dette gjaldt m.a. Stad skipstunnel, E16 Hylland-Sleen, E39 Storehaug-Førde, Rv 5 Erdal-Naustdal og Rv 15 ny Strynefjells-tunnel. I ein artikkel i VG av 22. juni går det fram at regjeringa ikkje vil garantere oppstart av dei samferdsleprosjekta som ligg inne i NTPen, men at det tvert om skal gjerast nye vurderingar fram mot ny NTP som skal behandlast av Stortinget i 2024. Regjeringa skapar med dette uvisse kring framdrifta til viktig prosjekt i Sogn og Fjordane, noko som er svært uheldig både for folk flest og næringslivet.

Svar:

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) er det lagt til grunn at ressursbruk i det ein-skilde budsjettår vil bli tilpassa det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet. Det heiter òg at endringar i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påverke korleis ein fasar inn og gjennomfører planen.

At eit prosjekt er prioritert i fyrste seksårsperiode i NTP er ikkje ein garanti for gjennomføring. Regjeringa legg fram forslag til finansiering av dei høgast prioriterte prosjekta i dei årlege budsjetta.

Som omtalt i revidert nasjonalbudsjett, er norsk økonomi inne i en høgkonjunktur, trass urolege oms-tende. Den økonomiske veksten er sterk, sysselsetjinga er høg og arbeidsløysa er låg. Bedriftene melder om aukande mangel på arbeidskraft, og lønns- og prisveksten stig. I ein situasjon med høg aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelege ressursar, vil auka offentleg pengebruk forsterke presset på prisar og lønningar.

Eg har difor sagt at me må sjå på prioriteringane våre på nytt, òg innanfor samferdslesektoren. Det er viktig å bidra til å skape tryggleik i ei uroleg tid og det må skje gjennom ansvarlege prioriteringar. For å leggje til rette for riktige prioriteringar i åra framover og styrke NTP som eit truverdig styringsinstrument, vil regjeringa fremje ein ny transportplan allereie våren 2024. Dagens NTP

er ikkje realistisk gitt utfordringane Noreg står ovanfor. Transportplanen må vere oppdatert og tilpassa landet sitt framtidige transportbehov i tillegg til at dei økonomiske rammene er moglege å følgje opp. Sjølv om veksten i løyvingane ikkje ligg an til å bli like høge som tidlegare, og fleire prosjekt som ligg inne i NTP må sjåast på igjen, vil nivået på løyvingane framleis vere historisk høge.

Stortinget har òg bedt om ein gjennomgang av vegporteføljen i NTP og vegnormalane fram mot statsbudsjettet for 2023. Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget med denne gjennomgangen. Prop. 1 S (2022- 2023) vil innehalde regjeringa sitt forslag til ressursbruk i samferdslesektoren i 2023. For Statens vegvesen vil budsjettforslaget vise kva for prioriteringar regjeringa gjer når det gjeld anleggsstart, førebuing for anleggsstart og vidare planlegging av store prosjekt.

Me vil altså vurdere både prosjekt i Sogn og Fjordane og i resten av Noreg i den varsla gjennomgangen og fram mot ny NTP.

SPØRSMÅL NR. 2436**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 29. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Sivilombudet har avdekket at ventetidene på familieinnvandrings saker er svært lang, og kan være et brudd på EMKs artikkel 8 om rett til familieliv.

Hvilke umiddelbare tiltak vil statsråden innføre for å forkorte ventetidene, og vil det innføres spesielle tiltak i saker som gjelder barn?

BEGRUNNELSE:

Juristen skriver 22.06.2022 at Sivilombudet av eget tiltak har undersøkt Utlendingsdirektoratets (UDIs) behandlingstider i familieinnvandrings saker, samt hvordan UDI prioriterer slike saker som gjelder barn. Sivilombudet fant at behandlingstidene i et stort antall familieinnvandrings saker er i strid med de lovbestede kravene til behandlingstid i forvaltningsloven. Ombudet fant grove eksempler på hvor lenge personer har måttet vente. Den eldste saken gjaldt en søknad fra 2013, noe som innebærer at vedkommende har ventet på svar fra UDI i mer enn åtte år. Av søkerne som ventet på svar per januar 2022 hadde 453 søkere allerede ventet på svar i rundt 2 år eller mer.

Sivilombudet skriver i sin uttalelse av 7. 6. 2022 at lange behandlingstider i familieinnvandrings saker utgjør en risiko for brudd på retten til familieliv etter Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8. I saker som gjelder eller berører barn kan svært lange behandlingstider dessuten innebære et brudd på bestemmelsene om at barnets beste skal være et grunnleggende

hensyn, jf. Grunnloven § 104 annet ledd og FNs barnekonvensjon artikkel 3 nr. 1. Ombudet mener det er begrunnet tvil om UDIs system for prioritering av barn i tilstrekkelig grad sikrer oppfyllelse av disse bestemmelsene.

Svar:

Jeg viser til et nesten likelydende spørsmål fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, spørsmål nr. 2350. Jeg gjentar her mitt svar.

Saksbehandlingstidene generelt i utlendingsforvaltningen er fortsatt preget av bl.a. oppgaveomfanget som traff utlendingsforvaltningen under pandemien. Når det gjelder saksbehandlingstiden i familieinnvandrings saker har imidlertid den, som også Sivilombudet peker på, vært for lang i enkelte saker også før pandemien.

Jeg er opptatt av å sikre en rask og effektiv saksbehandling som ivaretar rettsikkerheten og unngår å sette barn og unges liv på vent. Jeg vil jobbe for at vi skal få ned saksbehandlingstidene på utlendingsfeltet og sikre at saksbehandlingstiden er i tråd med forvaltningsloven, samtidig som kvaliteten i saksbehandlingen opprettholdes.

Jeg vil nå sette meg nærmere inn i uttalelsene fra Sivilombudet. Videre vil jeg be Utlendingsdirektoratet (UDI) og Politidirektoratet (POD) rapportere spesielt på det Sivilombudet tar opp i disse uttalelsene.

Departement vil gi Sivilombudet en orientering om hvordan det jobbes med disse sakene innen fristen 20. desember.

SPØRSMÅL NR. 2437**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik****Besvart 30. juni 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for å lokalisere og kartlegge alle dumpefeltene for kjemiske stridsmidler i Skagerrak, undersøke og overvåke helse- og miljørisikoen og legge en plan for håndteringen av disse?

BEGRUNNELSE:

I flere år har det vært kjent at de allierte etter annen verdenskrig fikk tillatelse til å senke tonnevis med utrangerte fartøy med kjemiske stridsmidler og ammunisjonkjemiske våpen utenfor Norges kyst i årene etter krigen. Disse ble senket blant annet 40 km sør for Aren-

dal, i et område med areal på ca. 14x4 km. Blant de farlige stoffene som ble dumpet, var stridsmidlene sennepsgass, arsenholdige stridsmidler, tabun mv.

I tillegg til dette er det dumpfelt for ammunisjon og eksplosiver flere steder langs Sørlandskysten, herunder utenfor Kristiansand og Lillesand.

Norge har per i dag ikke oversikt over store mengder kjemiske stridsmidler i egne havområder. Totalt anslås det av Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) at 168 000 tonn kjemiske våpen ble senket i Skagerrak etter krigen. Selv om skipene ligger på et dyp mellom 600 og 700 meter ser både FFI og Kystverket visse risikoer med plasseringen.

Forsvarets forskningsinstitutt har utført undersøkelse av forurensning fra eksplosiver og tungmetaller i vann. Rapporten påpeker særlig bekymring omkring miljøgifter og eksplosiver.

Svar:

Slik representant Thorsvik viser til, ble det dumpet store mengder kjemiske stridsmidler og ammunisjonskjemiske våpen utenfor Norges kyst i årene etter 2. verdenskrig. Særlig i Skagerrak, i et område på 600-700 m. dyp sørøst for Arendal, ble det senket utrangerte fartøy med ulike kjemiske stridsmidler. FFIs anslag er at det ble dumpet 168 000 tonn ammunisjon, målt i total ammunisjonsvekt, og at det faktiske innholdet av kjemiske stridsmidler er omtrent 41 000 til 48 000 tonn.

Det har vært gjennomført kartlegging og undersøkelser av dumpfeltet i Skagerrak utenfor Arendal i flere omganger. I 1989, 2002 og 2009 ble deler av dumpfeltet kartlagt, og det ble lokalisert skipsvrak utenfor det som er avmerket som dumpfelt i da gjeldende sjøkart. Tilstanden på skipsvrakene ble undersøkt og var varierende, fra helt intakte til delvis ødelagte med store mengder kjemisk ammunisjon spredt på sjøbunnen rundt enkelte vrak. Prøvetaking av sedimenter i 2002 viste noe forhøyede verdier av arsen og spor etter sennepsgass i enkelte av prøvene. Generelt ble det vurdert at de kjemiske forbindelsene som ble funnet hadde liten eller ingen miljøeffekt.

På oppdrag fra Kystverket gjennomførte Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i 2015-2016 kartlegging av dumpfeltet for å lokalisere alle skipsvrak som var en del av etterkrigstidens dumping. Omtrent 450 km² sjøbunn ble avsøkt med undervannsdroner, og det ble funnet 54 skipsvrak. 36 av disse vurderes å være del av dumpinggen av stridsmidler. Etter gjennomgang av arkiver etter 2. verdenskrig er det estimert at disse 36 skipsvrakene inneholder mellom 41 000 og 48 000 tonn kjemiske stridsmidler. Estimater er usikkert.

Det har vært usikkert om skip som ble senket utenfor Lista, blant annet krysseren Leipzig, også hadde kjemisk ammunisjon om bord. Ut fra FFIs litteraturgjennomgang er det overveiende sannsynlig at disse skipene ikke hadde

slik ammunisjon om bord da de ble senket. Dumpfeltet utenfor Arendal er derfor sannsynligvis den eneste lokasjonen i norske farvann der større mengder kjemiske stridsmidler er dumpet. Som følge av undersøkelsen i 2015-2016 er avmerket dumpeområde (fareområde) i sjøkart utvidet og oppdatert slik at det samsvarer med den faktiske plasseringen til de aktuelle vrakene.

Dersom mennesker eller vannlevende organismer kommer i direkte kontakt med de dumpede stridsmidlene, kan stridsmidlene utgjøre en risiko for liv og helse. De dumpede stridsmidlene befinner seg på 600-700 m. dyp, og det er først og fremst fiskere som fisker med bunnslpende redskap som kan komme i direkte kontakt med dem. For å redusere risikoen for skader, har Kystverket utarbeidet en egen veileder til norske fiskere ved funn av kjemiske stridsmidler. Målet med veilederen er å sette fiskere i stand til å håndtere farer fra dumpet ammunisjon. Veilederen gir også informasjon om geografisk lokalisering av dumpfeltene og om de ulike formene for kjemiske stridsmidler som er dumpet. Kystverket har gjennomført informasjonsmøter med lokale fiskeriorganisasjoner og myndigheter i det aktuelle området.

Kystverket har videre gjort vurderinger av miljørisiko forbundet med de dumpede stridsmidlene. Kjemiske stridsmidler er meget giftige for vannlevende organismer som kommer i direkte kontakt med dem. Når stoffene løses i vann, brytes de imidlertid ganske raskt ned til mindre giftige forbindelser. Mindre vannløselige stridsmidler kan bli liggende igjen som klumper på havbunnen, og utgjør da en skaderisiko kun ved direkte kontakt.

NIVA, FFI og Kystverket har samarbeidet om å undersøke hvorvidt bunnlevende organismer innenfor dumpfeltet viser spor av forurensningsstoffer som kan stamme fra dumpede kjemiske stridsmidler. I 2015 ble det samlet inn sedimentprøver og ulike bunndyr fra nærområdet ved et av vrakene i dumpfeltet der tidligere undersøkelser har påvist kjemiske spor som kan stamme fra slike stridsmidler. Det ble påvist små konsentrasjoner av nedbrytningsprodukter fra kjemiske stridsmidler i enkelte prøver av slimål.

Det er på denne bakgrunn er det lite som tyder på at dumpfeltet i dag representerer en akutt miljøfare. For å få mer kunnskap om fremtidig miljøpåvirkning av dumpfeltet, skal Kystverket med bistand av Havforskningsinstituttet, Miljødirektoratet og FFI sette ut skjellrammer i oktober 2022 for å samle inn mer data. Den innsamlede informasjonen skal benyttes for å foreslå et overvåkningsprogram av feltet i Skagerrak.

Jeg vil understreke at regjeringen tar risikoen forbundet med dumpfeltet for kjemiske stridsmidler på største alvor. Som fiskeri- og havminister er jeg opptatt av at vi skal ha rene og rike havområder med god miljøtilstand, og at alle som ferdes på havet skal være trygge.

Etter 2. verdenskrig så man dessverre på havområdene våre som en egnet dumpeplass, helt uten å ta høyde for de

mulige konsekvensene slik dumping kunne få på sikt. Selv om slik dumping hadde vært helt utenkelig å gjennomføre i dag, må vi håndtere det faktum at vi fremdeles har store mengder kjemiske stridsmidler liggende på havbunnen i Skagerrak. Jeg er derfor opptatt av at vi følger med på dumpfeltene og hvordan risikoen for akutt forurensning og skade på liv og helse utvikler seg.

Skaderisikoen for mennesker er først og fremst knyttet til at fiskere som fisker med bunnslpende redskap kan komme i direkte kontakt med de kjemiske stridsmidlene ved at disse blir med opp med trål e.l. Risikoen for slike ulykker er redusert gjennom at avmerket dumpeområde (fareområde) i sjøkart er utvidet og oppdatert slik at det

samsvarer med den faktiske plasseringen til de aktuelle vrakene, og gjennom Kystverkets veileder til norske fiskere ved funn av kjemiske stridsmidler.

Samlet sett mener jeg at de gjennomførte undersøkelsene innebærer at vi har god oversikt over dumpfeltene for kjemiske stridsmidler i Skagerrak og mulig helse- og miljørisiko forbundet med disse. Gjennom Kystverkets overvåkningsprogram for skipsvrak i norske farvann overvåkes dumpfeltene, og det vil bli iverksatt tiltak ved større utslipp eller liknende. Det skal også gjennomføres innsamling av nye miljødata som blant annet vil ligge til grunn for et mulig overvåkningsprogram for dumpfeltet.

SPØRSMÅL NR. 2438

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 30. juni 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Har statsråden sikret en bedre praktisering av bekymringsmeldinger til barnevernet fra skoler, slik at det ikke sendes urettmessige meldinger om barn i saker som for eksempel omhandler ufrivillig skolefravær eller mobbing?

BEGRUNNELSE:

Adskillige foreldre med barn som har utviklet ufrivillig skolefravær, eller såkalt skolevegring, har opplevd at skolen sender bekymringsmelding til barnevernet. Noen skoler har hatt som rutine å sende melding når fraværet overstiger en viss grense, uten at det nødvendigvis har blitt tatt hensyn til fraværets årsak, som ofte skyldes manglende pedagogisk tilrettelegging eller utfordringer i skolemiljøet. Noen skoler har også sendt bekymringsmeldinger i tilfeller der det egentlige problemet har vært dårlig kommunikasjon mellom skole og hjem. Slike tilfeller har blitt påtalt av statsforvalteren som ulovlig bruk av bekymringsmeldinger. Meldinger skal kun sendes når det er grunn til å tro at et barn utsettes for mishandling eller andre former for alvorlig omsorgssvikt. Urettmessige meldinger skaper store utfordringer både for barnevernets ressursbruk, for tilliten til offentlige tjenester og for de berørte familienes liv, helse og rettssikkerhet.

Det vises for øvrig til Dokument nr. 15:1278 (2020-2021) Skriftlig spørsmål fra Silje Hjemdal (FrP) til barne- og familieministeren. I sitt svar skriver statsråden blant annet:

«Plikten til å melde fra til den kommunale barnevernstjenesten er nærmere omtalt flere steder, herunder i Bufdirs saksbehandlingsrundskriv. Direktoratet er nå i ferd med å revidere rundskrivet. Omtalen av meldeplikten er blant de temaene som vil bli vurdert nærmere. Det vil bli gitt veiledning om hvordan meldeplikten er ment å praktiseres.»

Vi ønsker å vite om rundskrivet er revidert, om det er revidert til å bedre redegjøre for at slike tilfeller ikke skal utløse bekymringsmelding, og hvorvidt praksis er endret som følge av nytt rundskriv.

Svar:

I likskap med representant Hjemdal er eg òg opptatt av korleis meldeplikta til barnevernstenesta blir praktisert, og er samd i grunngevinga for spørsmålet. Rutinar som legg opp til at det automatisk skal sendast ei bekymringsmelding til barnevernstenesta dersom fråværet overstig ei viss grense, er i strid med meldeplikta.

Departementet har tidlegare gitt Bufdir i oppdrag å revidera rundskrivet frå 2005 Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten. Bufdir følgjer opp oppdraget i arbeidet med å revidere rundskrivet om sakshandsaminga i barnevernstenesta. Departementet har derfor nyleg hatt ei særleg gjennomgang av den delen av rundskrivet som gjeld teiepliktregelverket. I departementets tilbakemelding blei Bufdir særskilt bedt om å vurdere om det bør takast inn enkelte presiseringar av tilfelle som ikkje vil utløysa meldeplikta til barnevernstenesta. Departementet viste òg til at skule-

fråvær åleine ikkje vil vera tilstrekkeleg som grunnlag for å utløysa meldeplikta til barnevernstenesta.

Eg føreset at spørsmålet om praktiseringa av meldeplikta vil bli godt vareteke i det reviderte rundskrivet, og legg grunn at det vil bli publisert om forholdsvis kort tid.

Eg vil òg vise til at Bufdir nyleg har tatt fleire grep for å bidra til god praktisering av meldeplikta. Dei har gått gjennom og presisert vilkåra for meldeplikt på nettsidene sine og i Nasjonal portal for bekymringsmelding. Vidare ba Bufdir i fjor haust Helsedirektoratet og Utdanningsdi-

rektoratet om å gjera tydeleg i rundskriva sine at det ikkje er høve til å senda rutinemessige meldingar til barnevernstenesta. Dei har òg hatt vilkåra for meldeplikt som tema på fagsamling med statsforvaltarane.

Det er viktig at meldeplikta til barnevernstenesta fungerer som den skal. Det skal ikkje meldast frå til barnevernstenesta i andre tilfelle enn der det er grunnlag for melding. Eg takkar for engasjementet til representanten i saka, og håpar ho finn dette svaret oppklarande.

SPØRSMÅL NR. 2439

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 1. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Flyktninger fra Ukraina som har fått alle nødvendige godkjenninger venter i mange tilfeller lenge på utbetalinger fra NAV. Det gjør det vanskeligere for dem å finne aktiviteter, eller styre sin egen hverdag.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre fortgang i utbetalinger til ukrainske flyktninger som har fått godkjent opphold?

Svar:

Regjeringen vil, i størst mulig grad, unngå at flyktningene fra Ukraina må sette livene sine på vent. Det betyr at de som kommer til landet raskt får vedtak om kollektiv beskyttelse slik at de kan delta i og på ulike samfunnsarenaer, jobbe, studere, gå på skole, og være med i frivillige lag og aktiviteter. Det er derfor viktig at flyktningene gis ytelser som gjør at de kan få muligheten til å gjøre nettopp dette.

Flyktninger som registrerer seg i Norge får tilbud om innkvartering av Utlendingsdirektoratet (UDI) og UDI gir ytelser for å dekke nødvendige kostnader.

De som får innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge vil få tilbud om bosetting med offentlig hjelp av IMDi og en kommune.

Flyktninger står i utgangspunktet fritt til å takke nei til tilbudet og bosette seg på eget initiativ, uten avtale med verken IMDi eller en kommune. Flyktninger som bosetter seg på eget initiativ uten avtale, har ikke rett til introduksjonsprogram og introduksjonsstønad. De kan også miste rettigheter til andre ytelser.

Flyktninger som bosettes med offentlig hjelp har rett til introduksjonsprogram og introduksjonsstønad. Stønaden utgjør 2 G årlig og utbetales av kommunen. Deltagere under 25 år som ikke bor med foreldre, mottar 2/3 stønad. Deltagere under 25 år som bor med en eller begge foreldrene, mottar 1/3 stønad. Introduksjonsstønaden er ment som inntektssikring, og vil gi flyktningene midler til livsopphold etter bosetting. Kommunene har også ansvar for å sikre livsopphold i den innledende fasen etter bosetting. Noen kommuner har som praksis at flyktningene mottar sosialhjelp i påvente av oppstart av introduksjonsprogrammet.

Retten til å arbeide inntre fra det tidspunktet personen innvilges midlertidig kollektiv beskyttelse. Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir.) og IMDi har derfor, i samarbeid med partene i arbeidslivet og Arbeidstilsynet, utarbeidet veiledere om nettopp dette. Veilederne er tilgjengelig på NAV og IMDi sine nettsider og oppdateres fortløpende ved behov. NAV har også en side med informasjon på ukrainsk og norsk om hjelp fra NAV.

SPØRSMÅL NR. 2440**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 1. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse om forventet total kostnad for prosjektet E18 Lysaker-Ramstadsletta, når man inkluderer siste anslag på forventede byggekostnader, finanskostnader, og legger til grunn den samme forventede lønns- og prisveksten som for Fornebubanen (5,7 % pr. år)?

Svar:

Kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) for prosjektet E18 Lysaker – Ramstadsletta er gjennom Stortingets behandling av Prop. 38 S (2019-2020) Utbygging og finansiering av E18 Lysaker – Ramstadsletta i tidligere Akershus, jf. Innst. 393 S (2019-2020), fastsatt til henholdsvis om lag 19,2 mrd. 2022-kr og 17,1 mrd. 2022-kr. Dersom det leg-

ges til grunn en årlig prisvekt på 5,7 pst fram til 2030 (som er forventet økonomisk avslutning av prosjektet) er kostnadsrammen og styringsrammen henholdsvis 30,0 mrd. 2030-kr og 26,7 mrd. 2030-kr. Prognosen for sluttkostnad for prosjektet tilsvarer den fastsatte styringsrammen.

Statens vegvesen opplyser om at grunnervet på strekningen Lysaker – Ramstadsletta i det alt vesentligste er ferdigstilt. Pr. juni 2022 er de påløpte samlede kostnadene her på om lag kr 3,6 mrd. kr.

Utbyggings- og finansieringsopplegg fremgår av kapittel 5 i Prop. 38 S (2019 - 2020). Basisforutsetningene gir her finansieringskostnader på 5,4 mrd. kr samt innkrevingskostnader og kostnader til drift av bompengeselskapet på 730 mill. kr. Det er ikke gjort nye vurderinger av disse kostnadene og de legges derfor fortsatt til grunn.

SPØRSMÅL NR. 2441**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 30. juni 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kommer regjeringen til å starte med å avsette midler til et gjenoppbyggingsfond for Ukraina i forbindelse med statsbudsjettet for 2023?

BEGRUNNELSE:

Ødeleggelsene i Ukraina er først og fremst Russlands ansvar, men uavhengig av det vil Ukraina trenge omfattende økonomisk støtte til gjenoppbygging etter krigen. Den ukrainske presidenten anslår at gjenoppbyggingen av Ukraina vil koste om lag 600 milliarder dollar. Ukrainske myndigheter har henvendt seg til ulike land, inkludert Norge, for å be om at midler settes til side for slike gjenoppbyggingsfond.

Svar:

Norsk støtte til Ukraina vil fortsette å ha høy prioritet. Den store usikkerheten rundt krigens utvikling innebærer at

støtte til Ukraina må være fleksibel. Regjeringen vil se humanitær bistand, driftsstøtte til den ukrainske staten og langsiktig gjenoppbygging i sammenheng.

Regjeringens forslag til innretting av norsk støtte til gjenoppbygging av Ukraina i 2023 vil legges fram for Stortinget i budsjettforslaget for 2023, herunder eventuelle midler til et gjenoppbyggingsfond. Dette samsvarer med praksis fra den tidligere regjeringen som Melby var en del av.

SPØRSMÅL NR. 2442**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 29. juni 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Det stilles en rekke strenge og kompliserte krav til nybygg. Et strengt regelverk kan bidra til kvalitet, men kan også føre til økte priser. For strenge regler kan også medføre uforutsette, uheldige effekter som mindre vindusflater og mindre lys, og faktisk også til økte klimagassutslipp.

Vil statsråden vurdere en gjennomgang av de byggetekniske kravene, slik at vi får et mer effektivt regelverk?

BEGRUNNELSE:

Beregninger fra SINTEF (2015) viser at behovet for levert energi avtar marginalt ved U-verdier lavere enn de allerede ambisiøse kravene til vinduer i nybygg og dermed kun vil føre til marginale energibesparelser. Strengere krav vil faktisk forverre CO₂-avtrykket for vinduene og dermed bygningene som helhet, da produksjon av slike vinduer vil kreve mer glass og edelgasser som Krypton, som samlet gir et større klimaavtrykk.

Det danske byggforskningsinstituttet BUILD har estimert at cirka ¾ av CO₂-utslipp fra nybygg stammer fra måten vi bygger på, og de materialene vi anvender, mens CO₂-utslipp fra drift kun utgjør omkring ¼. Om de ambisiøse energikravene til visse bygningskomponenter allikevel skjerpes er det altså risiko for at det slippes ut mer

CO₂ i fremstillingen av byggematerialer enn det spares på energi i driftsfasen.

Svar:

Regjeringa vil ha ei klimavennleg byggenæring, men er samtidig oppteken av å halde byggekostnadene så låge som mogleg.

Vi skal ha gode krav, på rett nivå. Dette inneber krav som gir gode bygg innanfor ein akseptabel kostnad. Kostnader er ikkje berre byggekostnader, men også driftskostnader. Til dømes vil lavare krav til energieffektivitet, auke kostnadene til oppvarming.

Som representanten viser til, vil ein vesentleg del av eit bygg sin miljøpåverknad skje i samband med sjølve bygginga. Derfor er det viktig å bygge med varige kvaliteter som gir lang haldbarheit. Vi må ha krav som gir oss bygg for framtida, ikkje lettvinde løysingar for å kutte kostnader i dag, dersom det gir kortare levetid eller dyrare drift av bygget.

Regjeringa jobbar for eit enkelt og effektivt regelverk som gir gode bygg for framtida. Alle endringar i byggeteknisk forskrift, blir vurderte opp mot byggekostnader og annan påverknad. Vi vurderer òg alltid om det er krav som kan fjernast eller vere på eit anna nivå.

SPØRSMÅL NR. 2443**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Betyr budsjettavtalen med SV noe for fremdrift og ambisjoner for Hordfast?

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende 19. juni er det en sak om Hordfast i lys av budsjettavtalen mellom Sp/Ap og Sosialistisk Venstreparti.

Til BT uttalte Lars Haltbrekken, SVs miljøpolitiske talperson, at en naturlig konsekvens av dette er at planene om Hordfast skrinlegges.

Dette synet til SV står i skarp kontrast til det statsråden har svart i Stortinget om Hordfast og det Ap sa lokalt i valgkampen. Men siden SV her fikk regjeringspartiene med på denne formuleringen, og deres tolkning er dramatisk for prosjektet er det viktig med avklaring om regjeringens ambisjoner og fremdrift.

Svar:

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) er det lagt til grunn at ressursbruk det enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet. Det heter også at endringer i det budsjettmessige handlingsrommet fremover vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen.

Som omtalt i revidert nasjonalbudsjett er norsk økonomi inne i en høykonjunktur, til tross for urolige omstendigheter. Den økonomiske veksten er sterk, sysselsettingen er høy og arbeidsledigheten er lav. Bedriftene melder om økende mangel på arbeidskraft, og lønns- og prisveksten tiltar. I en situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelige ressurser, vil økt offentlig pengebruk forsterke presset på priser og lønninger.

Jeg har derfor sagt at vi må se på prioriteringene våre på nytt, også innenfor samferdselssektoren. Det er viktig

å bidra til å skape trygghet i en urolig tid og det må skje gjennom ansvarlige prioriteringer.

Stortinget har bedt om en gjennomgang av veipor-teføljen i NTP og veinormalene frem mot statsbudsjettet for 2023. I tilknytning til revidert nasjonalbudsjett, som representanten viser til, ber Stortinget regjeringen i den varslede gjennomgangen om å vurdere og fremme forslag om hvordan store prosjekter kan nedskaleres for å spare natur og matjord, samt spare kostnader og gi rom for en sterkere satsing på vedlikehold og oppgradering av eksisterende samferdselsinfrastruktur. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med denne gjennomgangen. Prop. 1 S (2022- 2023) vil inneholde regjeringens forslag til ressursbruk i samferdselssektoren i 2023. For Statens vegvesen vil budsjettforslaget vise hvilke prioriteringer regjeringen gjør når det gjelder anleggsstart, forberedelse for anleggsstart og videre planlegging av store prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 2444

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 30. juni 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at praktiseringen med å pakke ferdig fangst om bord og sende den til utlandet for auksjon er ønskelig, eller vil statsråden iverksette nødvendige tiltak/ endringer som bidrar til at råstoffet i større grad blir gjort tilgjengelig for den norske landindustrien?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt henvendelser fra næringsaktører som driver fiskerimottak, og hvor de har fremsatt en sterk bekymring knyttet til at enkelte fiskefartøy pakker ferdig sin fangst om bord, og sender den direkte til Danmark for auksjon.

Norske næringsaktører, som driver fiskerimottak, kan fortelle at denne praksisen bidrar til at fangsten ikke blir gjort tilgjengelig for norsk landindustri. Dette bidrar videre til redusert tilgang på råstoff for bearbeiding, lavere verdiskaping av det norske råstoffet, og færre norske arbeidsplasser.

Ovennevnte praksis er avdekket langs hele kysten, men er særlig blitt problematisert på Sunnmøre. Det rapporteres også om at det er en økende trend blant utvalgte fiskefartøy for å benytte seg av denne måten å gjøre det på.

Aktører undertegnende har vært i kontakt med oplever dette i strid med de politiske signaler og ønsker om økt bearbeiding, og at en større andel av råstoffet må gjøres tilgjengelig for det norske markedet. I tillegg stiller aktørene spørsmål ved om den refererte praksisen er lovlig.

Et mulig grep vil være å presisere dagens regler slik at en større andel av fisken må tilbys til det norske markedet. Dette kan gjøres gjennom egne auksjoner.

Ovennevnte problemstilling er også adressert i rapporten om: «Grønnere verdiskaping og økt bearbeiding av norsk sjømat».

Svar:

Jeg er opptatt av å tilrettelegge for økt verdiskaping i sjømatnæringen, lønnsomme arbeidsplasser og aktivitet langs kysten. Å øke bearbeidingen av sjømat i Norge er et viktig mål for regjeringen, et mål som er tydelig forankret i Hurdalsplattformen. Rapporten fra

Tveiterås-utvalget utgjør et nytt, oppdatert og viktig kunnskapsgrunnlag for å vurdere tiltak og endringer som vil bidra til at råstoff i større grad blir gjort tilgjengelig for den norske landindustrien. Praksisen representanten re-

ferer til i sitt spørsmål er ikke ulovlig. Fangsten omsettes, etter det vi kjenner til, i Norge i første hånd, og blir sendt på auksjon i utlandet for omsetning i annenhåndsmarkedet. Dette i tråd med salgs- og forretningsvilkår fastsatt av fiskesalgslagene, etter deres fullmakter i fiskesalgslagsloven. Jeg noterer meg representantens bekymring og ytring om at en større del av norsk råstoff må tilbys til det norske markedet, gjennom egne auksjoner. Det er som kjent fiskesalgslagene som fastsetter salgs- og forretningsvilkår iht. fiskesalgslagsloven. Salgslagene skal iht. fiskesalgslagsloven sørge for «ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av viltlevande marine ressurser ved å leggje til rette for gode rammer for førstehandsomsetning». Jeg forventer at salgslagene er sitt ansvar bevisst, og at de i dette også ser hen til landindustriens interesser. Jeg er opptatt av at det skal være reell konkurranse om råstoffet og at det skal være like konkurransevilkår i førstehåndsmarkedet slik at bearbeidingsindustrien får gode

muligheter til å konkurrere om råstoff. Det er uheldig at råstoff lukkes ute fra markedsplassen i stedet for at det legges ut til åpen konkurranse på auksjon. Det er derfor positivt at Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal fiskesalslag og Vest-Norges fiskesalslag har innført nye salgssomsetningsvilkår for omsetningen av fryst torsk og sei fra 1. januar i år. Her stilles krav om at minst 50 % av råstoffet skal på auksjon. Tiden får vise om dette er tilstrekkelig og om det bidrar til økt konkurranse om råstoffet, men dette var etter vårt syn et riktig og viktig grep. Det overordnede spørsmålet om tilgang på råstoff og konkurranse i førstehandsomsetningen er et av momentene jeg vil skal sees nærmere på i oppfølgingen av Tveiterås-utvalgets rapport. Jeg har fått mange høringsinnspill til i rapporten. Fristen på høringen gikk ut 1. juni, og Nærings- og fiskeridepartementet er nå i gang med å gjennomgå og vurdere høringsinnspillene.

SPØRSMÅL NR. 2445

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 30. juni 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Deler statsråden næringens bekymring over manglende egenproduksjon av lakserogn, og vil statsråden legge til rette for snarlige forbedringer i stamfiskordningen, slik at næringen kan sikres forutsigbarhet for videre vekst og økt biosikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Norsk rognproduksjon har tradisjonelt sett fulgt laksens naturlige kjønnsmodningssyklus og biologi, med sesongbaserte leveranser av rogn fra november til april. I tidligere tider snakket vi om noen få innlegg av rogn i året i settefiskledet, men slik er det ikke lengre. Det har vært en eksplosiv utvikling i antall RAS-anlegg for settefisk i Norge, hvor disse har mellom seks til åtte rogninnlegg gjennom året og med høyere krav til biosikkerhet.

Norge er i dag netto importør av rogn med et særlig nasjonalt underskudd i perioden mai til oktober. Det er et stort paradoks at verdens fremste lakseproduserende nasjon er avhengig av import. Situasjonen burde vært stikk motsatt, og vi burde vært eksportør av kvalitetsrik rogn. Hovedproblemet er rammebetingelser som er gått ut på dato for lengst.

I følge Benchmark Genetics og Sjømatbedriftene utgjorde det norske rognmarkedet i 2021 ca. 500 mill. rognkorn. Dersom en regner ca. 3 kilo slaktet fisk per rognkorn vil det med 2,3 mill. tonn slaktfisk i 2030 tilsvare nesten 2,9 mill. tonn rund laks og nesten 1 milliard rognkorn. Regjeringens ambisjoner om 5 mill. tonn slaktet fisk i 2050 vil innebære nærmere 2 mrd. rognkorn. I et normalår er import av rogn fra Island mellom 20 til 30 mill. rognkorn. Som følge av et presset rognmarked i Norge i år, anslås det fra Benchmark Genetics at tallet for 2022 blir nærmere 70 mill. rognkorn.

En av hovedutfordringene er dagens regulatoriske rammebetingelser for å oppnå tilfredsstillende kapasiteter på kort sikt. Det norske regelverket står i sterk kontrast til hva som er gjeldende på, for eksempel Island, hvor myndighetene har en langt mer offensiv holdning til etablering av produksjon og arbeidsplasser for landbasert stamfisk.

Ett annet vesentlig forhold er at dagens stamfiskordning er konkurransevridende, og hemmer fremtidig vekst. I Norge inngår stamfisklisensene under kategorien «Særtillatelse for produksjon av laks», og har vært gjenstand for flere revisjoner gjennom tidene.

I en tid der havbruksnæringen investerer i fremtidig vekst både i sjø er det et stort tankekors at sykdommer som slår ut deler av den norske produksjonen ikke blir tatt inn i behovsvurderingen. Norge løper en stor risiko for å gå tom for rogn, og det vil ikke være rom for vekst uten import.

Svar:

Først ønsker jeg å takke for spørsmålet, som gir meg en anledning til å nyansere noen påstander. Det blir i begrunnelsen for spørsmålet hevdet at Norge, som verdens største lakseprodusent, er avhengig av import av lakserogn. Dette er en virkelighetsbeskrivelse jeg ikke uten videre deler.

Det er per i dag gitt om lag 30 stamfisktillatelser til laks i Norge. Ved tilsagn stilles det krav om at en tillatelse skal produsere minst 35 mill. rognkorn. Det skal med andre ord produseres minst 1 milliard rognkorn hvert år i Norge, dersom vilkårene for tillatelsene overholdes. Som vist til i begrunnelsen av spørsmål blir bare 500 millioner rognkorn, altså om lag 50 pst, av dette solgt hvert år. Dette tilsier at det er tilstrekkelig kapasitet i rognproduksjonen til å dekke Norges behov for rogn, og at det er rom for vekst i næringen. Videre viser tallene at det burde være en god sikringskapasitet ved sykdomsutbrudd.

Stamfiskaktørene har siden 1. juni 2016 hatt anledning til å søke om tillatelser til landbasert stamfiskproduksjon, da det ble innført en ny hjemmel i laksetildelingsforskriften kap. 5a som åpnet for at det kunne søkes om vederlagsfrie stamfisktillatelser på land. Det er im-

idlertid svært få aktører som har benyttet seg av denne muligheten.

Havbruksnæringen er av stor betydning for norsk matproduksjon og verdiskaping, og regjeringen har som mål å legge til rette for videre vekst for å skape flere arbeidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskaping og økte eksportinntekter. Dette må skje på en forutsigbar, kontrollert og bærekraftig måte. Et velfungerende stamfiskmarked er en sentral del av dette målet, og jeg mener det er en forutsetning for vekst i havbruksnæringen at vi har nok egenproduksjon av lakserogn i Norge.

Det er ikke gjort store endringer i forvaltningen av stamfisktillatelser siden dagens regelverk trådte i kraft i 2008. Selv om jeg ikke nødvendigvis deler bekymringen for at Norge ikke skal være selvforsynt med rogn i nær fremtid, kan det, gitt tiden som er gått siden sist revisjon av stamfisksystemet, likevel være grunn til å se nærmere på stamfisknæringens rammebetingelser.

Det er nedsatt et offentlig utvalg for en helhetlig gjennomgang av tillatelsessystemet i havbruksnæringen. Det er nedfelt i utvalgets mandat at det skal vurdere utforming av et helhetlig tillatelsessystem, som både ivaretar hensynet til en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen, herunder hensynet til bestander av vill anadrom laksefisk, og som legger til rette for størst mulig verdiskaping for samfunnet. Utvalgets rapport skal leveres innen utgangen av mars 2023.

Jeg mener det er hensiktsmessig å avvente utvalgets arbeid, og jeg er derfor ikke innstilt på å gjøre store omlegginger av tillatelsessystemet før utvalgets rapport har vært på høring.

SPØRSMÅL NR. 2446

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 29. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er statsråden enig i den knusende kritikken av politiets ransakingspraksis i en kjennelse nylig avsagt av Borgarting lagmannsrett, hvor lagmannsretten skriver at det er begått systematiske og rutinemessige brudd i bruken av tvangsmidler overfor rusbrukere, og hvilke grep vil statsråden ta for å rydde opp i den systematiske bruken av ulovlige tvangsmidler?

BEGRUNNELSE:

Borgarting lagmannsrett avsa denne uken en kjennelse om avskjæring av bevis i en straffesak om narkotikalovbrudd (22-0022335AST-BORG/01). Lagmannsretten mente at mistanke om et mindre alvorlig straffbart forhold ikke kunne forsvare bruk av et så inngripende tvangsmiddel som ransaking av tiltaltes bolig.

I sin begrunnelse viser lagmannsretten til politivtets forklaring om at dette var «gjeldende praksis hos politiet», og at man derfor står overfor en «rutinemessig

ulovlig hjemmelsbruk, der politiet, basert på etablert praksis, ikke i forkant foretar en reell forholdsmessighetsvurdering og ikke sørger for å innhente formell fullmakt». Lagmannsretten mener at en slik praksis er utilbørlig og kritikkverdig.

Lagmannsretten skriver i kjennelsen «at det i denne saken ikke er tale om tilfeldig teknisk feil hos politiet eller arbeidsuhell, men heller et eksempel på et mer systematisk og rutinemessig brudd, av tilsvarende karakter som de tilfeller som en undersøkelse fra Riksadvokaten fra 2021 viser er begått over tid overfor rusavhengige.»

Lagmannsretten skriver videre at det:

«Dersom politiet under etterforskningen av mindre alvorlige narkotikasaker rutinemessig og systematisk bryter lovmessige rammer for maktbruk og så tillates å føre bevisene fremskaffet på en slik måte, kan det føre til alvorlig tap av tillit hos allmenheten, samt at innholdet av de lovmessige skrankene uthules.»

Da statsråden stilte i spørretimen i Stortinget tidligere i vår for å svare på spørsmål fra Venstre om statsråden er enig i at det dreier seg om systematiske feil og mangler i disse sakene, ville hun ikke svare bekreftende på dette. Venstre mener at lagmannsrettens kjennelse langt på vei bekrefter det inntrykket etter Riksadvokatens rapport: Politiet har systematisk benyttet ulovlige tvangsmidler overfor rusbrukere i flere år. Lagmannsretten understreker dessuten at den mener dette var rettsstilstanden også før Riksadvokatens uttalelse om dette temaet fra april 2021.

Venstre mener at lagmannsrettens kjennelse fordrer handling fra statsråden. Systematisk og ulovlig tvangsmiddelbruk utført av politiet er menneskerettsbrudd som i stor grad er egnet til å svekke tilliten til politiet, og bør tas tak i både av statsråden og av Politidirektoratet.

Svar:

Domstolene er, som kjent, uavhengig av politiske myndigheter i enkeltsaker. Det vil derfor ikke være riktig av meg å kommentere ordbruk og beskrivelser i en enkeltsak som ikke er rettskraftig avgjort.

Jeg har overfor Stortinget flere ganger gitt uttrykk for at jeg mener feilene som ble avdekket i Riksadvokatens rapport om politiets tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker, er alvorlige. Tvangsmiddelbruk er blant statens mest inngripende tiltak overfor den enkelte, og nettopp derfor er feil og avvik på dette området alvorlig.

Når det gjelder hva som gjøres for å unngå slike feil i fremtiden, viser jeg særlig til mitt svar 6. mai til dokument 8:232 S (2021-2022): Representantforslag om norsk offentlig utredning av politiskandalen. Jeg viser videre til svar på spørsmål nr. 18 i Stortingets spørretime 6. april i år som berører samme tema, samt mitt skriftlige svar 26. april i anledning dokument 8:159 S (2021-2022): Representantforslag om å sikre oppreisning til mennesker som har vært utsatt for ulovlig tvangsmiddelbruk.

SPØRSMÅL NR. 2447

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 1. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Jeg ber statsråden på nytt å svare på spørsmålet om hvor mange stedsuavhengige stillinger i staten som er lyst ut etter at regjeringen tiltrådte.

Dersom det ikke er mulig å gi en oversikt over alle virksomheter i staten, kan det bes om en oversikt over hvor mange stedsuavhengige stillinger i departementene som er utlyst?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål 2348 fra undertegnede. Undertegnede ønsket en oversikt over hvor mange stedsuavhen-

gige stillinger i staten som har blitt lyst ut etter at regjeringen tiltrådte, samt en oversikt over fordelingen på ulike enheter av slike utlysninger.

Det registreres at statsråden ikke svarer på spørsmålet i sitt svar. Han peker derimot på at det ikke finnes en samlet oversikt over antall ansatte i staten som har arbeidssted utenfor kontorsted. Det var imidlertid ikke det mitt spørsmål dreide seg om, og det presiseres at antallet ansatte i staten som jobber desentralt ikke er spørsmålet.

Jeg ber derfor på ny om en oversikt over hvor mange stedsuavhengige stillinger i staten som er lyst ut etter regjeringen tiltrådte.

Svar:

Som eg opplyste i mitt svar på spørsmål 2348, så har ikkje departementet per i dag ein samla oversikt over talet på tilsette i staten med arbeidsstad utanfor ordinær kontorstad. Vi har heller ikkje ein oversikt over kor mange staduavhengige stillingar i staten som har vorte utlyst.

Når det gjeld spørsmålet om kor mange staduavhengige stillingar i departementa som er lyst ut etter regjeringskiftet, har alle departement, unntatt eitt, lagt til grunn at arbeidsstaden skal vere i lokala til departementa (altså ikkje staduavhengig). Det departementet som ikkje eksplisitt legg til grunn at arbeidsstaden skal vere i departementet sine lokaler, har lyst ut 35 stillingar.

SPØRSMÅL NR. 2448

Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 29. juni 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I 2019 ble 212 miljøvernere drept globalt, og nylig ble den britiske journalisten Dom Phillips og urfolkseksperter Bruno Pereira drept i Brasil. Norge kan bidra til å styrke rettighetene til miljøvernere og urfolk, blant annet ved å stille krav om ansvarlig næringsdrift og naturvern i handelsavtaler med land hvor det er press på natur og menneskerettigheter.

Tar regjeringen opp disse problemstillingene i dialog om frihandelsavtale med Brasil?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at frihandelsavtalene Norge inngår, skal støtte opp under blant annet arbeidstakerrettigheter, klima, miljø og menneskerettigheter. Dette er nedfelt i EFTAs modelltekster. I fortalene stadfester partene sine forpliktelser til prinsipper om demokrati, rettsstaten, menneskerettigheter og fundamentale friheter i samsvar med FN-pakten og FNs menneskerettighetserklæring, arbeidstakerrettigheter, herunder prinsippene i relevante ILO-konvensjoner som statene er parter i, næringslivets samfunnsansvar, bærekraftig utvikling og antikorrupsjon.

Avtalen med Mercosur inneholder et omfattende kapittel om handel og bærekraftig utvikling som bygger på partenes eksisterende internasjonale forpliktelser. Det medfører blant annet at partene forplikter seg til å implementere ILO-konvensjonene man har ratifisert og til å kontinuerlig arbeide for at kjernekonvensjonene og øvrige ILO-konvensjoner ratifiseres. Partene skal også respektere de grunnleggende prinsippene og rettighetene som dekkes av ILOs kjernekonvensjoner. Videre påtar partene seg en forpliktelse om å effektivt implementere

multilaterale miljøavtaler de er part til, slik som Paris-avtalen. Det er vanlig praksis i våre frihandelsavtaler at partene forplikter seg til å ikke svekke, senke eller gi avkall på miljø- eller arbeidervernnivået fastsatt i partenes lover, forskrifter eller standarder, for å stimulere til handel eller investeringer fra en annen part til frihandelsavtalen. I vår avtale med Mercosur er det i tillegg inntatt bestemmelser om blant annet handel og bærekraftig skogforvaltning, hvor partene forplikter seg til å bekjempe ulovlig tømmerhugst. Dersom en part bryter forpliktelsene i kapitlet om handel og bærekraftig utvikling, kan dette behandles gjennom ulike mekanismer slik som dialog i frihandelsavtalens blandede komité, konsultasjoner, velvillig mellomkomst, forlik og mekling. Frihandelsavtalene gir oss en ytterligere plattform for dialog og samarbeid om hvordan handel kan bidra til å ivareta arbeidstakerrettigheter, klima og miljø for å sikre en bærekraftig utvikling.

EFTA og Mercosur-landene (Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay) ble i 2019 enige om en frihandelsavtale, men denne er ikke undertegnet av partene. Avtalen er nå gjenstand for teknisk og juridisk gjennomgang. Samtidig er konflikten rundt den pågående avskogingen i Amazonas en vesentlig årsak til at prosessen med å ferdigstille avtalen har trukket ut i tid. Norge og EFTA har overfor Mercosur gitt klart uttrykk for våre bekymringer knyttet til dette. EU-kommisjonen har opplyst at EU vil be om tilleggsavtaler vedrørende avskoging og urfolks rettigheter før signering og ratifikasjon av EUs frihandelsavtale med Mercosur. Norge følger sammen med de øvrige EFTA-landene EUs initiativ nøye. Når det er nærmere avklart hvilke tilleggsavtaler EU og Mercosur eventuelt blir enige om, vil vi vurdere om en tilsvarende løsning også kan være aktuell for EFTA. Fra regjeringens side er det viktig at løsningen blir god nok ut fra norske behov.

SPØRSMÅL NR. 2449**Innlevert 23. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 30. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Forvaltningslovutvalget la i 2019 frem forslag til ny forvaltningslov (NOU 2019: 5). Forslaget har vært på høring og ligger nå til behandling i departementet.

Ser regjeringen for seg at forslag til ny forvaltningslov blir fremmet for Stortinget i inneværende stortingsperiode?

Svar:

Forvaltningslovutvalget avga sin utredning NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov 14. mars 2019. Utredningen ble sendt på høring i juni 2019, med høringsfrist 2. desember 2019.

Ved lov 18. juni 2021 nr. 127 vedtok Stortinget enkelte endringer i forvaltningslovens regler om deling av taushetsbelagt informasjon, jf. Prop. 166 L (2020-2021) om endringer i forvaltningsloven. Blant annet ble det innført

et forslag til forskriftshjemmel i forvaltningsloven § 13 g som åpner for å gi forskrift om utvidet adgang til deling av taushetsbelagte opplysninger mellom forvaltningsorganer. Lovendringene følger på dette punktet opp Forvaltningslovutvalgets forslag i NOU 2019: 5.

Våren 2022 la regjeringen frem for Stortinget Prop. 81 L (2020-2021) om endringer i forvaltningsloven. Proposisjonen inneholder blant annet et forslag om at forvaltningslovens habilitetsregler skal gjelde direkte for statsråder i egenskap av regjeringsmedlemmer, som foreslått av Forvaltningslovutvalget i NOU 2019: 5. Forslagene ble vedtatt ved lov 17. juni 2022 nr. 63, og trer i kraft 1. juli 2022.

Når det gjelder det videre arbeidet med oppfølgingen av utvalgets forslag til ny forvaltningslov, tar regjeringen sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget i inneværende stortingsperiode.

SPØRSMÅL NR. 2450**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 5. juli 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Vil forsvarsministeren vurdere å kjøpe hele eller deler av den sivile terminalbygningen på Rygge flystasjon for å kunne bruke det til for eksempel oppbevaring, vedlikehold og visning av forswarets museumsmateriell?

BEGRUNNELSE:

5. mai skrev Forsvarets Forum at Forsvaret ønsker å kjøpe deler av Rygge sivile lufthavn for å oppbevare museumsmateriell.

Lokaler på Moss lufthavn Rygge er til salg etter at den ble stengt i 2016.

Brigader Arne Opperud i Forsvarets fellestjenester sier i Forum at han mener Rygge er et godt alternativ for å etablere et visningsmagasin. Et visningsmagasin er et kombinasjon av et lager og en utstilling, hvor Forsvaret kan oppbevare sitt materiell, og interesserte kan komme

å se på det. Han mener stedet er lett tilgjengelig for publikum og kan bli en fin turistattraksjon. Samtidig får Forsvaret vedlikeholdt materiellet og vist det frem.

Museet har omtrent en halv million gjenstander, og bare en brøkdel av dette blir vist for publikum. Forsvaret har et ansvar for å ta vare på sin kultur. Hvis ikke det blir gjort nå så kommer store deler av den til å forsvinne.

Forum skriver at Forsvarsbygg har fått i oppdrag fra FD å gjennomføre en KVVU for gjenstandssamlingen til Forsvarets Museer. Med bakgrunn i dette ble det Rygge foreslått som et realistisk alternativ. Videre skriver bladet at saken nå ligger på politisk nivå, hos Forsvarsdepartementet.

Jotunfjell Partners har forsøkt å selge flyplassen over lengre tid. Regionen ønsker seg flyplassdrift tilbake, men det viser seg vanskelig å realisere i disse dager. Samtidig ønsker man ikke inn aktivitet i terminalen som kan stenge for fremtidig flyplassdrift. At Forsvaret som er grunneier

der terminalen ligger, og som eier flystripen, kjøpet hele eller deler av terminalbygget kan være en god løsning på både kort og lengre sikt. Da vil Forsvaret kunne disponere arealene til oppbevare museumsmateriell frem til man eventuelt vil leie ut terminalen til fremtidig sivil flyaktivitet.

Svar:

Forsvaret har, etter å ha gjennomført en konseptvalgutredning for museumsmagasiner, anbefalt at bruk av terminalbygget på Rygge legges til grunn for videre arbeid med et nytt museumsmagasin. Det er imidlertid for

tidlig å ta stilling til et slikt forslag. Forsvarets museer er vedtatt overført til Kultur- og likestillingsdepartementets museumsportefølge, og en tverrdepartemental og tverrfaglig prosjektgruppe er i gang med å forberede denne overføringen. Ett av temaene som gruppen ser på er hvordan museets behov for magasin skal ivaretas. Dette forholdet peker også Forsvaret på i den nevnte anbefalingen.

Det er derfor i dag ingen konkrete planer om å kjøpe hele eller deler av terminalbygget for å huse museumsmateriell, verken permanent eller midlertidig.

SPØRSMÅL NR. 2451

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 30. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for forskjellen mellom forslaget Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmet i Innst. 612 L (2020-2021), og rettstilstanden etter HR-2022-731-A, HR-2022-732-A og HR-2022-733-A, og eventuelt bekrefte at differensieringen Høyesterett foretok er den samme som følger av forslaget til Arbeiderpartiet og Senterpartiet?

BEGRUNNELSE:

I Politisk kvarter 13. juni 2022 hevdet første nestleder i Helse- og omsorgskomiteen, Cecilie Myrseth (Ap), at «nå har også Høyesterett slått fast at rusavhengige ikke skal straffes. Det vil si at den differensieringen Arbeiderpartiet har ønsket viser seg å være mulig». Også andre politikere fra Arbeiderpartiet har hevdet det samme.

Svar:

Regjeringens politikk er at mennesker med rusavhengighet skal møtes med god helsehjelp og oppfølging istedenfor straffereaksjoner. Samtidig vil regjeringen gå imot en generell avkriminalisering av narkotika. Dette er slått fast i Hurdalsplattformen.

En differensiering mellom rusavhengige og andre rusbrukere kan tenkes gjennomført på forskjellige måter. En mulighet er å foreta en avkriminalisering som er begrenset til å gjelde for rusavhengige. En slik løsning ville medført at det ikke lenger ville vært straffbart for rusavhengige

å bruke, besitte eller oppbevare mindre mengder narkotika til egen bruk. Et annet alternativ er å gjøre endringer i reglene om reaksjonsfastsettelsen, slik at handlingen fremdeles er straffbar, men at rusavhengige ikke møtes med noen følbare straff for bruk, besittelse og oppbevaring av mindre mengder narkotika.

I de nevnte avgjørelsene fra Høyesterett er det lagt til grunn at rusavhengiges befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk heretter i alminnelighet skal føre til straffutmålingsfracfall, jf. HR-2022-731-A avsnitt 70. Dette er formelt en straffereaksjon, men det utmåles ingen følbare straff. Avgjørelsene illustrerer at det er mulig å legge vekt på at en person er rusavhengig ved reaksjonsfastsettelsen. For øvrig kan det nevnes at Høyesterett i samme dom avsnitt 22 gjengir synet til flertallet på Stortinget ved behandlingen av Innst. 612 L (2020–2021) slik:

«flertallet ønsket altså ikke en generell avkriminalisering av narkotika til egen bruk».

Regjeringen ønsker som kjent å gjennomføre en helhetlig forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Behovet for lovendringer vil vurderes som ledd i denne reformen.

SPØRSMÅL NR. 2452**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 30. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I lys av usikkerheten de nye signalene fra domstolene og Riksadvokaten har skapt, mener statsråden at det er forsvarlig å vente til forebyggings- og behandlingsreformen er klar med å avklare og tydeliggjøre politiets kompetanse i narkotikasaker?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 25. mai 2022 spurte undertegnede om statsråden mente at rettsstilstanden på rusområdet er klar nok, og hvis ikke, hvordan statsråden ville gjøre rettsstilstanden klarere. Med henvisning til signalene fra Høyesterett og Riksadvokaten, svarte statsråden blant annet at «Regjeringen vil vurdere lovendringsbehovet som et ledd i den helhetlige forebyggings- og behandlingsreformen som vi skal legge fram». Det er uklart når regjeringens forebyggings- og behandlingsreform er klar, men det er rimelig å forvente at det kan ta noe tid.

Siden spørretimen i mai, har rettsutviklingen i området fortsatt og usikkerheten ikke blitt mindre. Politiets Fellesforbund melder om at deres medlemmer oppfatter rettsstilstanden som svært uklar, noe som har resultert i at politiet er mer tilbakeholdne med å håndtere russaker enn de behøver. I Fædrelandsvennen uttaler blant annet kriminalitetsforebyggende koordinator i Kristiansand kommune at de «opplever et mer fraværende politi». I tillegg har Borgarting lagmannsrett nylig avsagt en kjen-

nelse om at påtalemyndigheten ble nektet å føre et beslaglagt narkotika som bevis, på grunn av at det var «forholdsmessig etter straffeprosessloven § 170 a å ransake siktedes bolig der det foreligger mistanke om oppbevaring av narkotika til eget bruk».

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mine svar på spørsmål nr. 2319 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen og spørsmål nr. 2329 fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om samme tema.

Jeg er kjent med at det pågår en diskusjon om politiets kompetanse i narkotikasaker. Videre har jeg merket meg at det verserer saker i domstolene om disse spørsmålene. Jeg følger naturligvis diskusjonen og rettsutviklingen nøye. Som ledd i regjeringens forebyggings- og behandlingsreform vil vi også vurdere behovet for regelverksendringer.

Jeg har forståelse for at det kan være krevende for politiet å vite nøyaktig hvilke tvangsmidler de kan benytte overfor en person de mistenker for bruk, besittelse eller oppbevaring av narkotika. Som jeg ga uttrykk for i mine svar på spørsmålene nevnt innledningsvis, ønsker jeg derfor å innhente mer informasjon om hvilke utfordringer politiet opplever at de står overfor. Dette vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere behovet for eventuelle tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2453**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 29. juni 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Det er den siste månaden foreslått to store endringer i elbil-fordelene utan at desse vert sett i samanheng, eller synest å vere vurdert opp mot Noregs klimamål.

Vil klimaministeren gjera en vurdering av korleis endringene i elbilfordeler påvirker Norges mål for klimagas-

sutslepp fram mot 2030, og kva innverknad dette vil ha på mål om kun å selje fossilfrie bilar i 2025?

GRUNNGJEVING:

I RNB 2022 er dagens momsfristak fjerna for den delen av kostnaden for elbilar som overstig 500 000 kr. I tillegg

har Statens vegvesen anbefalt å heve dagens maksimal bomtakst for elbilar frå 50 til 70 prosent av taksten for fossile personbilar i byane, og innføre lik bomtakst for elbilar og fossile bilar frå 2025.

I Stortingssalen 15. juni svarte samferdselsministeren på spørsmål om korleis dei foreslåtte endringane i elbilfordalene vil påverke klimamåla våre:

«Vi vil selvfølgelig også tillegge det vekt hvis noen i en eller annen form for dokumenterbarhet kan si at vi ikke vil nå målene våre for elbiler på bakgrunn av det vi nå gjør. Men vi er altså ikke kjent med det».

Elektrifisering av vegtrafikken er eit viktig tiltak for å nå måla i Klimaplanen for 2021-2030. Framskrivingar i Nasjonalbudsjettet 2021 viser at dei ikkje-kvotepfiktige utsleppa frå transportsektoren er forventa å bli redusert frå 14,3 mill. tonn CO₂-ekvivalentar i 2019 til 10,4 mill. tonn CO₂-ekvivalentar i 2030 – ein reduksjon på om lag 27 prosent. I framskrivingane blir det imidlertid føresett at verkemiddelbruken frå i dag blir vidareført, mellom anna dei sterke verkemidla som i dag er retta mot elbilar.

I oppmodinga si skriv Statens vegvesen at:

«Forslagene til nedtrapping av noen av elbilfordelene kan starte uten at det reduserer disse bilenes konkurransekraft vesentlig, mener Statens vegvesen. [...] Det påpekes likevel at dersom både lokale fordeler og avgiftsfritak faller bort, vil elbilen bli mindre attraktiv.»

Det er nettopp endringar i både lokale fordeler og avgiftsfritak regjeringa no legg opp til. Høgre er uroa for at det blir foreslått endringar stykkevis og delt utan at ein ser heilskapen. Elbilfordelane må sjåast i samheng med klimamåla, og analysar må på plass dersom ein skal endre på forhold ein veit virkar i dag. Dei kan ikkje berre vurderast som ein del av byvekstavtalane, det er avgjerande at dei vert sett opp mot 2025-målet og klimamåla våre. Endringar må skje på ein slik måte at elbilane framleis vinn i konkurransen mot fossile bilar i alle bilklassar.

Det er framleis trong for insentiv for å velje elbilar for å nå måla våre. Alle fordeler, både på kjøp og bruk, må derfor vurderast heilhetleg og sjåast opp mot Noregs klimamål, før det blir gjort endringar.

Svar:

Jeg vil først presisere at det ikke ble foretatt noen endringer i merverdiavgiftsfritaket i Revidert nasjonalbudsjett 2022. I RNB varslet regjeringen at vi vil foreslå en endring i regelverket i budsjettet for 2023.

Vi er på god vei til å nå måltallet for personbiler. I 2021 var 64,5 pst. av alle nye personbiler elbiler, og andelen har økt til 80,5 pst. i de fire første månedene i 2022. Det betyr at støtte til kjøp av elbiler er i ferd med å bli en generell støtte til kjøp av personbil. Det vil innebære at staten subsidierer kjøp av personbiler fremfor annet forbruk, herunder mer miljøvennlig transport som kollektivtransport og sykkel. Et slikt system er verken økonomisk eller miljømessig bærekraftig. Støtten til kjøp av elbiler må over tid trappes ned.

Fremskriving av norske utslipp av klimagasser utarbeides annethvert år av Finansdepartementet, med innspill fra andre sentrale aktører i klimapolitikken. Fremskrivingene viser utviklingen i norske utslipp gitt vedtatt virkemiddelbruk og antakelser om økonomisk utvikling på det tidspunktet fremskrivingene utarbeides. Siste fremskriving ble lagt frem i nasjonalbudsjettet for 2021, og ble justert, som følge av SSBs korrigerende av utslippsregnskapet, i nasjonalbudsjettet 2022. Denne fremskrivingen vil ligge fast frem til ny fremskriving legges frem i nasjonalbudsjettet 2023.

Vurderinger av elbilandeler i årene fremover inngår som en del av arbeidet med nye utslippsfremskrivinger. Hvilke forutsetninger og antakelser om virkninger av vedtatt politikk på utslipp som ligger til grunn for de nye utslippsfremskrivingene, vil fremgå i nasjonalbudsjettet for 2023 når dette legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2454

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 30. juni 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for den nordiske ekspertgruppens bakgrunn, mandat og sammensetning, samt om ut-

forming av felles regler om meldeplikt inngår som en del av ekspertgruppens arbeid?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad skriver i en artikkel publisert 23. juni 2022 at de nordiske landene har blitt enige om å sette ned en ekspertgruppe på tvers av landegrensene for å koordinere kampen mot nettovergrep. I saken peker statsråden på at regjeringen også vil følge opp forslaget Høyre fikk gjennomslag for i Stortinget om å utrede en plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale. Spørsmålsstiller er positiv til at regjeringen følger opp forslaget, og ønsker en orientering om hvordan det nordiske samarbeidet på området er planlagt gjennomført.

Svar:

Det er nødvendig med mer internasjonalt samarbeid for å forebygge og bekjempe internettrelaterte overgrep mot barn. I forbindelse med at Norge har formannskapet i

Nordisk Ministerråd dette året, ble bekjempelse av cyberkriminalitet også tema på møtet mellom de nordiske justisministrene i Norge 20.-21. juni i år.

Ministerrådet besluttet på møtet å gi den underliggende embetsmannsgruppen for justisspørsmål i op-

pdrag å undersøke muligheten for å koordinere de nordiske landenes samarbeid med tjenesteleverandører i bekjempelsen av cyberkriminalitet. I møtoreferatet heter det at dette for eksempel kan gjøres gjennom å etablere en ekspertgruppe med representanter for landenes departementer og politimyndigheter som kan vurdere nytten og behovet for et koordinert samarbeid og foreslå hvordan det kan gjennomføres. Det samarbeidet som allerede pågår mellom de nordiske landenes myndigheter skal tas i betraktning.

Spørsmålet om det skal opprettes en ekspertgruppe og hvilket mandat og sammensetning den eventuelt skal ha, er med andre ord til vurdering i embetsmannsgruppen for justisspørsmål og ikke avgjort enda.

Når det gjelder Stortingets vedtak om en plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale, kommer Regjeringen tilbake til oppfølgingen av dette.

Avslutningsvis vil jeg også nevne at regjeringen har varslet at den vil legge frem en egen opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som også skal omfatte forsterket innsats mot overgrep mot barn på internett.

SPØRSMÅL NR. 2455

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har Nye Veier fått nye utredningsoppdrag når det gjelder ringeriksporteføljen eller vurderes det nye alternativer, eller kan vi være trygge på at løsningen ligger fast?

BEGRUNNELSE:

Nye Veier sendte sitt endelige forslag for optimalisering av fellesprosjektet til departementet i mars, dette forslaget var omforent med Jernbanedirektoratet. Når prosjektet er ferdig planlagt skal det inngås en utbyggingsavtale med Nye Veier, men det ser ikke ut til å være framdrift i dette arbeidet nå.

Departementet har bedt både Statens vegvesen og Nye Veier om innspill på nye veinormaler. Det er derfor betimelig å spørre om dette, eller andre nye prosesser, kan

forsinke prosessen med oppstart på Ringeriksporteføljen ytterligere.

Svar:

Nye Veier AS oversendte Samferdselsdepartementet 4. mars 2022 sitt forslag til effektmål for fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Skaret–Hønefoss (FRE16). Forslaget var omforent med Jernbanedirektoratet. Å vurdere effektmålene for hvilket togtilbud prosjektet skal legge til rette for er en viktig del av optimaliseringsarbeidet som Nye Veier AS gjør. Det er likevel ikke det eneste bidraget til å redusere kostnadene og øke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av prosjektet.

Samferdselsdepartementet forventer at selskapet kontinuerlig arbeider for å optimalisere kostnader og nytte – blant annet gjennom å vurdere valg av tekniske løs-

ninger i infrastrukturen og på stasjonene, linjeføring, kontraktsstrategi mv. I Saldert budsjett 2022 er det bevilget 500 mill. kr til videre planlegging av FRE16 i inneværende år.

Ringeriksbanen har i mange år vært på dagsorden hos skiftende regjeringer. Vår regjering tiltrådte i fjor høst, og vi ser at det fortsatt er behov for å vurdere om det er mulig å redusere kostnadene og øke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet ytterligere. Prosjektet er beregnet å være klart ulønnsomt, og har negative virkninger på bl.a. naturmangfold og matjord.

Videre må vi være trygge på at vi har budsjettmessig handlingsrom til å finansiere rasjonell fremdrift etter at prosjektet er startet opp. Dette må bl.a. ses i lys av at prosjektet er svært kostnadskrevende, samtidig som vi ser en sterk prisvekst og vi nå går inn i periode med strammere økonomisk handlingsrom på statsbudsjettene. Regjeringen vil komme tilbake til videre prosess og fremdrift for prosjektet i forbindelse med budsjettfremleggene for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2456

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 29. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er sommerferie og mange vil de neste ukene legge ut på reiser både her hjemme og i utlandet. Toget i Norge tar oss på en miljøvennlig og trafikksikker måte til både fantastisk og variert natur, og til noen av våre flotteste byer.

Hvordan går det med initiativet forrige regjering tok for å etablere en norsk interrailbillett?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg tok initiativ til å etablere en nasjonal togbillett og ba i fjor sommer Jernbanedirektoratet og Entur redegjøre mulighetene for å innføre en nasjonal togbillett tilsvarende interrail i Norge. Målet var at den skulle være på plass sommeren 2022. Jernbanedirektoratet skulle vurdere alle sider av en slik billett, blant annet pris og varigheten, om den for eksempel bør være tilgjengelig hele året og gyldighet på lokal kollektivtransport.

Vi må reise grønnere og miljøvennlige transportløsninger som tog, bør fremmes og gjøres mer attraktive. En nasjonal togbillett som er gyldig på alle togstrekninger som kjøres etter avtale med staten, kan bidra til at flere vil benytte toget på Norges-ferie. Togselskapene står fritt til å tilby en slik billett, og GoAhead har tilbudt en slik type billett på Sørtoget både i fjor og i år. Forrige regjering tok initiativ med mål om å få dette på plass for hele Norge.

Svar:

Jernbanedirektoratet har fått i oppdrag å vurdere muligheten for en nasjonal togbillett, tilsvarende en inter-

railbillett gjeldende for Norge. Direktoratet er også bedt om å vurdere en nasjonal togbillett som også kan brukes på annen kollektivtransport, en feriekollektivbillett (dvs. at en periodebillett fra ett sted i landet kan brukes et annet sted i ferien), og et nasjonalt ungdomskort for kollektivtransport. Sistnevnte er et tilleggsoppdrag som følge av regjeringens politiske plattform, mens det øvrige ble bestilt av forrige regjering.

Det er knyttet kompleksitet til etablering av alle disse billettproduktene. Kompleksiteten omhandler forhold knyttet til utvikling av den tekniske billettløsningen, avklaring av økonomiske spørsmål hva gjelder kompensasjon og fordeling av inntekter, samt å sikre et produkt det er etterspørsel etter i markedet.

For at en nasjonal togbillett skulle vært mulig å realisere sommeren 2022, måtte teknisk løsning vært på plass i mars gitt kravet om 90 dagers forsalg. For å rekke implementering i systemer og avtaler, måtte en eventuell beslutning om oppstart vært på plass allerede ved årsskiftet 2021/2022.

Dette var dessverre ikke gjennomførbart da vi manglet et godt kunnskapsgrunnlag på det tidspunktet, og vi har i stedet brukt tiden på å utrede de aktuelle billettproduktene bedre. Resultatet av utredningen ventes etter sommeren, og jeg ser frem til å ta tak i denne saken da.

Jeg vil avslutningsvis legge til at togselskapene selv kan samarbeide om en nasjonal togbillett, men at jeg så langt ikke har registrert noen initiativ knyttet til dette.

SPØRSMÅL NR. 2457**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 1. juli 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvor mye vil CO₂-utslippene fra skipsfarten øke som en følge av regjeringens nye lovforslag om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til regjeringens nylig utsendte lovforslag om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel. I høringsbrevet er regjeringen tydelig på at:

“kostnadsøkningen som følge av innføring av krav om norske lønns- og arbeidsvilkår for skip i kystfart kan medføre en konkurransevidning til fordel for europeisk nærskipfart, og til tilpasninger av logistikkjeder og i produksjonssted ettersom frakt mellom norske havner i enkelte tilfeller kan bli relativt sett dyrere enn transport fra utenlandsk havn. (...) For stykkgodssegmentet som i dag konkurrerer med vei og bane vil en kostnadsøkning imidlertid kunne innebære en konkurransevidning til fordel for vei og bane”.

Ettersom gods vil få en dyrere kostnad ved å frakte gods mellom norske havner, kan en konsekvens også være at utenlandske skip går tomme mellom norske havner for å unngå regelverket. Både en overgang til gods på vei, og en potensiell økning av tomme skip langs norskekysten vil være negativt for miljøet, og det antas at dette vil gi økte utslipp.

Svar:

Det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil innføre et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår på skip i norske farvann og på norsk sokkel, herunder for offshoreflåten. Lovforslaget som nå er på høring følger opp Hurdalsplattformen, Stortingets anmodningsvedtak 834–837 (2020–2021) og anbefalingene fra et partssammensatt maritimt utvalg, nedsatt av Solberg-regjeringen høsten 2020 (Holmefjordutvalget).

I norske farvann og på norsk sokkel er det i dag en høy andel utenlandske skip innen kystfarten, cruise og visse offshore-segment, der de ansatte har et lønnsnivå som til dels ligger betydelig lavere enn norsk nivå. Av skip som seilte mer enn 10 dager i Norge i 2019 var 23 prosent registrert i NOR og hadde norsk lønn. Godstransporten langs kysten domineres av utenlandske skip, og antallet tonnkilometer fraktet med NOR-flaggede skip har falt det siste

tiåret. En TØI-rapport publisert i november 2020 viser at NOR-skip har gått fra å stå for 28 prosent av tonnkilometer i norske havner i 2010 til 22 prosent i 2019. Det vil si at 1/5 av transportarbeidet innenriks går med norske lønns- og arbeidsvilkår.

Som det fremgår av høringsbrevet, vil et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann og på norsk sokkel kunne føre til en kostnadsøkning i visse segmenter. En relativ kostnadsøkning i forhold til andre transportformer, vil kunne føre til redusert etterspørsel etter og bruk av sjøtransport. Som det fremgår av høringsbrevet, er imidlertid anslagene usikre, bl.a. fordi det er vanskelig å vite hvordan ulike aktører vil tilpasse seg, herunder redrier. Usikkerhetene gjelder blant annet kostnadsnivå for alternativ transport, omflaggingsvillighet og -mulighet, fremtidsutsikter for arbeidsmarkedet og omstillingmuligheter.

Hensynet til klima og miljø og reduksjon av CO₂-utslipp i skipsfarten er en viktig del av regjeringens maritime politikk og klimapolitikken, og regjeringen fører en aktiv politikk for å styrke grønn skipsfart og bidra til reduserte utslipp i skipsfarten. Norge har en ambisjon om en halvering av utslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030, herunder å stimulere til lav- og nullutslippsløsninger i alle fartøyskategorier. Grønn skipsfart omfatter flere virkemidler, herunder utslippskrav, skatter og avgifter, støtte til FoUoI, tilskudd, lån, regelverksutvikling og offentlig-privat samarbeid. I regjeringens Veikart for grønt industriløft er maritim sektor ett av satsingsområdene, og i Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil legge frem en grønn omstillingspakke for klimavennlig omstilling av skipsfarten. Klimagassutslipp fra innenriks sjøfart og fiske utgjorde ifølge SSB om lag 2,3 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2020, om lag 3,4 pst. av Norges totale klimagassutslipp i 2020. Det er flere faktorer som har innvirkning på transportmønstre. Det foreligger ikke anslag for hvordan eventuelle endringer i kostnadsnivå knyttet til lønn vil påvirke klimagassutslippene fra innenriks skipsfart.

Lovforslaget er som nevnt på høring, og høringsfristen er 31. august. Innretningen på reguleringen av de ulike segmentene og lovforslaget som helhet vil bli vurdert i lys av de høringsinnspill som kommer inn.

SPØRSMÅL NR. 2458

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 4. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvor mange flere ansatte er det blitt i de departementene/funksjonene som skal innplasseres i det nye regjeringskvartalet i perioden 1. oktober 2021- 1. juni 2022, enten som en følge av omorganisering eller nyansettelser, og hvor mange konsulenter har blitt erstattet med faste ansatte i samme periode (Ber om tall på hvert departement)?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål 2228, der det henvises til at SSBs tall for utvikling i antall ansatte i departementene ikke vil foreligge før i 2023. Det enkelte departement har imidlertid oversikt over utvikling i antall ansatte i perioden jeg spør om, og jeg ber derfor om at KDD innhenter tall fra de øvrige departementene. SSB baserer seg på innrapportering fra det enkelte departement, og disse tallene bør derfor være tilgjengelige.

Regjeringen har lagt til grunn at det nye regjeringskvartalet skal dimensjoneres for 4100 ansatte. Jeg ber

derfor om at det presiseres utvikling i antall ansatte/funksjoner som skal

innplasseres i det nye regjeringskvartalet.

Regjeringen har også uttalt at det er et mål å erstatte innleide konsulenter med faste ansatte. Jeg ber derfor om en oversikt over hvor mange av de nyansatte i departementene som har erstattet innleide konsulenter, brutt ned på hvert enkelt departement. Denne delen av spørsmålet begrenser seg ikke til de departementene/funksjonene som skal inn i det nye regjeringskvartalet.

Med henvisning til departementets saksbehandlingstid vedrørende spørsmål 2228, tillater jeg meg å minne om at svarfristen på skriftlige spørsmål er seks virkedager.

Svar:

Ei undersøkning i departementa syner at det per 1. juni 2022 var 14 fleire tilsette i departementa enn 1. oktober 2021. Endringane per departement er summerte i tabellen nedanfor. Kolonnen som er kalla «Endring» viser netto endring, det vil seie den samla verknaden av tilgang og avgang på tilsette.

Departement	Endring	Årsak
Arbeids- og inkluderings-departementet	+36	Omorganisering. Nytilsettinger.
Barne og familiedepartementet	-2	Nytilsettinger og avgang.
Finansdepartementet	-9	Ingen av endringane skriv seg i frå omorganiseringar eller nytilsettingar
Forsvarsdepartementet	-	Ingen FD-ansatte eller FD-funksjoner skal innplasseres i det nye regjeringskvartalet.
Helse- og omsorgs-departementet	+6	Nytilsetting
Justisdepartementet	-14	
Kommunal- og distriktsdepartementet	0	
Kulturdepartementet	+1	Nytilsetting
Klima- og miljø-departementet	+2	Nytilsetting
Kunnskapsdepartementet	-24	Omorganisering. Nytilsetting og avgang.
Landbruks- og matdepartementet	0	Alle nytilsettingar i perioden følger av at nokon enten har slutta eller gått av med pensjon.
Nærings- og fiskeridepartementet	+21	Omorganisering. Nytilsetting.
Olje- og energidepartementet	+3	Omorganisering.

Samferdselsdepartementet	-15	Omorganisering.
Statsministerens kontor	-3	Tala gjeld tilsette eksklusive politikarar ved SMK. Antall politikarar totalt i regjeringa er auka frå 85 til 88 personar frå 1. oktober 2021 til 1. juni 2022.
Utenriksdepartementet	+12	Utanriksstasjonane er halde utanfor. Auken i talet tilsette har i hovudsak si årsak i nyttilsettingar.

I perioden frå 1. oktober 2021 til 1. juni 2022 er 4-5 konsulentar blitt erstatta med faste tilsette. Endringane per departement er summerte opp i tabellen nedanfor.

Departement	Endring	Årsak
Arbeids- og inkluderings-departementet	0	AID har ikkje konsulentar, og følgeleg er ingen konsulentar erstatta av faste tilsette.
Barne og familiedepartementet	0	BFD har ingen innleidde konsulentar
Finansdepartementet	0	Finansdepartementet har ingen eksterne konsulentar som er blitt fast tilsette i perioden.
Forsvarsdepartementet	3-4	Tre - fire faste stillingar er besett for å løyse oppgåver som eksterne konsulentar elles ville ha utført.
Justisdepartementet	1	Ein konsulent er blitt fast ansatt.
Helse- og omsorgs-departementet	0	HOD har ikkje hatt konsulentar i nokre stillingar
Klima- og miljø-departementet	0	
Kommunal- og distrikts-departementet	0	
Kunnskapsdepartementet	0	
Kulturdepartementet	0	KUD har ikkje hatt konsulentar i nokre stillingar
Landbruks- og mat-departementet	0	LMD har ikkje hatt eksterne konsulentar i perioden.
Nærings- og fiskeridepartementet	0	Det er per i dag ingen konkrete nye faste tilsette som erstattar tidlegare konsulentar.
Olje- og energi-departementet	0	I OED har ingen nyttilsette erstatta konsulentar i denne perioden.
Samferdselsdepartementet	0	SD har ingen innleidde konsulentar, og det er dermed ingen konsulentar som har blitt erstatta med faste tilsette i perioden.
Statsministerens kontor	0	Ingen konsulenter er blitt erstattet med fast ansatte i perioden.
Utenriksdepartementet	0	UD har ikkje tal for om en tilsetting er en erstatning for en konsulent, men antar at det i liten grad er tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 2459**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 1. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I en situasjon der Helse Sør Øst selv betoner at det er store bekymringer til kostnadsnivået på bygging av sykehus, hvilken vurdering og hvilke krav har statsråden satt til at det vurderes for å bevare eksisterende, oppgraderte sykehusbygg og tilpasse dem til dagens behov, slik at sykehusbyggingen i nye Rikshospitalet ikke går ut over de øvrige helseforetakene i Helse Sør Øst, og tilbudet til befolkningen i Groruddalen?

Svar:

Det er de regionale helseforetakene, og i dette tilfellet Helse Sør-Øst RHF, som innenfor de samlede bevilgningene fra Stortinget har ansvar for å prioritere mellom drift og investeringer. Dette innebærer at det også er de regionale helseforetakene som må vurdere om virksomhetens formål kan nås gjennom å bevare og oppgradere eksisterende sykehusbygg eller om det er behov for nybygg.

I foretaksmøtet 10. januar 2022 ba jeg de regionale helseforetakene om å sikre at helseforetakene utarbeider verdibevarende vedlikeholdsplaner med bakgrunn i tilstandsregistreringen av bygningsmassen som gjøres hvert fjerde år, slik at fastsatte mål for tilstandsgrad nås. Helse Sør-Øst erkjenner at vedlikeholdet av sykehusene over tid ikke har vært tilstrekkelig, og har vedtatt å øke tildelingen av midler til lokale investeringsformål med 200 mill. kroner for årene 2023–2026. Midlene skal brukes til økt vedlikehold basert på tilstandsbaserte vedlikeholdsplaner i det enkelte helseforetak.

Helse Sør-Øst har planlagt å bygge mange nye sykehusbygg de neste årene. Fram til 2030 planlegges det for investeringer i prioriterte byggeprosjekter på om lag 77 mrd. kroner i regionen. Beslutninger i Helse Sør-Øst om bygging av nye sykehusbygg er alltid gjenstand for omfattende vurderinger og analyser, og muligheten for utvidelse og videre bruk av eksisterende bygg og utstyr står her sentralt.

Oslo universitetssykehus har dårligst bygningsmasse av alle helseforetakene i Helse Sør-Øst og har et sterkt behov for fornying og nybygg. Samlokalisering av de mest spesialiserte tjenestene i Oslo universitetssykehus vil være viktig for framtidig drift i hele Helse Sør-Øst. Nye Oslo universitetssykehus inngår i Helse Sør-Øst sine samlede planer for å ivareta tilstrekkelig behandlingsskapasitet i regionen. Helse Sør-Øst har pågående byggeprosjekter i alle helseforetak unntatt ved Sykehuset i Vestfold, som tok i bruk siste trinn i sin utbygging sent i 2021. Det er ikke

overkapasitet i regionen, og forsinket utbygging av Nye Oslo universitetssykehus vil ha svært uheldige effekter på samlet kapasitet.

Befolkningen i Groruddalen har de siste årene vært godt ivarett på et av landets nyeste og beste sykehus. Akershus universitetssykehus er landets største akuttsykehus, med et bredt faglig tilbud. Befolkningen i Groruddalen vil på sikt få et nytt stort akuttsykehus på Aker som sitt lokale sykehus.

Byggekostnadene har økt mye den siste tiden, blant annet som en følge av korona-pandemien og den pågående krigen i Ukraina. Helse Sør-Øst følger utviklingen tett og vurderer fortløpende tiltak for å håndtere situasjonen. De har nylig gjennomført en analyse av markedet og tilhørende risiko for porteføljen av nye og pågående prosjekter i helseforetakene.

Helse Sør-Øst opplyser at prosjekter som er under gjennomføring skal videreføres. Det samme gjelder prosjekter i forprosjektfase med tildelt finansiering fra Stortinget.

Øvrige prioriterte byggeprosjekter er vurdert som nødvendige og skal gjennomføres over tid. Det at mange av prosjektene fortsatt er i en tidlig fase, gir Helse Sør-Øst mulighet til å optimalisere gjennomføringen og supplere beslutningsunderlaget med oppdatert informasjon om markedsutvikling og entreprisestrategi.

Helse Sør-Øst har besluttet at trinnvis utbygging skal utredes for regionalt prioriterte byggeprosjekter. Det gjøres også for Nye Aker og Nye Rikshospitalet, etappe 1, ved Oslo universitetssykehus.

SPØRSMÅL NR. 2460**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 1. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor mye penger er hittil brukt på planlegging og innløsning av eiendom for hvert av de to prosjektene E39 Ådland-Svegatjørn inkl. Hordfast og E18 Ramstadsletta-Slependen-Nesbru (Vestkorridoren etappe 2 og 3), hvor mye penger er det antatt at planlegging og innløsning totalt vil koste for hvert av de to prosjektene og hvor stort er innsparingspotensialet ved å stanse dem raskt, heller enn å vente til investeringsbeslutning/byggestart før de stanses?

BEGRUNNELSE:

Av «Svar på spørsmål 32 fra Finanskomiteen/SVs fraksjon av 12.5.2022» til revidert nasjonalbudsjett fremgår det at det er planlagt å bruke 450 millioner kroner i løpet av 2022 på planlegging av fem konkrete, større samferdselsprosjekter. To av de fem prosjektene er nevnte E39- og E18-prosjekter, som for øvrig også er de i særklasse største blant de fem.

Gitt den svært store pengebruken i 2022 alene, og i lys av regjeringens signal om behovet for å kutte i store samferdselsprosjekter i årene fremover, lurer denne rep-

resentant på hva prosjekter av denne størrelsen samlet koster staten før spaden kan stikkes i jorden.

Svar:

E18 Ramstadsletta – Slependen – Nesbru er etappe 2, mens E18 Nesbru – Drengsrud utgjør etappe 3 av E18 Vestkorridoren. Det ble varslet oppstart av reguleringsplanarbeidet for etappe 2 E18 Ramstadsletta – Slependen – Nesbru i mai 2021. Forventede planleggingskostnader for denne delstrekningen er 205 mill. 2022-kr. Pr. juni 2022 er det påløpt 97,4 mill. kr. For etappe 3 Nesbru - Drengsrud har ikke arbeidene med reguleringsplan startet opp og ingen kostnader har påløpt.

På E39 Ådland-Svegatjørn startet arbeidet med statlig reguleringsplan høsten 2020. Arbeidet pågår. Forventede reguleringsplanleggingskostnader for strekningen er 796 mill. 2022-kr. Pr juni 2022 er det påløpt 499 mill. kr. Grunnerverv gjennomføres med grunnlag i vedtatt reguleringsplaner og omfanget av grunnerverv på strekningene er derfor ikke kjent.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering av samferdselsprosjekter i forslag til statsbudsjett for 2023.

SPØRSMÅL NR. 2461**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Miljødirektoratet fastslo nylig at Avinor har deponert masser med PFAS ulovlig på Flesland. Den ulovlige deponeringen har ført til avrenning av PFAS til nabotomter og forårsaket helseskadelig og forurenset drikkevann for naboer.

Nå som det viser seg at Avinor har deponert PFAS ulovlig, vil regjeringen sørge for at Avinor tar ansvaret for denne situasjonen på alvor og dermed betaler for ny og trygg vannforsyning for beboerne i tillegg til å gi erstatnin-

ger til beboerne som har opplevd økonomisk skade som følge av forurensningen?

Svar:

Jeg har lagt saken fram for Avinor.

Avinor viser til at som følge av tilsyn gjennomført på masselager ved Bergen lufthavn 10. mai 2022, har Avinor mottatt tilsynsrapport med ett avvik. Avviket sier at Avinor har lagret forurensete masser på lufthavna uten tillatelse fra rett myndighet. Avinor har hele tiden oppfattet å

ha nødvendige tillatelser, men Avinor tar til etterretning at tilsynet har kommet fram til at tillatelsen som er gitt, ikke er tilstrekkelig og ikke gitt av rett myndighet. Avinor viser til at den prosjekterte løsningen for masselageret er beskrevet i en tiltaksplan som ble oversendt Bergen kommune 2009, at masselageret er etablert etter godkjent tiltaksplan, og at Avinor har en rammetillatelse fra kommunen for selve masselagringen.

Av svaret fra Avinor går det fram at bakgrunnen for at de lagrede massene er ansett som forurenset, er at massene inneholder tungmetaller, tjærestoffer (PAH) og hydrokarboner. PFAS er analysert i et svært begrenset omfang, da dette var en nyere miljøgift da masselageret ble anlagt, og analyser bare ble gjennomført ved konkret mistanke om forurensning. PFOS (en PFAS-forbindelse) ble påvist i 3 av 8 prøver. Påvisninger av PFAS i massene var under dagens gjeldende normverdi, og er ifølge Avinor således masser som regnes som rene i henhold til forurensningsforskriften. Avinor er imidlertid kjent med at det påvises PFAS i vannsig nord for masselageret. Som del av pålegg fra Miljødirektoratet skal det i løpet av 2022 gjennomføres omfattende kartlegging på områdene med «lettere forurensete» masser. Dette for å dokumentere om massene har den forurensningsgraden som er beskrevet i tidligere rapporter, samt avklare spørsmål knyttet til eventuell PFAS-forurensning.

Ut fra et føre-var hensyn og inntil situasjonen er endelig avklart, har Avinor tilbudt berørte beboere med private drikkevannskilder å hente gratis flaskevann i lokalbutikken. Avinor har forståelse for at dette kompliserer hverda-

gen til beboerne, men tiltaket reduserer risikoen for eventuelle negative helseeffekter som følge av PFAS-inntak. Ifølge Avinor har Folkehelseinstituttet vurdert at det er trygt å dusje og bade i vann med konsentrasjoner over det som her er påvist. Avinor anser ikke det å hente flaskevann i butikk som en permanent løsning og utreder for tiden på hvilken måte Avinor skal bidra for å avhjelpe situasjonen for berørte beboere. Avinor viser til at dette dessverre har tatt noe tid, noe som blant annet har sammenheng med ønsket om å komme frem til standardiserte løsninger i saken.

Jeg har stor forståelse for den uroen og usikkerheten denne saken skaper hos naboer til lufthavna. Avinor er organisert som et heleid statlig aksjeselskap, og det er styret som er ansvarlig for å følge opp saken om PFAS-forurensning på selskapets lufthavner. Jeg legger til grunn at selskapet innretter sin virksomhet i tråd med gjeldende lover og forskrifter og følger opp myndighetspålegg.

Som eier har staten bl.a. forventning om at selskapene med statlig eierandel bidrar til en bærekraftig verdiskaping med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål, som bl.a. innebærer at selskapene identifiserer og håndterer vesentlige risikoområder for dem som påvirkes av virksomheten, jf. Meld. St. 8 (2019–2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping og Innst. 225 (2019–2020). Utfordringene med PFAS-forurensningene har vært et tema i eierdialogen mellom Avinor og Samferdselsdepartementet over flere år. Jeg vil fortsatt ta opp utfordringene rundt PFAS-forurensningene i eierdialogen med Avinor.

SPØRSMÅL NR. 2462

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 5. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å forhindre at barn blir holdt mot sin vilje i utlandet?

BEGRUNNELSE:

Det har i en rekke år dannet seg et bekymringsfullt mønster. Spesielt i forbindelse med skoleferier, gjerne den lange sommerferien, opplever for mange barn at de blir holdt mot sin vilje i utlandet. Det som begynner som ferie, viser seg å være en dekkhistorie for å sende barna på lengre opphold vekk fra norsk skole, norsk barnevern, og

dessverre i altfor mange tilfeller til en hverdag som ikke ville vært lovlig i Norge.

Slike saker har blitt grundig dokumentert gjennom flere rapporter. Oslo Economics dokumenterte på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, har minst 415 norske barn blitt etterlatt i utlandet mot sin vilje i perioden 2016–2018 (Oslo Economics: Kommunenes erfaringer med barn og unge som etterlates i utlandet mot sin vilje, Rapport 2019/30). I mars 2020 leverte en regjeringsutnevnt ekspertgruppe rapporten «Det var ikke bare ferie», om unge som etterlates i utlandet mot sin vilje, til barne- og familieministeren. I forbindelse med dette kom det

frem at barnevernet har støttet foreldres valg om å sende kriminelle barn ut av landet. I flere tilfeller har barnevernet betalt flybillettene.

Stortinget behandlet Representantforslag 137 S (2019–2020) om barn som blir holdt mot sin vilje i utlandet fra Himanshu Gulati, Christian Tybring-Gjedde, Solveig Horne, Per-Willy Amundsen, Jon Engen-Helgheim og Silje Hjemdal mars 2021. Der ble det gjort følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede straffeforbudet mot frihetsberøvelse i situasjoner hvor barn vil bli, eller allerede er, sendt til utlandet mot sin vilje, og fremme forslag til lovendringer som sikrer at påtvungne utenlandsopphold kan straffes.»

Et slikt forslag har ennå ikke blitt lagt frem fra regjeringen.

Svar:

Å bekjempe negativ sosial kontroll er ett av fire hovedmål for regjeringens integreringsarbeid. Handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (2021–2024) (handlingsplanen) har fem innsatsområder, hvorav ett er å forebygge ufrivillige utenlandsopphold. Konkrete tiltak skal styrke innsatsen mot ufrivillige utenlandsopphold ved å øke kompetansen i hjelpetjenestene og politiet.

Sammen med barne- og familieminister Kjersti Toppe og utenriksminister Anniken Huitfeldt sendte jeg i midten av mai et beredskapsbrev til alle landets kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere hvor vi advarer mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Vi ber om at alle som jobber med barn og unge i skoler, helsetjenesten, NAV, barnevernstjenesten, familievern og flyktnings-tjenesten får beskjed om å være ekstra oppmerksomme slik at tvangsekteskap og annen negativ sosial kontroll kan forhindres.

Personer som returnerer til Norge fra slike opphold skal få god oppfølging. Høsten 2022 skal det settes i gang en utredning om hvordan styrke oppfølgingen av utsatte for ufrivillige utenlandsopphold, som også skal omfatte en vurdering av behovet for å styrke eller justere ordningen med integreringsrådgivere som tjenestegjør ved fire utenriksstasjoner.

Det pågår arbeid med å videreutvikle informasjonen til unge og foreldre slik at denne blir mer målrettet. Siste året har Bufdir revidert sine nettsider om æresrelatert vold, negativ sosial kontroll og tvangsekteskap (tvangsekteskap.no) og IMDi har utviklet informasjonsvideoer rettet mot barn og unge.

Det er også etablert et lovutvalg om negativ sosial kontroll som oppfølging av tiltak 21 i handlingsplanen. Lovutvalget utreder de samlede juridiske problemstillingene i saker som gjelder negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og psykisk vold. Problemstillinger som gjelder ufrivillige utenland-

sopphold inngår, blant annet om hvordan en kan tydeliggjøre straffebestemmelsene i saker der foreldre etterlater barn i utlandet under uforsvarlige forhold. Formålet er å få avklart om det er behov for lovendringer. Professor Henriette Sinding Aasen leder utvalget, som skal levere sin utredning innen 30. juni 2023.

Lovutvalget følger opp følgende anmodningsvedtak:
Nr. 712, 9. mars 2021

«Stortinget ber regjeringen utrede straffeforbudet mot frihetsberøvelse i situasjoner hvor barn vil bli, eller allerede er, sendt til utlandet mot sin vilje, og fremme forslag til lovendringer som sikrer at påtvungne utenlandsopphold kan straffes.»

Justis- og beredskapsdepartementet rapporterer på vedtaket i Prop. 1 S.

Nr. 785, 29. mai 2018

«Stortinget ber regjeringen vurdere flere sanksjonsmuligheter i tilfeller der barn blir etterlatt i utlandet mot sin vilje under uforsvarlige forhold.»

Arbeids- og inkluderingsdepartementet rapporterer på vedtaket i Prop. 1 S

Nr. 788, 29. mai 2018

«Stortinget ber regjeringen foreslå tydeliggjøring av hjemler i straffeloven som holder foreldre ansvarlige dersom barn sendes på utenlandsopphold mot sin vilje.»

Justis- og beredskapsdepartementet rapporterer på vedtaket i Prop. 1 S.

SPØRSMÅL NR. 2463**Innlevert 14. juni 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 1. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden tar initiativ til å rydde opp og sørge for at byråkratiet ikke er så firkantet at man ikke får beholde eller kjøpe hjelpemiddelet (stolen), fordi regelverket sier at kommunen ikke kan bruke den i institusjonen, fordi den heller skal heller kastes?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har vært i kontakt med familien til en mann på snart 96 år, som har fått hjelpemidler i boligen sin. Blant annet fikk han en stol for noen år siden, som han bruker både om dagen og når han sover. Mannen er flyttet til et sykehjem, og ville gjerne ta med seg stolen. Da oppsto håpløshetene for familien, som fikk beskjed fra hjelpemiddelsentralen om at det ikke var mulig å ta med seg stolen, fordi det i regelverket sier at stolen skal kastes og resirkuleres når han ikke lenger kan bruke den hjemme. Mannens familie har prøvd å både beholde og kjøpe stolen, og prøvd å få den med over til kommunen, men til ingen nytte. Svaret var at det var umulig for hjelpemiddelsentralen å si ja til dette, og kommunen hadde ikke råd til å kjøpe en ny lignende stol.

Sånn virker et system som har vanntette skott og hvor fornuft og løsningsorientering ikke er til stede, siden det er slik at det er NAV som har ansvar så lenge han bor hjemme, og sykehjemmet som overtar ansvaret når han flytter inn på sykehjemmet. For både undertegnede, og de fleste andre, fremstår det både som svært rigid, firkantet og uforståelig at mannen ikke får lov til å beholde stolen han har brukt i flere år, fordi hjelpemiddelsentralen insisterer på å kaste den, fremfor at mannen skal dra nytte av den.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten låner ut eller gir stønad på annen måte til hjelpemidler mv. til bedring av arbeidsevnen og funksjonsevnen i dagliglivet etter folketrygdloven kapittel 10 til personer som har varig behov (over 2 år) pga. sykdom, skade eller lyte. Retten til hjelpemidler fra folketrygden faller bort i den utstrekning ytelsene kommer inn under ansvarsområdet i annen lovgivning (folketrygdloven § 10-8).

Etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c, har kommunen ansvar for helse- og omsorgstjenester som plass i institusjon, herunder sykehjem. I slike institusjoner vil kommunen være ansvarlig for de

fleste hjelpemidler som er nødvendig for å kunne yte den pleie og forpleining som normalt ytes. Dette gjelder også der behovet har en varighet på over 2 år.

Utstyr som brukes i behandling, trening og oppøving av funksjoner, eller i den forpleining og service som helseinstitusjonen normalt bør yte ovenfor den enkelte, er ordinært institusjons-utstyr. Utgiftene til dette forutsettes dekket over institusjonens driftsbudsjett. Denne type hjelpemidler skal derfor returneres til NAV hjelpemiddelsentral når bruker flytter fra eget hjem til langtidsopphold i sykehjem.

Det finnes imidlertid noen unntak. Hjelpemidler som NAV hjelpemiddelsentral fortsatt har ansvaret for, er for eksempel hjelpemidler som rullestoler, syn- og hørselstahjelpemidler som er tilpasset individuelt til den som skal benytte hjelpemidlet.

Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet. De kjenner ikke til enkeltsaken, så de kan ikke kommentere hva som er årsaken i dette konkrete tilfellet. Men ut fra beskrivelsen i begrunnelsen for spørsmålet, kan det se ut som det dreier seg om en løftestol, som er en «godstol/hvilestol» med oppreisingsfunksjon. Løftestoler er stort sett ansett som ordinært institusjonsutstyr, da de ikke er individuelt tilpasset en enkelt bruker.

Dersom et hjelpemiddel skal kasseres, er det forståelig at det kan virke noe rigid at man ikke kan få overta det. Årsaken er at NAV Hjelpemiddelsentral håndterer utrangering, kassasjon og avhending etter logistikkrutiner som skal sikre riktig behandling med tanke på miljø, sikkerhet og ressursbruk. Storparten av alle hjelpemidler som tilbakeleveres blir vurdert for gjenbruk.

Hvorvidt NAV hjelpemiddelsentraler velger å kassere et hjelpemiddel, er dessuten en beslutning som bygger på faktorer som hygiene, manglende funksjon eller dårlig teknisk standard som krever uforholdsmessig høy ressursbruk å sette tilbake til utlånbar skikk. Ved kassasjon demonteres kritiske og kostbare deler av enkelte hjelpemidler slik at delene kan brukes som reservedeler ved fremtidige service- og reparasjoner. Sikkerhetsaspektet går på at NAV hjelpemiddelsentral har et ansvar for å følge opp sine hjelpemidler og sørge for at de ikke er til fare for personer som er avhengige av hjelpemidler for å fungere i dagliglivet.

SPØRSMÅL NR. 2464**Innlevert 17. juni 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren dokumentere det vegdirektøren hevdar at det er trafikktrygging å nedskalere vegutbygginga frå sikre, trygge firefeltsvegar, - til to felt, trefelts og lågare fart på motorvegane, og korleis henger dette ihop med erfaringa frå E6 gjennom Østfold?

GRUNNGJEVING:

E6 gjennom Østfold var så skadeutsatt at den hadde fått den fæle merkelappen "dødsvegen", men tross mange protestar vart det bygd ein ny firefelts veg som også åpna for 110 km/t på delar av strekninga.

Ein rapport i 2017 konkluderte med at antall ulykker på strekninga var redusert med heile 39 % og i løpet av

10 år stupte dødstalla på denne vegstrekninga så mykje at den plutselig var ein av Norges sikraste vegar.

Svar:

Eg tek for gitt at representanten viser til vurderingane av vegnormalane som Statens vegvesen nyleg har levert til departementet. I innspelet drøftar etaten fleire mindre endringar av vegnormalane, for mellom anna å opne for meir gjenbruk av eksisterande infrastruktur. Det vurderast og å gjera normalane meir fleksible og i større grad å opne for lågare fartsgrense enn 110 km/ t på 4-feltsveg.

Det er viktig å påpeike at dei ulike alternativa etaten foreslår for dei mest trafikkerte vegane alle har midtrekkverk som hindrar møteulykker og aukar trafikktryggleiken.

SPØRSMÅL NR. 2465**Innlevert 20. juni 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 4. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Norske tog har annonsert at de vil inngå avtaler om innkjøp av nye togsett i løpet av 2022, samtidig er en del bekymret for kapasiteten i antall sengeplasser på de nye togene.

Hvordan vil statsråden sikre tilstrekkelig sengekapasitet på nattogene i Norge, og kan statsråden garantere at antall sengeplasser spesielt, og antall soveplasser generelt vil øke fra dagens tilbud?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har fokus på blant annet klima gjort at mange flere ønsker å reise med tog over lengre strekninger. Dette er en trend over hele Europa. Å reise med nattog øker også i popularitet, fordi det gir mulighet til å reise langt og miljøvennlig uten å bruke så mye våken tid.

Svar:

Denne regjeringen arbeider for å kunne gi de reisende et bedre togtilbud enn i dag for at flere skal ønske å reise klimavennlig med tog. Nye langdistansetog skal erstatte gamle tog som nærmer seg slutten av forventet levetid. Nye tog vil gi driftsstabilitet, lavere vedlikeholdskostnader og en mer behagelig reise. Norske tog er i gang med anbuds konkurransen der det er stilt en rekke krav til potensielle leverandører.

Nye langdistansetog skal som et minimum gi en videreføring av dagens tilbud, herunder antall soveplasser. Det er et mål i anskaffelsen å dekke inn dagens underkapasitet på soveplasser. Dette inkluderer muligheter for sovekupeer som kan brukes som lukkede sittegrupper om dagen. Det vil gi en bedre utnyttelse av kapasiteten i toget. Togprodusentene utfordres også på å lage rimeligere soveløsninger. Dette kan være at sengeplasser suppleres med liggestoler, slik som finnes på førsteklasse på fly, og som nylig er tilbudt også på fjerntogstrekningene på Sør-

landsbanen, Dovrebanen og Bergensbanen Det vil også bli lagt vekt på god bagasjeplass og familietilbud.

Ikke alle deler av det norske jernbanenettet er elektrifisert. De nye togene vil enten gå på strøm, eller være hybridtog som kan kjøre på enten strøm eller diesel. Togprodusentene vil også bli utfordret på hvordan driften etter hvert kan gjøres enda mer bærekraftig, f.eks. ved å kunne bygge om eller bestille tog med batteridrift.

Samtidig som vi stiller tydelige krav til det togtilbudet de nye togene skal være i stand til å levere er det viktig at vi bruker den ekspertisen produsentene sitter på til å utvikle gode løsninger. Det skal inngås kontrakt om å anskaffe i underkant av 40 tog. Dette er nok til å erstatte to tredjedeler av dagens langdistansetog. I tillegg inkluderer anskaffelsen opsjoner til å anskaffe ytterligere 60 tog. Dette gir oss store muligheter til å videreutvikle langdistanse- og nattogtilbudet i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2466

Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 30. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er greit at folk må kjempe mot systemet, leve med smerter og se seg nødt til å gå til privat behandling for å få hjelp?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har vært i kontakt med en pasient som lever med store smerter som følge av en trafikkulykke og manglende behandling etter ulykken. Konsekvensen for vedkommende er å leve med store smerter, og får stadig mer smertestillende medisin.

For vedkommende har tiden etter ulykken vært en lang kamp mot helsesystemet, der det har vært få løsninger og heller blitt sendt frem og tilbake i systemet. Resultatet er å ta ut privat behandling, som selvfølgelig gir en stor påkostning når man er uføretrygdet.

Svar:

Regjeringen peker i Hurdalsplattformen på betydningen av en sterk offentlig helsetjeneste som er styrt av fellesskapet. En slik helsetjeneste er et viktig redskap i kampen mot økte sosiale og geografiske forskjeller. Vi har som mål at norske pasienter skal ha et offentlig helsetilbud i verdensklasse, uavhengig av adresse og økonomi.

Mitt svar på representanten Hoksruks spørsmål om jeg mener det er greit at folk «må kjempe mot systemet, leve med smerter og se seg nødt til å gå til privat behandling for å få hjelp», er derfor et klart nei.

Jeg har ikke informasjon om den manglende behandlingen som representanten refererer til.

Hva som er riktig behandling er uansett ikke en politisk, men en medisinsk vurdering.

Stortinget har vedtatt lovverk som skal sikre nødvendige helsetjenester og det er etablert klageordninger som alle pasienter kan benytte.

Pasient- og brukerrettighetsloven skal sikre at alle gis tilgang på nødvendige helsetjenester, og at disse er av forsvarlig kvalitet. Retten til nødvendig helsehjelp er nedfelt i pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a og 2-1b for henholdsvis helse- og omsorgstjenester fra kommunen og helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten

Pasienter som mener at retten til nødvendig helsehjelp ikke er oppfylt kan klage til Statsforvalteren. Pasienter kan også be Statsforvalteren vurdere om helsetjenesten har brutt plikten til å yte forsvarlig helsehjelp. Departementet har ingen rolle i slike klagesaker, siden tilsynsmyndighetene er uavhengige i sin vurdering.

Hvis det er behov for veiledning om rettigheter og klagemuligheter kan pasienten henvende seg til pasient- og brukerombudet. Ombudet skal ivareta pasientenes og brukernes interesser og deres rettssikkerhet overfor helse- og omsorgstjenesten.

Pasient- og brukerombudet kan også gi konkret bistand til å fremme en klage til en helsetjeneste eller til Statsforvalteren.

SPØRSMÅL NR. 2467**Innlevert 22. juni 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 4. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren snarest ta initiativ overfor Viken fylkeskommune som veieier for å starte arbeidet med å sikre bedre vannutskifting i utløpsområdet til Glomma, inkl. vurdere åpning av veifyllinger på fylkesvei 108 til Hvaler?

BEGRUNNELSE:

Ett av tiltakene i helhetlig tiltaksplan for rein og levende Oslofjord er å vurdere åpning av veifyllinger som hindrer vannutskifting i utløpsområdet til Glomma, som for eksempel tilbringerveien til Hvaler, fylkesvei 108. Viken fylkeskommune eier veien. Tiltaksplanen angir at fylkeskommunen, Samferdselsdepartementet, Statens vegvesen, Kystverket og Miljødirektoratet har ansvar for å følge opp tiltaket.

Fylkesrådet i Viken har ikke startet arbeidet med dette siden de ikke har fått noen henvendelse fra Samferdselsdepartementet om dette, ifølge svar fra fylkesråd for samferdsel i Viken til fylkestinget i Viken 21. juni 2022.

Svar:

Jeg forstår det slik at spørsmålet refererer til tiltak nr. 36 i Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv lagt fram av Klima- og miljødepartemen-

tet i mars 2021. Tiltaket gjelder å vurdere åpning av veifyllinger, som kan virke som strømningshinder for en god vannutskifting i utløpsområdet til Glomma, og fv. 108 til Hvaler er vist som et mulig eksempel.

Samferdselsdepartementet står som hovedansvarlig for tiltaket. I dette inngår det å ha ansvaret for å ta initiativ, avklare rollefordeling og sikre god involvering av medansvarlige. Statens vegvesen, Kystverket, Miljødirektoratet og fylkeskommunen er oppført som medansvarlige for tiltaket. Statens vegvesen og Kystverket har ikke noe direkte ansvar for et tiltak avgrenset til fv. 108. Statens vegvesen har vurdert om det kan være andre fyllinger som utgjør tilsvarende strømningshinder på riksvegnettet. Det er ikke avdekket noen slike lokaliteter. Fylkeskommunen er ansvarlig vegmyndighet og forvalter selv sine egne veier. Samferdselsdepartementet har ingen direkte instruksjonsmyndighet overfor fylkeskommunen.

Annet arbeid med vannforvaltning følger prosesser etter vannforskriften, med å utarbeide regionale planer for vannforvaltning og tiltaksprogram. I dette arbeidet er det utstrakt samarbeid mellom ulike offentlige aktører og behov for tiltak blir drøftet på tvers av etatsskiller og forvaltningsnivåer.

Regjeringen har i arbeidet oppfordret fylkeskommuner og kommuner og alle andre ansvarlige til å følge opp tiltakene i planen for et felles løft for Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 2468**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 30. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Det kommer dramatiske varsler fra helsepersonell knytta til kapasitet og personellmangel i helsetjenestene nå som sommerferien kommer.

Vurderer helseministeren å gjøre noen tiltak for å sikre at alle pasienters både i spesialist- og kommunehelsetjenesten får faglig forsvarlig og omsorgsfull hjelp i sommer?

BEGRUNNELSE:

I mediene kan vi nå lese om kritisk bemanning både på sykehusene og i kommunehelsetjenesten mange steder i landet. Sykepleierforbundet i Trondheim har ytret stor bekymringer knyttet til sommerbemanningen i kommunen. Både i Trondheim, Stavanger og Oslo-området meldes det om fulle akuttavdelinger og kapasitetsproblemer.

Helt siden pandemien traff har det vært diskutert langsiktige og kortsiktige tiltak for å sikre forsvarlig bemanning i helsetjenestene våre. Regjeringa har satt ned en helsepersonellkommisjon som vil legge fram sine funn i 2023. Men det trengs også kortsiktige tiltak da det allerede nå varsles det om alvorlig underbemanning i store deler av tjenestene.

Svar:

Innledningsvis har jeg lyst til å understreke at pasienter og brukere etter pasient- og brukerrettighetsloven har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen, og rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Ansvar for å yte disse tjenestene er lagt til henholdsvis kommunene og de regionale helseforetakene. Det er disse ansvarssubjektene som i prinsippet har ansvaret for at helse- og omsorgstjenesten er bemannet på en slik måte at de kan oppfylle sine lovpålagte forpliktelser.

Det er riktig som representanten Aydar påpeker at den kommunale helse- og omsorgstjenesten står overfor store utfordringer med å sikre tjenestene tilstrekkelig og kompetent bemanning. Et av mine viktigste mål som helse- og omsorgsminister er derfor å sikre nok fagfolk med riktige kompetanse i helse- og omsorgstjenesten. Vi skal satse på gode arbeidsvilkår for alle ansatte samtidig som hele og faste stillinger skal være standarden i tjenestene.

I statsbudsjettet for 2022 sørget regjeringen sammen med SV for en vekst i de frie inntektene til kommunene

(4,7 mrd. kroner). En god kommuneøkonomi er viktig for å sikre at kommunene kan tilby gode helse- og omsorgstjenester til sine innbyggere. Vi har varslet i kommuneproposisjonen for 2023 en ytterligere vekst i de frie inntektene til kommunesektoren på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner.

Vi har nedsatt en Helsepersonellkommisjon, som bl.a. skal gjøre rede for årsaker til og bruk av deltid innenfor de ulike profesjonene, og peke på strukturelle endringer som kan redusere deltidsbruken. Eksempler på relevante tiltak er Tørn-prosjektet som skal bidra med nye arbeids- og organisasjonsformer i helse- og omsorgstjenesten blant annet knyttet til oppgavedeling og flere heltidsstillinger. Det er gjort mange forsøk med arbeidstidsordninger, og særlig langvaktturnus har gitt gode resultater. Videre vil satsingene på desentraliserte utdanninger øke tilgangen på utdanningstilbud i distriktskommuner og derigjennom bidra til å sikre tilgang på helse- og sosialfagutdannet personell.

For spesialisthelsetjenestens del er det et kontinuerlig stort behov for tilgang på kvalifisert helsepersonell. Helseforetakene har lang erfaring med å planlegge for den årlige sommerferieavviklingen. De senere årene har tilgangen på vikarer vært begrenset, blant annet grunnet innreiserestriksjoner under pandemien. Helseforetakene opplever at det fortsatt er noe mer krevende enn normalt å få tilgang til nok personell. Sektoren er avhengig av å kunne hente inn vikarer for å avvikle ferie og samtidig opprettholde gode tjenestetilbud.

SPØRSMÅL NR. 2469

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 30. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er gjennomsnittlig virkningsgrad på gassturbinløsningene på norsk sokkel, og hvordan vurderer statsråden potensialet til å oppgradere turbiner til en virkningsgrad nærmere 60 %?

BEGRUNNELSE:

Det brennes mange milliarder kubikkmeter gass i turbinene på norsk sokkel for å drive plattformene. Johan Castberg-feltet vil opereres av en løsning som får en total

virkningsgrad på 63 prosent, mens andre løsninger har en langt lavere virkningsgrad.

Svar:

Energiløsningen på en plattform/produksjonsskip er tilpasset det spesifikke energibehovet på det enkelte olje- og gassfelt, og vil være styrende for energiutnyttelsen og den totale virkningsgraden på gassturbinene på innretningen. En petroleumsinnretning trenger energi blant annet til produksjon av elektrisitet, mekanisk energi til direkte drift av utstyr og varme til blant annet prosessanlegget.

Elektrisitet produseres typisk av en eller flere gassturbiner som driver generatorer. Større utstyr som kompressorer og pumper drives ofte ikke av strøm, men ved en gassturbin som driver disse direkte.

På mange innretninger utnyttes varme fra eksosen til gassturbiner i produksjonen (varmegjenvinning). Noen få innretninger er bygd ut med varmekraftverk som innebærer at varme fra eksosen brukes til å generere damp som produserer kraft ved hjelp av en dampturbin. Varmebehovet på innretningene på norsk sokkel varierer betydelig og avhenger bl.a. av om det er et olje- eller gassfelt og av temperaturen i reservoaret. Innretninger med et høyt varmebehov vil, på grunn av varmegjenvinning, kunne oppnå en høyere total virkningsgrad på gassturbinene enn et felt med lavere varmebehov. Castberg-feltet har for eksempel en høy total virkningsgrad på turbinene, dvs. en høy grad av energiutnyttelse, som følge av et stort varmebehov på grunn av lav reservoarstemperatur.

Gasskraftverk på land med høy virkningsgrad bruker ofte restvarmen fra eksosen i et varmekraftverk og oppnår en virkningsgrad på opp mot 60 prosent. Installasjon av varmekraftverk på en innretning innebærer i praksis installasjon av et ekstra kraftverk med turbin, sirkulas-

jonspumper og varmeveksler. Utstyret er tungt og plasskrevende og kostbart. Dette gjør det særlig utfordrende å «oppgradere turbiner» ved å installere på eksisterende innretninger som gjerne har begrenset tilgjengelig areal og vektkapasitet.

I følge Oljedirektoratet er den gjennomsnittlige totale virkningsgraden for gassturbiner installert på norsk sokkel, inkludert varmegjenvinning, om lag 40 prosent. Eldre gassturbiner har generelt lavere virkningsgrad enn nye turbiner. Energiutnyttelsen på innretningene vil være høyere enn virkningsgraden på gassturbiner som kun produserer elektrisitet. Den totale virkningsgraden på gassturbinene er høyere på felt hvor det er et stort varmebehov og hvor det er mulig å bruke mye av varmen.

Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene på norsk sokkel er kvoteplikt og CO₂-avgift. De høye utslippskostnadene, som også har økt over tid, gir selskapene sterk egeninteresse av å redusere sine utslipp av klimagasser blant annet med å produsere med høy energieffektivitet og lave utslipp. Dette er en politikk som har gitt resultater historisk og som legger til rette for ytterligere forbedringer fremover.

SPØRSMÅL NR. 2470

Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 30. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er gjennomsnittlig effekttap på eksisterende kraft-fra-land-løsninger på norsk sokkel?

BEGRUNNELSE:

Det planlegges flere kraft-fra-land-prosjekter på norsk sokkel. Flere stiller nå spørsmål ved hvor effektiv denne utnyttelsen av krafta er.

Svar:

Olje- og energidepartementet har ikke oversikt over gjennomsnittlig overføringstap på eksisterende forbindelser til installasjoner på sokkelen. Overføringstap vil variere med blant annet distanse, lastprofil, spenningsnivå og hvorvidt det er likestrøm- eller vekselstrømløsning.

For å få en indikasjon har jeg bedt Statnett om å gi et anslag på overføringstap ved forsyning av sokkelinstal-

lasjoner fra land. Statnett opplyser at overføringstapet varierer mye, alt etter valgt teknisk løsning og størrelse på uttaket, og anslår overføringstapet til mellom 5-15 prosent.

SPØRSMÅL NR. 2471**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 30. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye utslipp hindrer karbonfangst og -lagringsløsningen på Sleipner årlig, og hvor mye er resterende utslipp, og rar denne fordelingen mellom fangede og ikke-fangede utslipp overføringsverdi til nye, potensielle karbonfangst og -lagring-løsninger på sokkelen?

Svar:

Gassen i Sleipnerfeltet har høyt CO₂-innhold. Karbonfangst- og lagringsløsningen på Sleipner går ut på å skille ut CO₂ fra brønnstrømmen og lagre denne i Utsiraformasjonen. Løsningen gjør at gassen som prosesseres på Sleipner-innretningene kommer innenfor salgsspesifikasjonene. Hvor mye som lagres årlig avhenger av gassproduksjonsnivået. Siden 1996 er det lagret opp mot én million tonn CO₂ årlig i Utsiraformasjonen. Produksjonsnivået er nå avtagende, noe som gir direkte utslag også på behovet for injeksjon.

Snøhvit-feltet er det andre feltet på norsk sokkel der CO₂ tas ut fra brønnstrømmen og deretter injiseres og lagres under havbunnen. Disse løsningene kan ha overføringsverdi ved nye utbygginger der CO₂-fjerning fra brønnstrømmen er nødvendig for å nå salgsspesifikasjonene. Erfaring fra CO₂-håndteringen på Sleipner

i form av utskilling av naturlig tilstedeværende CO₂ fra et reservoar, men også mer generelt knyttet til injeksjon og sikker lagring av CO₂ har også gitt verdifulle data og kunnskap. Denne innsikten er verdifull for både petroleumsindustrien, annen industri og forskningsmiljøer mv. som jobber med utviklingen av CO₂-lagring.

Utslipp til luft fra produksjonen på Sleipner-innretningen skyldes hovedsakelig energiproduksjonen på plattformen. Disse utslippene har således ikke noe med fangstanlegget for CO₂ fra brønnstrømmen å gjøre bortsett fra at fangst- og injeksjonsanlegget også krever energi for å drives. Det er ikke fangst av CO₂ fra gassturbineksos på Sleipner-innretningene.

Frem til nå har kraftløsningen på Sleipner-innretningene vært gassturbiner. CO₂-utslippene fra innretningene var i 2021 omtrent 850 000 tonn CO₂. Sleipner knyttes nå opp mot områdeløsningen for kraft fra land til Utsira-høyden som vil komme i drift høsten 2022. Gjennom dette vil feltet delvis bli drevet med kraft fra land. Ved overgang til delvis drift med kraft fra land reduseres utslippene til luft, samtidig som gass frigjøres til eksport. Basert på Sleipner sitt forventede kraftbehov, og hvor mye av dette som dekkes av kraft fra land, har operatøren beregnet en årlig gjennomsnittsreduksjon på 168 000 tonn CO₂.

SPØRSMÅL NR. 2472**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 30. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

EUs energikrise har ingen snarlig løsning, og unionen behøver store mengder gass fra pålitelige leverandører i tiår framover. I en felles erklæring med EU støtter EU Norges fortsatte leting og investeringer for å bringe olje og gass til det europeiske markedet, og EU ber om at Norge leter og finner mer gass.

Har regjeringen nå lovet å igangsette 26. konsesjonsrunde og lete etter mer gass som man kan eksportere til

det Europeiske markedet så fort som mulig, eller blir dette fremdeles først når SV tillater det, og hvordan tenker Norge å imøtekomme dette?

BEGRUNNELSE:

I en felles erklæring mellom Norge og EU 23.6.22 støtter EU Norges fortsatte leting og investeringer for å bringe olje og gass til det europeiske markedet.

Olje- og energiminister Terje Aasland sammen med EU-kommissærene visepresident Frans Timmermans, som er ansvarlig for det grønne skiftet, og energikommissær Kadri Simson offentliggjorde sammen en felles erklæring. I den ble Norges rolle som en betydelig leverandør av olje og gass til EU understreket.

På møtet er Norge og EU blitt enige om å fordype energisamarbeidet. Det innebærer blant annet at EU ser for seg at Norge leverer gass til etter 2030, da EU skal ha kuttet utslippene med 55 prosent.

I erklæringen erkjenner man at det er store reserver igjen på norsk sokkel, og gjennom «fortsatt leting, nye funn og utvikling av felt, vil Norge fortsette å være en stor leverandør til Europa også lenge etter 2030. EU støtter Norges fortsatte leting og investeringer for å bringe olje og gass til det europeiske markedet.

EUs energisystem står foran enorme utfordringer når man skal fase ut deres største leverandør av gass, Russland. Dette samtidig som man skal gjennomføre en massiv infasing av fornybar, variabel kraft, som behøver store mengder regulerbar kraft, som eksempelvis gasskraft, for balansering. Det er med andre ord et skrikende behov for mer gass i mange år framover, og helst så mye som mulig, så fort som mulig.

Svar:

Som en sentral eksportør av olje og gass til Europa spiller Norge en viktig rolle for Europas energiforsyning. Regjeringen vil føre en petroleumspolitik som gjør at norsk petroleumsmarknad utvikles, ikke avvikes. Norge har i en

årrekke vært en sentral og pålitelig leverandør av energi til europeiske naboer og samarbeidspartnere. Jeg legger stor vekt på at norsk kontinentalsokkel kan levere på maksimale nivåer i en krevende tid, og fortsatt skal være en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til Europa både på kort og lengre sikt, jf. Meld. St. 11 (2021-2022).

Leting er avgjørende for videreutvikling av den norske petroleumsvirksomheten og produksjonen frem i tid. Gjennom en forutsigbar tildeling av utvinningstillatelser, vil ressursgrunnlaget på norsk kontinentalsokkel danne grunnlag for nye lønnsomme funn som kan produseres fremover. For å legge til rette for leting så skal det velfungerende konsesjonssystemet vårt for petroleumsnæringen ligge fast. Det betyr blant annet at det fortsatt skal tildeles nye utvinningstillatelser gjennom nye konsesjonsrunder. Departementet tildelte som del av dette 53 nye utvinningstillatelser under TFO 2021 og har utlyst TFO 2022 med søknadsfrist 12. september i år.

Alle områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet og er tilgjengelig for nye tildelinger kan lyses ut i en konsesjonsrunde. TFO-rundene omfatter nå størstedelen av det tilgjengelige letearealet på norsk sokkel. Hvordan prospektive, tilgjengelige områdene som ligger utenfor dagens TFO-område fremover skal gjøres tilgjengelig for interesserte selskaper er en petroleumsfaglig vurdering. I forbindelse med TFO 2022 har vi eksempelvis valgt å utvide TFO-området med 28 nye blokker i Barentshavet. Jeg har ikke diskutert gjennomføring av en ev. 26. konsesjonsrunde med representanter for EU.

SPØRSMÅL NR. 2473

Innlevert 25. juni 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 30. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Meiner statsråden at framlegget om avvikling av fritt behandlingsval er godt nok utgreia i tråd med Utgreiingsinstruksen, både med tanke på konsekvensane for næringslivet og ikkje minst for tilbodet til pasientane?

GRUNNGJEVING:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut på høyring framlegg om å avvike godkjenningsordninga i fritt behandlingsval. Det er tatt sikte på avvikling 1. januar 2023,

men med overgangsordningar til 1. juli 2023 for pasienter under behandling. Forslaget inneber at private leverandørar ikkje lenger vil få godkjenning for å levere spesialisthelsetenester mot betaling frå staten. I tillegg ligg det i framlegget at retten fell bort sjølv om godkjenningsperioden ikkje har utløpt.

Når noko skal endrast er det vanlig at ein kan gje ei god, objektiv grunngjeving for kvifor noko må endrast og følgjene av endringane, av kva som er problemet og kva som er målet. Måla må vi kunne vente er betre tenester for pasientane, men også føreseielege rammevilkår for

private aktører. Det er uklart kva departementet ønskjer å oppnå med å fjerne godkjenningsordninga.

I høyringsnotatet blir det synt til ei evaluering av fritt behandlingsval der det blir konkludert med at fritt behandlingsval bør reviderast. Det synes likevel ikkje som om departementet har drøfta tilrådingane i evalueringa og vurdert om desse kan løyse utfordringane med dagens ordning. Det er heller ikkje skrive noko om nullalternativet, dvs. forventa utvikling dersom det ikkje blir innført tiltak. Det er etter spørsmålsstillar sitt syn vesentleg å ha noko å samanlikne med, og å vite noko om følgjene både for pasientane og næringa før ein endrar praksis.

Det er god grunn til å tru at avviklinga vil få store økonomiske følgjer for mange verksemder, samt gå ut over pasientbehandlinga, særleg på grunn av det raske tempoet i avviklinga. Det er lite eller ingenting å finne i høyringa om kva vurderingar departementet har gjort om økonomiske og andre følgjer forslaget vil medføre, t.d. omlegging av drifta, oppseiingar, nedleggingar, følgjer for små tilbydarar, samt korleis avvikling påvirkar behandling negativt og dermed går utover pasientane.

Utgreiingsinstruksjonen krev at statlege beslutningar er velbegrunna og gjennomtenkte, for å unngå uønska verknader og sløsing med samfunnet sine ressursar. Dei endringene det blir gjort framlegg om i høyringsbrevet, tilseier ei langt grundigare utgreiing.

Svar:

Regjeringa varslet avvikling av ordninga allerede i Hurdalsplattformen publisert 14. oktober 2021, og det er foreslått en overgangsordning for igangsatt behandling som varer frem til senest 6 måneder etter ikrafttredelsen 1. januar 2023.

Jeg mener at begrunnelsen for avviklingen er klar, og viser til følgende omtale innledningsvis i høyringsnotatet som belyser ulempene ved å videreføre ordninga:

«Fritt behandlingsvalg har bidratt til økt valgfrihet for noen pasienter, men godkjenninga har i liten grad bidratt til å redusere ventetidene i spesialisthelsetjenesten eller stimulert de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Dette fremkommer i evalueringa av fritt behandlingsvalg (Kaarbøe, Lindén, Ervik, Holmås, Iversen, Hagen m.fl. Evaluering av fritt behandlingsvalg (2021)), se omtale under punkt 2.3. Departementet viser vidare til at godkjenninga har redusert forutsigbarheten for den offentlige spesialisthelsetjenesten ved at de godkjente leverandørene ikke har volumbegrensninger. Utfordringene forsterkes i tillegg ved at det er uforutsigbarhet knyttet til behandlingens lengde. Dette kan svekke de regionale helseforetakenes evne til å utøve god planlegging og styring av ressursbruken. For noen helseforetak utgjør godkjenninga en stor utfordring med klare økonomiske konsekvenser».

De regionale helseforetakene har et lovpålagt ansvar for å oppfylle befolkningens rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, ved å tilby tjenester enten fra egne helseforetak eller etter avtale med private virksom-

heter. Opphøret av ordninga fritt behandlingsvalg skal derfor ikke gå utover pasientene. De skal fremdeles få oppfylt sine rettigheter.

De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a ansvaret for å sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig behandlingsskapasitet til å yte nødvendige spesialisthelsetjenester til befolkninga i regionen. Departementet har i 2022 gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenninga i fritt behandlingsvalg får videreført det tilbudet de har behov for når ordninga avvikles. De regionale helseforetakene må vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta dette ansvaret, inkludert vurdere hva som skal leveres av egne helseforetak eller av private leverandører gjennom nye anskaffelser. Jeg har understreket betydninga av dette overfor de regionale helseforetakene i Oppdragsdokument 2022 - tilleggskdokument etter Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021-2022) av 23. juni d.å:

«De regionale helseforetakene skal vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalg-ordninga i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige».

Det fremgår av høyringsnotatet at de godkjente private virksomhetene i ordninga ved en avvikling ikke lenger vil kunne yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten, med mindre de regionale helseforetakene anskaffer tjenester av de samme virksomhetene gjennom avtale. Det ligger i dette at avvikling vil kunne få store økonomiske konsekvenser for virksomheter som utelukkende eller i stor utstrekning leverer tjenester innenfor ordninga, og som ikke senere får avtaler med de regionale helseforetakene. En estimert tallfesting av slike konsekvenser ville vært beheftet med stor usikkerhet og ha begrenset nytteverdi.

SPØRSMÅL NR. 2474**Innlevert 25. juni 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 1. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Drosjenæringa opplever framleis svært lange køar hjå SVV for å få på plass kvalifiserte sjåførar til næringa. Dette handlar i første rekke om å få teke den praktiske prøven, men gjeld også å få politiattest i etterkant av at prøven er teke. Det kan gå fleire månader frå ein ber om å få ta den teoretiske prøven til ein har kjøresetelen i handa.

Kva vil statsråden gjera for å betre på desse forholda?

GRUNNGJEVING:

Drosjenæringa står framom travle sommarmånader der også ferie skal avviklast. Det ein opplever er at det er nærast umogleg å få tak i kvalifiserte sjåførar til næringa. Svært lange køar hjå SVV for å få ta den praktiske prøven, samt påføljande lang handsamingstid hjå politiet er årsaka. I sitt svar til undertekna på denne problemstillinga svara statsråden 11.01.22 på korleis praksis for å få kjøresetel er, og kor mange testar SVV har gjennomført, men ikkje noko om korleis ein tenkjer å møte problemstillinga som næringa no opplever med lange køar. Statsråden seier også at han ikkje kjenner til at praktisk prøve må vera gjennomført før politiet kan handsame søknad om politiattest, men kravet er at gjennomført praktisk prøve skal liggja ved søknaden til politiet. Ei innkorting i tida kunne vore at søknad om politiattest kan handsamast parallelt med at ein set seg på venteliste til praktisk prøve. I sitt svar til representanten Ropstad 10.02.22, seier også Statsråden at han opplever kapasiteten som god nok, det er den openbart ikkje. Det er også utfordrande for distrikta at praktisk prøve berre vert tilbudt enkelte stader i landet. Likevel er næringa godt nøgd med innføringa av teoretisk og praktisk prøve for å kunne kjøre drosje all den tid dette er med på å proffesjonalisera næringa og bidreg til betre kundeopplevingar.

Svar:

Svaret er utarbeidd i samråd med justis- og beredskapsministeren, som har det overordna ansvaret for kjøresetelforvaltinga.

For ei meir inngåande forklaring av bakgrunnen for spørsmålet, viser eg til svar på tidlegare spørsmål frå stortingsrepresentant Eskeland (11. januar i år) om ventetid for praktisk drosjesjåføreksamen og elles sakshandsaminga for kjøresetlar. I tillegg svara eg på eit liknande spørsmål frå stortingsrepresentant Ropstad 8. februar i år, slik også spørsmålsstillaren er inne på.

I likskap med representanten Eskeland, er eg glad for at vi stiller somme kompetansekrav til drosjesjåførane våre. Det handlar om tryggleik og kundetilfredsheit for alle kundar, uavhengig av kvar og eins behov. Kompetansekrava blei innførte som ein del av drosjereforma 1. november 2020. Det var semje blant høyringsinstansane om å innføre nye krav om drosjesjåførkompetanse for å bidra til profesjonalisering av bransjen og kompensere for bortfall av kompetansekrava som føresetnad for å få løyve.

Statens vegvesen er nøydd til å prioritere ressursane sine effektivt når dei organiserer prøvetilbodet sitt. Dei tilbyr praktisk prøve ved 19 trafikkstasjonar, som er valt både ut frå kvar behovet var antatt størst og effektivt ressursbruk.

Eg vil understreke at spørsmålsstillarens beskriving av «lange køar» ikkje er treffande for alle plassar i landet, men i periodar og i forskjellige delar av landet. Dei opplysingane eg har fått frå Statens vegvesen tyder på at drosjenæringa og Statens vegvesen oppfattar situasjonen noko ulikt. At bransjen opplever sjåførmangel har vonleg mange årsaker som ikkje nødvendigvis heng saman med testkapasiteten hos trafikkstasjonane. Statens vegvesen publiserer stadig nye drosjeprøver i sjølvbeteningsløyvinga si på nettet og opplyser at det ofte er ledige prøver tilgjengeleg. Statens vegvesen har prioritert næringslivskundar, noko som har betra kapasiteten på drosjeprøvene særskilt. Samferdselsdepartementet følgjer med på utviklinga i drosjenæringa og vil framleis i det vidare arbeidet ha fokus på å legge til rette å bidra til gode vilkår i næringa.

Representanten Eskeland foreslår som eit tiltak for å redusere den totale ventetida for kjøresetel, å tillate kjøresetelkandidatar å søke politiet om kjøresetel før dei har bestått drosjesjåføreksamen. Justis- og beredskapsministeren og eg vil vurdere moglegheita for dette nærare.

Elles vil eg nemne at regjeringa har sett ned eit utval som skal sjå heilskapleg på det framtidige drosjeregulverket. Utvalet har oppstart til hausten og vil levere sin rapport eitt år etter oppstart, altså hausten 2023.

SPØRSMÅL NR. 2475**Innlevert 26. juni 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 6. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

De siste ukene har prisområde NO2, hvor mellomlandsforbindelsene til England og Tyskland ligger, vært vesentlig høyere enn de to andre prisområdene i sørlige del av landet. Den hydrologiske balansen i NO2 er meget dårlig, med 13 TWh lavere enn normalt. Det pekes på at prisen i NO2 er så høy for å unngå for stor eksport til Europa.

Kan statsråden forklare rasjonalet bak at NO2 har så mye høyere pris enn resten av landet, og om tilsvarende høye priser kan forventes framover, som ledd i å redusere eksporten?

BEGRUNNELSE:

Etter at alle de sørlige prisområdene i stor grad har lagt på tilnærmet like høye ekstrempriser pr kwt, har prisene i Sør-Norge spriket mer enn vanlig de siste ukene. Prisområdet NO2, som inkluderer Sørlandet og sørlige deler av Vestlandet, altså området hvor mellomlandsforbindelsene Nordlink og North Sea Link er, har kommet desidert dårligst ut, med priser som periodevis er på over 1 kr mer pr kwt enn resten av sørlige del av Norge.

I artikkelen "Prisene har begynt å sprike: Sørlandet har dyrest strøm" publisert på E24 den 20.6.22 sier analytiker Ole Tom Djupskås i Refinitiv følgende til E24:

"Det er et solid underskudd på vann i Sør-Norge nå som bidrar til at prisene er høye. Samlet sett er det 13 terawattimer (TWh) under normalen."

"– I den tørre sommeren i 2018 var det 4 TWh under normalen på denne tiden av året, og 12 TWh under normalen på det verste i juli. Så dette er en veldig dårlig situasjon".

og

"Det er NO2 som har den dårligste hydrologiske balansen, det er 8 TWh mindre vann enn normalt for årstiden i magasinene."

Ifølge NVE er det rundt 12 TWh vann i magasinene i prisområdet NO2, mens medianen på denne tiden av året de siste 20 årene er 20 TWh, ifølge magasinstatistikken deres.

I samme artikkel sier Andreas Myhre direktør for kraftforvaltning i selskapet Entelios, som eies av Agder Energi:

"Det er flaskehalsen i det sørnorske nettet, og at aktører på Sørlandet holder igjen på vannet for å ha nok til vinteren.

Hvis ikke de norske vannkraftaktørene hadde krevd mer for kraften sin, ville det blitt tung eksport til Europa. Men det ønsker vi ikke, for vi vil beholde den kraften slik at vi har nok til vinteren."

I artikkelen "Sørlendingene måtte betale dobbelt så mye som britene – for norsk strøm" 21. juni på E24 leser vi fra kraftanalytiker Olav Johan Botnen, i Volue Insight at:

"Strømkundene på Sørlandet må regne med landets høyeste priser i sommer."

"Landets klart største vannmagasiner ligger her. Vannstanden i disse er nå under tidligere historisk minimum. Men likevel fortsetter eksporten"

Sørlendingene og tilstrømmende hytteturister må trolig regne med at prisene der vil være de høyeste i Norge gjennom hele sommeren."

"Sørlandet vil fremover være koblet opp mot tyske kraftpriser i større grad enn Østlandet og Vestlandet".

Svar:

Det er ikke uvanlig at det oppstår prisforskjeller mellom de ulike prisområdene rundt tiden for snøsmeltingen, men i år har prisforskjellene vært vesentlig større enn vanlig.

En viktig årsak til at det kan oppstå prisforskjeller mellom prisområdene NO1/NO5 og NO2 er at det er høy uregulerbar kraftproduksjon i NO5 og NO1 under snøsmeltingen. Dette gir flaskehalsen i overføringskapasiteten mellom områdene, og da oppstår det prisforskjeller. Prisforskjellene påvirkes også av vedlikehold i vannkraftproduksjonen, og om det er begrensinger kapasitet på overføringslinjene inn og ut av de ulike områdene. Disse faktorene har spilt inn i årets situasjon.

Når det gjelder prisutsiktene framover, vil dette avhenge av en rekke faktorer. Terminprisene og områdeprisene (Epad) gir en indikasjon på markedets forventning til utviklingen. Disse prisene offentliggjøres daglig hos Nasdaq.

SPØRSMÅL NR. 2476**Innlevert 26. juni 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 6. juli 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at finansieringsmodellene for aktører i distrikts-Noreg som organiserer og tilrettelegg for desentralisert utdanning bør bli meir langsiktige, og vil regjeringa legge til rette for dette i komande statsbudsjett?

GRUNNGJEVING:

I mai 2022 lyste Kunnskapsdepartementet via HK-dir. ut midlar til utdanningscenter og andre aktører som arbeider for desentralisert utdanning. Midlane gjeld for inneverande år (2022), med tildeling i juli og retta inn mot tiltak som kan gjennomførast i inneverande år.

Dette er positivt, men dersom ein skal bygge gode strukturar som kan skape langsiktig verdiskaping og kompetanseheving i distriktsregionar i Noreg, er det viktig at finansieringsordningane for desentralisert utdanning blir meir langsiktige og føreseielege. Ei slik omlegging vil vere i tråd med måla regjeringa sjølv har sett for framtidens desentraliserte utdanningstilbod, og gjere det lettare for både lokale aktører, næringslivet i distrikts-Noreg og dei etablerte høgare utdanningsinstitusjonane å rette ressursane inn mot det som verkeleg er viktig: Organisering, strukturering og tilrettelegging av ein desentralisert utdanningsstruktur skreddarsydd til behova i næringsliv og samfunn i distriktsregionar der det ikkje er høgskular/ universitet i dag.

Eg syner mellom anna til «Studiehub»-modellen utvikla av Inviro i Nordfjord i Vestland fylke, som er presentert for departementet og er éin mulig modell for korleis dette kan strukturerast.

Svar:

Eg er glad representanten har merka seg regjeringa si ambisiøse politikk for å sikre god tilgang på kompetanse for næringsliv og offentlege tenester i heile landet. Slik vi slår fast i Hurdalsplattforma, vil studiesenter ha ei viktig rolle i dette arbeidet. Denne regjeringa er den første som har etablert ei eiga finansieringsordning for studiesenter. Som representanten viser til blei midla lyst ut i mai i år med frist for å søke i juni. Det har kome en rekke søknadar, som no handsamast av Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir.). Etter planen vil ei avgjerd om kven som får tildelt midlar vere klar i første halvdel av juli i år. Regjeringa er opptatt av at midlane kjem til nytte så raskt som mogleg.

Representanten spør om regjeringa vil legge til rette for ei langsiktig finansiering av aktører som organiserer og legg til rette for desentralisert utdanning. I utlysinga av ordninga er det gjort klart at det er ein intensjon at den søknadsbaserte ordninga for studiesenter skal vare over nokre år, sjølv sagt med atterhald om framtidige løyvingar frå Stortinget. Når regjeringa legg fram dei årlege statsbudsjetta vil representanten få svar på korleis dette arbeidet blir prioritert framover.

SPØRSMÅL NR. 2477**Innlevert 24. juni 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 7. juli 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Regjeringa har svekket Solberg-regjeringens klimaplan som ble vedtatt i 2021. Samtidig la regjeringa fram Veikart for grønt industriløft i går.

Hvor mye utslipp kutter denne nye planen, hvor mye mer utslipp kutter den sammenlignet med klimaplanen

som ble lagt frem av Solberg-regjeringa, og hvordan ligger det an med utslippstallene nå, sammenlignet med det som ble skissert i klimaplanen fra Solberg-regjeringa?

Svar:

De foreløpige utslippstallene for 2021 viser at utslippene av klimagasser i Norge gikk ned med om lag 0,3 prosent fra 2020 til 2021. Samtidig var en Norges største punktslippsskilder, LNG-prosesseringsanlegget på Melkøya, ikke i drift i hele 2021 etter en brann i 2020. Hadde det ikke vært for dette ville det ikke vært noen utslippsnedgang i det hele tatt i 2021. 2021 var et år hvor Solberg-regjeringen styrte Norge mesteparten av tiden. Utslippstallene viser at Norge ikke klarte å få utslippene videre ned etter pandemien. Heller ikke i tidligere år har utslippene blitt redusert nok.

Regjeringen har ambisjoner om raskere utslippskutt. Det er også helt nødvendig for å nå klimamålene våre. I motsetning til hva spørsmålsstiller hevder er denne regjeringen i full gang med å implementere klimaplanen. Regjeringen har blant annet økt CO₂-avgiften med 28 prosent i 2022 for å være i bane mot 2000 kroner per tonn CO₂ i 2030, i tråd med det skisserte avgiftsnivået i klimaplanen. I tillegg har vi styrket Enova betydelig, sikret CO₂-fangst fra avfallsforbrenningen i Oslo, og landet et omfattende jordbruksoppgjør med historisk økning i de målrettede klima- og miljøordningene. For å få til raske nok og store utslippsreduksjoner trenger vi en styringsmodell som sikrer at klimamålet og klimapolitikken er rammen for budsjettprosessene og tett integrert i alle deler av norsk økonomi. Dette har høy prioritet i regjeringen.

Regjeringens veikart for grønt industriløft inneholder en rekke konkrete tiltak og planer som skal sette fart på den grønne omstillingen. Det grønne industriløftet skal bidra til å skape jobber, styrke investeringene på fastlandet, øke eksporten og å kutte klimagassutslippene i industrien, som er en av de store utslippsskildene i Norge. Veikartet peker blant annet på områder som hydrogen, havvind, CO₂-håndtering og batterier, der Norge har særlige konkurransefortrinn.

I veikartet varsles det blant annet en videreutvikling av virkemidlene for teknologiutvikling og utslippskutt i industrien, og at hele virkemiddelapparatet skal gjennomgås for å spisse innsatsen ytterligere mot grønn omstilling i næringslivet. Regjeringen vil også etablere klimapartnerskap med de næringene som står for de største utslippene. Veikartet er starten på arbeidet med et grønt industriløft, og skal oppdateres jevnlig.

Regjeringen vil i høst legge fram status og plan for å nå klimamålene for 2030 som en del av rapporteringen etter klimaloven. Regjeringens klimastatus og -plan vil blant annet si hvordan vi ligger an til å nå klimamålene for 2030 og gi en status for regjeringens klimapolitikk, inkludert oversikt over planlagte tiltak og virkemidler. Her vil også relevante tiltak fra veikart for grønt industriløft inkluderes.

Vi vil fortsette å videreutvikle politikken for å nå de ambisiøse klimamålene våre. Klima og natur skal være ramme rundt all politikk.

SPØRSMÅL NR. 2478

Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 30. juni 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren vise til kva lovverk som opnar opp for den ekstreme auken i bompengerekreving som er tenkt gjennomført i Oslo for finansiering av Fornebu-banen, og korleis dette henger i hop med at det skal vere samanheng mellom bruks og direkte nytte for bilistane, transportnæringa og næringslivet ellers for ei Fornebu-bane som er tenkt finansiert av alt anna enn kollektivb-rukarane?

GRUNNGJEVING:

Fornehubanen er vedteke bygd av fleirtalet som styrer i Oslo.

MDG som har samferdselsbyråd og resten av "raudingane" er himla opptatt av miljø og klima. Bilistane skal tydelegvis betale for dei skyhøge overskridingane, då eg registrerar at statsråden uttaler at staten ikkje gjev ei einaste krone ekstra til prosjektet.

Bompengetakstane er tenkt auka kraftig, og dette for områder bilistane, næringslivet i heile området og i resten av landet verken får bruke, eller har direkte nytte av.

Det har i lang tid vore eit klart prinsipp om at den som betalar bompengar skal ha direkte nytte av tiltaket.

Svar:

Bompengeinnkreving er heimla i veglova § 27. Det framgår der at bompengear kan – i tillegg til ordinær vegutbygging – og nyttast til investeringar og driftstiltak for kollektivtransport. All bompengeinnkreving på ofentleg veg (inkl. takstar og bruk av inntektane), krev samtykke frå Stortinget. Under forrige regjering (i 2017) vart veglova § 27 ledd endra slik at det no og er mogeleg for dei byområda som ønskjer det, å ha eit meir fleksibelt takstsystem med tids- og miljødifferensierte takstar. Ved eit slikt meir fleksibelt takstsystem er det og opna for at bompengeinnkreving kan ha ein trafikkregulerande effe-

kt. I bompengefinansierte bypakker er nytteprinsippet og vurdert annleis enn for dei strekningsvise prosjekta. Ved eit auka kollektivtilbod og høgare kollektivandel – er det vurdert at dette gir bilistane, inkl. næringstransporten, betre framkomst, dvs. at dei har ei indirekte nytte.

I Oslopakke 3 er det etablert eit tids- og miljødifferensiert takstsystem. Oslopakke 3 vart sist handsama av Stortinget i 2017 og 2018, jf. Prop. 86 S (2016-2017) og Prop. 69 S (2017-2018). Det framgår her at Oslopakke 3 skal finansiere eit breitt spekter av prosjekt og tiltak for å betre transporttilbodet i Oslo og tidlegare Akershus, herunder Fornebu-banen.

SPØRSMÅL NR. 2479

Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 1. juli 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for den fylkesvise og periodefordelte fordelingen av tilskudd etter forskrift om midlertidig tilskudd til kulturarrangementer som følge av covid-19, og mener hun en klagebehandling på 11 måneder er forsvarlig sett fra arrangørens ståsted?

BEGRUNNELSE:

Jubel event (Sommerslagere) på Gjøvik er en av flere som har fått avslag på sin klage på at de ikke fikk innvilget stimuleringsmidler under pandemien.

I det opprinnelige vedtaket brukes § 8 i forskrift om midlertidige kulturarrangementer som begrunnelse for avslaget. Denne sier at kulturrådet ikke skal gjøre en kunstfaglig vurdering av søknaden, men fatte vedtak etter en helhetsvurdering. Denne vurderingen skal legge vekt på formålet med tilskuddsordningen, geografisk spredning, og mangfold av kulturuttrykk samt om kulturtilbudet oppleves som tilgjengelig og relevant for publikum.

I avslaget til Jubel event skrives det at «Prioriteringene som må foretas vil bli strengere etter hvert som midlene i søknadsrunden deles ut og potten reduseres tilsvarende». Hvis dette var prinsippet som lå til grunn så betyr det at de som var tvunget til å søke sent, pga. ulike tilskuddsperioder, var dømt til å få lavere tilskudd eller avslag. Dette kan ikke ha vært i tråd med hensikten.

Mange aktører har pga. sent avslag ikke kunne avlyse. Disse sitter igjen med all kostnadene, men svært små

inntekter. Svært lang klagebehandling har gjort situasjonen enda mer alvorlig og uforutsigbar.

Jubel event, som eksempel, søkte stimuleringsmidler fra kulturrådet 1. juni 2021 for å kunne gjennomføre show med smittevernbegrensingene som var gjeldene 29. juli. De fikk avslag på søknaden 29. juni – en måned før premieren. De påklagde vedtaket 20. juli 2021 – kulturrådet opprettholdt vedtak om avslag og oversendte saken til nemda 11. oktober 2021 – avslag fra nemda ble mottatt 22. juni 2022.

I forskriftens bokstav b står det at det er et formål: å stimulere til økt aktivitet i hele kulturarrangementets verdikjede gjennom at tilskuddsmottakere overholder økonomiske forpliktelser overfor involverte parter i samsvar med inngåtte avtaler. Sommerslagere er ikke en konsert som er innom Gjøvik på en turnestopp, slik mange av de konsertene som har fått midler i denne regionen var, dette er en fullskala, lokal produksjon. En klagebehandlingstid som i dette eksempelet er tvert imot med på å undergrave dette formålet.

Svar:

I fordelinga av midler fra stimuleringsordninga for kultursektoren har Norsk kulturråd tatt hensyn til blant annet god geografisk fordeling og mangfold av kulturuttrykk. Den nøyaktige fordelinga fremkommer av vedtakslistene som ligger åpent tilgjengelig på nettsidene til Kulturrådet.

Listene kan sorteres blant annet på fylke, søknadsfrist og vedtaksdato.

Da regjeringa overtok var vi gjort tydelig kjent med et særdeles høyt arbeidspress i Kulturrådet over lang tid, som den borgerlige regjeringa ikke hadde prioritert å løse. Derfor var noe av det første vår regjering gjorde nettopp å oppbemanne med 15 ekstra saksbehandlere i Kulturrådet, i tillegg til å flytte forvaltninga av kompensasjonsordninga til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Saksbehandlingstida i stimuleringsordninga har variert mellom søknadsperiodene blant annet ut i fra total mengde søknader som har kommet inn i hver søknadsrunde. Gjennomsnittlig har saksbehandlingstida vært i overkant av tre uker.

Klagesaker har ofte tatt mer tid å behandle. Dette skyldes både behovet for å gjøre grundige juridiske og økonomiske vurderinger i klagesakene, mangel på informasjon fra søker/klager, og høy prioritering av å få ferdigbehandla de ordinære søknadene.

Stor pågang av saker førte til at klagenemnda ble utvida fra fire til seks ordinære nemndsmedlemmer i 2021. I tillegg arbeider fire ansatte i Klagenemndssekretariatet med saksforberedelser for nemnda. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2021 var på 60 dager per sak. Som følge av at nemnda i løpet av en kort periode mottok et stort antall klagesaker, har behandlingstiden i 2022 økt til 181 dager.

Saksbehandlingstida regnes fra tidspunktet klagen blir oversendt fra Kulturrådet. Tida fra Kulturrådet mottar klagen og til den blir sendt til klagenemnda kommer i tillegg.

Vi vet at søkerne på midler fra Kulturrådet er arbeidsfolk som ikke vil annet enn å gjøre jobben sin på best mulig måte, til glede for et stort kulturpublikum i hele landet. Vi skal alltid bestrebe at samtlige forvaltere av økonomiske ordninger ivaretar effektiv saksbehandling, god forvaltningsskikk og kvalitativt korrekte vurderinger. Det er et kontinuerlig arbeid som vi har med oss hver dag, og som jeg fortsatt skal følge tett opp.

SPØRSMÅL NR. 2480

Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 5. juli 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

På spørsmål fra E24 om hvorfor russiske trålere fortsatt får lande fisk i Norge svarer statsråden at «Vi står sammen med våre naboland og EU om de strengeste sanksjonene mot et enkeltland (...).» I direkte kontrast med denne uttalelsen har regjeringa innført et særnorsk generelt unntak for alle russiske fiskefartøy fra det norske havneforbudet mot russiske fartøy.

Hvilke av våre naboland eller land i EU refererer statsråden til, som i likhet med Norge har innført et generelt unntak for russiske fiskefartøy i sine havneforbud?

BEGRUNNELSE:

Siden 24. februar i år har russiske båter levert fisk i Norge for 1 milliard kroner, viser ferske tall fra Norges Råfisklag. EU har innført et havneforbud mot russiske fartøy. Dette havneforbudet omfatter også fiskefartøy, så lenge de er over 500 BT og sertifisert under SOLAS, MARPOL eller Load Lines (LL)-konvensjonene. Fartøy på under 500 BT er unntatt EU-forbudet. Det norske havneforbudet inneholder på sin side et generelt unntak for alle russiske

havnefartøy, uansett om de er under eller over 500 BT. Storbritannia har også innført et havneforbud mot russiske fartøy, uten et generelt unntak for fiskefartøy. Norge har med andre ord innført en uthulet versjon av EUs havneforbud som ikke stopper landing av fisk fra russiske supertrålere i norske havner.

Svar:

Norge slutter opp om sanksjonene som rammer det russiske regimet. Samtidig er vi forpliktet til å samarbeide om forvaltningen av fiskebestandene i Barentshavet.

EUs forordning gir havneforbudet anvendelse for «skip som omfattes av relevante internasjonale konvensjoner». EUs medlemsstater må forholde seg til EUs forordning og den til enhver tid gjeldende fortolkningen av denne. Medlemsstatene gjennomfører ikke forordningen i nasjonal rett, den får direkte virkning. Det er dermed ikke en aktuell problemstilling for EU-land å innta et generelt unntak for fiskefartøy. Jeg kjenner heller ikke til at andre land har innført et slikt unntak.

Den norske forskriften inneholder en straffesankjonert forpliktelse. Etter norsk rett må denne være tilstrekkelig presis for å tilfredsstille krav til klarhet, forutsigbarhet og brukervennlighet. For Norge er det også viktig å ha et generelt unntak for fiskefartøy nedfelt i regelverket, nettopp fordi vi har ansvaret for fiskeriforvaltningen i nordområdene. Som kyststater er Norge og Russland etter Havrettskonvensjonen pålagt å samarbeide om forvaltningen av bestander som vandrer mellom de økonomiske sonene. Fiskerisamarbeidet med Russland sikrer den langsiktige, bærekraftige forvaltningen av

fiskebestandene i Barentshavet. Ved gjennomføringen av havneforbudet i norsk rett ble det på denne bakgrunn gitt et generelt unntak for fiskefartøy.

Barentshavet er et av verdens mest produktive havområder, og vi er helt avhengige av en havforvaltning i nordområdene som er både langsiktig og bærekraftig slik at vi tar vare på verdens største torskebestand og de andre viktige artene i Barentshavet. Den norske regjeringen har derfor hele tiden vært tydelige på at vi vil hegne om fiskerisamarbeidet i nord.

SPØRSMÅL NR. 2481

Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 5. juli 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at Mixed Martial Arts (MMA) bli likebehandlet med boksing og andre kampsporter, slik at forbudet blir opphevet?

BEGRUNNELSE:

I disse dager går programmet Fighterhjerter på tv2. Der får man mer kjennskap til den voksende sporten MMA og utøverne i det norske miljøet. Her fremkommer det at Norge og Nord-Korea er blant de få land i verden som har et forbud mot sporten. Derfor må de norske MMA utøverne reise til utlandet for å konkurrere. Det er både dyrt og tidkrevende for deltakerne.

Idrettsstyret vedtok i 2019 å ta opp amatør-MMA i forbundet. Proff-MMA er imidlertid fremdeles forbudt i Norge. Frp var pådriverne for at Stortinget i 2014 opphevet forbudet mot proffboksing i Norge, noe som gjorde at for eksempel Cecilia Brækhus kunne konkurrere på hjemmebane i egen idrett. Nå er det på høy tid å diskutere det særnorske forbudet mot MMA. Mye kan tyde på at sporten blir møtt med fordommer, myter og følelsesstyrt argumentasjon. Det fremstår også som meget merkelig at Norge skal være et av veldig få land som i 2022 fremdeles skal holde på et slikt forbud. Utøverne, sporten og ikke minst fansen fortjener en mer saklig behandling. Derfor besøkte jeg Novus Academy sist uke for en demonstrasjon og prat med representanter for sporten. Dette var en opplysende og artig opplevelse som jeg varmt også kan anbefale idrettsministeren og hennes partivenner.

I utgangspunktet er all kampsport regulert av knock-outloven. Den sier at all kampaktivitet med knockout er forbudt. Med knockout menes at en deltager må avbryte kampen på grunn av støt mot hodet. Begrunnelsen for regulering er hovedsakelig av medisinsk karakter. Særlig er det bekymringer knyttet til kroniske skader og arrdannelse på hjernen.

Det finnes ingen objektive grunner til hvorfor MMA skal være forbudt i Norge å konkurrere i, på et profesjonelt nivå. Til tross for at sporten kan oppleves både rå og brutal for uinnvidde, finnes det en rekke andre lovlige idretter i Norge forbundet med høyere risiko og skadepotensial. Ifølge en fagfelleurdert studie fra University of Alberta, dokumenteres det at boksing har langt høyere risiko for alvorlige og kroniske skader, enn hva MMA har.

Boksing gis i dag unntak fra forskriften. Men MMA gis ikke unntak fra forskriften, med henvisning til forskriftens §8, hvor det står at en runde kan vare maksimalt tre minutter. I boksing er hver runde opptil tre minutter, mens den i MMA er opptil fem minutter.

Svar:

Først er det grunn til å slå fast at det ikke er et eget, særskilt forbud mot Mixed Martial Arts (MMA). Alle kampaktiviteter som tillater knockout reguleres av samme lov (Lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout (knockoutloven)).

Knockoutloven har som utgangspunkt at det i tilstrekkelig grad skal tas hensyn til utøverens helse og sikkerhet. Kampaktiviteter som tillater slag/støt mot hodet

innebærer betydelig risiko for både akutte hodeskader og senskader.

Med hjemmel i knockoutloven er det etablert en egen godkjenningsordning som innebærer at det kan gis godkjenning til en organisert aktivitet som tillater knockout dersom aktiviteten utøves i samsvar med sikkerhetsbestemmelser fastsatt i egen forskrift («knockoutforskriften»).

Sikkerhetsbestemmelsene i forskriften har blant annet som formål å redusere skaderisikoen ved de kampaktivitetene som godkjennes. Alle kampaktiviteter må forholde seg til, og utøves innenfor forskriftens krav. Gjeldende forskrift ble fastsatt av regjeringen Solberg, som Fremskrittspartiet var en del av.

Jeg ønsker ikke å ta initiativ til å gjøre endringer i regelverket for å tillate kampaktiviteter som ikke kan forholde seg til dagens sikkerhetsforskrift.

SPØRSMÅL NR. 2482

Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 4. juli 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Norge stanger i taket for hvor mye handelsforstyrrende støtte som kan gis til jordbruket (gul støtte) uten å bryte WTO-avtalen.

Hva vil statsråden foreta seg for at vi skal holde oss innenfor regelverket av tillatte jordbrukssubsidier som kategoriseres under gul støtte?

BEGRUNNELSE:

I følge WTO-avtalen skal den såkalte «gule støtten» reduseres med 20 prosent. Dette er handelsforstyrrende støtte, som blant annet inneholder markedsprisstøtten (forskjellen mellom norsk målpris og faste referansepriser for 1986-1988 multiplisert med volum), grunntilskudd for geit/lam/ull, distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntsektoren, prisnedskrivning for storfe/fjørfe/egg/lam/poteter, transportstøtte storfe/svin/lam/egg, tilskudd til fruktlager, insemineringsstøtte og transportstøtte til dyrefør.

I Prop. 120 S Jordbruksoppgjøret 2022 opplyses det om at Norges maksimalt tillatte gule støtte er på 11,449 mrd. kroner. For 2020 var det notifiserte nivået 11 mrd. kroner. Dette innebærer at regjeringen stanger i taket på hvor mye handelsforstyrrende støtte den kan gi.

Svar:

I WTOs landbruksavtale og Norges bindingsliste til WTO fra 1994 er det fastsatt en øvre grense for hvor mye landbruksstøtte vi kan gi under såkalt gul boks, dvs. støtte som ble underlagt forpliktelser om reduksjon.

Norges tak i gul boks ble fastsatt til 11,449 mrd. kr. For 2020 notifiserte Norge til WTO en gul støtte på i overkant av 11 mrd.kr.

Gul støtte for 2021 vil bli notifisert til høsten. Basert på foreløpige tall forventes en notifisering av gul støtte for 2021 på et noe lavere nivå enn i 2020.

I all hovedsak utgjør målprisene på melk og korn støttebeløpet innenfor gul boks. Målprisen for svin ble avvirket 1. juli 2021, og ga følgelig et større handlingsrom innenfor gul boks.

Dette økte handlingsrommet var en viktig forutsetning for årets jordbruksavtale.

I forkant av de årlige jordbruksoppgjørene gjøres det vurderinger av handlingsrommet for politikktutforming innenfor de rammene WTO-avtalen setter for støtten til jordbruket.

SPØRSMÅL NR. 2483**Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 30. juni 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden forsikre seg om at tilbudet til mennesker med helse og rusutfordringer blir bedre i spesialisthelsetjenesten etter avviklingen av fritt behandlingsvalg, og kan statsråden garantere at antall behandlingssplasser vil være lik eller høyere etter avvikling?

BEGRUNNELSE:

Å avvikle fritt behandlingsvalg vil innebære å avvikle flere hundre døgnplasser i rus og psykiatri og bryter mot tidligere vedtak i Stortinget og imot føringene i helseforetakenes oppdragsbrev for 2022. Konsekvensene av forslaget vil være at 34 godkjente behandlingssinstitusjoner innenfor rus og psykiatri, risikerer å miste sin finansiering, noe som medfører usikkerhet for over 500 behandlingssplasser.

Stortinget har vedtatt å stanse nedbyggingen av døgnkapasiteten innenfor rus og psykiatri. Undertegnede er bekymret for at helseforetakene ikke vil klare å sikre tilsvarende kapasitet dersom fritt behandlingsvalg avvikles.

Svar:

Det er svært viktig å både sikre gode tjenester og tilstrekkelig kapasitet i spesialisthelsetjenesten til behandling av pasienter med ruslidelser og psykisk helseutfordringer. Jeg mener regjeringens forslag om å avvikle ordningen med fritt behandlingsvalg vil kunne bidra til nettopp dette. Ordningen med fritt behandlingsvalg har hverken oppnådd formålet om å få ned ventetidene eller gjort helsetjenesten mer effektiv, samtidig som ordningen har betydelige negative konsekvenser. De offentlige sykehusene brukte over 500 millioner kroner på å betale fritt behandlingsvalg-leverandører i 2021. Dette er ressurser de får beholde når ordningen avvikles, og som kan brukes til å styrke tilbudet i de offentlige sykehusene eller til å inngå samarbeid med private gjennom langsiktige avtaler hvor behandlingsskvalitet for pasientene vektlegges.

De regionale helseforetakene har et lovpålagt ansvar for å oppfylle befolkningens rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, ved å tilby tjenester enten fra egne helseforetak eller etter avtale med private virksomheter. Opphøret av ordningen fritt behandlingsvalg skal derfor ikke gå utover pasientene. De skal fremdeles få oppfylt sine rettigheter.

De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a ansvaret for å sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig behandlingsskapasitet til å yte nødvendige spesialisthelsetjenester til befolkningen i regionen. Departementet har i 2022 gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. De regionale helseforetakene må vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta dette ansvaret, inkludert vurdere hva som skal leveres av egne helseforetak eller av private leverandører gjennom nye anskaffelser.

Jeg har videre understreket betydningen av nettopp dette overfor de regionale helseforetakene i Oppdragsdokument 2022 - tilleggskdokument etter Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021-2022) av 23. juni d.å.:

«De regionale helseforetakene skal vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalg-ordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige».

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 2473 fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo.

SPØRSMÅL NR. 2484**Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 4. juli 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan har Barne- og familiedepartementet sørget for at Stortingets forutsetninger er fulgt opp i de årlige bevilgningene til stiftelsen Kirkens Familievern?

BEGRUNNELSE:

Under Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2018 ble det i flertallsmerknadene i Innst 14 (2017-18) Stortinget lagt til grunn at sentralledet i stiftelsen Kirkens Familievern skal ha en grunnfinansiering som tilsvarer 4,5 % av det samlede tilskuddet til stiftelsens kontor:

«Flertallet viser til at sentralledet i SKF utfører oppgaver knyttet til personalforvaltning, økonomistyring og organisasjonsutvikling for familievernkontorene som er tilsluttet SKF. Sentralledet i SKF har til nå finansiert disse oppgavene gjennom overføring av midler fra avdelingskontorene tilsluttet stiftelsen, basert på en fordelingsnøkkel. Flertallet går inn for at det i stedet gis direkte tilskudd til sentralledet i SKF for å dekke disse kostnadene. Flertallet understreker at det også skal gis tilskudd til administrasjon, utvikling og ledelse sentralt i SKF for å sikre at det kirkelige familievernet gis mulighet til å ivareta eget særpreg og behov for sentral administrasjon og ledelse. Flertallet går inn for at tilskuddet til dekning av utgifter i sentralledet i SKF settes til 4,5 pst. av totaltilskuddet til familievernkontorene tilsluttet SKF».

SKF har 10 kontor med nærmere 200 ansatte spredt over alle 5 regioner i Bufetat, og står dermed for en ikke ubetydelig andel av det samlede familievernet i Norge. Det samlede tilskuddet til familievernet har blitt økt siden 2018, ikke minst ble det bevilget midler til flere stillinger under nedstengningen på grunn av pandemien.

Svar:

Tilskota til dei ideelle familievernkontora og til sentralledet i Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) vert løyvd på kap. 842 post 70 Tilskot til kyrkja si familievern teneste m.m. Barne-, familie og ungdomsdepartementet (Bufdir) har fått delegert ansvaret for forvaltning av løyvinga. Løyvinga blir tildelt samla til Bufdir i tildelingsbrev frå Barne og familiedepartementet (BFD).

Fleirtallsmerknaden i Innst. 14 S (2017-2018) blei følgt opp i BFD sitt tildelingsbrev til Bufdir for 2018 gjennom ein direkte referanse til innstillinga. I påfølgande års tildelingsbrev er det understreka at løyvinga på kap. 842 post 70 omfattar direkte tilskotet til sentralledet i SKF.

Eg har lagt fram spørsmålet ditt for Bufdir. Direktoratet stadfestar at sentralledet i SKF får ei grunnfinansiering som svarer til 4,5 prosent av det samla budsjettet til familievernkontora tilslutta SKF.

SPØRSMÅL NR. 2485**Innlevert 27. juni 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 30. juni 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden ta noe initiativ ovenfor lisensinnehaverne av Linnormprosjektet for å sikre en rask og forsvarlig fremdrift som en direkte konsekvens av Norges nye forpliktelse til å forsterke leveranser av gass fra Norge til EU?

BEGRUNNELSE:

På mitt tidligere spørsmål om Linnorm utbyggingen og en rask realisering av dette store gassprosjektet, viste stats-

råden til hvordan rettighetshaverne i lisensen selv velger utbyggingskonsept og at flertallet i lisensen bestemmer videre fremdrift. Dette er vanligvis både et godt og riktig utgangspunkt for å sikre en god ressursutnyttelse og høy verdiskapning på norsk sokkel.

Den 23. juni gjennomførte statsråden et møte med EU-kommisjonens visepresident Frans Timmerman, hvor det ble enighet om å forsterke energisamarbeidet mellom Norge og EU.

EU har siden invasjonen av Ukraina, og energikrisen som oppsto i kjølevannet av krigen, bedt Norge om mer gass. Fra møte kan vi lese at det kom enda sterkere signaler om unionens langsiktige behov for både olje og gass fra Norge og at partene er blitt enige om å forsterke energisamarbeidet, blant annet for å «sikre ytterligere kortsiktige og langsiktige leveranser av gass fra Norge». Dette skal bidra til å øke energisikkerheten i Europa, men også til å redusere de høye energiprisene i Europa, som Norge også er rammet kraftig av.

Ifølge Oljedirektoratet sin ressursrapport fra 2021 er Linnorm den største påviste gassressursen på norsk sokkel som ennå ikke er utbygd. I program for konsekvensutredning for Linnorm som operatøren Shell la ut til høring i august i fjor heter det at oppstart av produksjon kan skje i 2026. Sist uke kunne vi lese at prosjektet er lagt på is. På forespørsel fra undertegnede opplyser Shell at de fremdeles ser på Linnorm som et økonomisk lønnsomt prosjekt med et godt utbyggingskonsept, men at noen andre deltakere i lisensen ikke støtter dette. Det opplyses at det mest sannsynlige alternative utbyggingskonseptet kan først gi ny gass til markedet fra 2032.

Svar:

Det er avgjørende at Norge er en stabil og langsiktig leverandør av energi til Europa, og at dette skjer innenfor rammen av god ressursforvaltning.

Jeg er opptatt av at rettighetshaverne i alle utvinningstillatelser bidrar til å nå målene om god ressursforvalt-

ning og høy verdiskaping fra våre petroleumsressurser. Det er gjennom dette vi kan opprettholde norsk olje- og gassseksport også fremover og dermed også bidra til Europas energisikkerhet.

Det er rettighetshaverne som har eierandeler i funn som har ansvar for å identifisere den beste utbyggingsløsning for et gitt funn. Det gjelder også for Linnorm-funnet. Dette er et betydelig gassfunn som ble gjort i 2005 og hvor rettighetshaverne over tid har vurdert ulike utbyggingsløsninger, herunder en undervannsutbygging tilbake til en eksisterende innretning og en ny plattform.

Ressursmyndighetene ved Oljedirektoratet og departementet, støttet av Gassco, har fulgt arbeidet med Linnorm tett. Målet med oppfølgingen er å bidra til god ressursforvaltning og høy verdiskaping.

En utbygging av Linnorm-funnet er av flere grunner komplisert. Det pågår nå en prosess i rettighetshavergruppen for å bestemme veien videre. Det viktigste er at den løsning som velges av rettighetshaverne er teknisk og økonomisk god og robust. Om det krever en forlenget planleggingsfase så er det riktig å ta den tiden det tar for å få et godt beslutningsgrunnlag på plass. Samtidig har jeg en klar forventning til at rettighetshaverne viderefører et arbeid med utbygging av Linnorm-funnet, og at de klarer å etablere en teknisk og økonomisk god og robust utbyggingsløsning slik at ressursene kan bli utnyttet.

Ressursmyndighetene vil fortsette å følge rettighetshavernes arbeid med Linnorm også fremover.

SPØRSMÅL NR. 2486

Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 5. juli 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Forutsatt at det medfører riktighet at utstyret var mulig å avse fra Sjøforsvarets side: Hvordan kan forsvarsministeren bidra til raskere saksbehandling, slik at utstyret kommer frem?

BEGRUNNELSE:

Initiativtakerne i HMM Helsehjelp Ukraina leverer, i samarbeid med Haukeland Sykehus, medisinsk utstyr til Ukraina. Jeg er gjort kjent med at de den 3. juni fikk tilsagn fra Sjøforsvarets Sanitet om donasjon av 1700 enkelt-

mannspakker, og en del øvrig utstyr som ulltepper etc. Disse ble umiddelbart pakket og klargjort for utsendelse til Ukraina, men prosessen stanset i siste liten av Forsvarsdepartementet samme dag. Utstyret står fortsatt usendt på Haakonvern.

Svar:

Regjeringen har fra første stund gitt full støtte til Ukraina etter Russlands folkerettsstridige og uprovoserte invasjon 24. februar 2022. Vi har donert betydelige mengder militært materiell for å støtte Ukraina i å avvise det russiske

angrepet. Regjeringen må ha kontroll på både beslutninger om, og gjennomføring av donasjoner av militær materiell, inkludert sanitetsmateriell.

Forsvarsdepartementet ble 3. juni gjort kjent med donasjoner av materiell fra Sjøforsvarets sanitet til Ukrai-

na i rammen av et privat initiativ. På grunn av behovet for politisk kontroll med donasjon av militært materiell til et land i krig, ba Forsvarsdepartementet Forsvaret om å avvente videre forsendelser inntil donasjonene kan forankres og inkluderes i Norges samlede støtte til Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 2487

Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 5. juli 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at lokale, såkalte kunstfaglige komiteer, ikke kan blokkere private skulpturer på privat grunn?

BEGRUNNELSE:

Et av de mest betydelige norske bidrag til seier i først og andre verdenskrig var innsatsen til sivile norske sjøfolk om bord på den norske handelsflåten. Under første verdenskrig var Norge nøytralt, men likevel ble i alt 647 handelsskip torpedert eller minesprengt med tap av rundt 1500 sjøfolk. I årene fra 1940 til 1945, under andre verdenskrig, mistet ca. 3 700 krigsseilere i uteflåten livet og 473 skip gikk tapt. Samtidig mistet hjemmeflåten 199 skip og 1133 personer.

Etter krigen ble krigsseilerne i stor grad oversett av norske myndigheter. Mange veteraner slet med traumer og senskader. Det var tungt for dem, for familie og for etterlatte. Ekstra tungt var det når myndighetene ikke anerkjente deres innsats.

Det er samlet inn 900 000 kroner til et minnesmerke for krigsseilerne. Innsamlingen støttes av mange privatpersoner og norske spesialstyrker. Private krefter har tatt initiativ til planlegging, organisering, innsamling og gjennomføring av prosjektet. Bergen har en lang tradisjon som maritim hovedstad, og det er naturlig å tenke seg et slikt minnesmerke der.

Det er laget en skulptur av skipet MS Livard, av Vidar Bratlund-Mæland. Den skal stå i en mindre park ved hotellet Moxy Bergen i Solheimsviken. Dette er privat grunn, men det må sendes byggesøknad til kommunen.

Til alles store overraskelse uttaler det såkalte Rådet for kunst i offentlige rom at skulpturen ikke innfrir krav til kvaliteten på kunst i offentlige som. En subjektiv uttalelse, som føyer seg inn i rekken av offentlige myndigheters motarbeiding av krigsseilerne. Det har kommet sterke reaksjoner på hvordan minnesmerket motarbeides av en

elitistisk tenkning om kunst. Mange bergensere vil nok mobilisere mot dette.

Statsråden kan kanskje ta kontakt med sine partifeller lokalt for å sikre at minnesmerket blir satt opp på en verdig måte.

Svar:

Jeg slutter meg først og fremst helhjertet til spørsmålsstillerens vurderinger av krigsseilernes betydningsfulle innsats under 1. og 2. verdenskrig. Stortinget vedtok i 1995 at skipet D/S Hestmanden, som ble bygget i Bergen i 1911 og som gikk i konvoifart under begge krigene, skulle være et nasjonalt minnesmerke over krigsseilernes innsats. Det har i etterkant blitt investert mange titalls millioner kroner, i hovedsak over Kultur- og likestillingsdepartementets budsjett, for å restaurere skipet og sikre drift slik at D/S Hestmanden blir et verdig, flytende minnesmerke vi alle kan være stolte av.

At det i tillegg tas lokale initiativer for å hedre krigsseilerne, ser jeg på som positivt. Når det gjelder den konkrete saken om en skulptur i Bergen, anser jeg dette for å være et lokalt anliggende som de involverte aktørene må løse i dialog med Bergen kommune.

SPØRSMÅL NR. 2488**Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 5. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Det vises til anslagene i tabellen under. Jeg ber om at departementet svarer ja eller nei per anslag.

Ble informasjon om disse anslagene meddelt enkeltrepresentanter eller partier uten at Stortinget ble informert samtidig, er det andre anslag enn dem i tabellen under, hvor informasjon om anslagene ble meddelt enkeltrepresentanter eller partier uten at Stortinget ble informert samtidig, og i så fall bes det opplyst om hvilke anslag dette gjelder og hvem anslagene ble meddelt til?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til brev fra finansministeren 21. juni 2022, med svar på spørsmål fra Høyres finansfraksjon til budsjettavtalen ifb. revidert nasjonalbudsjett 2022.

Fra det som fremgår i brevet, virker det å ha blitt gitt informasjon til enkeltrepresentanter eller partier på Stortinget om budsjettanslag, uten at de øvrige partigruppene på Stortinget ble informert samtidig gjennom finanskomiteen.

Spørsmålet gjelder følgende budsjettposter:

Kommunal- og distriktsdepartementet: kap. 581, post 76: Kutt i tilskudd til utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller: 386,2 mill. kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet: kap. 490, post 70: Stønader til beboere i asylmottak ifm. lavere mottak av fordrevne Ukrainske flyktninger via Moldova: 28,3 mill. kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet: kap. 490, post 75: Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet ifm. lavere mottak av fordrevne Ukrainske flyktninger via Moldova: 10 mill. kroner.

Kommunal- og distriktsdepartementet: kap. 2445, post 33: Energiforsyningen for RKV: 30 mill. kroner.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet: kap. 601, post 70: Mindreutgifter til EU-kontingenter: 10 mill. kroner.

Helse- og omsorgsdepartementet: kap. 702, post 22: Legemidler mot covid-19: 110 mill. kroner.

Utenriksdepartementet: kap. 117, post 77: EØS-finansieringsordning: 130 mill. kroner.

Utenriksdepartementet: kap. 117, post 78: EØS-finansieringsordning: 70 mill. kroner.

Svar:

Enigheten mellom regjeringspartiene og SV ifb. Revidert Nasjonalbudsjett 2022 innebar bevilgningsøkninger på til sammen 3 614 mill. kroner sammenlignet med forslaget fra regjeringen samt inndekninger med tilsvarende sum. Inndekningene gjaldt en rekke formål og poster på statsbudsjettet. Den primære kilden for å få svar på konsekvenser ved ulike bevilgningsendringer er spørsmål til finansministeren knyttet til regjeringens fremlegg. Samlet mottok departementet 721 spørsmål innen fristen som var satt, samt enkelte spørsmål etter fristen. I tillegg orienterte finansministeren om flere endringer i brev til finanskomiteen. I noen grad er det også kontakt mellom regjeringspartienes forhandlere på Stortinget og regjeringen underveis i stortingsforhandlingene for å klargjøre konsekvensene av ulike forslag. Alle forslag til bevilgningsendringer i Revidert budsjett 2022 som følge av enigheten mellom regjeringspartiene og SV ble publisert 14. juni og Stortinget fattet vedtak 17. juni.

Inndekningene som er gjengitt i vedlegget til spørsmålet, i sum 774,5 mill. kroner, er av forskjellig karakter med ulik begrunnelse og ulike konsekvenser. Noen av bevilgningsreduksjonene innebærer lavere aktivitet eller lavere ambisjonsnivå. Eksempler på det er reduksjon i bevilgningen til utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller som innebærer en reversering av en tidligere foreslått og vedtatt satsing, og bevilgningene til flyktninger fra Ukraina som hentes via Moldova hvor Stortinget har fastsatt et lavere antall som grunnlag for bevilgningene. Enkelte andre forutsatte inndekninger innebærer lavere bevilgningsanslag som følge av oppdatert informasjon etter regjeringens budsjettfremlegg.

SPØRSMÅL NR. 2489**Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Syklister kan i lyskryss svinge til høyre uten å komme i konflikt med annen trafikk. Siden det er praktisk, gjøres dette ofte også på rødt lys, til tross for at det er ulovlig. I blant annet Danmark er det derimot tillatt for syklister å svinge til høyre.

Vil statsråden gjøre det mulig for syklister å gjøre høyresving på rødt lys?

BEGRUNNELSE:

Vi ønsker at flere skal velge sykkel over både kollektiv og bil. Tilrettelegging for syklister kan være gjennom å bygge flere sykkelveier, men det er også enkle grep som kan tas for å forbedre trafikkflyten for syklister og gjøre det enklere å sykle i byene. Undersøkelser viser at mange syklister svinger til høyre i lyskryss til tross for at det er rødt lys. Dette kan gjøres uten å komme i konflikt med annen trafikk. En årsak til at mange syklister allerede bryter loven er at lyskryssene «aldri blir grønne». Mange lyskryss har såkalte detektorer i veibanen som reagerer på tunge kjøretøy som biler, men ikke på sykkel. Dette, i kombinasjon med at det er mulig å svinge uten at det påvirker annen trafikk, gjør at trafikkreglene oppleves lite relevant for syklister.

Flere byer har allerede innført dette – blant annet Paris. Der markeres passende lyskryss med et eget sykkelskilt med gul høyrepil – som betyr at for syklende betyr rødt lys vikeplikt dersom du skal til høyre. I Norge ligger imidlertid ikke myndigheten til byene, men til samferdselsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2490**Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 8. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er regjeringens anslag for subsidiebehovet ved utbygging av Sørlige Nordsjø II fase 1, med radial til Norge, og

Svar:

Jeg ønsker å tilrettelegge for at sykkel både er et attraktivt og trygt transportmiddel. Det å tillate syklister å svinge til høyre på rødt lys kan bidra til bedre framkommelighet og komfort for syklister gjennom kryss. Samtidig er det viktig å ta hensyn til fotgjengeres behov, ettersom en slik løsning kan skape utrygghet og trafikksikkerhetsutfordringer, særlig for gående som skal krysse veien.

Jeg er kjent med at det i andre land er kryss hvor det tillates at syklister kan svinge til høyre på rødt lys. Så langt jeg kjenner tillates dette ikke generelt, men reguleres særskilt for enkeltkryss og det stilles nærmere krav til blant annet utformingen av aktuelle kryss.

Det har tidligere vært vurdert om dette er et aktuelt tiltak som kan vurderes i Norge, og blant annet Oslo kommune har nylig uttrykt ønske om å få mulighet til dette.

Jeg mener dette er noe som også bør vurderes nærmere i Norge, i første omgang ved å vurdere et begrenset forsøk. Et slikt forsøk vil forutsette at trafikksikkerheten for alle trafikantgrupper ivaretas. Det må derfor vurderes om det finnes steder som er egnet for slikt forsøk, også hensyntatt at dette kan forutsette særskilt utforming av kryss og begrensede arealer til dette i norske byer.

Jeg har nå bedt Statens vegvesen gå i dialog med Oslo kommune for å vurdere om det finnes steder som kan være egnet for et slikt forsøk. Dersom det finnes steder som er egnet er det viktig at forsøket evalueres både med tanke på framkommelighet og sikkerhet før det vurderes ytterligere oppfølging.

hvilke modeller for finansiering av dette behovet mener regjeringen vil være mest aktuelle å benytte?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har annonsert at de vil realisere havvindsutbygging av Sørilige Nordsjø II hvor kraften skal sendes i kabel til det norske fastlandet. I Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser står det at NVE anslår kostnadene i 2030 ved bunnfast havvind i Sørilige Nordsjø II til 60 øre per kWh. I publikasjonen Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2021–2040 fra oktober 2021 anslår NVE at gjennomsnittlig kraftpris i Norge i 2030 vil være 52 øre per kWh. Det vil gi et subsidiebehov på 8 øre per kWh for Sørilige Nordsjø II.

Regjeringen opplyser at Sørlig Nordsjø II skal bygges ut med 1 400 MW som vil generere 7 TWh, tilsvarende 7 milliarder kWh. Årlig subsidiebehov vil da være 560 millioner kroner.

Som alternativ til NVEs kraftmarkedsanalyse kan vi legge Statnetts langsiktige markedsanalyse 2020–2050 til grunn. Statnett anslår en kraftpris på 36 øre per kWh i 2030 for NO2. Det gir en differanse til kostnaden for Sørlig Nordsjø II på hele 24 øre per kWh. Det vil gi et subsidiebehov på 1,68 milliarder kroner årlig.

Er 560 millioner-1,68 milliarder kroner per år et anslag regjeringen er enig i, eller har regjeringen lagt til grunn andre tall, og hvilke modeller for finansiering av behovet for subsidier vil regjeringen legge til grunn.

Svar:

Jeg forventer at kostnadene for både bunnfast og flytende havvind reduseres gjennom utvikling av mer effektiv teknologi og større utbygginger (økt skala). Produksjonskostnader for bunnfast havvind har falt mye de siste årene, blant annet som følge av skalafordele og pris og størrelse på turbiner. I oppstartsfasen av havvindutbyggingen i Norge vil det være behov for støtte for å komme i gang med de første prosjektene. Målet er at vindkraft til havs på lengre sikt vil bidra med lønnsom kraftproduksjon til Norge i tillegg til å bli en viktig eksportnæring som eksporterer varer og tjenester i tillegg til strøm.

Regjeringen har satt et mål om å tildele arealer tilsvarende 30 000 MW innen 2040. Hvor stor andel som blir bygd ut og når, vil blant annet avhenge av lønnsomheten i prosjektene.

Departementet arbeider nå med å utarbeide auksjonsmodell som gjør at første fase av Sørilige Nordsjø II lar seg realisere. I dette arbeidet inngår også en vurdering av ev. finansieringsbehov og finansieringsmodell. Jeg vil etter planen komme tilbake med forslag til auksjonsmodell i løpet av høsten 2022.

SPØRSMÅL NR. 2491

Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I år er det fjortende år på rad med langvarig sommerstengte jernbanestrekninger på Østlandet på grunn av vedlikehold.

I hvor mange flere år blir det lange perioder med buss for tog om sommeren, og hvordan ser planen for å gjenopprette normal helårsdrift ut?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2009 stengte Oslo S og flere jernbanestrekninger rundt Oslo for vedlikehold. Før 2009 var dette aldri aktuelt. Da ble sporarbeid i stedet begrenset til helger, netter og korte, men intensive perioder. Da ordningen ble innført, ble det beskrevet som et unntak fra jernbanemyndighetenes side. Det ble det også da ordningen ble

videreført sommeren etter. Også år tre var det et unntak. Da ble beslutningen faktisk presentert ikke av jernbanen selv, men av daværende regjering gjennom forslaget deres til nasjonalbudsjett for 2011. Det var med tydelighet en politisk beslutning å sommerstenge.

I årene siden er buss for tog blitt normalen om sommeren, og det behandles ikke lenger av Stortinget. I år er Oslo S-Rygge og Oslo S Mysen/Rakkestad stengt i seks uker. Sandvika-Asker er stengt i fire uker, det samme er Asker-Spikkestad/Gulskogen/Sande. Sommeren 2019 kartla Aftenposten hvilket arbeid som faktisk pågikk langs de stengte sporene. (Aftenposten 17. juli 2019). Det de fant, var forholdsvis beskjedent. Samtidig gir de lange periodene med buss for tog et dårlig tilbud til alle reisende og rammer mange. Det gjelder ikke minst alle dem som arbeider hele eller deler av sommeren. For mange pend-

lere betyr det en adskillig mer tidkrevende jobbreise. For andre, som har mulighet eller råd, betyr det at de velger personbil. Staten har et nullvekstmål for personbiltrafikken i byområdene. Mens reisende resten av året oppfordres til å reise kollektivt, blir gode vaner avlært om sommeren.

Jernbanen har et vedlikeholdsbehov som må håndteres. Men de langvarige periodene med sommerstengt i nok et år, gjør at man bør stille spørsmål om det ikke kan håndteres annerledes. Alle fakta bør på bordet, og jernbanen bør svare på hva som skal til for å få avviklet ordningen – og hva konsekvensene av det ville ha vært. Få, om noen andre europeiske land benytter seg av en fast ordning med sommerstengt jernbane, i alle fall ikke gjennom så mange år og uten at det finnes en tydelig sluttdato. Selv om omfanget av sommerstengt jernbane er redusert sammenliknet med de første årene, er det fortsatt omfattende. Det var en politisk beslutning å innføre ordningen. Da er det også et politisk spørsmål om og hvordan den kan avvikles og normal helårsdrift gjenopprettes.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at det er krevende for de reisende når det i lange perioder er buss for tog. Likevel er det tidvis nødvendig å stenge jernbanen for å gjennomføre nødvendig vedlikehold og andre arbeider. Om sommeren er det færre reisende som blir berørt enn ellers om året, og derfor er de lange stengningene lagt til denne perioden.

Jernbanedirektoratet gjennomførte i 2019 og 2020 en omfattende gjennomgang av sommerstengningene. Her det vurdert tiltak for hvordan antall og lengde på stengningene kan reduseres, og hvordan konsekvensen for de reisende kan bli mindre. Etter at rapporten ble ferdigstilt i april 2020 er det i regi av Bane NOR gjennomført en rekke tiltak for å gi de reisende god informasjon og tilrettelegge for alternativ transport, eksempelvis:

- Etablert flere permanente holdeplasser for buss for tog (Roa, Dale, Stavanger, Kristiansand, Kongsberg), og skiltet opp over 130 stasjoner og bussholdeplasser
- Etablert nytt avvikshåndteringsområde i Asker etter modell fra Oslo S, inkl. skjermer for visning av bussavganger og systemløsning for å vise innhold på skjerm
- Etablert visning av detaljert bussinformasjon (avgangstid, destinasjon, stoppesteder underveis og ankomsttid) på utvalgte skjermer på stasjoner og i appen NÅ
- Laget ny layout på skjermene på stasjonen for å skille mellom innstilte avganger og tog som kjører som normalt slik at det lettere å finne sin avgang
- Brukt gulskilting (gul er farge for å signalisere avvik) for å gjøre det enklere for de reisende å navigere seg på stasjonen og finne frem til bussene
- Koordinert avviksinformasjon og forventingsstyring i forkant av arbeidene sammen med togselskapene

- Tett dialog med Statens vegvesen, politiet og kommunene for å få bussflyten til å fungere på best mulig måte, og etablert koordineringsfora for trafikkavvikling i flere store byer
- Inngått samarbeid med samtlige kollektivselskap som sikrer Bane NOR sambruk på over 100 bussholdeplasser
- Kontinuerlig samarbeid med togselskapene og Entur om å gi de reisende riktig, lik, rask og nyttig kundeinformasjon.

Det er blitt satset stort på jernbane de senere årene. Bevilgningen til jernbaneforvaltning er økt fra 8,8 mrd. kroner i 2009 til 31,8 mrd. kroner i 2022. I år er flere av stengningene knyttet til store infrastrukturprosjekter. Dette omfatter påkobling av den nye Follobanen til Østfoldbanen og Oslo S slik at den kan tas i bruk i desember i år, og riving av bybrua ved Drammen stasjon i forbindelse med at stasjonen skal oppgraderes. Antall reisende har videre økt fra 58 millioner i 2009 til over 80 millioner i 2019. Et bedre togtilbud med lengre tog og flere avganger fører til mer slitasje på infrastrukturen, som igjen gir økt behov for vedlikehold.

De mange store pågående jernbaneprosjektene medfører at det vil være nødvendig med sommerstengninger også i fremtiden. Til gjengjeld vil de reisende få et bedre togtilbud og en mer driftssikker infrastruktur som følge av arbeidene som gjøres. Det vil ikke være mulig å legge stenginger kun til netter og helger. Det jobbes hele tiden med å gjøre unna arbeidet så raskt og effektivt som mulig, og å minimere behovet for stengninger.

SPØRSMÅL NR. 2492**Innlevert 28. juni 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 7. juli 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Næringsministeren sa på pressekonferansen om statens eventuelle eierskap i SAS, 28. juni i år, at staten ikke skal være en forsikringspolise for private selskaper, og at de må drive for egen regning og risiko. Dette var svært godt og presist sagt.

Gjelder dette utsagnet generelt, eller bare for SAS?

Svar:

Private selskaper bør generelt drive for egen regning og risiko. Så vil vi over tid også kunne oppleve situasjoner hvor det vurderes som formålstjenlig med statlig bistand. Jeg viser nedenfor til enkelte eksempler på dette.

Under koronapandemien ble det tilført kapital til næringslivet i form av ulike kompensasjons- og støttetiltak, som det var bred politisk enighet om.

Norge og norsk industri har kanskje verdens beste forutsetninger for å lykkes i det grønne skiftet, men det krever større ambisjoner, høyere tempo, bedre gjennomføringsevne og mer systematisk samarbeid enn i dag. Det er først og fremst bedriftenes eget ansvar å utnytte markedsmulighetene og håndtere utfordringene som følger av det grønne skiftet. Løftet som må til, er likevel av et slikt omfang at også staten må engasjere seg mer gjennom en aktiv og ambisjøs industripolitikk som spiller på lag med bedriftene. I denne sammenhengen vil regjeringen, med sikte på å mobilisere mest mulig privat kapital, bidra med hensiktsmessige løsninger for kapitaltilførsel og risikoavlastning.

SPØRSMÅL NR. 2493**Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 7. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Statsråden er ansvarlig for at pasientrettighetslovens formål, å sikre lik tilgang på helsehjelp av god kvalitet, oppfylles. Det er dokumentert at Nyfødt intensiv ved UNN verken tilfredsstiller likhets- eller kvalitetskravet, som taushetsplikt, barnas behov for ro, familierom og smittevern. Pasient- og brukerombudet mener loven brytes regelmessig og pasientsikkerheten er i fare. Likevel vil ikke Helse Nord rette opp i forholdene før om mange år.

Har statsråden tenkt å gjøre noe for landsdelens yngste og mest sårbare pasienter?

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som, innenfor de samlede rammene som Stortinget bevilger i de årlige budsjettene, har ansvar for å prioritere mellom drift og investeringer. Helse- og omsorgsdepartementet har på

bakgrunn av dette innhentet informasjon fra Helse Nord RHF.

I innspillet framgår det at Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) siden 2017 har arbeidet med nye planer for nyfødtintensiv. UNN vurderer at det er nødvendig å få etablert nye lokaler for å ivareta pasientsikkerhet og arbeidsmiljø og har i forbindelse med Helse Nords økonomisk langtidsplan 2023-2026 spilt inn ønske om investeringer på om lag 1 mrd. kroner tilknyttet helikopterlandingsplass kombinert med nye lokaler for nyfødtintensiv og renoveringer av operasjonsstuer. Styret ved UNN har imidlertid konkludert med at risikobildet er størst for nytt bygg for rus og psykisk helsevern og har prioritert dette foran nye lokaler til nyfødtintensiv. Helse Nord RHF har forholdt seg til UNN-styrets prioriteringer i denne saken.

Helse Nord RHF er kjent med utfordringene ved nyfødtintensiv ved UNN Tromsø og forholder seg til UNNs vurderinger om at det er nødvendig å få etablert bedre

lokaler for å ivareta både pasientsikkerhet og arbeidsmiljø. Helse Nord viser til at forsvarlighets-vurderingen av tilbudet ved nyfødtintensiv gjøres av administrerende direktør og styret ved UNN.

Helse Nord RHF understreker at det er en forutsetning for gjennomføring av store investeringer i regionen at helseforetakene har evne til å bære investeringskostnadene. Flere av helseforetakene og regionen som helhet har den siste tiden hatt en negativ økonomisk utvikling og det er behov for å få et bedre samsvar mellom kostnader og inntekter for at Helse Nord RHF skal kunne investere som planlagt og følge opp ønskede prioriteringer. Styret i Helse Nord RHF fattet derfor blant annet følgende vedtak i styresak 80-2022 Helseforetakenes omstillingsplaner – oppfølging av styresak 27-2022:

9. Styret i Helse Nord RHF viser til styresak 81-2022 Økonomisk langtidsplan 2023-2026 – inkl. rullering av investeringsplan 2023-2030. Gjennomføring av planlagte nye investeringer forutsetter at helseforetakene evner å

løse omstillingsutfordringene og å få økonomien under kontroll. Manglende gjennomføring av tiltak vil kunne medføre utsettelse av eller omprioritering av investeringer i foretaksgruppen.

Styret i Helse Nord RHF har videre behandlet styresak 81-2022 Økonomisk langtidsplan 2023-2026 – inkl. rullering av investeringsplan 2023-2030 og vedtok følgende vedrørende nyfødtintensiv ved UNN:

10. Styret i Helse Nord RHF ber om at Universitetssykehuset Nord-Norge HF utarbeider et samlet investeringsbehov for UNN Breivika inkl. nyfødtintensiv i forkant av budsjettbehandling 2023 slik at det kan vurderes ved neste års rullering av økonomisk langtidsplan.

Representanten Krag Fylkesnes spør hva jeg vil gjøre for landsdelens yngste og mest sårbare pasienter. Jeg er opptatt av at barna på nyfødtintensiv får kvalitetsmessig god og forsvarlig behandling. Det er derfor betryggende at det i innspillet fra Helse Nord RHF rapporteres om gode behandlingsresultater ved nyfødtintensiv ved UNN.

SPØRSMÅL NR. 2494

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 5. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hurdalsplattformen sier at forvaltningen av SPU "skal bygge på "økonomisk ansvarlighet, åpenhet og langsiktighet og ivareta menneskerettigheter og bærekraftig utvikling." Oljefondet har den siste tiden stemt imot muligheten for ansattrepresentasjon i styret til Activision Blizzard, imot at Shell skal sette mål for reduksjon i utslipp av klimagasser, og imot at McDonalds må rapportere for bruk av drektighetsbur for gris hos sine kjøttprodusenter.

Mener regjeringen disse avgjørelsene er i tråd med regjeringens ambisjoner for fondet?

BEGRUNNELSE:

Hurdalsplattformen sier at "Forvaltningen av SPU skal ha bred legitimitet og være i tråd med interessene og verdiene til det norske folk og de etiske retningslinjene for fondet. Forvaltningen skal bygge på økonomisk ansvarlighet, åpenhet og langsiktighet og ivareta menneskerettigheter og bærekraftig utvikling."

21.06.22 stemte SPU mot et forslag som ville gitt ansatte i Activision Blizzard mulighet til å ha representasjon i styret. Med tanke på regjeringens ambisjoner for en

arbeidslivspolitikki Norge hvor arbeidere skal ha mulighet til innflytelse og påvirkning, er det viktig å forstå hvorvidt regjeringen støtter avgjørelser som gir mindre muligheter for påvirkning til arbeidere. Det er også verdt å merke seg at Activision Blizzard har hatt store utfordringer knyttet til arbeidsmiljø og seksuell trakassering, som ytterligere kan understreke behovet for at ansatte får mulighet til å være representert i bedriften sitt øverste styre.

I fjor vedtok finanskomiteen under sin vurdering av oljefondet at "Brudd på internasjonale standarder for dyrevelferd kan regnes som et "særlig grovt brudd på grunnleggende etiske normer". Regjeringen nevner ikke dyrevelferd i sine ambisjoner for SPU. Hvorvidt det bør sees på som etisk å investere i drift som sperrer griser inne i bur hvor de ikke kan bevege på seg over lengre tid, er noe regjeringen bør ta stilling til i sin forvaltning av fondet. 26.05.22 stemte SPU mot at McDonalds skulle rapportere om bruk av slike drektighetsbur. McDonalds sa i 2012 at de skal gå vekk fra bruk av drektighetsbur innen slutten av 2022, men vil ikke nå målet innen årsslutt. Bedriften har også brukt pandemien som unnskyldning for å ikke nå målet, selv om pandemien inntraff de fleste land åtte år etter at McDonalds sa de skulle fase ut burene innen ti år.

Hurdalsplattformen sier: “SPU skal legge til grunn et langsiktig mål om nullutslipp fra selskapene fondet har investert i.” Likevel stemte SPU imot at Shell skulle sette mål for utslippskutt på deres generalforsamling 24.05.22 Dette er en avgjørelse som ikke er i tråd med regjeringens egne vedtatte ambisjoner, og som får en til å lure på om regjeringen har gått vekk fra Hurdalsplattformens ambisjoner, eller om det er slik at regjeringen har manglende dialog med SPU om forventningene til fondet.

Svar:

Det følger av lov om Statens pensjonsfond at målet med investeringene i Statens pensjonsfond utland (SPU) skal være å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Innenfor denne finansielle målsettingen skal fondet være en ansvarlig investor.

Finansdepartementet har det overordnede ansvaret for forvaltningen av SPU og fastsetter investeringsstrategien og rammer for forvaltningen. Viktige veivalg forankres i Stortinget.

Forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank stiller krav om at hensyn til miljø, samfunn og selskapsstyring skal integreres i forvaltningen av SPU, og at Norges Bank skal fastsette prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet i tråd med internasjonalt anerkjente standarder og prinsipper fra OECD og FN.

Norges Bank bruker betydelige ressurser og et bredt spekter virkemidler i arbeidet med ansvarlig forvaltning. Stemmegiving på generalforsamlinger og løpende dialog med selskapene er sentralt. Fondet er en stor og langsiktig investor med investeringer i flere tusen selskaper på tvers av bransjer og markeder globalt, men eier kun en liten andel i hvert selskap. Det er selskapenes styre som er ansvarlig for selskapets strategi, herunder hvordan selskapet håndterer sosiale og miljømessige forhold. Banken har som del av den ansvarlige forvaltningen utarbeidet forventningsdokumenter på flere områder, blant annet om klima, menneskerettigheter, barns rettigheter og skatt og åpenhet. Dokumentene retter seg mot styrene i selskapene der fondet er investert og benyttes som utgangspunkt for bankens ansvarlige forvaltning, blant annet for stemmegivningen og eierskapsdialogen med selskapene.

På generalforsamling i selskapet Activision Blizzard 21. juni 2022 stemte Norges Bank for et aksjonærforslag om utarbeidelse av en rapport om selskapets aktiviteter som skal bidra til å forhindre «Abuse, Harassment and Discrimination». Banken begrunnet støtten til dette forslaget med at styret bør redegjøre for viktig bærekraftsrisiko som selskapet står overfor, og de videre miljømessige og samfunnsmessige konsekvensene av selskapets aktiviteter og produkter. Bærekraftsrapportering bør være i tråd med relevante, internasjonale rapporteringsstandarder og understøtte investorer i analyse av risiko og muligheter. I tilfeller der selskapets rapportering ikke

tilfredsstillende bankens behov som en finansiell investor, vil banken vurdere å støtte velbegrunnede aksjonærforslag om rimelige rapporteringskrav. Norges Bank stemte 25. mai 2022 for flere aksjonærforslag i McDonalds med samme begrunnelse. Banken vil imidlertid ikke støtte forslag som tilsynelatende vil påtvinge selskapet en strategi eller innebære detaljstyring, urealistiske tidslinjer eller mål for implementering.

Norges Bank har en bred og prinsipiell tilnærming i eierskapsutøvelsen. Banken foretar prioriteringer av hvilke temaer og selskaper som skal følges opp gjennom dialog med selskapene og vil normalt fokusere på selskapene med størst verdi i fondet, men prioriterer også enkelte strategisk valgte temaer som følges opp over flere år. Finansdepartementet la i årets fondsmelding (Meld. St. 9 (2021-2022)) opp til å videreutvikle og styrke arbeidet med klimarisiko i SPU, herunder at bankens ansvarlige forvaltning baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i, innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen. Stortinget sluttet seg til dette.

Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. I slike saker gir Etikkrådet råd til Norges Banks hovedstyre, som tar beslutninger. Kriteriene i de etiske retningslinjene bygger på internasjonale konvensjoner og retningslinjer. Det etiske rammeverket har vært gjenstand for flere gjennomganger, senest av Etikktutvalget som la frem sin utredning (NOU 2020: 7 Verdier og ansvar) i 2020.

Etikktutvalget pekte i sin utredning på at det er bred oppslutning i Norge og internasjonalt om at dyr har rett til å bli behandlet uten unødige påkjenninger eller belastninger. Utvalget mente imidlertid at det ikke ville være hensiktsmessig å opprette et eget utelukkelseskriterium for dyrevelferd, fordi det er viktig at retningslinjene holdes på et tilstrekkelig overordnet nivå slik at hensyn på ulike områder kan omfattes uten å bli særskilt nevnt. Finansdepartementet pekte i Meld. St. 24 (2020-2021) på dyrevelferd som et aktuelt område som vil kunne falle inn under retningslinjenes bestemmelser om «andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer». Stortinget sluttet seg til disse vurderingene.

Min ambisjon er at SPU, innenfor rammene av å være et stort, statlig, globalt og langsiktig fond, er ledende på ansvarlig forvaltning. Det er tett oppfølging av og åpenhet om Norges Banks forvaltning, og jeg mener rammeverket for ansvarlig forvaltning og det omfattende arbeidet banken legger ned på dette området gjør at denne ambisjonen gjenspeiles i den løpende forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 2495**Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 4. juli 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

EUs forslag til endret holdbarhetsdato på egg truer selvforsyninga i Nord-Norge og Vestlandet.

Hva vil regjeringen gjøre?

BEGRUNNELSE:

EU ønsker å gjøre endringer i holdbarhetstiden for egg. Dersom de foreslåtte endringene gjennomføres, vil det bety slutten for eggproduksjon i Finnmark, Troms og nordre Nordland, samt deler av Vestlandet. Saken er fremmet for beslutning i EU 3. juni, og må deretter behandles av Stortinget.

Endringen skal bidra til å løse det store salmonel-laproblemet som eggneringa i deler av EU har. I Norge har vi imidlertid ikke utfordringer med salmonella, vi er ett av veldig få land i verden hvor det er trygt å spise bløt-kokte egg. I tillegg til at Norge har fått innvilget salmonel-lagaranti, har vi et særnorsk krav til kjøling av eggene, hele vegen fra produsent til forbruker. I følge Nortura, har et egg som er lagret ved 21 grader i 3 dager samme kvalitet som et egg lagret ved 3 grader i 28 dager.

EU vil altså løse et problem som ikke finnes i Norge, ved å innføre regler som ødelegger for vår selvforsyning.

I Norge har vi mange og, relativt sett, små eggprodusenter. Taket er på 7.500 høner pr. gårdsbruk, mens mange produsenter i EU har 5-600.000 høner. Der hentes eggene daglig. Med få dyr på hver gård her i landet, er det ikke økonomisk forsvarlig å hente eggene mer enn én gang i uka. Dersom Norge ikke får unntak fra innskjer-pingen, vil det bli nødvendig for Nortura å hente egg fra gårdene dobbelt så ofte som i dag. Dette vil medføre un-ødvendig mye kjøring og miljøbelastninger, men det avgjørende i saken er at dobling av hentefrekvens vil medføre store kostnadsøkninger for Nortura, anslagsvis 65 mil-lioner kroner pr år. Som Nortura skriver i sitt brev til LMD av 12.mai, vil det med den forkortede holdbarhetstiden i praksis ikke være mulig å pakke egg fra produsenter som ligger langt fra pakkeriene. I dag finnes ikke eggpakkeri-er nord for Trondheim. Om EUs regelendring skal gjelde i Norge, vil vi i løpet av relativt kort tid få en sentralisering av eggproduksjonen i landet. Med flere eggprodusenter tett på hverandre, i kort avstand fra pakkeriene, vil også risikoen for smittespredning øke.

Svar:

Endringene som er foreslått av Europakommisjonen in-nebærer at en bestemmelse om holdbarhetsdato for egg fra markedsregelverket for egg (28 dager), som er utenfor EØS-avtalen, flyttes til hygieneregelverket, som er innen-for EØS-avtalen. Denne bestemmelsen har ikke vært gjel-dende for Norge siden 2010.

Jeg er kjent med at næringen fremholder at de foreslåtte endringene vil kunne medføre utfordringer når det kommer til hentefrekvens og kostnadsøkninger på grunn av store avstander mellom produsenter og eggpa-kkerier.

Dette er en sak som Norge har fulgt tett helt siden 1999, da reglene om egg ble tatt inn i EØS-avtalen. Som representanten Knag Fylkesnes skriver, er de strenge re-glene for merking av holdbarhet på egg i EU begrunnet i folkehelsehensyn på grunn av forekomsten av salmonella i egg i mange av EUs medlemsstater. I Norge, og de øvrige nordiske land, hvor det er svært lav forekomst av salmo-nella i egg, har man derimot ikke de samme utfordrin-gene. Norges mening har hele tiden vært at det ikke er behov for egne regler om holdbarhet av egg, men at de ge-nerelle kravene i matinformasjonsregelverket bør følges, på lik linje med alle andre næringsmidler. Alternativt har Norge anført at det bør være et unntak for land med lav forekomst av salmonella, og har derfor i flere omganger spilt inn at det bør være en større fleksibilitet i regelverket om egg for land med lav forekomst av salmonella. Dette er synspunkter som Norge har fremmet for Kommisjo-nen ved flere tilfeller, og i diskusjoner om det aktuelle endringsforslaget. Mattilsynet deltar i ekspertgruppen under Kommisjonen, og har spilt inn norske posisjoner der. Videre har også Helse- og omsorgsministeren og jeg tatt et politisk initiativ i saken og sendte et brev til Kom-missær Stella Kyriakides i Generaldirektoratet for helse og mattrygghet (DG SANTE). I brevet ga vi uttrykk for norske bekymringer i saken og vi har anmodet om at de ordinære reglene om holdbarhetsmerking også bør gjelde for egg, subsidiært at det legges inn en større fleksibilitet for land med lav forekomst av salmonella. Så langt har det imidler-tid ikke vært støtte til en slik endring. I EU er man opptatt av å ha et likt regelverk, og ikke mange nasjonale unntak.

Det er enda ikke tatt en endelig beslutning i EU om de foreslåtte endringene. Jeg er kjent med at saken vil behan-dles videre over sommeren.

SPØRSMÅL NR. 2496**Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 5. juli 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Flere av statens hel- og deleide selskaper bruker penger på å påvirke innbyggere og reklamere for produkter overfor kjøpere. Equinor har bl.a. annonser på sosiale medier, og bruker midler til sponsing av barneidrett. Avinor og Flytoget reklamerer også for å få flere til å fly.

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mye penger Equinor, Flytoget og Avinor bruker på markedsføring overfor innbyggere og bedrifter, og hvordan denne pengebruken fordeles på ulike målgrupper, slik som f.eks. barn?

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at markedsføring av egne produkter og tjenester kan være en nødvendig del av et selskaps virksomhet, og at allokering av ressurser til dette formålet er styrets og ledelsens ansvar. Et sentralt prinsipp i statens eierskapspolitikk, er at det statlige eierskapet ikke skal medføre andre konkurransevilkår, verken fordeler eller ulemper, sammenlignet med selskaper uten statlig eierandel. Dette betyr at selskaper med statlig eierandel har og skal ha samme muligheter til å drive markedsføring og profilering på lik linje andre selskaper.

Ansvar for forvaltningen av eierskapet i Equinor og Flytoget tilligger meg som næringsminister. Nærings- og fiskeridepartementet har i forbindelse med utarbeidelsen av svar på representantens spørsmål vært i kontakt med begge selskapene.

Equinor er et børsnotert teknologi- og energiselskap som opererer i konkurranse med andre, og markedsføringsaktiviteter er således en nødvendig del av selskaps virksomhet. Equinor opplyser at selskapet anser informasjon om den type kostnader representanten viser til, som bedriftsinterne, og at det ikke rapporterer på det detaljeringsnivået som ligger i spørsmålet. Statens eierskap utøves i tråd med selskapsrettens prinsipp om likebehandling av aksjeeiere. Det betyr at staten som eier ikke har krav på mer informasjon enn andre aksjeeiere.

Flytoget driver en kommersiell virksomhet i konkurranse med andre transportalternativer til og fra Oslo Lufthavn, og selskapet bidrar således til å sikre en høy kollektivandel til og fra flyplassen. Flytoget opplyser til departementet at selskapet reklamerer kun for tjenesten Flytoget, og har ikke reklame spesielt rettet mot barn. Videre opplyser Flytoget at selskapet bruker tilnærmet null kroner på sponsing, og at selskapets tjenester heller ikke er utpreget aktuelle for barn isolert sett. Flytoget anslår at

de samlede årlige kostnadene til markedsføring mv. ligger på i overkant av 30 millioner kroner.

Ansvar for statens eierskap i Avinor ligger i Samferdselsdepartementet. Jeg har derfor innhentet svar fra samferdselsministeren på representantens spørsmål vedrørende Avinor:

«Avinor viser til at selskapets markedsaktiviteter kan inndeles i to hovedkategorier: (1) omdømmeskapende aktiviteter og generell reiserelatert informasjon og (2) kommersielle markeds kampanjer. Avinor har gitt følgende redegjørelse for selskapets bruk av midler til, og ulike aktiviteter innenfor, disse kategoriene:

Omdømmeskapende aktiviteter og generell reiserelatert informasjon

Omdømmeskapende aktiviteter og generell reiserelatert informasjon har ikke noe uttalt kommersielt mål. Målet er å gi relevant informasjon til dem som skal ut å reise eller planlegger en reise. Samlede kostnader for disse aktivitetene anslås å være på ca. 11-12 mill. kr per år. Nedfor følger omtale av ulike aktiviteter.

Aktiviteter rettet mot barn: Avinor har et program som heter «Felix og Fiona» som handler om å skape en best mulig reiseopplevelse på flyplassen for barn og de som reiser med barn. Eksempel er lekeområder på lufthavnene samt gratis utdeling av fargestifter og tegnehefter i forbindelse med utfartsperioder der selskapet erfaringsmessig vet at mange barnefamilier er på reise. Programmet har ikke kommersielle mål. Kostnader: Ca. 300 000 kr per år.

Smarte reisende/reisetips (tidsbegrenset kampanje ifm. med sommertrafikken 2022): Formålet er å bidra til informasjon til reisende slik at de er forberedt på hva som møter dem sommeren 2022 når de skal ut å fly i Norge og ellers i verden. Målgruppe er alle som skal reise via en av Avinors fire største flyplasser. Budskap gis gjennom sosiale media og digitale kanaler. Kostnader: Ca. 370 000 kr for produksjon og distribusjon.

Godt vertskap: Formålet er å ønske de reisende velkommen til flyplassene med relevant informasjon som kan bidra til en god reiseopplevelse. Målgruppe er alle reisende som benytter Avinors flyplasser. Budskapet gis gjennom sosiale media og digitale skjermer, samt via ansatte i kunderelaterte funksjoner. Kostnader: Ca. 500 000 kr per år sentralt pluss mindre lokale budsjetter på hver enkelt lufthavn.

Nyhetsbrev og utvikling av innhold i «avinor.no»: Formålet er å bidra til best mulig informasjon til de rei-

sende, f.eks. informasjon om nye flyruter, muligheter og opplevelser på hver enkelt lufthavn og luftfartsrelevant informasjon. Målgruppe er alle reisende. Budskapet gis gjennom sosiale media og nyhetsbrev. Kostnader: 500 000 kr per år.

Merkevarebygging: Formålet er å styrke kjennskap og kunnskap om Avinors rolle, oppdrag og prosjekter. Målgruppe er samfunnet generelt. Budskapet gis gjennom avinor.no, digitale og analoge flater på lufthavnene og i sosiale media. Kostnader: Ca. 9 mill. kr per år inkludert utvikling, produksjon og distribusjon.

Trygg reise/smittevern: Formålet er å informere de reisende om smittevern og trygg reise. Målgruppe er alle reisende på Avinors lufthavner. Budskapet gis gjennom avinor.no, digitale og analoge flater på lufthavnene og sosiale media. Kostnader: Ca. 250 000 kr.

Sponsorvirksomhet: Formålet er å styrke omdømmet til den enkelte lufthavn i lokalsamfunnet, samt styrke ansattes stolthet over egen arbeidsplass. Sponsormidler gis til lokale tiltak nær Avinors lufthavner samt til humanitære formål. Eksempler er TV-aksjonen, organisasjoner og idrettslag. I tillegg støtter Avinor Sola-konferansen som

løfter luftfartsrelevante temaer. Kostnader: Ca. 400 000 kr per år sentralt pluss mindre beløp fra øvrige lufthavner.

Kommersielle markeds kampanjer

Kommersielle markeds kampanjer har som mål å støtte Avinors partnere og dermed bidra til å øke Avinors omsetningsbaserte husleieinntekter. Samlede kostnader hittil i år er i nivå 6 mill. kr. I tillegg har leietagere aktiviteter for egen regning som ikke er med i denne oversikten). Nedenfor følger omtale av ulike aktiviteter.

Reiselyst kampanje (Påske): Formålet er å støtte Avinors partnere ved å fortelle de reisende om rutetilbud og muligheter fra de største lufthavnene. Budskapet gis gjennom digitale medier, skjermer på Flytoget og på flyplassen. Kostnader: Ca. 2,2 mill. kr.

Sommerkampanje Formål er å støtte Avinors partnere ved å fortelle de reisende om rutetilbud og muligheter. Budskapet gis gjennom digitale medier, skjermer på Flytoget og på flyplassen. Kostnader: Ca. 3,8 mill. kr.

Avinor opplyser at selskapet i tillegg ovennevnte vil ha markeds kampanjer i forbindelse med høstferie og jul, men at disse ikke er planlagt i detalj enda.»

SPØRSMÅL NR. 2497

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 7. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil finansministeren revurdere praktiseringen av lønnsstøtteordningen og sikre at intensjonen i ordningen, kompensasjon for lønnskostnader for desember, januar og februar for de som ikke permitterte ansatte til tross for stort omsetningsfall, blir ivare tatt også for dem som betaler ut lønn etterskuddsvis?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i NRK 29.juni 2022 og brev sendt fra revisorforeningen til regjeringen 31.mai 2022 om hvordan lønnsstøtteordningen praktiseres. Der kommer det fram at arbeidsgivere som betaler ut lønn etterskuddsvis for alle måneder bortsett fra desember, i henhold til regelverk, ikke får utbetalt lønnsstøtte for januar. Dette er ikke i tråd med intensjonen i ordningen, vedtatt av Stortinget januar 2022, som skulle sikre at bedrifter skulle kunne få lønnsstøtte for ansatte i desember, januar, februar. En må

kunne regne med at mange bedrifter har forutsatt dette da de valgte å ikke permittere.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at lønnsstøtteordningen har fungert godt også for bedrifter som betaler ut lønn etterskuddsvis. Problemstillingen knytter seg til bedrifter som normalt betaler ut lønn etterskuddsvis, men som ikke betalte lønn etterskuddsvis for desember 2021, slik at de ikke foretok noen lønnsutbetaling i januar 2022. Disse bedriftene hadde dermed null i grunnlag for arbeidsgiveravgift i januar 2022, til tross for at de hadde lønnskostnader denne måneden. Problemstillingen gjelder et begrenset antall bedrifter, og Skatteetaten er kjent med ca. 25 søknader som er berørt. Til sammenligning var det per 20. juni 2022 godkjent nesten 4000 søknader om lønnsstøtte.

Støttebeløpet for en gitt kalendermåned ble beregnet på grunnlag av innrapportert arbeidsgiveravgiftsgrunnlag for måneden, med tillegg for arbeidsgiveravgift. Dersom

arbeidsgiver i støttemåneden ikke hadde betalt ut lønn, ble arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget for måneden null, og søknad om støtte måtte avslås på dette grunnlag. En slik tilknytning mellom støttebeløp og grunnlag for arbeidsgiveravgift var nødvendig for å ivareta flere sentrale hensyn, som jeg vil redegjøre for nedenfor.

Formålet med den midlertidige lønnsstøtteordningen var å etablere en tidsavgrenset, kortvarig støtteordning som bidro til at foretak unngikk å permittere eller si opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av bestemte nasjonale smitteverntiltak som ble innført i desember 2021. Ordningen skulle legge til rette for at de ansatte kunne stå i arbeid, herunder drive kompetansebyggende aktivitet, i en kort periode inntil den økonomiske aktiviteten tok seg opp igjen.

Støtteordningen måtte utformes raskt. Den ble utarbeidet av regjeringen i samarbeid med LO, NHO og Virke. En skisse med detaljert informasjon om ordningen ble publisert på regjeringens hjemmesider 17. desember 2021. (1) Enkelte presiseringer og endringer i skissen ble foretatt frem til 22. desember, blant annet i tråd med at ordningen ble gjort mer fleksibel, og som følge av innspill fra NHO og Virke. Dette var før tidspunktet for da bedriftene måtte velge om de ville ta tilbake ansatte som var blitt permittert/varslet permittert i desember 2021, for å kvalifisere for lønnsstøtte.

Skissens punkt 6 handlet om støttebeløp per ansatt. Av bokstav c fremgikk det bl.a. at støttebeløpet «per måned» kunne være «maksimalt 80 pst. av arbeidstakers utbetalte bruttolønn inkl. arbeidsgiveravgift i støtteperioden.» Støtteperioden er den enkelte måned det ble søkt støtte for. Dette betyr at støttebeløpet for én måned skulle bli knyttet til, og begrenset av, utbetalt bruttolønn den samme måneden.

Videre i samme punkt defineres bruttolønn som «lønn som er betalt ut som kontantytelse». At tidspunktet for utbetaling av lønn skulle ha en slik betydning for støtten, fremgikk også av punkt 6 bokstav h. Her sto det at støtten ville avkortes dersom «foretakenes samlede utbetalte bruttolønn (inkl. arbeidsgiveravgift) sammenliknet med referanseperioden har falt».

Senest 22. desember 2021 var det dermed klart at ordningen skulle bli slik at tidspunktet for lønnsutbetaling trolig ville påvirke muligheten for, og beregningen av, støtte. Det var klart at et foretak ville være avskåret fra å motta støtte for en måned de ikke hadde noen lønnsutbetaling.

I likhet med tidligere støtteordninger, understreket regjeringen ved fremleggelsen at ordningen ville passe for mange bedrifter, men ikke for alle. De bedriftene som ordningen ikke passet for, eller som var usikre på hvordan lønnsstøtteordningen ville slå ut for dem, kunne velge permittering.

Ved utviklingen av støtteordningen var det viktig å unngå manuell søknadsbehandling av hensyn til at ad-

ministrasjonen av ordningen skulle være så enkel som mulig. Det var sentralt både for å begrense belastningen på Skatteetaten og for å tilrettelegge for snarlige utbetalinger. Muligheten for kontroll og hensynet til likebehandling av søkere sto også sentralt. Disse hensynene nødvendiggjorde at støttebeløpet i lønnsstøtteforskriften ble knyttet opp mot foretakets grunnlag for arbeidsgiveravgift i støttemåneden. Denne størrelsen var godt kjent for søker og revisor, og den kunne gjenfinnes i Skatteetatens systemer i forbindelse med saksbehandling og kontroll.

Forskriften benyttet størrelsen grunnlag for arbeidsgiveravgift istedenfor skissens begrep «utbetalt bruttolønn». Dette var en spesifisering som ble foretatt av hensyn til kontroll og saksbehandling, og innebar ingen endring av prinsippene som fremgikk av skissen. Grunnlag for arbeidsgiveravgift utgjøres av utbetalt bruttolønn, og periodiseres samtidig, dvs. på utbetalingstidspunktet.

Dersom det skulle bli åpnet for at foretak kan motta støtte også for en måned hvor de har hatt null i grunnlag for arbeidsgiveravgift, ville det ha gitt konsekvenser som undergraver de hensynene som lå til grunn for støtteordningen. Det ville blitt svært vanskelig og i praksis umulig for Skatteetaten å føre kontroll med støttemottakerne. Det ville ikke ha foreligget sammenligningsgrunnlag for tallene oppgitt i søknaden, og Skatteetaten måtte i så fall ha lagt støttemottakernes påstander om lønnskostnader uprøvd til grunn. Det ville åpnet for misbruk av ordningen, og bryte med forutsetningen om automatisert behandling. Det må også tas i betraktning at mange foretak lojalt innrettet seg etter den løsningen som følger av ordlyden i forskriften og av søknadsskjemaet, og som fremgikk av skissen fra desember. En endring nå ville vært urimelig overfor disse. Dersom dette nå skulle endres ville det, av hensyn til likebehandling, nødvendiggjort ny informasjon til alle bedrifter som var berørt av nedstengningen og som ikke har søkt om lønnsstøtte, brev til samtlige søkere, aksept av nye søknader og endring av eksisterende søknader. Dette ville medført omfattende manuell saksbehandling for Skatteetaten og skapt store utfordringer for kontroll av ordningen. Det ville gått på bekostning av annet prioritert arbeid i Skatteetaten.

Det er derfor ikke aktuelt å revurdere praktiseringen av lønnsstøtteordningen. Det er imidlertid grunn til å fremheve at ordningen har fungert godt. Mange bedrifter har fått innvilget støtte under ordningen. Per 20. juni var det godkjent nesten 4000 søknader om lønnsstøtte, fordelt på de tre månedene lønnsstøtten omfattet. I både desember og januar fikk nesten 30 000 arbeidstakere støtte gjennom ordningen, og til sammen over de tre månedene var det 76 000 ansatte og lærlinger som fikk utbetalt støtte. (2) Nesten 800 millioner kroner er utbetalt under ordningen så langt, og foretak innen servering og overnatting har mottatt 460 millioner kroner.

(1) Skisse av ny lønnsstøtteordning - regjeringen.no

(2) Enkelte virksomheter har mottatt lønnsstøtte for mer enn en måned. Ansatte i disse virksomhetene kan derfor bli telt mer enn en gang.

SPØRSMÅL NR. 2498

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 4. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vurderer regjeringa framleis EUs minstelønnsdirektiv som ikkje EØS-relevant – kvifor, eller kvifor ikkje?

GRUNNGJEVING:

EUs ministerråd og EU-parlamentet blei 7. juni einige om utforminga av minstelønnsdirektivet. Rådet vedtok så direktivet 16. juni. Det er venta endeleg vedtak i EU-parlamentet i september, med komitébehandling i juli.

Direktivet slår fast at minstelønn må innførast dersom tariffdekninga på arbeidsmarknaden er under 80 prosent i eit land over eit visst tidsrom. I Noreg er tariffdekninga 69 prosent (2017), med store forskjellar mellom privat og offentlig sektor.

Nordisk fagrørsløse er bastant mot direktivet fordi det grip inn i lønnsdanninga og bryt med den nordiske modellen der arbeidslivets partar fastset lønn i forhandlingar. Sverige og Danmark har markert motstand mot direktivet i EU, men er blitt overkøyrte.

Både den førre og den noverande regjeringa har tidlegare gitt uttrykk for at direktivet ikkje er EØS-relevant. I Arbeids- og inkluderingsdepartementets EØS-notat frå 26. mai 2021 heiter det:

«En foreløpig vurdering tilsier at direktivforslaget ikke faller innenfor EØS-avtalens saklige og geografiske virkeområde slik det er definert i EØS-avtalens hoveddel med tilhørende vedlegg og protokoller. Den foreløpige vurderingen innebærer at Norge ikke vil være forpliktet til å innlemme rettsakten. Den rettslige vurderingen av EØS-relevans vil ferdigstilles når den endelige rettsakten foreligger.»

Svar:

Den 7. juni 2022 ble det konstatert en foreløpig enighet om et europeisk minstelønnsdirektiv mellom Rådet (EUs medlemsstater), Europaparlamentet og Kommisjonen. Rådet har godkjent enigheten, og formelt skal direktivet nå godkjennes av Europaparlamentet i ple-

num. I direktivet er det gitt ulike regler for medlemsstater med lovbestemt minstelønn og stater med lønnsfastsettelse gjennom kollektive avtaler. Medlemsstatene med lovbestemt minstelønn (dette gjelder 21 av EUs medlemsstater), må etablere en prosedyre og et rammeverk for å fastsette og oppdatere nivået på minstelønnene i henhold til gitte kriterier. I direktivet er det videre presisert at stater hvor lønnen i dag bestemmes gjennom forhandlinger mellom arbeidslivets parter, ikke skal pålegges å innføre lovbestemt minstelønn. Det stilles heller ikke krav om å allmenngjøre tariffavtaler. Direktivet skal fremme kollektiv lønnsdannelse og styrke partenes rolle. Som et konkret virkemiddel pålegger direktivet alle stater med en tariffavtaledekning lavere enn 80 % å utarbeide en handlingsplan for å fremme kollektiv lønnsdannelse. Som nevnt over, pålegger direktivet ingen plikt til å innføre minstelønn ved tariffavtaledekning under dette nivået.

Norge har ikke deltatt i forhandlingene mellom de europeiske institusjonene, og vi har foreløpig ikke detaljert informasjon om hva som ligger i enigheten. Departementet har tidligere vurdert Kommisjonens opprinnelige utkast til å falle utenfor EØS-avtalens virkeområde. Når den endelige direktivteksten foreligger, vil det på vanlig måte bli foretatt en juridisk gjennomgang av rettsakten. Den endelige vurderingen av om minstelønnsdirektivet er EØS-relevant vil derfor bli gjort på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2499**Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 7. juli 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke type saker vil bli nedprioritert som følge av ressurs-situasjonen i Agder politidistrikt, og er det vurdert å gjøre tiltak for å styrke kapasiteten i politidistrikt med redusert etterforskningskapasitet?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 29. juni skriver Fædrelandsvennen om at Agder politidistrikt har redusert etterforskningskapasitet som følge av blant annet krigen i Ukraina, store hendelser og dobbeltdrapet på Søm. Politistasjonssjef Jan Terje Aas ved Kristiansand politistasjon opplyser til avisen at etterforskning av mindre alvorlig kriminalitet blir nedprioritert til fordel for mer alvorlig kriminalitet.

Svar:

Det er politimesteren i det enkelte politidistrikt, innenfor de rammer og føringer som er gitt av Politidirektoratet

og riksadvokaten, som har ansvaret for å disponere sine ressurser ut fra en helhetlig vurdering av hva som er best for distriktet og innbyggerne. Denne regjeringen har vært opptatt av å gi politimestrene et best mulig utgangspunkt for å sikre trygghet, god rettssikkerhet og tilgjengelige tjenester for innbyggerne i hele landet. Nettopp derfor foreslo regjeringen en bevilgning på 200 mill. kroner til politiet ut over det Solberg-regjeringen foreslo i 2022-budsjettet, blant annet for å legge til rette for styrket etterforskning, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022).

Da krigen i Ukraina brøt ut iverksatte regjeringen tiltak for at politiet skulle ha kapasitet til å håndtere de mange tusen flyktningene som kom som følge av krigen. Til sammen

ble politiet styrket med 588 mill. kroner til utvidet registreringskapasitet, jf. Prop. 78 S (2021-2022). Midlene ble bevilget for at politiet skulle kunne øke registreringskapasiteten uten at det i unødvendig grad gikk ut over øvrige oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 2500**Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. juli 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

En ny rapport i Environmental Toxicology and Chemistry viser at rundt 43.5 % av elver globalt kan ha bekymringsverdige høye konsentrasjoner av legemiddelforurensning, som potensielt kan forårsake økotoksiske virkninger på natur og biomangfold. Antibiotika-forurensning i vann kan også øke resistens hos patogener i vann. I Norge er forurensningen tilstede i elver og fjorder.

Hva vil regjeringen gjøre for å senke forurensningsnivået fra legemidler her hjemme, og hvordan jobber regjeringen for å motvirke problemet globalt?

Svar:

Så lenge legemidler er i bruk, vil det forekomme legemiddelerester i vann. Det vi ikke tar opp i kroppen vil skilles ut og havne i avløpsvannet, og avhengig av hvordan avløpsvannet renses vil noe av dette også nå resipienten. På samme måte kan kassering av ubrukte legemidler via husholdningsavfall eller avløp også medføre at legemidler ender opp i miljøet.

Undersøkelser foretatt av EU-kommisjonen viser at menneskers forbruk av legemidler fører til at kommunalt avløpsvann blir den viktigste kilden til utslipp av legemiddelerester til vannforekomster. Norge kan ikke løse denne problemstillingen alene, og vårt samarbeid med EU er viktig.

Flere målsetninger i EUs grønne giv berører dette temaet. I tillegg til EUs nullforurensningsplan (Zero Pollution Action Plan) har Europaparlamentet vedtatt en resolusjon om reduksjon i bruk og utslipp av legemidler. Og i forbindelse med den pågående revisjonen av avløpsdirektivet ser Kommisjonen også på mulige system for bedre rensing av legemiddelrester fra avløpsvannet, som samtidig skal sikre at produsenter og importører bidrar til å betale for de ekstra rensetrinnene. I tillegg har både Legemiddelverket og Miljødirektoratet bidratt til utviklin-

gen av bedre veiledning til regelverk for miljøvurdering av legemidler i EU.

I Norge gjøres det nå en innsats for å få på plass bedre rensing av avløpsvann generelt og bruk av biologisk rensing ved flere anlegg, noe som kan bidra til reduksjon i utslippene av enkelte legemiddelrester sammenliknet med dagens situasjon. Videre har vi på plass gode innsamlingsordninger for ubrukte legemidler, og alle kan levere dette i apotekene som så sørger for forsvarlig destruksjon.

SPØRSMÅL NR. 2501

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 1. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil regjeringen bidra til å sikre bygdesamfunnet Årøya i Altafjorden sin framtid?

BEGRUNNELSE:

Årøya i Altafjorden er en livskraftig bygd som blant annet har et av Finnmarks største gårdsbruk. I oktober 2020 ble ferga MS Skaget tatt ut av kontrakt av Troms og Finnmark fylkeskommune. MS Skaget er en spesialbygd ferge som har krysset sundet uansett vær mellom Mikkelsby og Kongshus på Årøya i over 20 år, uten kanselleringer og med stor fleksibilitet. Som erstatning ble den bilførende hurtigbåten MS Årøy satt inn. Dette er en hurtigbåt som ikke tjener øysamfunnets behov. Nå får ikke bonden melkebil til gården, diesel blir ikke levert, veterinær til dyrene har blitt mer utilgjengelig. Oppstår sykdom i fjøset er det ifølge bonden selv kun én mulighet - nødslakt. Innbyggere på øya har mistet den fleksible løsningen ei ferge gir. Blir folk syke er det nesten umulig å få hurtig hjelp. Nå lurert gårdbrukere, andre næringsdrivende og innbyggerne på Årøya om bygdesamfunnet har en framtid. Et daglig og fleksibelt fergetilbud er nødvendig for befolkningen. Alta kommune mener det er behov for fortsatt fergetilbud til Årøya fra Mikkelsby. Alta Kommunestyre har tidligere kommet med uttalelse vedrørende transporttilbud til Årøya hvor man har bedt fylkeskommunen sørge for et godt og forsvarlig kollektivtilbud, spesielt med tanke på næringslivet på øya. 14. juni vedtok et samlet kommunestyre en uttalelse der Alta kommune ber fylkeskommunen stoppe avviklingen og salget av fergeleiet på Mikkelsby. Pasientfokus er klar over at eksisterende fergekai

må utbedres. Men kostnadene rundt en utbedring er en god investering for å sikre livskvalitet og bolyst for innbyggerne på Årøya. Løsningen med ferge er mer fleksibelt en dagens tilbud - også når veterinær eller lege er nødvendig. Dagens usikkerhet rundt transport til og fra øya er ikke forenelig med fortsatt drift og de næringsdrivendes mål om ytterligere utvikling. Bønder har behov for forutsigbarhet. Befolkningen og de næringsdrivende trenger klare svar for å ha realistisk og forutsigbart grunnlag for beslutninger for framtida.

Det er fylkeskommunen som har ansvaret for samferdselstilbudet til øya, men også Stortinget og regjeringen har et ansvar for å legge til rette for bosetting og næringsvirksomhet i distriktene. Det er nå behov for tydelige forsikringer om at det er politisk vilje til sikring av Årøyas framtid.

Svar:

Regjeringen vil at alle innbyggere, uansett bosted, skal ha et godt tjenestetilbud i sitt nærmiljø. Vi vil legge til rette for at folk kan bo der de vil, gjennom å sikre gode tjenester i hele landet. Kommunesektoren spiller en avgjørende rolle i dette arbeidet, og det er viktig at kommuner og fylkeskommuner sikres ressurser og handlefrihet til å løse de viktige oppgavene de har.

Denne regjeringen satser på kommunesektoren. Allerede i statsbudsjettet for 2022 styrket vi de frie inntektene til kommuner og fylkeskommuner med 2,5 milliarder kroner ut over den forrige regjeringens forslag. Av dette gikk 500 millioner kroner til fylkeskommunene. Kommunesektorens inntekter er ytterligere styrket med

om lag 3,5 milliarder kroner gjennom 2022 etter salderingen av budsjett 2022. Av dette blir 1,9 milliarder kroner videreført. På denne måten har kommunesektoren fått økt handlingsrom, slik at de kan forbedre tjenestetilbudet lokalt.

Det kommunale selvstyret gir rom for tilpassede løsninger for hvert enkelt lokalsamfunn. Det er fylkeskommunene som har ansvaret for lokal kollektivtransport, og som er best i stand til å vurdere hvordan transporttilbudet i fylket bør innrettes. Jeg kan derfor ikke gripe inn i fylkeskommunenes prioriteringer i enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 2502

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen gjør det nå gratis å ta med bilen på hurtigbåt på flere strekninger, men samtidig vil man ikke gjøre det gratis for passasjerer som sykler og går.

Hvorfor mener regjeringen det er klokt å gjøre disse strekningene gratis for biler, men ikke for passasjerer som er gående og syklister?

Svar:

Stortinget fattet 23. februar 2021 et anmodningsvedtak (vedtak nr. 661) der regjeringen ble bedt om å komme tilbake i revidert statsbudsjett 2021 med forslag til reduserte ferjetakster og en forpliktende plan for halvering av ferjepriser på riksveg- og fylkesvegferjesamband.

Av Hurdalsplattformen går det også fram at regjeringen vil halvere prisene på riksvegferjer og fylkesvegferjer i løpet av fireårsperioden. Det går videre fram at regjeringen ønsker å innføre gratis ferje i trafikksvake samband og til øyer og samfunn uten annen vegforbindelse.

Både anmodningsvedtak nr. 661, Hurdalsplattformen og de senere budsjettvedtakene i Stortinget gjelder takster på ferjer.

I arbeidet med oppfølgingen av dette har det vært nødvendig å definere hva som menes med ferje, og vi har tatt utgangspunkt i inntektssystemet for fylkeskommunene. For at et samband skal telle som ferje i inntektssystemet, må ferjen være i helårsdrift, fylkeskommunen må dekke alle (eller nesten alle) driftsutgiftene utover det som blir dekket av billettinntekter, og biltrafikken må være over 10 personbilenheter i årsdøgntrafikk. Andre sjøruter regnes som båttruter. Hvorvidt båten er «hurtig», eller om den fysisk har plass til biler om bord, er dermed ikke relevant.

Regjeringen mener – i likhet med stortingsflertallet – at det er en viktig oppgave å sørge for et godt ferjetilbud

og sikre at overføringene til fylkeskommunal fergedrift samsvarer bedre med behovet til de reisende og næringslivet. I denne omgang er derfor ferjene prioritert.

Som omtalt i kommuneproposisjonen for 2023 (Prop. 110 S (2021–2022)) må innfasing av ordningen med gratis ferje også vurderes konkret av fylkeskommunene for hvert enkelt samband. Det kan være lokale forhold, blant annet gjeldende kontraktsforhold, som innebærer at ikke alle aktuelle ferjesamband kan gjøres gratis i 2022. Jeg er også kjent med at fylkestinget i Vestland ikke vil innføre gratis reise på bilførende hurtigbåter på grunn av store kapasitetsmessige utfordringer. Dette er vurderinger som må gjøres lokalt, og som jeg legger til grunn at fylkeskommunene er best stilt til å gjøre.

SPØRSMÅL NR. 2503**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 8. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvorfor hastet det mer for det framtidige Hammerfest sykehus med etablering av landingsplass for helikopter enn for sykehuset i Kirkenes, og hva skal til for at Kirkenes sykehus får på ferdigstilt sin landingsplass for helikopter?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i revidert budsjett for 2022 økt bevilgning til tilpasning av landingsplasser for nye redningshelikoptre ved Sykehuset Namsos og Hammerfest sykehus, i tråd med regjeringens forslag. Prosjektene planlegges slutført i 2023.

Ifølge proposisjonen er Hammerfest sykehus et av sykehusene i landet med flest landinger med redningshelikopter. Det er også det eneste av sykehusene i landet hvor redningshelikopter lander ukentlig som ikke har egen landingsplass for helikopter. Det er derfor behov for å etablere en egen landingsplass direkte tilknyttet sykehuset når nye Hammerfest sykehus nå skal bygges. Departementet orienterte videre om at det legges til grunn at tilpasninger ved andre sykehus som ikke er omfattet i kostnadsrammen til NAWSARH eller er omtalt i dette forslaget, finansieres innenfor de ordinære budsjetttrammene for de regionale helseforetakene.

Nye Kirkenes sykehus ble åpnet på Skytterhusfjellet i 2018, uten at helikopterlandingsplassen eller basen til de som opererer den, var bygget. Landingsplassen og nødvendige fasiliteter til personellet er fortsatt ikke ferdigstilt.

Helikopterlandingsplass var opprinnelig prosjektert og planlagt finansiert som del av det totale byggeprosjektet. Sykehuset i Kirkenes er forberedt for ny helikopterlandingsplass. Grunnarbeider er gjort og overføringstunnel fram til sykehus er ferdigstilt. Kirkenes Sykehus har i dag en landingsplass for helikopter med midlertidig brukstillatelse.

Selv om helikopterlandingsplass opprinnelig var planlagt finansiert som del av det totale byggeprosjektet, måtte midlene omprioriteres underveis i prosjektet. Helikopterlandingsplass på nye Kirkenes sykehus er enda ikke ferdigstilt på grunn av manglende bevilgninger.

Stortinget bevilget i juni 2022 ekstra midler til landingsplass ved det nye Hammerfest sykehus, som ikke er ferdigstilt, mens det ikke ble bevilget ekstra midler til landingsplass ved Kirkenes sykehus, som er i drift og som ligger lengst unna Universitetssykehuset i Tromsø, i tillegg til at det ligger mot Russland og store havområder i Arktis.

Svar:

De nye redningshelikoptrene er et vesentlig løft for landets redningstjeneste og luftambulanseskapasitet, og vil bidra til raskere og bedre pasienttransport under nærmest alle slags værforhold. Når innfasingsarbeidet er gjennomført, vil beredskapen være vesentlig forbedret.

Dagens Sea King redningshelikoptre lander ved de fleste av landets akuttisykesykehus, men det er kun et mindre antall som har landingsplasser tilpasset redningshelikopter på sykehuset. I mange tilfeller benyttes parkeringsplasser, idrettsbaner eller flyplasser i nærheten. Som det vises til i spørsmålet, er Hammerfest sykehus anført som et av sykehusene i landet med flest landinger med redningshelikopter. Det er også det eneste av sykehusene i landet hvor redningshelikopter lander ukentlig, og hvor det ikke er egen landingsplass for helikopter. Det nye redningshelikopteret, SAR Queen, er nå tatt i bruk ved helikopterbasen på Banak. Det var derfor viktig å starte prosessen med etablering av helikopterlandingsplass ved nye Hammerfest sykehus slik at denne står ferdig når nytt sykehus tas i bruk. Stortinget vedtok i revidert budsjett for 2022 økt bevilgning til tilpasning av landingsplass i Hammerfest.

I utgangspunktet er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å vurdere og planlegge behovet for tilpasning av landingsplasser ved sykehus i regionen, utover tiltak som har ligget i kostnadsrammen for anskaffelsesprosjektet for nytt redningshelikopter (NAWSARH). Helse Nord RHF avsatte opprinnelig midler i økonomisk langtidsplan for å tilrettelegge for landing for SAR Queen ved Kirkenes sykehus. I mellomtiden er det etablert en ny ambulanshelikopterbase med helikopterlandingsplass som har midlertidig brukstillatelse, og hangar for helikopteret. Helse Nord RHF har opplyst om at det frem til 2019 har vært et snitt på ca. 8 landinger med redningshelikopter per år. Ambulanshelikopteret har et helt annet bruksmønster med nesten daglige landinger.

I økonomisk langtidsplan for Helse Nord RHF legges det opp til at Finnmarkssykehuset HF skal eie egne basefasiliteter. Styret i Helse Nord RHF har besluttet å øke bevilgningen til permanent landingsplass for ambulanshelikopter inkl. basefasiliteter i Kirkenes til 54 millioner kroner til sammen i 2024 og 2025. Helse Nord RHF har informert meg om at det gjøres vurderinger rundt alternativene i Kirkenes, og det mest aktuelle er å gjøre dagens løsning permanent. Detaljer må utredes videre, og det er satt av midler i økonomisk langtidsplan for gjennomføring.

SPØRSMÅL NR. 2504**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 7. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvorfor er det ulik betaling for ekstravakter innen det samme regionale helseforetaket for ansatte, når arbeidspresset er det samme på de ulike sykehusene, og hva vil statsråden gjøre med dette?

BEGRUNNELSE:

I Stavanger Aftenblad 28.06 kan vi lese om en jordmor som, på grunn av manglende bemanning, følte at hun var nødt til å gå på jobb selv om hun hadde korona og ikke følte seg frisk. I tillegg var belegget på avdelingen såpass høyt at det burde ha vært to ansatte, men vedkommende var alene på jobb. En av utfordringene som pekes på er at kompensasjonen for ekstravakter er for lav til at vikarer er mulig å finne i ferieavviklingen, ved SUS. I Bergen får jordmødre kompensert 150 % mer enn i Stavanger.

Svar:

Lønns- og arbeidsvilkår følger av sentrale tariffavtaler som blir inngått mellom Spekter og den enkelte fagforen-

ing/-forbund. Det er Spekter og det enkelte forbund som er parter i de sentrale tariffavtalene. Videre er det slik at helseforetakene også gjennomfører lokale forhandlinger, som danner grunnlag for lokale avtaler. Det enkelte helseforetak er direkte part med den aktuelle fagforening lokalt. Dersom et helseforetak har behov for å supplere en lokalt etablert avtale/tariffavtale, er det da helseforetaket som part som har ansvar for dialog og eventuelt forhandling om dette lokalt. Helseforetakene vurderer selv behov for supplerende kompensasjon for sommerferieavviklingen eller om det er behov for særskilte avtaler med tillitsvalgte innenfor rammene som følger av arbeidstidsbestemmelsene i Arbeidsmiljøloven.

Det følger av dette at det kan være noe ulike vurderinger, behov og betalingsordninger som gjør seg gjeldende ved ulike helseforetak og innad i en helseregion, som i det konkrete tilfellet representanten Bollestad viser til. Helse Vest RHF er ikke part i sentrale eller lokale avtaler/tariffavtaler.

SPØRSMÅL NR. 2505**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 1. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Pasientreiser er en gjenganger i utfordringer mange pasienter opplever på vei til eller fra behandling i helsetjenesten. For personer som blir skadet på reise eller på ferie er det en utfordring at de etter endt behandling bare får dekket reise tilbake til stedet de var på.

Hva tenker statsråden om hvordan pasientreiser fungerer for de som blir syke eller skadet på ferie, og mener statsråden det er behov for endringer?

Svar:

Reiseutgifter dekkes fra oppholdsstedet til behandlingsstedet. Etter at helsehjelpen er gitt, dekkes reiseutgiftene fra behandlingsstedet til oppholdsstedet. Dette følger av pasientreise-forskriften.

En endring av pasientreisereguleringen som innebærer at pasienter får dekket utgifter til å reise hjem fra ferie ved sykdom eller skade, vil gi økte utgifter for de regionale helseforetakene på bekostning av behandling av pasienter. Dette reiser spørsmål om riktig prioritering av de ressursene vi har til rådighet i helsetjenesten. Jeg har ikke vurdert en slik endring nå.

En reiseforsikring vil imidlertid ofte dekke ekstra hjemreiseutgifter som oppstår på grunn av sykdom eller skade under ferie.

SPØRSMÅL NR. 2506

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. juli 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil Noreg i Tryggingrådet ta initiativ til at det opprettas ein handlingsplan overfor Israel og Palestina for å stoppe dei grove brota på barnekonvensjonen som FNs kontor for barn og væpna konflikt rapporterer om?

GRUNNGJEVING:

I fjor kom FNs kontor for barn og væpna konflikt (CAAC) med ein alarmerande rapport som slo fast at det føregår store brot på folkeretten og barnekonvensjonen i Israel og Palestina. I rapporten dokumenterast drap og lemlesting av barn, trakassering og valdsbruk mot arrestera born og rekruttering av barn som informantar. CAAC slår fast at det i hovudsak er snakk om israelske styrkers overgrep mot palestinske barn.

På bakgrunn av desse dystre funna kom CAAC med ei rekkje råd for å oppretthalde barnerettslege standardar, stoppe alle formar for mishandling av arrestera barn og stoppe forsøk på rekruttering av barn som informantar med meir. Råda er i liten grad fylgt opp. Noreg kan utgjere ein forskjell ved å bruke si rolle i Tryggingrådet for å få på plass ein handlingsplan.

Svar:

Eg deler uroa di for palestinske barn som er fråtekne fridomen sin i Israel. Utanriksdepartementet følgjer nøye med på situasjonen.

I fjor vart både Israel og Palestina omtala i den årlege rapporten til FN-generalsekretæren om barn i væpna konflikt på grunn av alvorlege folkerettsbrot mot barn. Fleire konfliktpartar på både sider fekk sterke oppmodingar om å endre åtferd. Like fullt vart ingen av dei listeførte. Kontoret til generalsekretærens spesialrepresentant for barn i væpna konflikt er i dialog med konfliktpartane på både sider.

For at ein skal inngå ein handlingsplan i samråd med FN, er det ein føresetnad at partane er listeførte i gener-

alsekretæren sin årlege rapport. Det er generalsekretæren i FN som avgjer kven som skal på lista, og kven som skal takast av. Avgjerda om dette byggjer på verifiserte tal og statistikk som gjeld konfliktpartar som har gjort seg skuldige i ein eller fleire av dei såkalla «seks grove folkerettsbrot mot barn i væpna konflikt». Partar som vert granska, vert oppmoda til å inngå handlingsplanar. Inngåing av ein handlingsplan og gjennomføring av han er kriterium som må vere følgde opp for at ein part etter kvart kan fjernast frå lista. Generalsekretæren sin årlege rapport om barn i væpna konflikt er venta i løpet av kort tid.

Vi tek opp barn sin situasjon jamleg i orienteringar, konsultasjonar og andre møte som gjeld Israel og Palestina i Tryggingrådet.

SPØRSMÅL NR. 2507**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 5. juli 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Regjeringen har i flere runder donert våpen og ammunisjon til Ukraina, med full støtte fra undertegnede. Samtidig vet vi at det er lang produksjonstid på ammunisjon, og at mange land i Europa nå vil ha en interesse av å gjenoppfylle sine egne lagre.

Hvilke initiativer og bestillinger har regjeringen gjort for å sikre at norske ammunisjonslagre for eksempel artillerigranater ikke går tomme?

BEGRUNNELSE:

Det har vært både riktig og viktig å støtte Ukraina med våpen og ammunisjon siden Putin begynte sin fullskalainvasjon av landet i februar. Dette har imidlertid redusert norske ammunisjonslagre. Den samme situasjonen ser vi i flere andre NATO-land og det er stor konkurranse om kontrakter med de store ammunisjonsleverandørene, som hos norske NAMMO. Den lange produksjonstiden for ammunisjon gjør at behovet for å legge inn bestillinger tidlig er tilstede. For å sikre at Norge ikke står igjen med tomme lagre må regjeringen sammen med norsk forsvarsindustri se på måter å sikre forutsigbar gjenoppfylling av norske ammunisjonslagre.

Svar:

Med krigen i Ukraina har etterspørselen etter ammunisjon og forsvarsmateriell økt kraftig. Samtidig er det lang

ledetid på råvarer og kritiske komponenter, og mange land i Europa er interessert i å fylle opp sine lagre av ammunisjon og forsvarsmateriell. Regjeringen er godt kjent med disse utfordringene.

Norge har donert materiell i et ikke ubetydelig omfang til Ukraina. La meg i denne sammenheng få understreke at donasjonene av ammunisjon ikke er gjort i et så stort omfang at lagerbeholdningene er under fastsatte nivåer for krigsberedskap.

Når det gjelder artilleriammunisjon har Forsvarsdepartementet allerede forsert en større anskaffelse av slik ammunisjon ved at det er stilt midler til disposisjon for anskaffelser allerede fra inneværende år. Dette er tre år tidligere enn opprinnelig planlagt. Videre har departementet gitt fullmakt til Forsvaret og Forsvarsmateriell om å inngå en avtale med NAMMO med hensiktsmessige betalingsbetingelser slik at bedriften raskt kan iverksette bestilling og betaling av komponenter og råvarer som skal benyttes i produksjonen.

På grunn av den store etterspørselen etter innsatsfaktorer for ammunisjonsproduksjon er det begrensninger på hva som kan leveres av ammunisjon i et kort tidsperspektiv. I et noe lengre perspektiv vil imidlertid de forserte leveransene bidra til styrkingen av våre ammunisjonsbeholdninger. Denne styrkingen vil bli etterfulgt av ytterligere anskaffelser av artilleriammunisjon som er under planlegging.

SPØRSMÅL NR. 2508**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva mener statsråden er en god løsning for å sikre at biler som går på 98 oktan får riktig drivstoff tilgjengelig langs veien i hele Norge?

BEGRUNNELSE:

Mange eldre biler og entusiastbiler tar skade av vanlig 95 oktan bensin og må benytte 98 oktan. Problemet er at mange bensinstasjoner ikke selger slikt drivstoff.

Svar:

Jeg vil vise behandlingen av representantforslag 8:224 S (2021-22), jf. 334 S Innst. (2021-2022).

Mindretallet i transport- og kommunikasjonsskomiteen fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre en garanti for at etanolfri bensin (98 oktan E0) skal være tilgjengelig i hele landet.»

Forslaget ble behandlet i Stortinget den 8. juni 2022 og ble med 83 mot 17 stemmer ikke vedtatt.

Som bakgrunn for Stortingets behandling av saken sendte Samferdselsdepartementet brev til Stortinget den 29. april 2022. Det har etter dette ikke kommet nye momenter som til tilsier en annen vurdering fra Samferdselsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2509

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 7. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden instruere Statsforvalteren i Oslo og Viken til å følge lokaldemokratiet og støtte Rudskogen motorsportsenter i Rakkestad og dermed trekke innstramningene i tillatelsen?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Oslo og Viken har nylig innskrenket tillatelsen til Rudskogen motorsenter AS i Rakkestad. Dette er i strid med ønskene lokalt og det er i strid med sunn fornuft. Rudskogen Motorsenter har spilt og spiller en viktig rolle for å nå nullvisjonen om ingen drepte eller hardt skadde i trafikken, opplæring av blålys-etater og ikke minst er det et viktig senter for mange bilentusiaster i Norge. Senteret ble allerede i 2006 utpekt til å være hovedanlegg for motorsport i Norge og det er foretatt betydelige investeringer der. Når Statsforvalteren nå strammer inn tillatelsene skaper dette store utfordringer og usikkerhet for driften fremover.

Svar:

Rudskogen Motorsenter er ansvarlig for forurensningen senteret medfører. Statsforvalter i Oslo og Viken er forurensningsmyndighet i denne saken og kan i tillatelse etter forurensningsloven stille krav til blant annet drift og utslipp, for eksempel støy.

Når Statsforvalteren stiller vilkår i tillatelsen må de ulempene forurensningen medfører veies opp mot andre fordeler og ulemper som motorsenteret har med seg. Det må altså gjøres en interesseavveining hvor også de positive bidragene motorsenteret fører med seg for lokalsam-

funnet og næringslivet vil ha betydning. Samtidig må skadene og ulempene ved tiltaket vektlegges i vurderingen, slik at driften av motorsenteret er miljømessig forsvarlig. Støybelastningen motorsenteret medfører er et relevant moment i denne vurderingen. At Statsforvalteren vektlegger både fordeler og ulemper ved tiltaket er viktig for både lokalmiljø og naboene til motorsenteret.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har etter en konkret vurdering fattet vedtak om endret tillatelse etter forurensningsloven for Rudskogen Motorsenter. Slik jeg oppfatter prosessen frem mot endret tillatelse har siktemålet vært å finne gode løsninger som tar hensyn til både støyutsatte naboer og motorsenteret. Det mener jeg er bra. Statsforvalterens vedtak kan på vanlig måte påklages til Miljødirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2510**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 6. juli 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Vil statsråden se på muligheten til å kunne bidra med midler, slik at fotball-EM for FN-veteraner kan arrangeres i Tinn og Telemark, i juni 2023?

BEGRUNNELSE:

FN-veteranenes fotballandslag består av tidligere soldater som har tjenestegjort i Nato og FN-styrker. I juni neste år så skal Krigsveteranlandslaget Arrangere fotball-EM for krigsveteraner 7-11/6 på Rjukan i Telemark. Vi vet at livet som krigsveteran er tøft for mange. Det å tjenestegjøre i krig betyr at man får opplevelser som de fleste av oss er forskånet fra. Man kan øve og øve på stressende situasjoner, men kan egentlig forberede deg på krigens grusomheter. Utgangspunktet for laget er tilhørighet og en ventil for å prate om vanskelige opplevelser, samtidig som kameratskap og idrett gjør hverdagen enklere for mange. I tillegg er laget til for a veteraner skal få tilbake lagfølelsen og samholdet. Ansvar for veteranene er nå også flyttet over til sivilsamfunnet. Det handler mye om psykisk helse for mange. Dette er jo et ansvar som helsemyndighetene og Helseministeren har ansvaret for. For å kunne gjennomføre arrangementet trengs det penger. De har nå et behov for 200 000 for å kunne gjennomføre arrangementet.

Svar:

Frivillige organisasjoner er svært viktige aktører for ivaretagelse og oppfølging av veteraner fra internasjonale

operasjoner. Derfor har Forsvarsdepartementet opprettet en tilskuddsordning som forvaltes av Forsvaret på vegne av Forsvarsdepartementet.

Ordningen omfatter økonomisk støtte til drift og til prosjekter som skaper aktiviteter for og ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner, eller aktiviteter som fremmer kunnskap om og engasjement for denne gruppen veteraner. Det er kun veteranorganisasjoner som kan motta støtte til drift.

Alle organisasjoner som søker støtte, må være registrert i Frivillighetsregisteret, og det gis ikke støtte til enkeltpersoner. Tildelingskriterier og krav til søknaden fremgår av forskrift om tilskudd til frivillig aktivitet på forsvars- og sikkerhetsområdet.

Tilskuddsordningen omfatter også prosjektstøtte til organisasjoner, foretak, enkeltpersoner og i særlige tilfeller til andre aktører, for mindre prosjekter i Norge som bidrar til anerkjennelse av norsk militær innsats i internasjonale operasjoner.

Skriftlig søknad om støtte med nødvendig dokumentasjon må fremmes innen 1. juni for det påfølgende året. Søknaden må inneholde nødvendig informasjon. Alle søkere oppfordres til å benytte fastsatt søknadsskjema.

Søknader som er sendt innen fristen, vil bli behandlet, og svar vil foreligge tidlig i januar i tilskuddsåret.

Søknad fra Norges veteranlandslag i fotball for krigsveteraner (NVFK) om støtte, herunder til å arrangere EM i fotball for krigsveteraner, vil bli behandlet i tråd med forskrift om tilskudd til frivillig aktivitet på forsvars- og sikkerhetsområdet.

SPØRSMÅL NR. 2511**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be om at statsråden svarer på hvordan Bane NOR SF mener at man kan skille mellom seriøse og useriøse aktører basert på antall årsverk i bedriftene, samt på hvilket

grunnlag man kan hevde at antall ansatte i et selskap definerer seriositeten i selskapet?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor er i ferd med å iverksette en rekke tiltak som vil ramme mange små bedrifter som driver med sikkerheten på jernbanelinjene i Norge. Argumentasjonen er at man skal kvitte seg med useriøse aktører innenfor dette området. Det å luke ut useriøse aktører er vi alle veldig enige i. Men det at Bane Nor mener at antallet ansatte er det som avgjør om man er seriøs eller ikke stiller jeg meg veldig tvilende til og det er interessant å få se dokumentasjonen fra Bane Nor som kan bekrefte dette.

Svar:

Saken det siktes til er at Bane NOR har vedtatt en ny godkjenningsordning knyttet til utførelse av sikkerhetstjenester. Ordningen trådte i kraft fra og med 15. mars 2022.

Staten har som eier en forventning om at selskapene, som en del av sitt arbeid med ansvarlig virksomhet, identifiserer og håndterer vesentlige risikoområder innenfor leverandørkjeden, jf. Meld. St. 8 (2019-2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping. I tråd med statens forventning, stiller Bane NOR tydelige seriøsitetskrav til sine leverandører og deres underleverandører i kontraktene, og tar ansvar for å utvikle et anstendig arbeidsliv og et seriøst næringsliv, med konkurranse på like vilkår. Bane NOR har erfart at det har oppstått uønskede situasjoner, der sikkerhetsvakt er involvert. Feil begått av sikkerhetsvakt kan føre til farlige situasjoner. Bane NOR har videre avdekket brudd på arbeidstidsbestemmelser hos flere virksomheter.

For å levere en trygg og seriøs sikkerhetsfunksjon, mener Bane NOR at både leverandør og underleverandør av sikkerhetsfunksjonen bør ha en viss størrelse og organisatorisk egnethet, kapasitet og robusthet til å levere på krav til vernetjeneste, internkontroll, kvalitetssystem, sikkerhetsledelse, timeføringssystem og system for kompetansestyring. Dette vil styrke sikkerhetskompetansen og redusere sannsynligheten for avvik fra krav til utførelse og brudd på arbeidstidsbestemmelser. Det er også viktige forutsetninger for å ha kontroll på planlegging, utøvelse og oppfølging av sikkerhetsfunksjonen, slik at entreprenører, deres underleverandører og Bane NORs ansatte kan arbeide sikkert i og ved jernbanesporet. I lys av dette, mener Bane NOR at nåværende struktur i leverandørmarkedet, med over 65 pst. enkeltpersonforetak og aksjeselskap med én til tre ansatte, ikke er hensiktsmessig. Foretaket har vurdert at det å stille tydeligere krav, vil være forholdsmessig utfra den viktige funksjonen virksomhetene skal ivareta.

Bane NOR strammer inn regelverket, som en følge av en omfattende kartlegging av flere virksomheter. Gjennomgangen avdekket en ukultur i deler av miljøet som leverer sikkerhetstjenester. Det handler om at noen sikkerhetsvakter har jobbet for mye og at noen har forsøkt

å omgå Bane NORs interne retningslinjer. Bane NOR opplever at det har utviklet seg en uoversiktlig bransjestruktur med små selskaper, hvor mange leies inn på kort varsel og uten kontrakt. Foretaket ønsker derfor større leverandører, som har en solid sikkerhetsledelse og grunnleggende ordninger som verneombud og sykelønn på plass. Bedrifter med minst ti ansatte har verneombud, personalleder og internkontrollsystemer

Personalleder skal løpende vurdere skikkethet og sørge for at den ansatte følger opplæringsprogram og krav for å være godkjent sikkerhetsvakt. I tillegg vil de sammen med internkontrollsystemer følge opp at den ansatte følger arbeidsmiljølovens bestemmelser og Bane NORs interne regelverk.

Regjeringen ønsker å begrense innleie og fremme et seriøst og ansvarlig arbeidsliv. Bane NOR har siden 2020 stilt utvidede krav til seriøsitet i sine bygg- og anleggskontrakter, fordi det er viktig for å fremme et anstendig arbeidsliv og seriøst næringsliv. Bane NOR har satt kravet om ti faste ansatte for virksomheter som leverer sikkerhetstjenester, fordi dette i realiteten innebærer en innskrenking i muligheten for innleie. Bane NOR påpeker at virksomheter med seks eller flere faste ansatte kan søke om dispensasjon fra kravet om minimum ti ansatte. Dette kravet virker i utgangspunktet ikke å være urimelig gitt at sikkerhetsfunksjonen skal hindre ulykker og tap av menneskeliv.

Staten forventer at selskapene er åpne om vesentlige områder knyttet til sitt arbeid med ansvarlig virksomhet. Åpenhet bidrar til å gi omverden, eiere, kunder og andre interessenter informasjon om selskapets håndtering av vesentlige risikoområder og grunnlag for fremtidig verdiskaping. Jeg forventer derfor at Bane NOR er åpen om sine risikovurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2512**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 8. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Oljeserviceselskapet Halliburton har varslet at selskapet skal flytte stillinger som opererer på norsk sokkel til De forente arabiske emirater.

Hvordan stiller statsråden seg til at sikkerhetskritiske operasjoner på norsk sokkel vil utføres fra UAE?

BEGRUNNELSE:

Oljeserviceselskapet Halliburton har varslet at selskapet skal flytte rundt 30 stillinger fra Stavanger-regionen til Dubai i De forente arabiske emirater (UAE). Arbeidsoppgavene som selskapet ønsker å flytte er direkte knyttet opp mot aktiviteter på norsk sokkel, ifølge E24 (10. mai i år). Mange av tjenestene som utføres av oljeserviceselskaper på sokkelen har sikkerhetskritiske funksjoner. At Halliburton flytter ut disse arbeidsplassene til Dubai kan medføre at sikkerhetskritiske operasjoner på norsk sokkel vil utføres fra UAE. Den nye sikkerhetspolitiske situasjonen i verden gjør at vi i større grad enn tidligere må vurdere saker i et sikkerhetsperspektiv. På bakgrunn av dette bes justis- og beredskapsministeren som bl.a. har det øverste ansvaret for samfunnssikkerhet gjøre en vurdering av utflyttingen.

Svar:

Jeg besvarer dette spørsmålet som sektoransvarlig for petroleumssektoren. Jeg er ikke kjent med at sikkerhetskritiske operasjoner på norsk sokkel vil utføres fra UAE, slik det indikeres i spørsmålet.

Petroleumssektoren er en profesjonell og ressurssterk næring som har sterk egeninteresse av å opprettholde høy regularitet og et høyt sikkerhetsnivå. Petroleumsløven hjemler rammene for og de overordnede krav til sikkerhet i norsk petroleumsvirksomhet. Det følger av loven at petroleumsvirksomheten skal foregå på en forsvarlig måte.

Selskapene som har tillatelse til å drive petroleumsvirksomhet på norsk sokkel, plikter å ha en organisasjon som til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om virksomheten. Operatøren, det vil si den som står for den daglige ledelsen av petroleumsvirksomheten i en utvinningstillatelse på vegne av rettighetshaverne, har en særskilt plikt til å påse at alle som utfører arbeid for seg etterlever regelverket og driver forsvarlig virksomhet. Dette ansvaret innebærer at operatøren før og under kontrakt-sinngåelse, og ved gjennomføring av virksomheten, skal kontrollere at kontraktspartnerne er kompetente og kval-

ifiserte. Operatøren skal videre følge opp kontraktspartnerne og føre kontroll med at innretninger og utstyr som tas i bruk og arbeid som utføres, holder forsvarlig standard. De øvrige rettighetshaverne skal påse at operatøren oppfyller sine plikter. Rettighetshaverne skal følge opp operatøren på en systematisk måte og det skal fremgå av rettighetshavernes styringssystem hvordan påseplikten ivaretas.

Ansvaret for å følge opp kravene i regelverket er således tydelig plassert hos næringen. Aktørene plikter å etablere nødvendige styringssystemer for å påse at regelverket etterlevs i alle faser av virksomheten. Dette er også noe selskapene selv er tjent med, ettersom høy regularitet er sentralt for deres inntjening. Det å forstå risikobildet og å unngå hendelser som gir lavere produksjon/mindre transportert volum er derfor en hovedoppgave for alle selskapene på norsk sokkel. Dette gjelder også for tjenester og leveranser som kjøpes inn fra underleverandører.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Petroleumstilsynet har myndighetsansvaret for sikkerhet, beredskap, arbeidsmiljø og sikring i alle faser av petroleumsvirksomheten. De fører regelmessige tilsyn med næringen for å sikre at sikkerhetskravene i regelverket etterlevs.

På generelt grunnlag vil jeg legge til at jeg er opptatt av at petroleumsvirksomheten legger til rette for ringvirkninger på land og arbeidsplasser i leverandørindustrien.

SPØRSMÅL NR. 2513**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 5. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan ser finansministerens mye omtalte regnestykke ut for en gjennomsnittsfamilie, dersom de nye forutsetningene med prisvekst legges til grunn?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren har presentert et mye omtalt regnestykke som viser at «gjennomsnittshusholdningen» vil sitte igjen med 14 700 kroner mer etter årets lønnsoppgjør.

Konsumprisindeksen fra SSB viser en vekst på 5,7 prosentpoeng fra mai 2021 til mai 2022. Statistisk Sentralbyrå publiserte 20. juni tall som viser at den gjennomsnittlige prisveksten på drivstoff fra mai 2021 til mai 2022 har vært på 43,41 prosent for blyfri 95 oktan bensin og 49,27 prosent for avgiftspliktig diesel. I dokument nr. 15:2428 fremkommer det at en gjennomsnittshusholdning i prisområde NO1 med et forbruk på 20 000 kWh vil få en samlet strømregning på rundt 33 230 kroner etter strømstøtte, mens snittprisen mellom 2010 og 2020 viser at strømregningen havner på i underkant av 20 000 kroner. Strømregningene til en «gjennomsnittsfamilie» har ifølge olje- og energiministerens brev til Stortinget dermed økt med om lag 13 000 kroner, sammenlignet med snittet fra 2010-2020. Fra 1. juli er det ventet en vekst i matprisene

på om lag 10 prosent. Nortura varslet i 22. juni ytterligere prisvekst på varer som egg og kjøtt.

Svar:

I regnestykket la jeg til grunn en konsumprisvekst tilsvarende det TBU forutsatte i forbindelse med inntektsoppjøret. Siden den gang har det vært store endringer, ikke minst når det gjelder konsumprisveksten, som har steget betydelig mer enn de fleste hadde regnet med, selv for kort tid siden. Slik bildet ser ut nå, vil konsumprisveksten bli høyere enn lønnsveksten i år.

Denne utviklingen styrker det som var hovedpoenget i regnestykket du viser til; vi må holde igjen i budsjettpolitikken slik at ikke den bidrar til ytterligere press i økonomien og dermed at Norges Bank må øke styringsrenta mer enn forutsatt. I pengepolitiske rapport som ble publisert 23. juni skriver Norges Bank at oljepengebruken har vært lavere enn anslått. Finanspolitikken har dermed ikke bidratt til å løfte rentebanen. Dette viser hvor viktig det var å ta ned pengebruken i revidert budsjett, og at vi holder igjen i kommende budsjetter. For de fleste, og særlig for de med høye boliglån, betyr økt boliglånsrente mye mer enn økte priser på strøm, drivstoff og andre varer.

SPØRSMÅL NR. 2514**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 5. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Distriktsministeren gikk til valg på å styrke Distrikts-Norge, hvorfor fører han nå politikk som vil drastisk redusere distriktsnæringslivets adgang til innleid arbeidskraft?

BEGRUNNELSE:

Distriktsnæringslivet har slått alarm om regjeringens forslag til innstramming i innleieregelverket. Innstram-

mingene truer driften av distriktsnæringslivet, særlig serverings- og reiselivsbransjen, som begge kjennetegnes av både kritisk mangel på arbeidskraft og store svingninger i arbeidsmengde basert på sesong. Denne type distriktsbedrifter er helt avhengig av innleie av arbeidskraft i mindre perioder. Distriktsministeren gikk til valg på aktivitet i Distrikts-Norge, men i regjering fører han politikk som svekker distriktsnæringslivet drastisk.

Svar:

Regjeringa ynskjer trygge og gode tilsetjingsvilkår for alle arbeidstakarar i alle næringar i heile Noreg. Faste og direkte tilsetningar i ein relasjon mellom arbeidsgjevar og arbeidstakar skal vere den klare hovudregelen i norsk arbeidsliv. Dette medverkar til tryggleik for arbeidstakarane, og vil vere positivt for verksemdene når det gjeld styrka kompetanse og produktivitet. Det er ynskjeleg å aktivt motverke ei utvikling i retning av auka skilnader og lausare tilknytingsformer.

Målet med innstrammingane i reglane om innleige er difor å leggje til rette for at arbeidstakarane i større grad skal få direkte tilsetningar i staden for å vere innleigd frå bemanningsføretak. I seg sjølv bør ikkje forslaga føre til redusert tilgang på arbeidskraft og sysselsetting. Dei er meint å ha verknad for korleis verksemdene knyter til seg arbeidskrafta.

I tillegg til å auke grunnbemanninga gjennom faste tilsetningar, vil det framleis vere mogleg å tilsette mellombels dersom vilkåra for dette er oppfylt. Innleige frå

bemanningsføretak vil vere lovleg til vikariat, samt for verksemdar som er bundne av tariffavtalar på høgt nivå, dersom ein har avtale med tillitsvalde om innleige. Sesong- og oppdragsvariasjonar kan møtast gjennom andre fleksibilitetsmekanismar som loven opnar for, slik som deltid, gjennomsnittsberekning av arbeidstida og leige frå andre produksjonsbedrifter.

Regjeringa er svært oppteken av tilgang på nok arbeidskraft og på kvalifisert arbeidskraft i heile landet, ikkje minst i distrikta. Desentralisert utdanning og etter- og vidareutdanning blir stadig viktigare for å sikre arbeidstakarane utdanning og rette kvalifikasjonar til både omsorgsyrka i kommunane og til næringslivet. Det gjeld og servicenæringane.

Regjeringa er oppteken av å mobilisere fleire som no står utanfor arbeidslivet til å fullføre utdanning eller på andre måtar kvalifisere seg for arbeidslivet. Vi treng alle dei folka vi kan skaffe, og den demografiske utviklinga i landet vil auke presset. Det vil framleis vere mogleg med mellombels tilsette.

SPØRSMÅL NR. 2515

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 6. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bane Nor SF er flere ganger bedt om å redegjøre for og legge frem statistikk over antall sikkerhetsrelaterte uønskede hendelser som er registrert på små og store selskaper. Denne dokumentasjonen har de foreløpig ikke villet legge frem.

Kan statsråden fremskaffe denne dokumentasjonen?

BEGRUNNELSE:

Det er helt urimelig at virksomheter med under ti ansatte ikke får lov til å levere tjenester til Bane Nor eller Bane Nors underleverandører. Når man nå vil stille krav om at det må være minimum ti ansatte i bedriften for å kunne levere tjenester til Bane Nor, kan dette få store konsekvenser for enkelte bedrifter. Det stilles likevel ikke noe krav til at de ansatte i bedriften må drive innenfor jernbaneområdet, bare at det skal være minimum ti ansatte - uavhengig av hvilke arbeidsoppgaver disse har. Bedriftene kan altså velge å åpne for eksempel en pølsekiiosk eller et rengjøringsbyrå, ansette for å oppnå kravet til minimumsbe-

mannings - og dermed få fortsette å gjøre jobben for Bane Nor akkurat som før. Jeg er også kjent med at det gjentatte ganger er bedt om at Bane Nor redegjør for og dokumenterer med statistikk, en oversikt over hvor mange uønskede hendelser som er registrert på små og store selskaper. Da kunne man kanskje bedre ha forstått grunnlaget for å innføre disse kravene. Man kan undres over hvorfor Bane Nor ikke har villet legge frem en slik statistikk.

Svar:

Saken det siktes til er at Bane NOR har vedtatt en ny godkjenningsordning knyttet til utførelse av sikkerhetstjenester. Ordningen trådte i kraft fra og med 15. mars 2022.

Bane NOR strammer inn regelverket, som en følge av en omfattende kartlegging av flere virksomheter. Gjennomgangen avdekket en ukultur i deler av miljøet som leverer sikkerhetstjenester. Det handler om at noen sikkerhetsvakter har jobbet for mye og at noen har forsøkt å omgå Bane NORs interne retningslinjer. Bane NOR opplever at det har utviklet seg en uoversiktlig bransjestruktur

tur med små selskaper, hvor mange leies inn på kort varsel og uten kontrakt. Foretaket ønsker derfor større leverandører, som har en solid sikkerhetsledelse og grunnleggende ordninger som verneombud og sykelønn på plass. Bedrifter med minst ti ansatte har verneombud, personalleder og internkontrollsystemer

Personalleder skal løpende vurdere skikkethet og sørge for at den ansatte følger opplæringsprogram og krav for å være godkjent sikkerhetsvakt. I tillegg vil de sammen med internkontrollsystemer følge opp at den ansatte følger arbeidsmiljølovens bestemmelser og Bane NORs interne regelverk.

Regjeringen ønsker å begrense innleie og fremme et seriøst og ansvarlig arbeidsliv. Bane NOR har siden 2020 stilt utvidede krav til seriøsitet i sine bygg- og anleggskontrakter, fordi det er viktig for å fremme et anstendig

arbeidsliv og seriøst næringsliv. Bane NOR har satt kravet om ti faste ansatte for virksomheter som leverer sikkerhetstjenester, fordi dette i realiteten innebærer en innskrenking i muligheten for innleie. Bane NOR påpeker at virksomheter med seks eller flere faste ansatte kan søke om dispensasjon fra kravet om minimum ti ansatte. Dette kravet virker i utgangspunktet ikke å være urimelig gitt at sikkerhetsfunksjonen skal hindre ulykker og tap av menneskeliv.

Staten forventer at selskapene er åpne om vesentlige områder knyttet til sitt arbeid med ansvarlig virksomhet. Åpenhet bidrar til å gi omverden, eiere, kunder og andre interessenter informasjon om selskapets håndtering av vesentlige risikoområder og grunnlag for fremtidig verdiskaping. Jeg forventer derfor at Bane NOR er åpen om sine risikovurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2516

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 8. juli 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Stortinget ba i et vedtak i april regjeringen om sette ned en tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppe for å utarbeide et forslag til en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten.

Kan statsråden redegjøre for status i dette arbeidet og hvilke ressurser denne kompetansegruppen får stilt til rådighet?

BEGRUNNELSE:

Det var et klart flertall på Stortinget som i april vedtok å be regjeringen om å sette ned en tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppe, og at Norges idrettsforbund (NIF) skulle inviteres til å lede utarbeidelsen av et forslag til en handlingsplan som beskrevet i spørsmålet. Komiteens flertall understrekte i Innst. 246 S (2021-2022) til Dokument 8:72 S (2021-2022) at arbeidet med å forebygge og motvirke spiseforstyrrelser i idretten strekker seg ut over NIFs virkeområde og har stor betydning for andre deler av samfunnet, ikke minst helsesektoren og utdanningssektoren. Idrett bedrives også i regi av andre aktører enn NIF, som på idrettsskoler og på treningsentre. Det ble også vist til at et slikt samarbeid må inkludere forskningsmiljøer, fagpersoner med spisskompetanse på spiseforstyr-

relser i idretten, idrettens organisasjoner, personer med brukerkompetanse, idrettslag og ulike fagmiljøer innen helsesektoren og skolesektoren. Det ble i innstillingen vist til at aktørene i sine høringsinnspill og i møter pekte på at de i dag ikke er tilstrekkelig koordinerte, men at det er stor interesse for økt samarbeid og at et slikt samarbeid vil være nøkkelen til å lykkes på dette området.

Det er vanlig praksis at departementene stiller ressurser til rådighet for at ulike utvalg og arbeidsgrupper som nedsettes av departementene skal kunne utføre det oppdraget de blir gitt, enten i form av administrative ressurser i departementet eller i form av økonomisk tilskudd til frikjøp/honorarer. Komiteens flertall uttalte at det selvfølgelig er avgjørende at det er idretten og kompetansemiljøene som sitter i førersetet i dette arbeidet, men at idretten også må få den nødvendige støtten og tilretteleggingen for at de skal kunne lykkes med dette.

Svar:

Stortinget vedtok 28. april 2022 anmodninger til regjeringen og anmodningsvedtak 501, 502 og 503 er oversendt Kultur- og likestillingsdepartementet for oppfølging. Saken er under oppfølging.

Jeg har hatt et møte med Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF) om anmod-

ningsvedtaket. Som forutsatt i Stortingets vedtak har det også vært dialog med Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i saken.

Stortingets vedtak innebærer ikke at det er stilt økte økonomiske ressurser til disposisjon til dette arbeidet. På

vanlig måte må det derfor forutsettes at kostnader dekkes innenfor de eksisterende økonomiske rammer til idrettsformål.

SPØRSMÅL NR. 2517

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 5. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan vil energiministeren stanse kraftprodusentene fra å eksportere som før, med rekordlav fyllingsgrad som resultat, og er han villig til å stille strengere krav til minstestand med regulering av eksporten som mulig konsekvens?

BEGRUNNELSE:

NVE rapporterer ukentlig om tilstandene i magasinene våre. Denne våren har vi sett kritisk lave nivåer flere steder. Direktøren i NVE, Kjetil Lund, advarte nylig i et innlegg i Aftenposten (27. juni) om at kraftprodusentene må være sitt ansvar bevisst. Statnett har også slått alarm. I et brev til NVE, som Nettavisen har publisert (30. juni), varsler de om såkalte SAKS-tiltak (svært anstrengte kraftsituasjoner). Dette kan innebære alt fra nedstenging av industri, til rasjoneringstariffer og rullerende blackout.

Gjennom en rekke spørsmål det siste året, har Rødt etterlyst handling fra regjeringen for å sørge for god nok forsyningssikkerhet, levende vassdrag og rimelige priser. I et svar på skriftlig spørsmål (1. mars) understreket Marte Mjøs Persen at regjeringen «har varslet at vi ønsker å ha en dialog med EU og Storbritannia for å undersøke om det er mulig å unngå lange perioder med ren eksport i perioder med lav magasinfylling, av hensyn til forsyningssikkerhet». I svar på skriftlig spørsmål (28. april) svarte Terje Aasland blant annet følgende:

«Regjeringen følger nøye med på utviklingen og har bedt NVE vurdere mulige konsekvenser for det norske kraftsituasjonen, i lys av mulige scenarioer for utviklingen framover. Jeg mener det vil være uklokt å konkludere før disse vurderingene er på plass.»

Tallene for eksport og fyllingsgrad er tydelige nok: Nivåene er lave. Det er på tide å begynne konkludere. Likevel risikerer vi altså at kraftprodusentene fortsetter

å maksimere profitten, samtidig som NVE og Statnett varsler drastiske tiltak som følge av energiknapphet. Det dreier seg med andre ord om perioder med ren eksport og lav magasinfylling, for å sitere Mjøs Persen, mens NVE er bekymret for mulige konsekvenser for den norske kraftsituasjonen, for å sitere Terje Aasland. Om lag 90 prosent av all kraftproduksjonen er offentlig eid, og Statkraft er en av produsentene.

Svar:

Jeg forstår veldig godt at kraftsituasjonen er noe som opptar folk. Magasinfyllingen i Sør-Norge er på et nær historisk minimum, og det ligger an til høye strømpriser også den kommende vinteren.

Kraftsituasjonen 2021-2022 har vært preget av krevende forhold i energimarkedene i Europa og etter hvert også utfordrende værforhold i deler av Norge. Derfor har jeg sammen med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fulgt situasjonen nøye, og ba allerede i april NVE om å gjennomføre en analyse av mulige utfall for kraftsituasjonen inn mot kommende vinter.

NVE har nå levert sin vurdering av forsyningssikkerheten i Norge fremover. NVE vurderer sannsynligheten for ressursknapphet neste vinter som lav på nåværende tidspunkt. Men dette vil blant annet avhenge av nedbørsforhold, tilsig av vann fra snøsmelting og importmuligheter.

Energimyndighetene vil derfor fortsette å overvåke situasjonen løpende, og departementet og direktoratet vil sammen gjøre en ny vurdering av situasjonen over sommeren. Det skal ikke være tvil om at vi umiddelbart vil gjennomføre tiltak dersom det blir vurdert som nødvendig.

Kraftprodusentene har et stort og viktig samfunnsoppdrag. De forvalter naturressurser som utgjør både vår kortsiktige og langsiktige energisikkerhet. Det er et op-

pdrag jeg forventer de tar på største alvor. I lys av årets spesielle situasjon er det viktig for meg å være tydelig på produsentenes ansvar for å forvalte ressursene våre på en god og forsvarlig måte, til det beste for samfunnet. Også vassdrags- og energidirektøren understreket dette nylig i et møte med kraftprodusentene. Samtidig er det stor forskjell i de ulike magasinenes egenskaper og mulighet til å spare vann i ulike deler av året. Normalt er det kraftprodusentene som kjenner sine egne magasiner best, og er nærmest til å vurdere hvordan de kan disponeres.

Utover de umiddelbare vurderingene av den løpende situasjonen, vil jeg også vise til at Regjeringen nå gjør en grundig gjennomgang av kraftsituasjonen 2021-2022 med

tanke på risiko for liknende situasjoner i årene framover og vurderingen av tiltak. Her vurderes blant annet tiltak som krav til magasinbefylling og eksportbegrensninger. Dette arbeidet er godt i gang, og regjeringen vil komme tilbake til saken i statsbudsjettet for 2023.

Alle restriksjoner vi evt. legger på magasinene er med på å redusere fleksibiliteten i kraftsystemet vårt. Eksportbegrensninger vil, i tillegg til juridiske problemstillinger, kunne ha virkninger for kraftsystemet som vi ikke over-skuer i dag. Jeg mener det derfor er klokt å vente på utredningene før vi trekker konklusjoner om mer varige tiltak, som også må kunne virke i svært ulike situasjoner i kraftforsyningen.

SPØRSMÅL NR. 2518

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 14. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Frå kva tidspunkt vart kravet (ref. opprinneleg [RSK-] konsesjon frå 21.12.1962) om at krafta skal nyttast til industri på Vestlandet oppheva, og kva var den offisielle grunngevinga for dette?

GRUNNGJEVING:

Spørjaren reknar med at statsråden er godt kjent med korleis innbyggjarane i Ullensvang og Suldal kommunar har vorte frårøva verdiane frå Røldal-Suldal kraftanlegg (RSK), trass prinsipp om heimfall og den kjensgjerninga at innbyggjarane har levd med store naturøydeleggingar i mange tiår.

Dei har ei lang rekkje spørsmål i ljøs av det som har skjedd som dei ikkje får svar frå departementet på. Eitt av spørsmåla dreier seg om kvifor krafta frå anlegget ikkje lenger er garantert nytta til industri på Vestlandet.

Frå Kgl. res. av 21. desember 1962 om Røldal-Suldal kraftanlegget:

“34. Uten departementets samtykke kan den del av kraftproduksjonen som ikke disponeres av staten bare nyttes i industriell produksjon på Vestlandet.”

Svar:

Røldal-Suldal Kraft AS ble ved kongelig resolusjon av 21.12.1962 gitt konsesjon til erverv og regulering i Røld-

al-Suldalsvassdragene. Det ble blant annet stilt følgende vilkår:

«Uten departementets samtykke kan den del av kraftproduksjonen som ikke disponeres av staten bare nyttes i industriell produksjon på Vestlandet.»

Det foreligger ikke noe etterfølgende vedtak hvor dette konsesjonsvilkåret er opphevet.

SPØRSMÅL NR. 2519**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 4. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at NAV betalar arbeidsmarknadsbedriftene høgare som fylgje av auka strømpriser?

GRUNNGJEVING:

Mange opplever auka straumpriser som svært krevjande. Sogneprodukt as har nyleg sendt stortingspolitikarar frå Vestlandet si oppleving av saka der dei melder om ekstra kostnad på 1,3 mill. pluss nettleige og avgifter. Denne verksemda i likheit med fleire andre tilsvarande sel tenester til NAV. Når Staten ikkje ville innføre makspris eller støtteordning til alle fell slike utforbi ordninga.

Svar:

De fleste arbeidsmarkedstiltakene kjøpes av Arbeids- og velferdsetaten etter en anbudsprosess. Arbeidsmarkedstiltakene arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA) kjøpes etter faste satser og arrangeres av forhåndsgodkjente virksomheter. Jeg tar utgangspunkt i at representanten Njåstad sikter til den siste gruppen tiltaksarrangører. Disse driver typisk produksjon av varer og/eller tjenester for å kunne tilby tilrettelagt arbeid eller som arena for arbeidsutprøving og arbeidstrening.

Arbeidsmarkedstiltakene skal ikke være konkurransevridende, noe som bl.a. er nedfelt i forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 1-6. Det betyr bl.a. at tilskuddet fra Arbeids og velferdsetaten skal kompensere for de særskilte utgiftene som følger av disse virksomhetene driver arbeidsmarkedstiltak. Det kan f.eks. være behov for tilrettelegging og oppfølging av deltakerne, eller at deltakerne har lavere produktivitet. Økte utgifter til elektrisitet vil imidlertid ramme likt for de forhåndsgodkjente virksomheter og deres konkurrenter som ikke driver arbeidsmarkedstiltak.

Hva som produseres varierer dessuten mye og dermed varierer også betydningen av ulike innsatsfaktorer som f.eks. elektrisitet. Det er derfor ikke hensiktsmessig å regulere NAVs satser for disse tiltakene i takt med endringer i prisene på energi, råvarer mv.

Jeg viser også til helse- og omsorgsministerens, kunnskapsministerens og arbeids- og inkluderingsministerens felles svar i brev av 11. mai på tilsvarende problemstilling knyttet til ideelle aktører fra hovedorganisasjonen Virke.

Jeg ønsker derfor ikke å ta noe initiativ til at Arbeids- og velferdsetaten øker satsene for AFT og VTA for å kompensere for økte strømutgifter. Arbeids- og inkluderingsdepartementet planlegger imidlertid en analyse og gjennomgang av tilskuddssatsene i VTA og AFT uavhengig av problemstillingen rundt strømprisene.

SPØRSMÅL NR. 2520**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 7. juli 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Petroleumskonsumet i sjømatsektoren står for nesten 10 % av totalforbruket i Norge. Grønn Plattform har bevilget 120,1 millioner kroner til prosjektet Zerokyst, for å utvikle ny klimateknologi. Prosjektet er svært godt i gang, men er nå i ferd med å stoppe opp fordi en mangler de nødvendige avklaringer fra departementet.

Når vil statsråden ta initiativ til å få på plass nødvendig forskrift/dispensasjon for at pilotprosjektet kan bli realisert?

BEGRUNNELSE:

Sjømatsektoren står for 6-800 millioner liter av Norges petroleumskonsum på ca. 8 milliarder liter. På bakgrunn

av dette er Grønn Plattform etablert av forrige regjering, og tildelinger er gjort til de prosjekt og verdikjeder som er ansett å være potensielle løsninger for fremtidens nullutslipp. Zerokyst er et av disse prosjektene, og har mottatt 120 mill. til å utvikle en fossilfri fiskebåt med tilhørende verdikjede.

Her arbeider 11 firma arbeider gjennom 5 arbeidspakker. Næringslivet legger selv i ca. 70 mill. kroner i prosjektet. Zerokystkonsortiet skal over 3 år utvikle og industrialisere løsninger som kutter utslipp innen segmentet fiskebåt. Teknologit utviklingen i prosjektet har kommet langt, og bygging av ny infrastruktur i Nord-Troms og i Lofoten er klart for igangsetting.

En av arbeidspakkene skal bygge en ny fiskebåt som har null utslipp av klimagasser. For å få plass til all ny teknologi, må den første båten bygges 2 meter lenger enn fartøyet har kvote til. Det presiseres at det ikke vil øke verken kvote eller lastevolum på båten.

Konsortiet har arbeidet med departementet siden i desember 2021 for å få et unntak/dispensasjon/tilleggsforskrift fra kvotemeldingen. Statsråd Vestre har blitt forelagt saken 9. mai og 13 juni.

Zerokyst er nå klar til å iverksette nybygg av fartøy og infrastruktur, og behandlingen i departementet har allerede forsinket prosjektet i 3 måneder. Konsortiet står nå i fare for å bli nedlagt dersom det ikke snarlig blir gitt de nødvendige forskriftsendringer fra departementet. Stortingets behandling av kvotemeldingen hadde ingen intensjon om å stoppe teknologit utvikling. Norges Fiskarlag og Kystfiskarlaget støtter kravet om unntak.

Et unntak eller en egen forskrift for å få plass ny teknologi for en pilot vil ikke skape presedens, og intensjonen vil kunne rammes inn gjennom departementets behandling av tilleggsforskrift/dispensasjon. For påfølgende båter som settes i kommersiell bygging, er det å forvente at disse holder seg innen vedtatte lengdekrav og begrensinger som gjelder.

Teknologit utviklingen vil gi mer kompakte system etter at piloten er ferdigbygd. Enova har nylig tildelt ca. 1 milliard kroner til hydrogen knutepunkt. Zerokyst-prosjektet vil være en viktig bidragsyter til å skaffe brukere av denne infrastrukturen.

Svar:

Prosjektet ZeroKyst utgjør et viktig og positivt bidrag til næringslivets grønne omstilling. Prosjektets mål er å redusere utslipp fra fiskeri- og havbruk, og det omfatter utvikling av nullutslippsmotor, konstruksjon av fartøy, utvikling av nødvendige tjenester, transport av elektrisitet og grønt hydrogen til fartøy og installasjoner. En styrke ved prosjektet er dets bredde, ved at både forskningsaktører, kraftleverandører, industri og sluttbrukere deltar. Prosjektets resultater vil kunne ha overføringsverdi for andre deler av maritim sektor.

Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva støtter prosjektet med 120 millioner kroner gjennom Grønn Plattform. Formålet med Grønn Plattform er å skape samfunnsøkonomisk lønnsomt og bærekraftig næringsliv som bidrar til grønn omstilling.

En av deltakerne i prosjektet er fiskebåtredereiet Øra AS som ønsker å investere i og drive et hydrogenrevet fiskefartøy. Fartøyet er planlagt å ha en faktisk lengde på 12,99 meter som er 2 meter lengre enn det fartøyet som rederiet benytter i dag. Den økte fartøylengden er begrunnet i behov for plass til ny teknologi, herunder batteripakke, hydrogenbrenselcelle og hydrogentank med tilhørende utstyr. Målet er at fartøyet skal drive fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord med et kvotegrunnlag med såkalt hjemmelslengde på 9-10 meter som i dag fiskes av et mindre fartøy.

Bakgrunnen for at saken har havnet på mitt bord er en instruks fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet i 2019, under Solberg-regjeringen. Denne instruksen er til hinder for at Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til å fiske det aktuelle driftsgrunnlaget med såkalt hjemmelslengde på 9-10 meter med et fartøy som har en faktisk lengde på eller over 11 meter, slik som Øra AS ønsker. Hvis ikke instruksen endres, er alternativet for Øra AS enten å fiske med et annet driftsgrunnlag eller bygge et kortere fartøy, noe de av forståelige grunner ikke er like interessert i.

Formålet med den aktuelle instruksen er å sikre forholdsmessighet mellom driftsgrunnlag og fartøystørrelse i kystfiskeflåten og på denne måten bidra til det fiskeripolitiske målet om en variert fiskeflåte, med både små og store fartøy. Instruksen er således egnet til på en relativt kraftig måte å begrense en uønsket utvikling mot at en stadig større andel av driftsgrunnlag som er ment for mindre fartøy (små hjemmelslengder) blir plassert på større fartøy (stor faktisk lengde). Instruksen imøtekommer dermed Riksrevisjonens kritikk om at flåtestørrelsen i perioden 2004-2018 er blitt mindre variert og fartøyene færre og større, jf. deres undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, datert 28. april 2020.

Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte den aktuelle instruksen sommeren 2019 i kjølvannet av at Solberg-regjeringen la fram Meld. St. 32 (2018-2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping (kvotemeldingen). I kvotemeldingen foreslo Solberg-regjeringen å endre parameteren for gruppeinndeling i kystfiskeflåten fra hjemmelslengde til faktisk lengde for å motvirke den nevnte utviklingen mot at en stadig større andel av driftsgrunnlaget plasseres på større fartøy, og den påfølgende instruks skulle dessuten hindre at rederiene posisjonerte seg før den endrede gruppeinndelingen eventuelt ble vedtatt av Stortinget og deretter satt i kraft.

Stortingets daværende flertall sluttet seg som kjent i 2020 til Solberg-regjeringens forslag om endret gruppeinndeling, men det samme flertallet ba også regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en konk-

ret utforming av en overgangsperiode for gjennomføringen av forslaget om å endre parameteren for gruppeinndeling i kystfiskeflåten. Som kjent var Solberg-regjeringen i liten grad i stand til å iverksette de forslagene til tiltak som det daværende stortingsflertallet sluttet seg til. Det blir derfor den nye regjeringen som må ta saken videre, noe vi er godt i gang med.

Regjeringen har varslet at den vil legge fram en ny kvotemelding, og her vil spørsmålet om gruppeinndeling i kystfiskeflåten og relevante faktiske størrelsesbegrensninger inngå. I denne sammenheng vil det være naturlig å se hen – blant mange andre forhold – til næringsens behov for frihet til å kunne utforme fartøyene på en hensiktsmessig måte, uten at det går for mye på bekostning av målet om en variert fiskeflåte. En slik frihet i fartøyutforming vil kunne legge til rette for at den enkelte aktør i større grad kan finne løsninger som ivaretar klima, slik Øra AS er opptatt av, andre miljøhensyn, restråstoff, sikkerhet, arbeidsmiljø og andre gode formål.

Departementet gjennomfører nå en høring av aktuelle temaer i den nye kvotemeldingen, hvor begrensninger på fartøystørrelsen i kystfiskeflåten er tema, og som vil ha betydning for hvordan kravet til forholdsmessighet mellom driftsgrunnlag og fartøystørrelse skal utformes i framtiden.

Jeg er opptatt av å legge til rette for klimavennlige løsninger og har stor forståelse for Øra AS' sak. Det bør etter min mening være mulig å legge bedre til rette for bedrifter som satser på slike klimavennlige løsninger enn det den forrige regjeringen gjorde.

Jeg har derfor besluttet at det snarlig skal foretas en mindre endring i Nærings- og fiskeridepartementets instruks 16. september 2019 om krav til forholdsmessighet mellom driftsgrunnlag og fartøystørrelse ved tildeling av deltakeradgang, slik at denne ikke lenger vil være til hinder for at driftsgrunnlag med hjemmelslengde under 11 meter kan plasseres på fartøy under 13 meter dersom fartøyet er hydrogendrevet eller liknende.

SPØRSMÅL NR. 2521

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 8. juli 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvorfor gir ikke regjeringen økonomisk støtte til de to norske batteriprojektene i lanseringen av sin batteristrategi, men kun til det ene prosjektet som har hovedkontor i Luxembourg?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 29. juni la regjeringen frem sin batteristrategi med 10 grep for at Norge skal bli en ledende batterinasjon. I forbindelse med strategien lover regjeringen 4 mrd. kroner i lån og garantier til Freyr Batteries, som har hovedkontor i Luxemburg. Hovedkontor i Luxembourg forbindes gjerne med skatteplanlegging og muligheter til overskuddsflytting ut av Norge for å betale minst mulig skatt der økonomisk verdiskaping skjer. Dette harmonerer dårlig med Hurdalsplattformens intensjon om å sikre at fellesskapet får sin del av den fremtidige gevinsten ved investeringer som er muligjort av statens bidrag til grønn omstilling.

De to norske batteriprojektene, Morrow og Beyonder med hovedkontor i Norge, blir ikke tilgodesett med lån og garantier fra regjeringen i forbindelse med batteristrate-

gien. Jeg ber om at statsråden i svaret redegjør for hvilke vurderinger som er gjort rundt selskapskonstruksjonen med hovedsete i Luxembourg, samt hvorfor de øvrige norske batteriprojektene med hovedkontor her i landet ikke nådde opp, og hva statsråden vil gjøre for å sikre at verdiskapingen i forbindelse med batteriproduksjon ikke sluses ut av Norge via kreative selskapskonstruksjoner.

Svar:

Med lansering av «Norges batteristrategi» går regjeringen nærmere inn på batteriverdikjeden og presenterer ti grep for bærekraftig industrialisering, som i sum skal være kraftfulle nok til å tiltrekke privat kapital til næringen. Med dette ønsker vi å synliggjøre for norske og internasjonale batteriaktører og investorer fordelene ved å velge Norge som vertsland for nye investeringer. Samtidig vil strategien forankre videre konkretisering av politikken for batterinæringen. Skal vi nå våre mål må vi forsterke vårt industrielle samarbeid langs flere akser og vi ser at flere politikkområder er sentrale for realisering av regjeringens ambisjoner på batteriområdet.

Samme dag som batteristrategien ble lagt frem, offentliggjorde selskapet Freyr at deres styre har besluttet å gå videre i realiseringen av fullskala battericellefabrikk i Mo i Rana, omtalt som «Giga Artic». Fabrikken vil iht. annonseringen ha en kapasitet på 29 GWt og sysselsette 600 personer direkte. Iht. annonseringen har Freyr identifisert samlet støtte for gjeldsfinansiering på over 1,6 milliarder dollar (om lag 16 milliarder kroner) basert på indikasjoner fra eksportkreditbyråer, multilaterale finansieringsinstitusjoner og kommersielle banker, for prosjektet som har en total estimert investeringsramme på 1,7 milliarder dollar. Eksfin har indikert en deltagelse i finansieringen av prosjektet, i samarbeid med øvrige finansaktører og investorer, på opptil 4 milliarder kroner.

Det er Eksfin som vurderer og tar beslutning i enkelt saker. Eksfins ordninger er åpne for gode prosjekter inn-

enfor alle næringer. Eksfin skal bidra til størst mulig verdiskapende eksport ved å tilby lån og garantier til kjøpere av norske varer og tjenester. Eksfin tilbyr også finansiering til eksportrettede investeringer i Norge. Det er ledig kapasitet under Eksfins garantiordninger.

Det er også andre relevante offentlige virkemidler som kan bidra til grønn omstilling av norsk næringsliv, som Enova, Siva, Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Nysnø. Blant annet har Nysnø investert i Morrow (sammen med Agder Energi, der staten eier den største eieren Statkraft), og norske batteriaktører er tildelt støtte under ulike støtteordninger.¹

¹ Morrow and partners awarded a 100 million NOK grant for research on sustainable batteries (morrowbatteries.com)

SPØRSMÅL NR. 2522

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 7. juli 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Lensmannskontoret på Øksnes er ikke lagt ned, men mangler menneskelige ressurser.

Hva tenker statsråden om situasjonen som innbyggerne i Øksnes opplever, men som sannsynligvis også kan beskrives som situasjonen rundt om andre steder hvor de mangler personell, hva vil statsråden gjøre for med denne situasjonen og hvorledes skal statsråden sørge for at innbyggerne får tilbake tryggheten og troen på ordensmakten?

BEGRUNNELSE:

I Bladet Vesterålen 10. juni kan en lese om innbyggere og ordfører som er bekymret for en kjøreadferd blant ungdom som er til sjenanse for innbyggerne, men som i ytterste konsekvens kan medføre alvorlige hendelser. Innbyggerne og ordføreren etterlyser politiets tilstedeværelse i Øksnes kommune, dersom politi har vært tilstede i samfunnet her ville dette hatt en preventiv effekt.

Øksnes kommune har lensmannskontor men ingen lensmann eller betjenter stasjonert der, og således er de avhengige av at politipatruljer lokalisert på Sortland rykker ut når det er behov for det. Politipatruljene lokalisert på Sortland har et meget stort omland som de patruljer-

er og kan derfor i ytterste konsekvens være så mye som 2 timer unna når behovet melder seg.

Det vil kanskje være lett for ministeren å skylde på politireformen for denne situasjonen, men dette har ingenting med politireformen å gjøre men heller om hvordan politiet i Nordland bruker sine ressurser.

Svar:

I 2015 fremmet daværende justis – og beredskapsminister Anders Anundsen (FrP) forslag til den såkalte «nærpolitireformen» (prop. 61 LS (2014-2015)). Under reformen ble en rekke lensmannskontorer lagt ned, og flere gjenstående lensmannskontorer fikk endret ressurstilfang. Det er min oppfatning at avstanden til lokalt politi flere steder har blitt lengre etter reformen, noe som blant annet kan ha uheldige konsekvenser for lokalkunnskap.

Regjeringen er opptatt av å gi politiet et best mulig utgangspunkt for å sikre trygghet og tilgjengelige tjenester for innbyggerne i hele landet. Innbyggerundersøkelser viser at innbyggere i de minste kommunene har noe lavere tillit til politiet enn andre, og de føler seg noe mindre trygge enn innbyggere i de største kommunene. Derfor foreslo regjeringen en bevilgning på 200 mill. kroner til politiet ut over det Solberg-regjeringen foreslo i 2022-budsjettet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022). Tiltak som økt lokal tilst-

edeværelse, styrket grunnbemanning og dialog med kommunene om lokale tiltak legger til rette for et mer synlig og tilgjengelig politi.

Jeg har invitert alle landets kommuner til å gi en vurdering av tjenestene som politiet leverer, og komme med innspill til hvordan politiet kan levere bedre tjenester til lokalsamfunnet. Øksnes kommune har sendt et svar

på dette brevet. På grunnlag av innspillet fra Øksnes og andre kommuner vil regjeringen legge fram en plan for å styrke politiets nærvær i hele landet. Tiltakene i planen skal bidra til å styrke de mindre tjenestestedene. Det lokale tjenestetilbudet fastsettes i samråd med kommunen.

SPØRSMÅL NR. 2523

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 8. juli 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Mener utenriksministeren at Julian Assange blir behandlet i henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen – og hvis nei, vil hun oppfordre Storbritannia om å stanse prosessen med utlevering av Assange?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 3. juli feirer publisisten Julian Assange sin 51-årsdag bak lås og slå, i Belmarsh fengsel i London. Tidligere har over 60 leger uttrykket bekymring for Assanges liv og helse. Verre kan det likevel bli.

17. juni kunngjorde nemlig den britiske innenriksministeren at Assange kan bli utlevert til USA. De krever som kjent å få publisisten utlevert for blant annet å ha avslørt krigsforbrytelser i Irak og Afghanistan. Saken er spesiell av flere grunner. Å utlevere en politisk fange til en stat han verken kommer fra eller har oppholdt seg i, er i seg selv en trussel mot publisister, journalister og andre som trenger et sterkt ytringsvern. For det andre vil USA straffeforfølge Assange på bakgrunn av sin omstridte og tvilsomme spionasjelov, der han risikerer 175 års fengsel. For det tredje har Yahoo Nyheter avslørt at CIA har hatt planer om å bortføre – og til og med ta livet av – Assange.

Samme dag som kunngjøringen fra innenriksminister Priti Patel kom, kommenterte utenriksministeren følgende: «Vi må respektere den pågående prosessen, inkludert de britiske domstolenes og øvrige myndigheters vurdering av saken. Vi forutsetter at Storbritannia og USA overholder sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser i denne saken, skriver utenriksministeren.» (TV2, 17. juni)

Den norske utenriksministeren konkluderer dermed helt motsatt av for eksempel EUs EU-kommissær for menneskerettigheter, Dunja Mijatović, som senest i mai op-

pfordret Storbritannia om ikke utlevere Julian Assange til USA. Norge har for lengst ratifisert Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som blant annet skal sikre politiske fanger mot å bli overført til land der de kan bli utsatt for tortur eller umenneskelig behandling. Det samme har Storbritannia.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 20. desember 2021 på spørsmål fra representanten Moxnes om samme sak, der jeg understreket at regjeringen prioriterer beskyttelse av journalister og andre utsatte ytrere høyt i vårt internasjonale engasjement for menneskerettigheter.

Storbritannia er tilsluttet Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK). Britiske representanter deltok aktivt i utarbeidelsen av konvensjonen og Storbritannia var i 1951 blant de første landene til ratifisere EMK. Storbritannia er altså bundet av de samme menneskerettighetsforpliktelsene som Norge på dette området.

Uttalelser og anbefalinger fra Europarådets menneskerettskommisær og FNs uavhengige eksperter, er det primært opp til Storbritannia å ta stilling til – og det er først og fremst opp til rettsvesenet å avgjøre hvorvidt det er funnet sted brudd på menneskerettighetene.

Jeg har generelt tillit til det britiske rettsvesenet.

Ytringsfrihet og frie medier er under betydelig press i mange deler av verden, og henger sammen med en svært bekymringsfull global tilbakegang for demokratisk styresett. Norge jobber gjennom blant annet FNs menneskerettighetsråd, Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) for å få medlemsland til å ivareta ytrings- og informasjonsfriheten og etterleve sine menneskerettighetsforpliktelser.

FNs spesialrapportør for ytringsfrihet Irene Khan la nylig fram en ny rapport om pressefrihet og journalisters sikkerhet. I forbindelse med FNs menneskerettighetsråds 50. sesjon i juni inviterte Norge journalister fra land som Ungarn, Russland og Mexico til en diskusjon om aktuelle

utfordringer og de anbefalingene som spesialrapportøren har kommet med. Dette er bare ett eksempel på hvordan vi jobber for å fremme ytringsfrihet og behovet for å beskytte utsatte ytrere.

SPØRSMÅL NR. 2524

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 14. juli 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Norge har hatt en økning på 20 prosent i energibruk i bygg i perioden 1990 til 2020, mens Sverige i samme tidsperiode har hatt en nedgang på 10 prosent.

Kan statsråden redegjøre for hovedårsakene til den store økningen i energibruk i Norge sammenlignet med Sverige?

BEGRUNNELSE:

I Norge har energibruken i byggsektoren økt fra 66 TWh i 1990 til 80 TWh i 2020. Dette er en økning på ca. 20 prosent. I samme tidsperiode har Sverige hatt en nedgang i energibruk i bygg på ca. 10 prosent.

Sverige har omtrent dobbelt så mange innbyggere som Norge, og begge land har i denne perioden hatt en relativt høy befolkningsvekst.

Svar:

Ifølge NVE har energibruken i bygg i Norge økt fra 64 TWh i 1990 til 75 TWh i 2020. Dette er en økning på ca. 17 prosent. Tallene er hentet fra SSBs energibalanse, og er sammensatt av energibrukspostene; husholdninger og energibruk i privat og offentlig tjenesteyting inklusive forsvar. NVE korrigerer imidlertid tallene ved å trekke ut fossilt drivstoff fra energibruken i privat og offentlig tjenesteyting fordi dette hovedsakelig brukes til transportformål.

NVE peker på at økt økonomisk aktivitet er en viktig grunn til den økte energibruken i Norge mellom 1990 og 2020. De oppgir at energibruk i tjenesteytende sektor (næringsbygg) i Norge har økt med 7 TWh i denne perioden. Det er mer enn 60 prosent av den samlede økningen i energibruk i bygningsmassen.

Departementet har ikke hatt mulighet til å analysere forskjellene i energibruken i bygg mellom Norge og Sver-

ige. Forskjeller i klima, utvikling i sluttbrukerpriser, demografisk sammensetning og elbiler som lades i bygg er eksempler på faktorer som kan påvirke de aggregerte tallene for energibruk i bygg. Det er også vesentlige forskjeller mellom energisystemene i bygningsmassen i Sverige og Norge. NVE trekker fram den betydelig høyere andelen vannbårne varmesystemer i bygg i Sverige, og at fjernvarme er langt mer utbredt. I Norge utgjorde elektrisitet og fjernvarme henholdsvis 84 prosent og 7 prosent av den samlede energibruken i bygg i 2020. I Sverige utgjorde elektrisitet og fjernvarme hhv. 50 prosent og 31 prosent av energibruken i bygg i 2019. NVE peker på at det også er langt mer utbredt med bergvarmepumper i Sverige sammenlignet med Norge. Statistikk fra Eurostat viser at det er 7 GW bergvarmepumper i drift i 2020 i Sverige, mens det i Norge kun er 1,9 GW. Bergvarmepumper krever vannbårne varmeløsninger, og er langt mer effektive sammenlignet med luft-til-luft varmepumper og panelovner som er de mest utbredte oppvarmingsteknologiene i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2525**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 7. juli 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil regjeringa ta initiativ til at ENOVA raskast råd gjer det lettare for folk å få tilskot til å gjennomføre enkle og effektive energisparetiltak i eigen heim også når dei legg ned stor eigeninnsats og har kompetanse til dette, slik at det kan få effekt i form av sparte kostnader for flest mogleg hushaldningar og redusert energibruk i det norske straumnettet i tide til komande vinter?

GRUNNGJEVING:

Det ligg eit stort potensiale i å spare straum ved å gjennomføre ENØK-tiltak i eksisterande bustader. Stortinget har sett eit mål om å spare 10TWh innan 2030 gjennom ENØK-tiltak. Det vil bety mykje både for kapasiteten i straumnettet, og for økonomien i mange hushaldningar.

Dagens reglar for støtte til ENØK-tiltak gjennom ENOVA, set krav om å bruke profesjonelle firma til hovuddelen av arbeidet med ENØK-tiltak i eigen heim – uansett kva type tiltak det er snakk om, og uansett kva kompetanse og kunnskaper huseigar sjølv måtte ha. Private hushaldningar betaler kvart år inn til saman ca. 400 millioner kroner til Energifondet, som forvaltast av Enova. I 2021 gjekk berre 300 millioner kroner ut igjen frå fondet til tiltak i private hushaldningar, mellom anna på grunn av dei sterke begrensingane som er sett i vilkåra til å få tilskot.

Ein samla energi- og miljøkomité på Stortinget uttalte i samband med handsaminga av energimeldinga i vår at «..vanlige folk skal kunne gjennomføre fornuftige tiltak i eget heim» og at «..det bør vurderes om det kan legges bedre til rette for at flere kan gjøre mer selv, som det i dag er krav om fagkompetanse for å gjennomføre».

Vi er no i ein situasjon der alt tyder på at det framleis vil vere relativt høge energiprisar i fleire år framover, og aukande press på kapasiteten i det norske straumnettet. Dess raskare vi kan få gjennomført gode og fornuftige ENØK-tiltak i så stort omfang som mogleg, dess raskare kan vi avhjelpe denne situasjonen både for den enkelte hushaldning og for samfunnets samla energibehov til rask elektrifisering og kutt i bruk av fossil energi.

Når først desse signala er gitt så tydeleg av Stortinget, er det sterkt ønskjeleg at ENOVA raskt justerer sine reglar slik at fleire kan få støtte til gjennomføring av enkle ENØK-tiltak i eigen heim allereie hausten 2022. Då kan tiltaka få effekt i tide til vinteren 2022/23. Eg vil difor sterkt oppmode Olje- og energiministeren til å gi nødvendige signal til ENOVA om å lempe på dagens strenge be-

grensingar for støtte til ENØK-tiltak i eigen heim, slik at vi får tatt ut så mykje av ENØK-potensialet som mulig i tide til komande vinter.

Svar:

Enova har over mange år hatt en viktig innsats rettet mot energitiltak hos husholdningene og i februar lanserte Enova en rekke nye tiltak, blant annet økt støtte til solcellepanel, støtte til smart strømstyring, smarte varmtvannsberedere, og kartleggingsstøtte til borettslag og boligsameier.

Enovas er et spesialverktøy for å bidra til senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon. Dette er reflektert også i Enova sin innsats overfor husholdninger og forbrukere. Støtte fra Enova skal avlaste risiko og kostnader for de som er først ute med å ta i bruk nye løsninger. Det er viktig at noen går foran for at alle andre i neste omgang skal ha bedre og billigere teknologier å velge mellom. Støtte fra Enova skal ikke være vedvarende, men heller sørge for varige markedsendringer slik at løsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte. Støtte til modne løsninger i modne markeder kan fort resultere i økte priser som i stor grad kommer forhandlere til gode. Mye av støtten vil dessuten gå til de som allerede gjennomfører tiltak. Når private aktører klarer seg uten støtte siden Enova har bidratt til varige markedsendringer, står vi bedre rustet til å lykkes med varig klimaomstilling. Regjeringen har gitt Enova betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene fra Klima- og energifondet utnyttes mest mulig effektivt.

Enova sitt formål med støtten til husholdninger er ikke bare å bidra til at nye løsninger blir utviklet og tatt i bruk, men at støtten også skal bidra til å styrke og utvikle bransjene som tilbyr energi- og klimavennlige løsninger i boliger. Det fordrer at en del av tiltakene utføres av profesjonelle aktører. En tilbudsside med høy kunnskap og kompetanse på slike løsninger vil også komme forbrukerne til gode.

Mange kan ta i bruk teknologisk modne løsninger uten støtte, men dette er mer utfordrende for husholdninger med lave inntekter. Regjeringen er opptatt av at husholdninger med lave inntekter også skal ha mulighet til å få energioppgradert sine boliger. Derfor lanserte regjeringen i februar en ordning for støtte til energitiltak i kommunale boliger. Regjeringen legger fra 2023 opp til

å gi Husbanken i oppdrag å støtte energiltak for husholdninger med lave inntekter og å finansiere dette ved å overføre deler av midlene øremerket husholdninger og forbrukere fra Enovas årlige bevilgning til Husbanken. Med dette vil til sammen 400 mill. kroner komme husholdningene til gode, delvis gjennom Enova, som støtter

de som går foran og tester ut nye løsninger, og delvis gjennom Husbanken, som bidrar til energiltak for husholdninger med lave inntekter.

Som varslet i meldingen, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet for 2023 med forslag til hvordan midlene under Husbanken kan benyttes.

SPØRSMÅL NR. 2526

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 5. juli 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Basert på finansministerens anslag – hvor mange flere vil ha problem med å betale for drivstoff når prisen er 27 kr/liter, og mener finansministeren at behov for avbøtende tiltak er høyere nå enn i 2018?

BEGRUNNELSE:

I 2018 mente finansministeren at mange ville ha problemer med å betale for drivstoff ved en bensinpris på 16- 17 kr/liter. Jeg antar at finansministeren da hadde gjort regnestykker slik at han hadde belegg for sitt utspill. Siden da har drivstoffprisene økt betydelig, og er nå ofte 10 kroner høyere pr. liter.

Svar:

Jeg vil starte med å si at situasjonen vi nå står i er noe både jeg og regjeringen tar på største alvor. Russlands invasjon av Ukraina 24. februar 2022 har ført til global prisøkning på en rekke varer, herunder drivstoff. Prisutviklingen signaliserer økende ressursknapphet og vil bidra til å redusere forbruket av varer med økt pris. Jeg ser med uro på de ekstreme prisnivåene vi nå ser og hvordan folk sliter med internasjonale prissjokk. Vi ser dette skape utfordringer over hele verden med uro i flere land. Høye drivstoffpriser fører til at husholdninger må redusere bilkjøringen og at noen bedrifter må redusere aktiviteten eller øke prisene sine.

Dette skjer samtidig som norsk økonomi er i en markert høykonjunktur. Arbeidsledigheten er på det laveste nivået siden 2008. Sysselsettingen har økt markant de siste månedene, og andelen sysselsatte i befolkningen er på det høyeste nivået siden 2009. Det er økende utfordringer med å rekruttere arbeidskraft i mange bransjer. Antall ubesatte stillinger er på et rekordhøyt nivå.

Regjeringen har måttet bruke de store pengene på midlertidige koronatiltak, strømstøtte, styrking av den sivile og militære beredskapen og mottak av personer på flukt fra Ukraina. For å unngå at finanspolitikken skal bidra til å øke presset i økonomien, har regjeringen lagt vekt på å finne inndekning for de økte utgiftene, uten å gjennomføre velferdskutt eller store skatte- og avgiftsøkninger. Dersom presset i økonomien øker ytterligere, for eksempel på grunn av en for ekspansiv økonomisk politikk, kan renten måtte settes opp mer enn det som er varslet.

Eventuelle tiltak i møte med høye drivstoffpriser må prioriteres innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme og vurderes i de ordinære budsjettene. Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2023 gjøre grep som sikrer skatte- og avgiftslette for de med mindre og vanlige inntekter. Dette vil vi komme tilbake til i høst. Vi vil også i denne budsjettprosessen vurdere grep som kan håndtere den krevende situasjonen i næringslivet.

SPØRSMÅL NR. 2527**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 7. juli 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil regjeringa sørge for at norsk nærskipsfart ikkje har dårlegare rammevilkår enn utanlandske fartøy for å kunne ta oppdrag med massetransport?

GRUNNGJEVING:

Norske fartøy har i dag eit distansekrav på 30 nautiske mil for at dei tilsette kan motta sjømannsfrådrag. Så langt eg er kjend med, har ingen andre land eit tilsvarende krav om kor langt eit skip må segle for å kunne bli omfatta av rammevilkåra.

I 2023 er det planlagt byggestart for Stad Skipstunnel. I dette prosjektet skal det flyttast ei betydeleg mengde stein og masser, anslagsvis 5,4 millionar kubikkmeter. Det aller meste av massetransporten vil skje sjøvegen. Staten v/ Kystverket har lagt opp til at så mykje av massene skal brukast i nærområdet.

Dagens reglar med distansekrav på 30 nautiske mil for norske skip for å få konkurransedyktige økonomiske rammevilkår, gjer i praksis at det er så godt som umulig for norske skip å nå opp i konkurranse om lasteoppdrag knytt til Stad Skipstunnel. Det same vil gjelde for alle andre større masseforflyttingsprosjekt langs kysten, og andre lasteoppdrag der det generelt sett er ønskjeleg at transporten skjer til sjøs i staden for på veg. Det er svært uheldig, også frå ein miljøståstad.

Skal vi nå politiske mål om å flytte transport frå veg til sjø, er dagens distansekrav på 30 nautiske mil for norske skip direkte kontraproduktivt. Distansekravet må etter underteikna sitt syn fjernast raskast råd, slik at det er mulig for norsk nærskipsfart å ta oppdrag knytt til Stad Skipstunnel og andre lasteoppdrag over kortare distansar enn 30 nautiske mil langs norskekysten.

Svar:

Regjeringa ønsker å innføre krav om norske løns- og arbeidsvilkår i norske farvatn og på norsk sokkel. Ved ei innføring av krav om norske løns- og arbeidsvilkår vil slike oppdrag som representanten peiker på måtte utførast av sjøfolk med norsk løn. Dette gjeld både for norske og utanlandske reiarlag. Ei innføring av krav om norske løns- og arbeidsvilkår vil blant anna sørge for ein meir likeverdig konkurranse langs norskekysten.

Det er også allereie i dag eit krav om at det i offentlege tenestekontraktar og bygge- og anleggskontraktar ikkje skal vere dårlegare løns- og arbeidsvilkår enn det som

følgjer av gjeldande allmenngjeringsforskriftar eller land-somfattande tariffavtalar. Til dømes set Kystverket krav om løns- og arbeidsvilkår i alle kontraktar, der dette er eit krav. Det omfattar kontraktar der transport og logistikk er ein del av avtalen. Dette vil også gjelde for prosjekter som Stad skipstunnel.

Tilskotsordninga for sysselsetting av sjøfolk er eit viktig verkemiddel for å sørge for rekruttering av norske sjøfolk. I 2020 blei det utbetalt om lag 2,3 milliardar kroner gjennom ordninga. I ordninga er det krav om at sjøfolk det vert gjeve tilskot for har rett til sjømannsfrådrag. For å kunne ha rett til sjømannsfrådrag er det vidare som kjent eit krav om at ein jobbar på «skip i fart». «Skip i fart» er i forskrift til utfylling og gjennomføring av skattelova avgrensa negativt blant anna mot «skip i stasjonær virksomhet og havnetrafikk» og «annen virksomhet over begrenset fartsområde hvor utseilt distanse ikke overstiger 30 nautiske mil». Distansekravet vart innført allereie ved sjømannsskatteloven av 1947. Tilskotsordninga er meddelt til og godkjent av EFTA Surveillance Authority (ESA) med basis i statsstøtteretningslinjene, der det blant anna er krav til at støtte berre kan gjevast til maritim transport, slik dette er definert i forordning 3577/92 og 4055/86.

Forskrift og regelverk som omhandlar rett til sjømannsfrådrag er finansministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 2528**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 7. juli 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på om dispensasjonssøknader som ikke omfatter eiendomsendringer til vindindustri, kan ansees som riktig omsøkt, ettersom det ikke vil foreligge grunnlag for å vurdere tilsidesettelse av landbrukshensynet når eiendomstype og utforming ikke fremgår av søknaden?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar 07.06.2022 til spørsmål fra Sofie Marhaug 27.05.2022 uttaler statsråden at han ikke har oversikt over omfanget av vindkraftsaker hvor utbygger har unnlatt å overholde sin søknadsplikt etter plan- og bygningsloven. Dette da det er kommunene som behandler disse søknadene. Videre uttaler statsråden at det ikke er grunnlag for å følge opp selve vindkraftanlegget som ulovlig etter plan- og bygningsloven selv om det ikke er søkt om eiendomsendring. Dette da selve oppføringen av vindkraftanlegg er omfatta av konsesjonsbehandling etter energiloven. Jeg oppfatter statsråden slik at utbygger kan søke om eiendomsendring i etterkant, uavhengig av om selve vindkraftanlegget faktisk er utbygd.

Jeg er kjent med at Motvind Norge nylig har rettet ny anmodning til departementet om tolkningsuttalelse av forholdet mellom plan- og bygningsloven og energiloven.

Fra Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) pkt. 3.3.1 om rollefordelingen i planleggingen siteres:

«Kompetansen til å gjøre planvedtak som binder arealdisponeringen er i utgangspunktet lagt til kommunene.»

Videre siteres fra pkt. 3.6.2 Nærmere om energitiltak:

«En pliktig samordning av behandlingen som foreslått av Planlovutvalget vil ikke endre det forhold at det vil være to beslutningsprosesser og to myndigheter som begge tar stilling til arealbruken.»

For øvrig er jo energilovens virkeområde avgrenset til produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi, jf. § 1-1, første ledd.

Departementet har gjennom tolkningsuttalelse til den såkalte Frøyasaken, og nå i sitt tolknings svar til Venesla kommune, bidratt til å tydeliggjøre kommunenes myndighet til arealdisponeringer i vindkraftsaker. Rødt har fått tilbakemelding om at det fortsatt hersker usikkerhet rundt spørsmålet bl.a. i flere pågående vindkraftsaker.

En søknad om eiendomsendring vil i de fleste tilfeller utløse krav om dispensasjon fra gjeldende planer. Jf. pbl. § 1-6 andre ledd kan tiltak som omfattes av loven bare

iverksettes om de ikke er i strid med loven. Denne bestemmelsen omfatter også konsesjonsgitt vindkraft som ellers er gitt noen særuntak etter pbl. § 20-6. Det samme følger også av § 20-2 første ledd når det foreligger søknadspliktig tiltak.

Svar:

Oppføring av vindkraftanlegg og eiedomsendringer er to ulike tiltak. Bygging av vindkraftanlegg er ikkje avhengig av at det er gjeve løyve til deling etter plan- og bygningslova. Det kan søkast om dispensasjon frå arealplan til oppføring av vindkraftanlegg, utan at det blir søkt om dispensasjon til eiedomsendringer. Dersom det skal gjennomførast eiedomsendringar som er i strid med arealplan, vil det likevel vere naudsynt med ein særskild dispensasjon til eiedomsendringa, med mindre dispensasjonen til vindkraftanlegget omfattar begge delar.

SPØRSMÅL NR. 2529**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 5. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke kriterier vil samferdselsministeren legge til grunn i arbeidet med den nye NTP han har varslet allerede om 2 år.

Vil den samfunnsøkonomiske netto/nytte og budsjettnytte i enkelt prosjektene bli et viktig kriterium og vil f.eks. Statens vegvesen sitt forslag til arbeidsprogram følges?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren har varslet en ny og revidert NTP allerede om 2 år. Med dette bryter denne regjeringen en over 40 års praksis med 4-årig behandling av landets transportplan i Stortinget.

Regjeringen hevder at forrige regjering NTP er for ambisiøs og at de ikke makter å finansiere den.

Dette til tross for at Ap og Sp hadde flere enda flere forslag til prosjekt enn regjeringen.

Nå vil regjeringen redusere prosjekt, redusere på standard, utsette og kanskje legge prosjekt på is.

I dette arbeidet er det naturlig at man har satt opp noen retningslinjer for prioriteringene.

Det er selvsagt av stor interesse for offentligheten hvilke retningslinjer som legges til grunn og om fordelingen mellom transportsektorene vil bli endret.

Det naturlige vil være å legge prosjektenes egen samfunnsnytte til grunn.

Svar:

Utfordringer internasjonalt og nasjonalt har gitt endrede rammebetingelser for transportpolitikken. Som følge av dette har regjeringen besluttet at neste nasjonale transportplan skal legges frem ett år tidligere enn ordinær rullering på fire år normalt skulle tilsi. Det innebærer at transportplanen legges frem våren 2024 med virkning for tolvårsperioden fra 2025 til 2036. Den nye transportplanen skal være oppdatert og tilpasset Norges framtidige transportbehov, samtidig som de økonomiske rammene er realistiske.

For å utarbeide et faglig grunnlag for neste transportplan legger vi opp til at transportvirksomhetene høsten 2022 får to hovedoppdrag; ett utredningsoppdrag og ett prioriteringsoppdrag:

- I utredningsoppdraget vil virksomhetene blant annet bli bedt om å vurdere transportbehovet framover, og kartlegge utfordringer og behov som bør løses. Etter

planen skal utredningsoppdraget gis tidlig høst 2022 med tentativ frist i januar 2023.

- I prioriteringsoppdraget vil det gis føringer for virksomhetenes arbeid med å anbefale en fordeling av ressursbruken i transportplanen. Det legges opp til at prioriteringsoppdraget gis virksomhetene sen høst 2022 med tentativ frist i mars 2023.

Føringene som vil bli gitt i prioriteringsoppdraget vil blant annet være knyttet til hvilke typer analyser vi ønsker at virksomhetene skal utføre som grunnlag for fordeling av ressursbruken, herunder bruk av samfunnsøkonomiske analyser. Utgangspunktet for arbeidet bør være at tiltakene svarer på de største utfordringene vi står overfor, bidrar til at vi når de transportpolitiske målene og har høyest mulig samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Det ble i Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033 varslet innføring av porteføljestyring i transportsektoren, som skal bidra til at vi velger de beste løsningene og får mer igjen for pengene. Dette betyr blant annet at optimalisering og andre endringer i prosjektene kan få konsekvenser for rekkefølgen. Som omtalt i stortingsmeldingen, vil porteføljen vurderes på nytt ved neste rullering av Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 2530**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 8. juli 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Helse Sør-Øst har varslet en anbudskonkurranse for den tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Dagens avtaleportefølje er på ca. 1,2 mrd. kroner, og de eldste avtalene ble inngått i 2012.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kapasiteten ikke svekkes gjennom det varslede anbudet, og hvordan vil hun sikre at vi unngår lengre ventetider og får et dårligere tilbud til ruspasienter som har rett til tilbud?

BEGRUNNELSE:

Den sittende regjeringen har gjentatte ganger sagt at de er opptatt av å styrke rusbehandlingen og ivareta ideelle tjenestetilbydere. Det er varslet en egen stortingsmelding og en såkalt behandlingsreform i 2023. I påvente av en behandlingsreform er det viktig at tilbudet ikke svekkes.

Det har nylig vært gjennomført offentlige anskaffelser av tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i Helse Nord RHF, Helse Vest RHF og Helse Midt RHF.

Det er varslet en anbudskonkurranse i Helse Sør-Øst RHF som har en langt større avtaleportefølje innenfor TSB enn de andre RHFene, tilsvarende ca. 1,2 milliarder kroner, der de eldste avtalene ble inngått i 2012.

Avtalene har ikke vært konsumprisindeks-regulert, men regulert med deflator som ikke samsvarer med den reelle kostnadsutviklingen i samfunnet. Dette kan ha ført til at tilbudene gradvis og reelt sett har fått mindre penger til gjennom sine avtaleforløp. Samtidig er det grunn til å frykte at økte energipriser særlig vil ramme tilbydere i sørøst-regionen.

Rusfeltet er dessuten hele tiden i faglig utvikling, med nye retningslinjer og krav fra pasienter, pårørende, og brukerorganisasjoner.

Et nylig utslag av denne problemstillingen, var da Borgestadklinikken (Blå Kors) som hadde en avtale med Helse Sør-Øst RHF, opplevde at de hadde utviklet et etterslep på ca. 70 millioner kroner og sa opp avtalen sin i 2016. Dette førte til en begrenset offentlig anskaffelse og tildeling i 2018, der tilbudet ble redusert. Loland som hadde vært en del av Borgestadklinikken falt ut av TSB-avtalen med Helse Sør-Øst RHF og kom seg inn på Fritt Behandlingsvalg-ordningen som nå regjeringen planlegger å avvike, som for Helse Sør-Øst RHF utgjør over 250 millioner kroner.

Gitt at avtalene er gamle og ikke fullt ut har tatt høyde for kostnadsutviklingen i samfunnet, samtidig med økte kvalitets- og kompetansekrav, er det nærliggende å anta

at det totale TSB-tilbudet i Helse Sør-Øst RHF vil reduseres kraftig med mindre foretakets økonomiske ramme utvides til dette formålet.

Svar:

I helseforetakene i Helse Sør-Øst er det noe over 400 døgnplasser innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Helse Sør-Øst RHF kjøper i tillegg om lag 700 døgnplasser innen TSB fra 22 private avtaleparter. Planen for anskaffelser i Helse Sør-Øst tilsier at dagens avtaler innen TSB sies opp innen 31.12.2022. Avtalene har to års oppsigelsesfrist, hvilket innebærer at nye avtaler vil ha virkningsdato fra og med 01.01.2025. Helse Sør-Øst RHF har i 2022 igangsatt et arbeid med en ny behovsvurdering innen TSB. Behovsvurderingen skal ferdigstilles innen utgangen av 2022. I dette arbeidet blir den faglige utviklingen innen feltet lagt til grunn og fremtidige kapasitetsbehov vil bli vurdert. Arbeidet vil gjennomføres av en arbeidsgruppe med deltagelse fra blant annet det regionale brukerutvalget. Det vil som en del av arbeidet bli avholdt møter hvor avtaleparter og andre potensielle leverandører blir konsultert og kan gi innspill. Helse Sør-Øst RHF vil ved en ny anbudskonkurranse sørge for at tilbudet er i tråd med den faglige utviklingen og føringer som er lagt for utviklingen av tjenestområdet TSB. Videre vil Helse Sør-Øst RHF sørge for at kapasiteten innen TSB er i henhold til befolkningens behov.

SPØRSMÅL NR. 2531**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 6. juli 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ligger statsrådets ambisjonsnivå fast om å oppnå større nasjonal selvråderett over egne grenser enn det som følger av EU kommisjonens forslag til ny grenseforordning?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine spørsmål til statsråden den 02.02.22 i den muntlige spørretimen. Videre vises det til mine skriftlige spørsmål til statsråden, spørsmål nummer 1154, nummer 1235 og nummer 1350. Temaet for de nevnte spørsmålene er EU kommisjonens forslag til ny grenseforordning, som ble fremlagt i desember 2021.

EU har i lenger tid vært negative til medlemslandenes grensekontroller internt i Schengen. Et forslag som langt på vei ville ha fjernet denne muligheten ble fremlagt av Kommisjonen i 2017, men dette forslaget ble nedstemt i Rådet. Det nye forslaget til forordning tar innover seg dette nederlaget, ved at forbud er erstattet med vidløftiggjøring og prosedyrene for indre grensekontroll.

Statsrådets sin besvarelse av spørsmålene ga tydelig uttrykk for at hun deler spørsmålsstillers oppfatning om at det fremlagte forslaget ikke er godt, og at dette ville være regjeringens inngang i den videre prosessen i EU. Statsråden opplyser videre at hun har til hensikt å oppnå et bedre resultat, hvor medlemslandene i Schengen beholder sitt handlingsrom, i diskusjonene om den nye forordningen i Rådet.

Den 26.04.22 kom EU-domstolen med en avgjørelse i sakene C-368/20 og C-369/20. Foranledningen for avgjørelsene var en østerriksk domstols anmodning om en tolkning av dagens grenseforordning og EU-traktatens regler om fri bevegelse. Avgjørelsene er viktige for praktiseringen av dagens grenseforordning og kan få stor betydning for hvor stort handlingsrom nasjonalstatene har innenfor Schengen-samarbeidet. Statsråden viser da også selv til de to sakene i sitt svar på skriftlig spørsmål nummer 1154.

Det ønskes derfor besvart om statsrådets ambisjonsnivå fremdeles er å oppnå et resultat som gir Norge større selvråderett over egne grenser, slik at adgangen til nasjonal grensekontroll ikke blir redusert sammenlignet med dagens ordning.

Svar:

Det vises til mitt svar på spørsmål nr. 1154 fra representanten hvor jeg skrev at det klare utgangspunkt er at ansvaret for å ivareta egen sikkerhet, offentlig orden og folkehelse ligger hos det enkelte Schengen-land. Det er viktig for meg under forhandlingene om grenseforordningen å arbeide for at medlemsstatene gis nødvendig handlingsrom til å ivareta nasjonale hensyn. Det er derfor avgjørende at vi også samarbeider godt med våre likesinnede land i Schengen for å oppnå et best mulig resultat under forhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 2532**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 8. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan finansminister Vedum redegjøre for hvilke grep dagens regjering har igangsatt for å følge opp partileder Vedums kritikk mot kinesiske aktørers mulighet til å konkurrere om oppdrag innen utbygging av norsk infrastruktur og hvordan det foreløpig har materialisert seg i konkrete tiltak?

BEGRUNNELSE:

I opposisjon skapte partileder Vedum et inntrykk av at kinesiske entreprenører gjorde store innhugg i markedet for veibygging i Norge. Faktum er at under borgerlig regjering vant kinesiske entreprenører ingen nye kontrakter på riks-/europaveier, og på fylkesveier hvor kontrakter

gikk til kinesiske entreprenører var det Senterpartiet som hadde ansvar for samferdselsfeltet.

Svar:

Generelt er regjeringen opptatt av å balansere hensynet til investeringer og annen næringsvirksomhet på den ene siden, opp mot hensynet til nasjonal sikkerhet på den andre siden. Regjeringen har derfor styrket Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) som kontaktpunkt på etatsnivå når det gjelder å koordinere myndighetenes arbeid mot økonomisk virkemiddelbruk som kan utgjøre en trussel

mot nasjonale sikkerhetsinteresser. Det er også etablert retningslinjer for departementenes arbeid med slike saker, og regjeringen vil i løpet av året foreslå for Stortinget enkelte justeringer i sikkerhetslovens bestemmelser om eierskapskontroll.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet, viser jeg til at det i begrunnelsen for spørsmålet er vist til kinesiske entreprenører i markedet for veibygging i Norge. Statens vegvesen opplyser at etaten har få utenlandske leverandører i sin utbyggingsportefølje, og ingen av disse er kinesiske.

SPØRSMÅL NR. 2533

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 7. juli 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

På kva måte vil regjeringa sikre gjennomføring av stortingsvedtak 691 sin siste del, som pålegg regjeringa å sikre etablering av landstrøm som planlagt innan 2022?

GRUNNGJEVING:

Vi viser til tidlegare sendt spørsmål og statsråden sitt svar 06.05 22 vedrørende Vedtak 691:

“Stortinget ber regjeringen foreslå tiltak som sikrer verdensarvfjordene som anløpshavn for cruisebåter også etter 2026, blant annet ved at staten sikrer etablering av landstrøm i Flåm som planlagt innen 2022.”

Statsråden seier i sitt svar:

“Aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg kan søke støtte hos Enova. I 2020 ga Enova tilsagn om støtte til Aurland Havnevesen på 27 millioner kroner for å etablere landstrømanlegg i Flåm. Aurland Havnevesen opplyser at Enova har gitt utsatt frist for at anlegget skal være i drift til 1.4.2023.”

Sjølv om Enova no har gjeve støtte på 1/3 av kostnadane til eit landstraumsanlegg, har likevel ikkje regjeringa oppfylt Stortinget sitt vedtak med å sikre etablering av landstrøm i Flåm. Dersom ein hadde vore sikra ei inntekt frå cruisetrafikk til anlegget, ville Hamnevesenet kunne få lån basert på ei framtidig inntekt. Dette er no usikker inntekt etter 2026, og ein får difor ikkje tilsegn om lån. Hamnevesen og kommunen har difor ikkje moglegheit til å få på plass anlegget utan ytterlegare bistand frå staten.

Staten må difor, i tillegg til støtte gjennom Enova, vera garantist for lånet ut over Enovastøtta.

Svar:

Som det også fremgår av svar på spørsmål 1922 fra representanten Grotle, kan aktører som ønsker å etablere landstrømanlegg søke støtte hos Enova, og Aurland Havnevesen fikk i 2020 tilsagn om støtte på 27 millioner kroner for å etablere landstrømanlegg i Flåm. Enova har gitt utsatt frist for at anlegget skal være i drift til 1.april 2023.

Jeg viser videre til at regjeringen i mars i år ga Sjøfartsdirektoratet i oppdrag å utarbeide et forslag til hvordan krav om nullutslipp for turistskip og ferger i verdensarvfjordene fra 2026 kan gjennomføres og innrettes. Svaret på oppdraget skal ses i lys av blant annet vedtak 691.

Sjøfartsdirektoratet har fått frist til 31. desember i år. Når anbefalingen fra Sjøfartsdirektoratet foreligger, vil jeg vurdere hvordan denne saken skal håndteres videre.

SPØRSMÅL NR. 2534**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 7. juli 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for innsatsen som nedlegges for å forhindre at «hatpredikanter» og andre ekstremister ikke skal få innpass i landet, inkludert hvor mange norske myndigheter har nektet adgang, hvor mange og hvem som per i dag står på sanksjonslisten som innebærer forhåndsvedtak om innreiseforbud i hele Schengenområdet, og ikke minst hvordan myndighetene konkret fanger opp og stanser hatpredikanter og ekstremister som ikke står på sanksjonslisten?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2020 informerte daværende justis- og beredskapsminister Monica Mæland om at Justis- og beredskapsdepartementet har instruert utlendingsmyndighetene hvordan bortvisningsreglene skal praktiseres overfor såkalte «hatpredikanter» og andre ekstremister som kan utgjøre en trussel mot det norske samfunnet. Det ble klargjort og understreket at personer som utgjør en sikkerhetstrussel, kan utvises av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. Videre kan kriminelle bortvises eller utvises på grunn av tidligere straffedommer.

Basert på denne presiseringen og tydeliggjøringen av både handlingsrom og instruks, ser vi frem imot å lære hvordan utlendingsmyndighetene har ivaretatt og gjennomført sin marsjordre.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at jeg oppfatter spørsmålet som hovedsakelig knyttet til instruks fra 2020 som fremheves i begrunnelsen. Denne gjaldt bortvisning av utenlandske borgere som på bestemte grunnlag kan utgjøre en trussel mot offentlig orden.

Den nevnte instruks, GI-13/2020, har et bestemt og snevert virkeområde. Den gjelder praktiseringen av utlendingsloven § 17 første ledd bokstav l, som gir hjemmel for å bortvise tredjelandsborgere «når det er nødvendig av hensyn til Norges eller et annet Schengenlands indre sikkerhet, folkehelse eller offentlig orden». Instruks er særlig ment å gjelde tilfeller hvor utlendinger forsøker å reise til Norge for å spre et hatefullt budskap og av den grunn kan utgjøre en trussel mot offentlig orden.

Instruks gjelder blant annet ikke saker som berører de mer alvorlige hensynene «grunnleggende nasjonale interesser», som for eksempel vil foreligge dersom en utlending utgjør en terrorfare. For slike saker gjelder egne

hjemler for blant annet bortvisning og utvisning, jf. utlendingsloven kapittel 14. Det fremgår av instruks at den vil gjelde sjeldne tilfeller, men at man likevel fant grunn til å gi noen føringer for fremtidige saker:

«Utlendingsforvaltningen har til nå hatt beskjeden erfaring med slike saker. Noen av de bortvisningssakene som har oppstått, har blitt løst etter utlendingsloven § 126 (grunnleggende nasjonale interesser), ikke lovens § 17 første ledd bokstav l (offentlig orden). Det foreligger lite praksis på området, og departementet mener det er hensiktsmessig å gi noen føringer for hvordan fremtidige saker kan og bør løses. Det relativt sparsomme erfaringsgrunnlaget innebærer at det er vanskelig å peke på «typiske» tilfeller og gi klare svar på hvordan de bør løses. Forvaltningen må behandle alle saker individuelt og utforme praksis i ulike typetilfeller, hvor det må tas hensyn til alle relevante rettskilder, herunder denne instruks. Det er ikke holdepunkter for å si at det i dag fattes for få, eller for mange, vedtak om bortvisning i aktuelle saker.»

Utlendingsdirektoratet (UDI) opplyser at det ikke er behandlet saker som omhandlet i instruks GI-13/2020 etter at den ble innført i oktober 2020. Det bør i denne sammenheng bemerkes at reisevirksomhet over grensene har vært betraktelig redusert i denne perioden, som følge av covid-19-pandemien og innreiserestriksjonene knyttet til denne. UDI opplyser at instruks inngår i et arbeid med UDIs egne retningslinjer om bortvisning.

Når det gjelder spørsmålet om den såkalte «sanksjonslisten» til danske myndigheter – hvor personer som er oppført har fått et forhåndsvedtak om forbud mot innreise til Danmark og som hovedregel hele Schengenområdet – kan jeg opplyse at det i skrivende stund er oppført 22 personer. Antallet vil variere, ettersom oppføring på listen er tidsbegrenset og det tidvis oppføres nye personer. Sanksjonslisten er offentlig tilgjengelig på danske myndigheters nettsider. Utlendingsdirektoratet opplyser at 19 av disse 22 er innmeldt i Schengen informasjonssystem med innreiseforbud til hele Schengenområdet, altså også til Norge.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 8. juli 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Kan finansministeren gi en oversikt over konkrete kutt og konkrete grep som regjeringen har vedtatt og/eller allerede gjennomført?

BEGRUNNELSE:

I opposisjon var partileder Vedum svært kritisk til at det ble gitt norsk u-hjelp til Kina. Undertegnede er enig i at det er noe man bør avvikle, og under borgerlig regjering gikk omfanget av slik u-hjelp kraftig ned sammenlignet med rødgrønn regjeringsperiode. Men basert på partileder Vedums kritikk, vil det være interessant å få en oversikt over hvilke grep nåværende regjering har gjort for ytterligere kutte i norsk u-hjelp til Kina.

Svar:

Utviklingen i Kina påvirker vår felles globale sikkerhet og velferd. Det er også avgjørende for oppfyllelsen av Paris-avtalen at Kina, som er det landet som slipper ut mest CO₂, lykkes med å begrense sine utslipp.

Norsk bistand i Kina går primært til å støtte samarbeid mellom norske og kinesiske institusjoner. Kinesiske myndigheter bidrar selv til mange av disse prosjektene.

Norge tilbyr kompetanse og deling av erfaringer på områder som klima, miljø og bærekraftig matproduksjon. Et overordnet mål er å styrke kinesisk kapasitet til å bidra til bærekraftig utvikling. Gitt betydningen et stort land som Kina har for regional og global utvikling, vil gode resultater på disse områdene ha svært stor rekkevidde.

Samarbeidet med Kina utgjorde kun 0,19 prosent av bistandsbudsjettet i 2021. Selv om bistanden er blitt redusert de siste årene, ønsker regjeringen å videreføre et faglig samarbeid på områder som er viktige for Norge.

SPØRSMÅL NR. 2536**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 6. juli 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke grep gjør regjeringen for å forberede Norge på at det kan komme vekst i ankomster av flyktninger, i tillegg til mottak av fordrevne med midlertidig kollektiv beskyttelse fra Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Norge har de siste årene hatt lave ankomster av asylsøkere. Det har vært et mål å holde antallet asylsøkere uten beskyttelsesbehov svært lavt. Dette var også bakgrunnen for at Høyre gjennomførte en rekke innstramminger i innvandringspolitikken.

Etter flere år med pandemi, ser vi at antallet asylsøkere til Europa øker. Vi må være forberedt på at denne økningen også vil komme til Norge. For eksempel har EU-landene opplevd en betydelig økning i antall asylsøkere

fra 2020 til 2021. Hittil i år har i overkant av 1300 asylsøkere kommet til Norge, fratrukket flyktninger fra Ukraina. Tallet for hele 2021 var 1656. Det er dermed grunn til at vi i Norge vil kunne se en økning fra 2021 til 2022, også om man ser bort fra den svært store økning i ankomster fra Ukraina.

Mange tar seg til Europa på en svært farlig måte. I en artikkel i NTB fremkommer det også at det ifølge FN er over 850 000 mennesker som har dødd hittil i år i forsøket på å krysse Middelhavet fra Nord-Afrika hittil i år. Det er svært høye og bekymringsfulle tall.

I år har vi tatt imot svært mange fordrevne med midlertidig kollektiv beskyttelse fra Ukraina. Norge skal stille opp og hjelpe flyktninger som trenger beskyttelse i vårt nærområde.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for innkvartering av asylsøkere til Utlendingsdirektoratet (UDI). Som en del av dette ansvaret skal UDI til enhver tid ha beredskap for å kunne håndtere raske endringer i antallet asylsøkere til Norge. Erfaringene denne våren har vist at UDI kan oppskalere mottakskapasiteten svært raskt når det oppstår et akutt behov.

Dagens utlendingsregelverk har flere hjemler som vil være relevante i en situasjon med høye asylankomsttall. Dette gjelder særlig adgangen til å nekte realitetsbehandling av asylsøknader fra personer som kommer til Norge via trygge tredjeland, Dublin-regelverket og Den nordiske passkontrolloverenskomsten. Utlendingsforvaltningen har også ulike hurtigprosedyrer, bl.a. for behandling av antatt åpenbart grunnløse asylsøknader.

Før øvrig viser jeg til mitt svar til Stortinget på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 303.

SPØRSMÅL NR. 2537

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 7. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over utviklingen av el-bilfordelene, og samtidig gi et frempek om hvordan dagens regjering forsøker å avvikle dem?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsministeren uttalte nylig at det var statsminister Jens Stoltenberg som i sin tid initierte el-bilfordelene i Norge. Flere fagfolk bestrider dette, og peker på at elbilfordelene har en historie langt tilbake til 90-tallet.

Svar:

Det er riktig som det påpekes i begrunnelsen for spørsmålet at de fleste fordelene var fra tidlig 90-tall. Fram til rundt 2010 hadde de imidlertid liten praktisk betydning ettersom salget var marginalt.

Bakgrunnen for samferdselsministerens uttalelse var at Stoltenberg I og II gjorde noen viktige grep for å fremme elbilholdet. Stoltenberg I innførte fritak for merverdiavgift som beløpsmessig er den største fordelene i dag. Videre fjernet Stoltenberg II adgang for «private» minibusser til kollektivfeltet og innførte gratis ferje for elbiler. Dette ga elbilene et stort fortrinn i de største byene og i mange områder langs kysten.

Her er en oversikt over utviklingen av noen av de viktigste elbil-fordelene:

- Merverdiavgiftsfritaket for elbiler trådte i kraft 1. juli 2001.
- I engangsavgiften er det oppstilt et generelt fritak for motorvogner som bare benytter elektrisitet til frem-

drift. Fritaket ble innført i 1990 og ble senere utvidet til å gjelde brenselcelle-biler.

- Elbiler, herunder brenselcellebiler, ble fra 2018 fritatt for omregistreringsavgift. Fritaket omfatter alle typer avgiftspliktige motorvogner, på samme måte som under engangsavgiften. Det er fra 1.5.2022 innført omregistreringsavgift for elbiler og denne utgjør ca. 25 pst av satsene for andre personbiler.

- Elbiler ble fritatt for årsavgift i 1996. Da den tidligere trafikkskadeavgiften ble innlemmet i årsavgiften i 2004, ble dette gjennomført gjennom et påslag i årsavgiften på 350 kroner. Det ble også opprettet en ny avgiftsgruppe med lav sats (350 kroner) for kjøretøygrupper som ikke var omfattet av årsavgiften. Dette gjaldt blant annet elbiler. Elbiler ble fritatt for trafikkkforsikringsavgift med virkning fra 1. januar 2018. Fra 2021 betaler elbiler trafikkkforsikringsavgift.

- Elbiler fikk tilgang til kollektivfelt og sambruksfelt 1. juni 2005. Elbilene var den gangen små og ukomfortable. Minibusser hadde også tilgang og mange valgte derfor i stedet minibuss for å kunne kjøre i kollektivfeltet. Fra februar 2008 mistet minibusser tilgang til kollektivfeltet (unntatt løyvepliktig transport). Rett etter dette kom det bedre elbiler på markedet, og dette ble starten på en kraftig oppgang i salget av elbiler i og rundt de største byene. Omtrent samtidig ble det gratis å ta med elbiler på ferje. Dette bidro som sagt til økt elbilhold i mange områder langs kysten.

- Veibruksavgiften på drivstoff ilegges mineralolje (diesel), bensin, biodiesel, bioetanol, naturgass og LPG. Elbiler er ikke omfattet av veibruksavgiften.

- For nullutslippskjøretøy kan det fastsettes en takst på inntil 50 pst. av normaltakst i alle bompengeprojekter. Denne rammen er fastsatt av Stortinget, jf. Prop. 87 S (2017-2018). Takstene i alle bompengeprojekter, inkludert betaling for nullutslippskjøretøy, fastsettes med bakgrunn i lokalpolitiske vedtak.

Når det gjelder fremtidig utvikling av norsk elbil-politikk, er dette et viktig og aktuelt tema som vi jobber med. Avgiftspolitikken følges opp i arbeidet med de årlige budsjettene. Det er vanskelig for meg å si noe konkret om denne utviklingen nå.

Som omtalt i Prop. 111 S (2021-2022) Nokre saker om veg, særskilde transporttiltak og transport i byområda mv.

ga Samferdselsdepartementet Statens vegvesen i oppdrag å vurdere bruksfordeler for elbiler i byområdene innenfor bompengebetaling, parkering og bruk av kollektivfelt. Stortinget har behandlet saken, jf. Innst. 456 S (2021-2022). Oppdraget ble gitt som en oppfølging av at en arbeidsgruppe koordinert av Statens vegvesen foreslo tiltak for å stimulere til økt kollektivtransport etter pandemien. Statens vegvesen har nylig besvart oppdraget, og anbefaler blant annet at fordelen knyttet til lavere bompengetakst for elbiler gradvis fases ut. Nå skal vi se nærmere på forslagene fra Statens vegvesen før vi konkluderer. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget om denne saken på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2538

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 6. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden se på denne ordningen og sikre at Statens Vegvesen går tilbake til ordningen hvor en ekstra-aksling får eget rammenummer, og ikke tvinges til å knyttes opp til kun et konkret kjøretøy?

BEGRUNNELSE:

Innen tungtransport har det over lang tid vært vanlig å kunne koble på en ekstra aksling som gir mulighet for 12 tonn ekstra last. I kontakt med aktørene i bransjen har det vært beskrevet en miljømessig og økonomisk fornuftig praksis hvor en slik ekstra aksling hadde eget rammenummer og dermed kunne brukes av flere kjøretøy som var tilrettelagt for det. Men bransjen har relativt nylig opplevd en praksisendring, hvor myndighetene når krever at «ekstra-akslingen» skal ha rammenummer tilhørende et bestemt kjøretøy. Det betyr at hver «ekstra-aksling» kun kan brukes av et enkelt kjøretøy, noe som er svært fordyrende og ressurskrevende. Praksisendringen fremstår uforståelig siden det ikke har vært noen ulykker eller skader som kan tilskrives den gamle praksisen rundt ekstra akslinger.

Svar:

Dagens tunge kjøretøy har avanserte systemer hvor det er viktig at bremses, styring og fjærsystemets vektfordeling på hjelpeakslingen fungerer sammen med bilens øvrige

systemer. De tekniske utfordringene ved dette sikres i dag ved at hjelpeakslingen godkjennes som en del av kjøretøyet.

Statens vegvesen opplyser at det ikke har vært noen nylig nasjonal praksisendring, men at de etter at de i 2020 ble oppmerksomme på noe ulik praksis i landet for godkjenning av trekkvogn med avtagbar aksling, tok grep for en mer ensartet praksis på dette området.

Statens vegvesen opplyser ellers at hvis det skal innføres en ordning hvor hjelpeakslinger får eget rammenummer slik at de kan flyttes mellom forskjellige trekkbiler, må en rekke forhold først vurderes. Blant annet må trafikksikkerheten ved en slik ordning, tekniske krav, oppfølging av akslinger i bruk med hensyn til EU-kontroll, samt utvikling av datatekniske løsninger som ivaretar godkjenning og oppfølging av akslingene, vurderes nærmere. I tillegg må en slik ordning vurderes opp mot våre EØS-rettslige forpliktelser.

Jeg ser ikke at det ut fra det foreliggende er grunnlag for å igangsette slikt utredningsarbeid, men vil kunne vurdere dette på nytt i lys av eventuelle nye opplysninger.

SPØRSMÅL NR. 2539**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 8. juli 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Når ble det bestemt at kun lokalt ansatte ved den norske ambassaden i Kabul ansatt etter september 2014 skulle få beskyttelse av Norge, og hva begrunnes dette med?

BEGRUNNELSE:

Da sikkerhetssituasjonen i Afghanistan drastisk endret seg for omtrent et år siden, og frem til Taliban tok makten i landet i august 2021, evakuerte Norge ansatte ved den norske ambassaden i Kabul. Dette gjaldt også de lokalt ansatte afghanerne.

En gruppe tidligere lokalt ansatte ved den norske ambassaden i Kabul har fått beskjed fra norske myndigheter om at det er videre planer om å evakuere lokalt ansatte som ble ansatte etter september 2014. De som var ansatte før da og som tidligere har jobbet for ambassaden blir holdt utenfor disse planene. Tilsvarende evakuerte forsvaret kun de som var ansatte på tidspunktet for evakueringen, men ikke for de som hadde jobbet for det norske forsvaret før 2017.

Tidligere ansatte beskriver en hverdag preget av frykt for egen sikkerhet og eget liv, og ikke minst for sine familier. Taliban har aktivt gått etter folk som har jobbet for fremmede land i Afghanistan, inkludert for Norge. Mange har måttet forlate sine hjem og gått i dekning i frykt for hva som kan skje med dem dersom Taliban får tak i dem.

Norge og norske myndigheter har et ansvar for å beskytte de som har jobbet for Norge i Afghanistan – også før 2014. Den norske ambassaden i Kabul åpnet i desember 2001. Derfor ønskes det svar fra statsråden om hvorfor det ikke foreligger planer for de som var lokalt ansatte før september 2014 og de som tidligere har arbeidet for den norske ambassaden i Kabul.

Svar:

I forbindelse med avslutningen av NATO-operasjonen Resolute Support Mission sommeren 2021, ble det besluttet at lokalt ansatte i Forsvaret og ved den norske ambassaden i Kabul, og deres nærmeste familiemedlemmer, kunne få opphold i Norge. Opphold for Forsvarets lokalansatte kunne håndteres i tiden frem mot Forsvarets uttrekning av Afghanistan, mens overføringen av de lokalansatte ved ambassaden ble iverksatt da beslutningen om midlertidig lukking av ambassaden ble fattet. Totalt ble det gitt oppholdstillatelse til 115 personer under denne ordningen for Forsvarets og ambassadens lokalansatte.

Regjeringen besluttet i februar 2022 å etablere en begrenset søknadsbasert ordning for overføring til Norge av tidligere lokalt ansatt personell av norske myndigheter i Afghanistan. Ordningen er felles for Forsvarets og ambassadens lokalansatte og håndteres innen rammen av kvoten for overføringsflyktninger. Den søknadsbaserte ordningen gjelder for personer som har hatt et direkte ansettelsesforhold med det norske forsvaret eller ambassaden etter 31.12.2014, det vil si i perioden med Resolute Support Mission, og som ellers fyller vilkårene i instruksjonen.

En begrenset søknadsbasert ordning ble valgt etter at Regjeringen hadde vurdert ulike alternativer. Det ble bl.a. lagt vekt på at det ved gjennomføring av slike overføringer fra Afghanistan ikke er mulig å gjennomføre intervjuer av søkerne, og saksbehandlingen må utelukkende baseres på skriftlig informasjon fra søkerne. Dette gir særlige utfordringer knyttet til identitetsavklaring og verifisering av informasjon om personene, jf. bl.a. at det er over syv år siden operasjonen International Security Assistance Force (ISAF) ble avsluttet. Et særlig poeng er dessuten at personene som mottar overføring under søknadsordningen vil fortrenge kvoteflyktninger fra Afghanistan og andre deler av verden som har et avklart og dokumentert beskyttelsesbehov.

Mens det på tidspunktet hvor Taliban overtok makten i landet var det stor usikkerhet om utviklingen av sikkerhetssituasjonen, har denne i tiden etterpå vært forholdsvis stabil. Den humanitære situasjonen er derimot vanskelig, og særlig kvinner og jenter har fått det verre, særlig med den siste tidens innstramminger fra Talibans side. Videre er situasjonen for menneskerettsforvarere, kvinneaktivister og sivilsamfunnsaktører vanskelig. Regjeringen fortsetter å prioritere afghanere fra disse kategoriene på kvoten for overføringsflyktninger.

SPØRSMÅL NR. 2540**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 6. juli 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren på noen måte forsøke å imøtekomme bekymringene som Arbeiderpartiets nestleder fremmet rundt høye bompenger i byene, eller var det bare en valgbløff?

BEGRUNNELSE:

I valgkampen 2017 gikk Hadia Tajik, en av Aps toppkandidater ut i Stavanger Aftenblad og krevde kutt i bompengeomfanget på Nord Jæren spesielt og byområdene generelt. Hun mente bompengebelastningen ble for høy med byvekstavtalene. Undertegnede er enig i det, og viser til at FrPs lokalpolitikere ved gjentatte anledninger stemte imot bompengene i byområdene, og at FrP i Stortinget/regjering klarte å få på plass en tilskuddsordning som både økte kollektivsatsingen men også ga økt støtte til reduksjon i bompengene. Dagens regjering har foreløpig gått i motsatt retning, hvor pengene til bomkutt kan om-disponeres. Dette er jo stikk i strid med valgløftene som Ap tidligere har kommet med.

Svar:

Norge har en lang tradisjon for bruk av bompenger til del-finansiering av veiinfrastruktur. Bompengene bidrar til å realisere utbygging av veier, bruer, tunneler og tiltak for kollektiv, sykling og gange. Bompenger i byområdene har både finansiering og trafikkregulering som formål og er et sentralt virkemiddel i bypolitikken. I bypakker er det åpnet for et mer fleksibelt takstsystem ved at takster kan varieres etter tid på døgnet og differensieres etter miljøegenskaper ved kjøretøyet.

Lokal forankring er et sentralt prinsipp ved bompengeinnkreving. Det må foreligge lokalpolitiske vedtak i aktuelle kommuner og i fylkeskommunen. Det sikrer forankring og gjør at man lokalt og regionalt også tar ansvar for bompengeinnkrevingen. Bompengeinnkreving på offentlige veier krever samtykke fra Stortinget, jf. veglova § 27. Både sentrale og lokale myndigheter har et ansvar for å finne et nivå som opprettholder legitimitet for å kreve inn bompenger.

Det har skjedd mye i byområdene når det gjelder bompengeinnkreving etter 2017. Blant annet ble det ved en lovendring i 2017 - med FrP i regjering - åpnet opp for et mer fleksibelt takstsystem i byene for å kunne bruke bompenger til å regulere trafikk, i tillegg til finansiering. Det gir mulighet for å styre trafikken slik at kapasiteten i

eksisterende anlegg utnyttes bedre. Dette kan bedre miljøet, utsette behovet for nye anlegg eller kapasitetsutvidelser og gi bedre ressursutnyttelse.

Videre er det inngått byvekstavtaler mellom staten, regionale og lokale myndigheter for Bergens-området, Trondheims-området og Nord-Jæren for perioden 2019-2029. Byvekstavtalen for Oslo-området er inngått for perioden 2020-2029. Byvekstavtalene er gjensidig forpliktende avtaler mellom staten, fylkeskommuner og kommuner. Nullvekstmålet, som innebærer at all vekst i persontransport skal tas med kollektiv, sykling og gange, ligger til grunn for avtalene. Løsningene som velges skal bidra til bedre framkommelighet samlet sett, og spesielt ved å legge til rette for attraktive alternativer til privatbil. Bompenger, lokale midler og statlige midler bidrar til å finansiere prosjekter og tiltak i byvekstavtalene. Staten bidrar blant annet med midler til delfinansiering av viktige kollektivprosjekter (de såkalte 50/50-prosjektene), til riksveiprosjekter, gang- sykkel og kollektivtiltak og til stasjons- og knutepunktutvikling langs jernbanen. De statlige midlene inkluderer også tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtransport og belønningsmidler som kan brukes til drift av kollektivtransport.

I statsbudsjettet for 2020 ble det statlige bidraget i 50/50-prosjekter økt til 66 pst. Halvparten av det økte tilskuddet fra 50 til 66 pst. ble øremerket reduserte bompenger, og halvparten bedre kollektivtilbud etter lokal prioritering. Bruken av midlene er nærmere konkretisert i de inngåtte byvekstavtalene for det enkelte byområde. Som omtalt i Prop. 111 S (2021-2022) Nokre saker om veg, særskilte transporttiltak og transport i byområda mv., har regjeringen besluttet at den delen av tilskuddet som fram til nå har vært øremerket reduserte bompenger, kan endre formål hvis det er lokalt ønske om det. Tilskuddet kan brukes til tiltak for bedre kollektivtransport etter lokal prioritering. Dette vil gi lokale myndigheter større frihet til å bruke bompenger som et tiltak for å dempe biltrafikken, samtidig som det gir mulighet til å styrke kollektivtransporten i en krevende omstillingsperiode etter pandemien. Det særskilte tilskuddet for Nord-Jæren som kompenserer for fjerning av rushtidsavgift i bomringen, kan nå også brukes til bedre kollektivtransport hvis det er lokalt ønske om det.

Denne regjeringen vil altså ikke lengre stille et krav om at tilskudd i byvekstavtalene skal brukes til reduserte bompenger. Jeg er opptatt av at byområdene og lokale myndigheter skal kunne bruke bompenger som et

virkemiddel for å kunne nå nullvekstmålet, i tillegg til at det er en viktig del av finansieringen av byveksttatalene.

SPØRSMÅL NR. 2541

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 5. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp denne saken, og vil ministeren gjennomgå Arbeidstilsynets bruk av overtredelsesgebyr?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten har avdekket livsfarlige forhold på byggeplassene til hyttegiganten FH Entreprenør. Sommeren 2019 ilet Arbeidstilsynet selskapet en bot på en million kroner.

Lovbruddene fortsatte etter at selskapet hadde fått boten. De brøt ifølge Aftenposten loven i alle fall 15 ganger til, selv om selskapet lovet å skjerpe seg. Hele 15 ganger stoppet Arbeidstilsynet selskapets byggeplasser på grunn av "overhengende fare for liv og helse".

Aftenposten har også avdekket at Arbeidstilsynet lot FH Entreprenør slippe et nytt overtredelsesgebyr på 800 000 kr, fordi de allerede hadde fått et gebyr på en million kroner for lovbrudd begått tidligere, i perioden 2014-2019.

Arbeidstilsynet konkluderte med at ytterligere gebyrer ikke ville ha preventiv effekt på hytteselskapet. Dette har fått jusprofessor Christoffer C. Eriksen til å reagere kraftig. Han sa til Aftenposten at:

«Hvis det foreligger gjentagelse, er det et argument for at man skal gi overtredelsesgebyr. Dette har Arbeidstilsynet snudd helt på hodet».

Arbeidsmiljøloven sier også at gjentatte lovbrudd er grunnlag for å gi gebyr. Jusprofessoren mener at Arbeidstilsynet har feiltolket loven.

Arbeidsministeren har også vært på banen og var overfor Aftenposten tydelig på at Arbeidstilsynet skal gi strengere og flere bøter, nettopp i slike saker med gjentagelse, hun sier at slike lovbrudd må få konsekvenser. Videre sier ministeren at det er viktig at Arbeidstilsynet utnytter det handlingsrommet de har blitt gitt og at de har fått signaler om å gjøre nettopp det. Aftenposten spør hva som vil skje hvis de ikke gjør det, Mjøs Persen svarer at:

«Så er det noe vi må følge opp».

Nylig konkluderte Arbeidstilsynets direktør at hun ikke vil granske egen praksis og stiller seg helt og fullt bak beslutningen om å slette gebyret de hadde varslet at selskapet skulle få på grunn av livsfarlige forhold på byggeplassene.

Svar:

Jeg vil først vise til at Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet, Skatteetaten og Tolletaten har etablert et omfattende og systematisk samarbeid for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet. Som varslet i Hurdalsplattformen gjennomfører regjeringen en storrengjøring i arbeidslivet for å sikre trygge arbeidsforhold og et arbeidsliv hvor faste, hele stillinger er hovedregelen. Regjeringen har blant annet lagt frem en lovproposisjon for Stortinget for å få ned omfanget av innleie, gi innleide arbeidstakere flere rettigheter og sikre seriøse bemanningsbedrifter. Regjeringen har også fremmet en lovproposisjon med forslag til endringer i arbeidsmiljøloven for å styrke retten til heltid. Dette skal bidra til et tryggere, mer seriøst og ordnet arbeidsliv.

Vi tar videre sikte på å legge fram en ny handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet til høsten. Innspillene Arbeids- og inkluderingsdepartementet har fått fra blant annet partene i arbeidslivet til denne planen viser bred tilslutning til det tverretatlige a-krimssamarbeidet og betydningen av at myndighetene har en felles tilnærming til utfordringene.

Jeg vil også vise til at Arbeidstilsynet har fått klare føringer om å være aktiv, synlig og til stede i virksomhetene og legge til grunn en streng reaksjonsbruk. Arbeidstilsynet er i 2022 styrket med 20 mill. kroner til økt kapasitet og tilsyn og kontroll med useriøsitet og sosial dumping. I tillegg har tilsynet fått 10,8 mill. kroner til etatens andel ved opprettelsen av et nytt a-krimssenter i Alta.

I Arbeidstilsynets tildelingsbrev for 2022 er det presentert at ved lovbrudd som etatene har forutsetninger for å avdekke og sanksjonere på en tilstrekkelig måte, skal det benyttes forvaltningssanksjoner. Det ble samtidig vist til

at politiet og påtalemyndigheten skal prioritere å følge opp lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet. Påtalemyndighet/domstoler har andre og enda mer inngripende virkemidler til rådighet enn Arbeidstilsynet, slik som bl.a. idømmelse av fengselstraff, bøter (uten tak) og inndragning.

SPØRSMÅL NR. 2542

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 7. juli 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvor mange overtredelsesgebyrer har blitt delt ut de siste fem årene, og hvor mange av disse selskapene har fått nye vedtak om stans, pålegg eller overtredelsesgebyr - spesifiser gjerne med selskapsnavn og størrelse på gebyret?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten har avdekket livsfarlige forhold på byggeplassene til hyttegiganten FH Entreprenør. Sommeren 2019 ila Arbeidstilsynet selskapet en bot på en million kroner.

Lovbruddene fortsatte etter at selskapet hadde fått boten. De brøt ifølge Aftenposten loven i alle fall 15 ganger til, selv om selskapet lovet å skjerpe seg. Hele 15 ganger stoppet Arbeidstilsynet selskapets byggeplasser på grunn av "overhengende fare for liv og helse".

Aftenposten har også avdekket at Arbeidstilsynet lot FH Entreprenør slippe et nytt overtredelsesgebyr på 800 000 kr, fordi de allerede hadde fått et gebyr på en million kroner for lovbrudd begått tidligere, i perioden 2014-2019.

Arbeidstilsynet konkluderte med at ytterligere gebyrer ikke ville ha preventiv effekt på hytteselskapet. Dette har fått jusprofessor Christoffer C. Eriksen til å reagere kraftig. Han sa til Aftenposten at:

«Hvis det foreligger gjentagelse, er det et argument for at man skal gi overtredelsesgebyr. Dette har Arbeidstilsynet snudd helt på hodet».

Arbeidsmiljøloven sier også at gjentatte lovbrudd er grunnlag for å gi gebyr. Jusprofessoren mener at Arbeidstilsynet har feiltolket loven.

Arbeidsministeren har også vært på banen og var overfor Aftenposten tydelig på at Arbeidstilsynet skal gi strengere og flere bøter, nettopp i slike saker med gjent-

Som det fremgår er jeg svært opptatt av å sikre etterlevelse av regelverket, og jeg ønsker å se på dette samlet. I den sammenheng vil det være naturlig også å se på Arbeidstilsynets sanksjonsapparat, herunder bestemmelsene om overtredelsesgebyr.

agelse, hun sa at slike lovbrudd må få konsekvenser. Videre sa ministeren at det er viktig at Arbeidstilsynet utnytter det handlingsrommet de har blitt gitt og at de har fått signaler om å gjøre nettopp det. Aftenposten spør hva som vil skje hvis de ikke gjør det, Mjøs Persen svarer at:

«Så er det noe vi må følge opp».

Nylig konkluderte Arbeidstilsynets direktør at hun ikke vil granske egen praksis og stiller seg helt og fullt bak beslutningen om å slette gebyret de hadde varslet at selskapet skulle få på grunn av livsfarlige forhold på byggeplassene.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til svar på spørsmål nr. 2541/2022 om tilsvarende tema.

Arbeidstilsynets innsats rettes mot de mest risikoutsatte næringene. Bygg og anlegg er derfor den næringen der Arbeidstilsynet gjennomfører flest tilsyn. Arbeidstilsynet har ulike virkemidler til rådighet i sin kontrollvirksomhet. Overtredelsesgebyr er bare ett av disse. I tillegg kommer pålegg, tvangsmulkt og stansing. Arbeidstilsynet gir også veiledning og informasjon om hvordan regelverket skal forstås og etterleves.

Arbeidstilsynet fikk hjemmel til å gi overtredelsesgebyr i 2014. Det ble ved lovvedtakelsen satt en beløpsbegrensning på 15 ganger folketrygdens grunnbeløp (1,67 mill. kr. i dag). Dette har særlig med rettssikkerhet og forutberegnelighet å gjøre, og er i tråd med forvaltningslovens krav om at det skal settes et tak for slike administrative sanksjoner.

I begynnelsen var Arbeidstilsynet opptatt av å utvikle legitimitet i sin praksis, og det ble gitt få overtredelsesgebyrer. I 2017 og 2018 økte gebyrbruken betydelig. I pan-

demårene 2020 og 2021 gikk gebyrbruken noe ned, men samlet har Arbeidstilsynet så langt vedtatt overtredelsesgebyr for 210 millioner kroner.

Arbeidstilsynet har opplyst om at de i perioden 2017 til og med første halvår 2022 har vedtatt 2279 overtredelsesgebyr, fordelt på 2119 virksomheter. Av disse 2119 virksomhetene har 333 (16 prosent) fått nye vedtak om pålegg, 136 (6,4 prosent) fått nye vedtak om stans på grunn av overhengende fare og 120 (5,7 prosent) fått nye vedtak om overtredelsesgebyr.

I perioden 2017–2021 var det kun 6 prosent av varslede overtredelsesgebyr som likevel ikke ble vedtatt. Tallene gir følgelig ikke noe grunnlag for å påstå at Arbeid-

stilsynet ofte erfarer nye brudd etter ilagt gebyr, eller at Arbeidstilsynet har som praksis å unnlate å vedta varslede gebyr.

Jeg vil også presisere at det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil øke Arbeidstilsynets bruk av overtredelsesgebyr. I Arbeidstilsynets tildelingsbrev for 2022 er det derfor presisert at Arbeidstilsynet skal legge til grunn en streng reaksjonsbruk ut fra alvorlighetsgrad, og i større grad benytte overtredelsesgebyr når forholdene tilsier det. Bruk av reaksjoner skal innrettes slik at det i størst mulig grad bidrar til økt etterlevelse hos virksomheter som bryter regelverket. Overtredelsesgebyrenes størrelse skal gjenspeile dette.

SPØRSMÅL NR. 2543

Innlevert 29. juni 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. juli 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statkraft varslet nye visjoner og omorganisering av selskapet i går på egne sider og i media. De nye regionene som er representert i konsernledelsen er Norden, Europa og Internasjonalt.

Kan statsråden avklare om hvorfor ikke et 100 % eid statlig kraftselskap som er grunnlagt for å sikre norske kunder strøm, har Norge som et fokusområde?

BEGRUNNELSE:

Statkraft har oppdatert sin strategi fram mot 2030, med nye, mer ambisiøse vekstmål for fornybar energi. I strategien øker veksttakten for sol, landbasert vind og batterilagrings fra 2,5-3 GW i 2025 til 4 GW per år innen 2030. Ikke så mye fokus på rimelig, ren og stabil kraft til norske strømkunder.

Og for å understøtte den oppdaterte strategien, gjør Statkraft også organisatoriske tilpasninger. Strukturen i konsernledelsen endres ved å etablere de tre geografiske regionene Norden, Europa og Internasjonalt som egne forretningsområder.

Med følgende personer i ledelsen:

Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef

Anne Harris, konserndirektør Økonomi og Finans og

IT

Henrik Sættness, konserndirektør Konsernstaber

Hallvard Granheim, konserndirektør Marked

Birgitte Ringstad Vartdal, konserndirektør Norden

Barbara Flesche, konserndirektør Europa
Ingeborg Dårflot, konserndirektør Internasjonalt
Jürgen Tzschoppe, konserndirektør Nye energiløsninger

Norges statlige kraftselskap, som er grunnlagt for å produsere og tilby kraft til norske strømkunder har ikke Norge som en region, noe som er besynderlig.

Svar:

Statkraft offentliggjorde 28. juni 2022 selskapets oppdaterte strategi frem til 2030. Selskapets styre og ledelse har ambisjoner om et betydelig økt ambisjonsnivå innenfor fornybar energi, både i Norge og internasjonalt. Samtidig legger selskapet opp til å endre organiseringen av selskapets forretningsområder.

Statkraft viser til at selv om selskapet har gjennomgått betydelig internasjonal vekst de siste årene, utgjør aktivitetene i Norge kjernen i selskapet og Norge er Statkrafts viktigste marked. Statkraft investerer for om lag 2 mrd. kroner i Norge årlig, og siden 2005 har Statkraft investert mer enn 20 mrd. kroner i norske vannkraftverk. Investeringene i Norge knytter seg både til oppgraderinger av eksisterende kraftverk og til nye satsinger. Eksempelvis åpnet Statkraft 31. mai i år de to nye kraftverkene Vesle Kjela og Storlia som ligger på hver sin side av Hardangervidda. Kraftverkene vil samlet produsere strøm til rundt 4000 husstander årlig. Et annet eksempel er at selskapet i juni i år sendte NVE konsesjonssøknad for en stor

modernisering av Folgefonnreguleringen i Kvinnherad og Ullensvang i Hardanger. I konsesjonssøknaden søkes det om å øke installert effekt fra 250 MW til 880 MW. Prosjektet vil være viktig for å utnytte vind- og solkraft bedre, og dessuten vil det gi 70-80 GWh ny ren energi inn i kraftsystemet, noe som tilsvarer strømforbruket til 5000 husholdninger. Statkraft viser til at det er 40 år siden sist Statkraft sendte konsesjonssøknad for et så stort vannkraftprosjekt, og at moderniseringen vil gjøre Mauranger II til Norges femte største kraftverk målt i effekt.

Statkraft viser til at den oppdaterte strategien innebærer en betydelig opptrapping av virksomhet i Norge. Dette gjelder både innenfor vannkraftvirksomheten, der Statkraft nå planlegger en betydelig økning i investeringsnivået knyttet til selskapets store norske portefølje av vannkraftverk, og innenfor ny virksomhet innenfor blant annet havvind, hydrogen og biodrivstoff.

Organiseringen av virksomheten og hvilke forretningsområder et selskap har er forhold som iht. rollefordelingen i selskapslovgivningen og eierskapsmeldingen (Meld. St. 8 (2019-2020)) hører inn under selskapets ansvar.

Statkraft viser i den forbindelse til at omorganiseringen innebærer at Statkraft for viktige deler av selskapets aktivitet nå i større grad vil organisere selskapet basert på geografiske enheter som operasjonelt hører naturlig sammen, mens selskapet tidligere i større grad baserte organiseringen på funksjoner. Enheten for Norden som nå blir etablert, vil omfatte selskapets virksomhet i Norge og Sverige. Statkraft viser til at aktiviteten i Norge vil spille en dominerende rolle i denne enheten, og at endringen representerer derfor en organisatorisk tydeliggjøring av selskapets satsing i Norge.

Selskapet fremhever også at selv om Statkraft nå i større grad organiserer selskapet i geografiske enheter, vil selskapet også i den nye strukturen ha konserndirektører og organisatoriske enheter med ansvar på tvers av geografier. Det gjelder blant annet enhetene Marked og Nye energiløsninger.

Statkraft peker på at også i disse delene av organisasjonen vil virksomheten i Norge spille en sentral rolle, slik det framgår av selskapets oppdaterte strategi.

SPØRSMÅL NR. 2544

Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 5. august 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan vil UD videre følge opp Nygaard-saken etter at de tok opp spørsmålet med den iranske viseutenriksministeren tidligere denne måneden?

BEGRUNNELSE:

Stortinget debatterte tidligere i år en interpellasjon om at drapsforsøket mot William Nygaard i 1993 fortsatt er en uløst sak, og om å innlede dialog med involverte land, løfte spørsmålet i internasjonale fora og ta utenriksstjernen aktivt i bruk slik at saken kan få den avslutningen som er et demokrati verdig.

I debatten uttalte jeg at:

«Ytringsfrihet er avgjørende for å sikre en opplyst, åpen og konstruktiv dialog. Det er gått nesten 30 år siden attentatforsøket mot William Nygaard, og jeg vil si trusselen har vokst siden den gang. Vi er nødt til å opprettholde vår oppmerksomhet om den konkrete saken og om det viktige vernet av ytringsfriheten».

På NRKs nettsider 17. juni kan vi lese at utenriksdepartementet bekrefter at de tok opp drapsforsøket på William Nygaard da den iranske viseutenriksministeren var på besøk i Norge i juni. I følge NRK vil departementet foreløpig ikke si noe konkret om innholdet i samtalen. NRK melder videre at saken også har vært tatt opp politisk med den iranske ambassadøren til Norge.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på ytrings- og pressefrihet. Vi viderefører den internasjonale strategien for dette viktige arbeidet og tar jevnlig opp ytrings- og pressefrihet i internasjonale fora og i vår dialog med andre land. Det vil vi fortsette med også overfor Iran når det gjelder enkeltsaker. Slik vi gjorde da Nygaard-saken ble tatt opp med den iranske viseutenriksministeren den 2. juni.

SPØRSMÅL NR. 2545**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 8. august 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for fremdriften i arbeidet med å finne løsning som sikrer trygg og fornuftig bruk av pyroteknikk på tribuner, og når anslår statsråden at arbeidet er ferdigstilt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål 440 og sak i blant annet VG 8. desember 2021, hvor justisministeren varslet at regjeringen «kommer til å prioritere saken politisk og ønsker å finne løsninger sammen med fotballen slik at det går an å bruke lovlige pyro-effekter for å skape stemning». Dette er betryggende og gode signaler. Det er samtidig behov for å vite hvordan fremdriften i dette arbeidet er.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 440 fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland. Jeg opplyste her at det var berammet et møte mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Norges Fotballforbund med den hensikt å oppklare eventuelle misforståelser om regelverket og gi en status for arbeidet med ny forskrift. I etterkant av møtet har DSB foretatt ytterligere vurderinger, og disse er til behandling i departementet. Slik jeg ser det, er det viktig med god dialog med Norges Fotballforbund og klubbene i denne saken.

Det er viktig for meg at vi finner gode løsninger der såkalte pyro-effekter kan brukes på en lovlig og trygg måte.

SPØRSMÅL NR. 2546**Innlevert 30. juni 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 10. august 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at små, spesialiserte aktører som driver landsdekkende tilbud som brukere og pårørende er fornøyde med, kan fortsette å eksistere?

BEGRUNNELSE:

I Norge finnes det flere små aktører, som driver et landsdekkende tilbud for en gruppe pasienter eller personer, som for eksempel Barnas Fysioterapisenter. Slike små aktører tilbyr ofte behandling, opplæring og erfaringsoverføring til de som trenger det, og ved å være et landsdekkende tilbud sikrer fagmiljøet kontinuerlig utvikling. I høringsen fra departementet på avviklingen av Fritt behandlingsvalg er det ikke omtalt hvordan en slikt unikt landsdekkende tilbud skal kunne fortsette å eksistere. Regjeringen har varslet at aktører skal kunne drive dersom de har avtale med regionale helseforetak, men for små virksomheter fremstår det som krevende å lande avtaler med alle fire RHFer. Regjeringens forslag oppleves

derfor som en reversering som fjerner et velfungerende tilbud som en liten gruppe er godt fornøyd med.

Svar:

Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det er viktig å sikre at små, spesialiserte aktører som driver landsdekkende tilbud som brukere og pårørende er fornøyd med, kan videreutvikles etter at ordningen fritt behandlingsvalg opphører. Jeg mener regjeringens forslag legger til rette for nettopp dette.

Ordningen med fritt behandlingsvalg har hverken oppnådd formålet om å få ned ventetidene eller gjort helsetjenesten mer effektiv, samtidig som ordningen har betydelige negative konsekvenser. De offentlige sykehusene brukte over 500 millioner kroner på å betale fritt behandlingsvalg-leverandører i 2021. Dette er ressurser de får beholde når ordningen avvikles, og som kan brukes til å styrke tilbudet i de offentlige sykehusene eller til å inngå samarbeid med private gjennom langsiktige avtaler hvor

behandlingskvalitet for pasientene vektlegges. Dette vil kunne sikre at små, spesialiserte aktører som driver landsdekkende tilbud som brukere og pårørende er fornøyde med, kan videreutvikles.

De regionale helseforetakene har et lovpålagt ansvar for å oppfylle befolkningens rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, ved å tilby tjenester enten fra egne helseforetak eller etter avtale med private virksomheter. Opphøret av ordningen fritt behandlingsvalg skal derfor ikke gå utover pasientene. De skal fremdeles få oppfylt sine rettigheter.

De regionale helseforetakene har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a ansvaret for å sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig behandlingsskapasitet til å yte nødvendige spesialisthelsetjenester til befolkningen i regionen. Departementet har i 2022 gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å påse at pasienter som mottar

behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg, får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. De regionale helseforetakene må vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta dette ansvaret, inkludert vurdere hva som skal leveres av egne helseforetak eller av private leverandører gjennom nye anskaffelser.

Jeg har videre understreket betydningen av nettopp dette overfor de regionale helseforetakene i Oppdragsdokument 2022 - tilleggsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021-2022) av 23. juni d.å.:

«De regionale helseforetakene skal vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalg-ordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige».

SPØRSMÅL NR. 2547

Innlevert 1. juli 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 9. august 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram kva mengde CO₂-utslipp som er berekna ved bygginga av Fornebubanen?

GRUNNGJEVING:

Byrådet i Oslo har vedteke bygging av Fornebubanen.

MDG som har samferdselsbyrådet spesielt har vore svært så opptatt av miljø og klima, medan det no ser ut til å ikkje vere så nøye med dette.

Bygginga av Fornebubanen vil gjere svært store inngrep og påføre store CO₂ utslipp i byggetida.

Svar:

Det er Viken fylkeskommune og Oslo kommune som er ansvarlege for Fornebubanen.

Eg har fått opplyst at Fornebubanen tar heilskaplege omsyn til klima, miljø og omgivnader i planlegging og utbygging. I prosjekteringsarbeidet blir m.a. optimal ressursbruk, klimavennlege materialar og innsatsstoff og planlegging for avfalls- og massereduksjon prioritert. I gjennomføringsfasen skal prosjektet så langt som mogleg

minimere belastninga for omgivnadene når det gjeld arealbeslag, støy og utslepp til luft. Prosjektet arbeider for utsleppsfrie anlegg og for å minimere transportbelastninga.

Fornebubanen har i tidlegfase gjort ei utrekning av det samla klimagassutsleppet, basert på referanse-innsatsfaktorar. Denne berekninga er definert som «Klimabaseline for Fornebubanen». «Klimabaseline for Fornebubanen» er berekna til ca. 315 000 tonn CO₂-ekvivalentar totalt over heile livsløpet. Av dette er ca. 53 000 tonn knytt til utbyggingsfasen (inkluderer både indirekte og direkte utslepp). Klimabaseline er utarbeidd for å avdekke kva for materialar og prosessar som har størst påverknad på prosjektet sitt klimafotavtrykk og blir brukt som utgangspunkt for å iverksetje utsleppsreducerande tiltak, til dømes ved å optimalisere mengder, velje materialar med lågare klimagassutslepp og ved å stille krav til materialinnkjøp.

Utrekningane viser at det er materialproduksjon som står for størsteparten av utsleppa, med ca. 66 pst. I materialproduksjonsfasen er det plastøpt betong, sement (injeksjon), kamstål og sprøytebetong som står for mesteparten av utsleppa. Utbyggingsfasen er berekna til ca. 17 pst. av dei totale utsleppa. I utbyggingsfasen er det massetransport og anleggsmaskiner som står for mesteparten av utsleppa.

I «Klimabaseline for Fornebubanen» er dei største innsatsfaktorane/klimadrivarane kartlagde og viser kva for materialar og prosessar som har størst påverknad og gir dei største CO₂-utsleppa. Dette er grunnlaget for tiltak som det blir arbeidd vidare med i detaljprosjekteringa.

Fornebubanen er bevisst sitt miljøfotavtrykk, og arbeid med miljø og klimagassreducerande tiltak er ein integreert del av planleggings- og utbyggingsprosessane.

SPØRSMÅL NR. 2548

Innlevert 1. juli 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. august 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Nordmenn utsettes for stortilt markedsføring av forbrukslån på tv, nett og i byrom. Lånene innebærer svært høye renter mange sliter med å betjene. Forbrukslån har få vilkår for å innvilges, og mange bruker det til å bl.a. dra på utenlandsferie i sommeren. De høye rentene fører til at mange havner i et økonomisk uføre som kan skape problemer i hverdagen, enten det gjelder psykisk, sosialt eller i jobbsammenheng.

Vil regjeringen komme med tiltak for å regulere forbrukslån på en klokere måte enn i dag?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at nordmenn har tilgang til å ta opp lån når man faktisk trenger det, men dagens manglende regulering av forbrukslån gjør for svært mange mer skade enn nytte. Selskaper oppsøker mennesker med mye reklame og gir lån til mennesker som allerede kan være i en sårbar økonomisk situasjon ved å tilby svært dyre og uregulerte forbrukslån.

I mange tilfeller lar man mennesker som ikke har reell betalingsevne ta opp lån, slik at de blir fanget i gjeld de ikke kan betjene. Slike forhold er med å skape flere som faller utenfor samfunnet, og bidrar til at mange føler at de ikke klarer å mestre livet mens gjelden vokser og vokser. Vi vet at stor gjeld i enkelte tilfeller kan føre til at mennesker tar livet sitt, bl.a. har Gatejuristen som jobber med denne problematikken formidlet dette til oss.

Mange som havner i et slikt uføre har heller ikke økonomisk mulighet i dag til å innhente juridisk bistand om det skulle oppstå en konflikt med selskapet rundt gjelden. Det finnes enkelte frivillige tilbud som nevnte Gatejuristen, men dessverre er det frie rettshjelpstilbudet i Norge for dårlig, og innebærer ikke rettshjelp for gjeldsrett, slik MDG vil innføre.

MDG vil beskytte folk mot gjeldsfeller ved å fjerne retten til fradrag for renter på forbrukslån, innføre et tak for renter på forbrukslån og forby markedsføring av forbrukslån

og kredittkort, samt å vurdere endringer i ordningen med at namsmannen må tvangsinn drive småbeløp. Vi vil gjøre forbrukslån mer rettet for de som faktisk trenger det og oppsøker det selv, fremfor at folk flest i dag blir oppsøkt av selskapene på ulike flater.

Jeg håper regjeringen også ser dagens mangler i reguleringen av forbrukslån, og er enig med MDG i at det i dag eksisterer stort forbedringspotensiale i hvordan man legger til rette for lån som ikke gjør at unødvendig mange havner i gjeldsfeller de ikke klarer å håndtere, og at regjeringen derfor vil følge opp med tiltak i løpet av sin regjeringssperiode.

Svar:

Det har de siste årene blitt foreslått og innført en rekke tiltak med sikte på å forbedre reguleringen av forbrukslån – først og fremst for å styrke forbrukervernet og forhindre at husholdningene får problemer med å betjene forbruksgjeld. Videre arbeider regjeringen med en rekke forslag som skal ytterligere forbedre reguleringen av forbrukslån og gi økt forbrukerbeskyttelse. Disse forslagene bør ses i sammenheng med allerede gjennomførte tiltak den siste tiden – det vises i denne sammenheng til redegjørelsen i Meld. St. 12 (2021-2022) Finansmarkedsmeldingen 2022 punkt 3.4.2.

Den nye finansavtaleloven ble vedtatt av Stortinget i 2020. Det tas sikte på ikrafttredelse 1. januar 2023. Loven inneholder flere krav som styrker forbrukervernet før, under og etter inngåelse av kredittavtale om forbrukslån. Dette inkluderer bl.a. krav til kredittytters forklaringssplikt, kredittvurderingssplikt og avslagsplikt. Forklaringssplikten skal sikre at forbrukeren får tilstrekkelige fork-

laringer slik at forbrukeren kan vurdere om den foreslåtte kredittavtalen passer for sine ønsker og behov. Kreditvurderingsplikten innebærer at kreditttakeren skal foreta en grundig kredittvurdering av kunden basert på tilstrekkelige og relevante opplysninger, og kreditttaker skal om nødvendig innhente opplysninger fra f.eks. gjeldsinformasjonsforetak. Avslagsplikten innebærer at kreditttaker kun kan inngå kredittavtale med en forbruker dersom det på grunnlag av kredittvurderingen er sannsynlig at kunden vil kunne oppfylle forpliktelsene. Hvis dette ikke er tilfellet, har kreditttaker plikt til å avslå lånesøknaden. Dersom kreditttaker likevel gir lån, kan kundens forpliktelser lempes så langt det er rimelig.

Den nye finansavtaleloven skjerper kravene til fremstilling av vilkår i og markedsføring av kredittavtaler og andre finansielle tjenester til forbrukere. Loven styrker også Forbrukertilsynets og Markedsrådets tilsyn med at næringsdrivende følger finansavtalelovens regler i forbrukeravtaler.

Som ledd i arbeidet med å sette loven i kraft har Justis- og beredskapsdepartementet sendt på høring et forslag til forskrift om finansavtaler (finansavtales forskriften). Forskriftsforslaget inneholder flere tiltak som kan bidra til å styrke regulering av flere typer forbrukslån. Høringsfristen er 19. august 2022.

Finanstilsynet har på oppdrag fra Finansdepartementet utredet behovet for ny regulering av tilleggsfordeler som gis ved opptak av kreditt (som rabatter, bonuspenger, ulike forsikringer mv.). Høringsnotatet er sendt på høring av Justis- og beredskapsdepartementet siden det i høringsnotatet foreslås endringer i finansavtaleloven. Høringsfristen er 1. november 2022.

Barne- og familiedepartementet (BFD) sendte 14. juli 2022 på høring et forslag om å utvide gjeldsregistret til også å omfatte pantesikret gjeld. Dette vil bl.a. medføre at opplysninger om boliggjeld og bilgjeld gjøres tilgjengelig for bl.a. finansforetak som skal kredittvurdere sine kunder. Etter BFDs vurdering vil en slik utvidelse legge til rette for tryggere og mer presise kredittvurderinger og dermed motvirke gjeldsproblemer i private hushold. En slik utvidelse vil også etter BFDs vurdering være forsvarlig med tanke på personvernet. Høringsfristen er satt til 14. oktober 2022.

BFD arbeider også med endringer i gjeldsordningssloven. Et hovedformål med endringene er å legge til rette for en mer effektiv saksbehandling, slik at personer med alvorlige gjeldsproblemer på en enklere og raskere måte kan komme frem til en gjeldsordning. Lovproposisjon planlegges framlagt for Stortinget våren 2023.

Europakommisjonen la 30. juni 2021 frem forslag til nytt forbrukerkredittdirektiv. Etter forslaget kan det bl.a. bli krav om å innføre tak på renter eller totale kostnader for forbrukslån. Regjeringen vil vurdere behovet for rentetak i Norge når forbrukerkredittdirektivet er vedtatt i EU.

I begrunnelsen for spørsmålet omtales et forslag om å fjerne fradraget for renter på forbrukslån. Jeg nevner i denne sammenheng at det i dag gis fradrag i inntekt for alle typer gjeldsrenter. Det skilles ikke i skattereglene mellom renter på ulike typer gjeld. Å fjerne fradraget for renter for forbrukslån vil dermed by på klare avgrensingsutfordringer. Det vil dessuten kunne favorisere de som har mulighet til å ta opp lån med sikkerhet i for eksempel fast eiendom, men hvor lånet faktisk benyttes til å finansiere forbruk.

SPØRSMÅL NR. 2549

Innlevert 1. juli 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 8. august 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Sommerferien er en periode hvor det vanligvis dumpes og forlates mange kjæledyr. Dyrebeskyttelsen rapporterer om at antallet dyr som dumpes er større i år enn foregående år. Regjeringen har ikke nevnt noe om kjæledyr i Hurdalsplattformen.

Jeg lurer derfor på hva regjeringen vil foreta seg for å sikre at det er ressurser for å hjelpe forlatte kjæledyr denne

sommeren og i årene fremover, og hvordan regjeringen vil bidra til å forebygge at kjæledyr forlates i utgangspunktet?

Svar:

Dyrevern er et viktig tema for regjeringen. Jeg vil understreke at man påtar seg et stort ansvar når man skaffer seg kjæledyr. Det å dumpe dyret eller på annen måte overlate det til seg selv uten godt tilsyn og stell, er både uansvarlig

og ulovlig. Man kan ikke ta fri fra ansvaret man har for et dyr.

Dyreholder har ansvar for velferden til eget dyr. Ikke alle er seg dette ansvaret bevisst, og noen prøver å avslutte dyreholdet sitt på uakseptable måter. For å forebygge dette, er det viktig å drive holdningsskapende arbeid om dyrs egenverdi og hva det innebærer å holde dyr.

Det er ingen statlig etat som er gitt ansvar for å ta hånd om alle dyr som blir dumpet eller forlatt av eieren, og staten dekker normalt ikke utgifter til innfangning, omplassering eller avliving av dyr som har kommet bort.

Jeg vil gi frivillige organisasjoner honnør for det viktige arbeidet de gjør med å hjelpe mange av de dyrene som har kommet bort fra eierne sine. Noen av disse dyrene blir gjenforent med eier, mens andre kan bli omplassert og få et nytt hjem. Kostnadene med dette dekkes av organisas-

jonene gjennom for eksempel medlemsavgifter og donasjoner. En slik organisasjon er Dyrebeskyttelsen Norge. Gjennom ordningen med tilskudd til frivillige organisasjoner, yter Landbruks- og matdepartementet et tilskudd til driften til Dyrebeskyttelsen Norge med kr. 400 000,- for 2022.

Å dumpe et dyr strider mot flere av bestemmelsene i lov om dyrevelferd. Jeg vil derfor presisere at hvis man ikke lenger kan ta skikkelig hånd om et dyr man eier, så må man ta ansvar og vurdere om det kan få et nytt hjem eller om det kanskje må avlives. Av respekt for dyret skal avliving ikke være en lettvinnt måte å avslutte et dyrehold på, men det kan være en måte å avverge lidelse hvis man ikke selv lenger kan ivareta dyret. Avliving må skje på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2550

Innlevert 25. juli 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. august 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Utgiftene til lønnskostnader i Statkraft har økt, blant annet pga. økte avsetninger til bonusutbetalinger til krafttrადere. På spørsmål fra Bergens Tidende har ikke Statkrafts sjef Rynning-Tønnesen oversikt over hva bonusene til krafttrადerne utgjorde i kroner og øre.

Kan jeg be statsråden som øverste ansvarlig for Statkraft skaffe tilveie denne oversikten og hvordan utviklingen i bonusutbetalinger til krafttrადerne har vært de siste fem årene?

Svar:

Statens eierskap i Statkraft forvaltes innenfor rammene som fremgår av selskapslovgivningen og eierskapsmeldingen. Statens mål som eier i Statkraft er høyest mulig avkastning over tid. Det er styret og ledelsen i selskapet som har ansvaret for forvaltningen av selskapet og for selskapets drift, herunder for selskapets markedsaktiviteter og avlønning av ansatte knyttet til denne delen av virksomheten.

Gjennom selskapslovgivningen og bestemmelser i vedtektene er Statkraft, som andre selskaper, pålagt å rapportere om lønn og annen godtgjørelse til sine ledende ansatte. I selskaper med statlig eierandel tar staten

som eier stilling til styrenes retningslinjer for lederlønn på foretaksmøter og generalforsamlinger, og staten er opptatt av at styrene følger statens retningslinjer for lederlønn, herunder at selskapene legger vekt på hensynet til moderasjon. Moderasjon er viktig for denne regjeringen, og ambisjonene fra Hurdalsplattformen følges opp i arbeidet med ny eierskapsmelding. Som del av dette ser vi på muligheter for å begrense bonusutbetalinger til ledende ansatte. Moderasjonshensynet sammenholdt med forventningen om konkurransedyktig godtgjørelse innebærer at godtgjørelsen ikke skal være høyere enn nødvendig for å tiltrekke og beholde ønsket kompetanse.

Ut over dette er spesifisering av lønnsutgifter for en spesifikk gruppe ansatte ikke påkrevet og fremgår heller ikke av Statkrafts finansielle rapportering. Statkraft viser til at som for andre selskaper er Statkraft avhengig av å kunne tilstrekke seg kompetente ansatte. Det krever at selskapet kan tilby konkurransedyktige betingelser. Samtidig viser selskapet til at det vektlegger at Statkraft ikke skal være lønnsledende, samt at grunnlønnen skal utgjøre hoveddelen av den samlede lønnen for selskapets ansatte, men at selskapet også har ordninger med variabel lønn for alle ansatte. Statkraft har også fremholdt at kraftpriser og forhold direkte påvirket av kraftprisene ikke inngår i kriteriene for fastsettelse av variabel lønn.

Hva gjelder utbetalinger til den gruppen som det her stilles spørsmål om, så har selskapet opplyst at det til enkelte grupper stillinger innenfor markedsvirksomheten er knyttet særlige bonusordninger, i tråd med hva som er markedspraksis for denne typen virksomhet. Dette gjelder virksomheten knyttet til det selskapet kaller trading og origination, dvs. handel med standardiserte og skreddersydde kraftkontrakter. Statkraft fremhever at bonusordningene knyttet til denne virksomheten gir kun utbetaling til ansatte hvis denne delen av virksomheten oppnår et økonomisk overskudd ut over et definert krav. Selskapet understreker videre at evnen til å utvikle og beholde dyktige ansatte har vært en avgjørende forutsetning for denne delen av virksomheten. Statkraft viser til at selskaper opplever stor og økende konkurranse om denne kompetansen, både i Norge og i andre markeder der selskapet opererer, og at konkurransedyktige betingelser er viktig for å opprettholde og videreutvikle denne delen av virksomheten.

Jeg forstår at det kan stilles spørsmål ved bonusordninger slik kraftmarkedet er nå hvor mange opplever ekstreme strømpriser. Den internasjonale energikrisen rammer alle og situasjonen er krevende for mange. Magasinfyllingen har bedret seg gjennom sommeren og det er fagmyndighetenes vurdering at sannsynligheten for at det blir behov for å ta i bruk rasjonerings tiltak før snøsmeltingen neste vår er lav. Regjeringen har allerede innført en rekke tiltak for å håndtere situasjonen. Kraftselskapene er anmodet om å spare på ressursene, og det er innført en ny obligatoriske rapporteringsordning hvor produsentene må rapportere detaljert på bruken av de største magasinene som har mulighet til å lagre vann til neste vinter og vår. Regjeringen vil også utarbeide en ordning som gjør at vannkraftreservene ivaretas når det er lite vann i magasinene. Selv om det er lav sannsynlighet for rasjonering, kommer prisene sannsynligvis til å bli enda høyere i vinter/vår enn tidligere anslått. Regjeringen vil derfor forsterke strømstønsordningen til husholdningene ytterligere hvor økningen til 90 pst. i stønsgrad som er satt til 1. oktober fremskyndes til 1. september. På lengre sikt er det imidlertid viktig at vi får opp hastigheten i produksjonen av ny, fornybar energi i flere former. Regjeringen har blant annet vært tydelig på at vi vil legge til rette for en storstilt utbygging av havvind, med en ambisjon om å tildele arealer tilsvarende 30 GW innen 2040. Vi vil også øke vannkraftproduksjonen, og dessuten legge til rette for økt utbygging av lokalprodusert energi som solenergi. For å understøtte dette vil regjeringen øke saksbehandlingskapasiteten for å bidra til raskere konsesjonsbehandling av nett og produksjon av kraft.

Statkraft fremhever at bonusordningen for krafttraddere ikke påvirker strømprisene i engrosmarkedet og at ordningen skal bidra til viktig markedskompetanse i selskapet. Selskapets markedskompetanse er blant Statkrafts største fortrinn og markedsaktivitetene understøtter stat-

ens mål som eier gjennom å bidra til inntekter som blant annet gir grunnlag for utbytter til eier. Disse utbyttene bidrar til å finansiere viktige goder for fellesskapet over statsbudsjettet, jf. de tiltakene vi nå gjennomfører knyttet til situasjonen i kraftmarkedet.

Som nevnt over omfatter ikke Statkrafts finansielle rapportering lønnsforhold for enkeltansatte eller grupper av ansatte ut over det som følger av selskapslovgivningen, men lønnskostnader rapporteres samlet for hvert enkelt land der selskapet har aktivitet. Statkraft opplyser at personalkostnader, inkludert kostnader til fast lønn og eventuelle avsetninger til variabel lønn, er inkludert i de driftskostnadene som hvert kvartal rapporteres for hvert enkelt av selskapets segmenter. Om det er betydelige endringer i driftskostnadene vil årsaken bli kommentert som del av selskapets rapportering, slik også gjort i dette tilfellet.

Jeg er opptatt av at vi i vår eieroppfølging er bevisste på at det utfra konkurransehensyn ikke skal være verken en fordel eller ulempe å være eid av staten, jf. også statens eierprinsipp nr. 10, som fremgår av eierskapsmeldingen. Statkraft viser til at dersom Statkraft skulle rapportert mer detaljert på dette området enn det som følger av rapporteringsregelverket, et regelverk som gjelder for andre selskaper med denne typen aktivitet, kan selskapets konkurranseposisjon på dette området svekkes ved at detaljer knyttet til lønnsbetingelsene hos ansatte i Statkraft vil gjøres tilgjengelige for selskapets konkurrenter, uten at tilsvarende informasjon om betingelsene i konkurrerende selskaper er tilgjengelig for Statkraft. Dette er avveininger som selskapet står nærmest til å gjøre.

